

ROČENKA 2019

**NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU
ÚZEMNÍHO ODBORNÉHO PRACOVISTĚ STŘEDNÍCH ČECH V PRAZE
PŘÍLOHA ČASOPISU PAMÁTKY STŘEDNÍCH ČECH
2 / 2020**

PAMÁTKY STŘEDNÍCH ČECH

ČASOPIS NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU

ÚZEMNÍHO ODBORNÉHO PRACOVISTĚ STŘEDNÍCH ČECH V PRAZE

ROČENKA 2019

2/2020
PŘÍLOHA

Obsah

- Slovo úvodem
1
- Náplň činnosti NPÚ ÚOP SČ
2
- Organizační schéma NPÚ ÚOP SČ
2
- Seznam osob, které byly v průběhu roku 2019 zaměstnány v NPÚ ÚOP SČ
v hlavním pracovním poměru
3–4
- Kancelář ředitele
5–9
- Oddělení ekonomiky a provozu
10
- Odbor evidence, dokumentace a informačních systémů
11–51
- Odbor péče o památkový fond
52–135
- Oddělení archeologie
136–137
- Institucionální výzkumné úkoly
138–142
- Odborná publikační a přednášková činnost pracovníků NPÚ ÚOP SČ v roce 2019
143–147
- Účast pracovníků NPÚ ÚOP SČ v komisích, vědeckých, redakčních a dalších radách
148

Titulní strana: Stará Boleslav, pohled z věže kostela sv. Václava na kostel Nanebevzetí Panny Marie po náročně obnově realizované v letech 2018–2019 v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (foto Jan Žižka).

4. strana obálky: Stará Boleslav, kostel Nanebevzetí Panny Marie, pohled do obnoveného interiéru. V rámci celkové obnovy kostela, realizované v rámci IROP v letech 2018–2019, byl převážně restaurátorsky obnoven interiérový kostel. Těžko lze vyjmenovat všechny realizované práce. Očištěna a restaurována byla veškerá štuková výzdoba s obnoveným zlacením, restaurována malířská výzdoba na klenbách presbytáře a kaplí, hlavní a boční oltář, kazatelna, chórové lavice, sochařská výzdoba kaplí, kde prozatím došlo k restaurování dvou oltářů, obnovená kruchta s restaurováním varhan i interiéry sakristií, opravena schodiště ve věžích. Restaurovaný interiérový, téměř navrácený do doby barokní, uchvacuje svojí bohatostí a krásou (foto Jan Žižka).

SLOVO ÚVODEM

Máme tady další rok, a tak vychází již dvaadvacátá Ročenka ve stejném formátu a grafické úpravě, ve které pokračuje „kronika památkové péče“ Středočeského kraje. Ročenka 2019 však bohužel, vzhledem k úsporným opatřením v důsledku epidemie COVID 19, vychází poprvé prakticky pouze v elektronické podobě. Rok 2019 se obsahem a rozsahem práce neliší od předchozích let a denně byly plněny menší i větší úkoly vyplývající z poslání odborné organizace památkové péče, tedy její pracovní náplně. Kancelář ředitele především opět bezchybně zabezpečovala veškerý chod rozsáhlé spisové agendy. Již tradičně měla vysokou úroveň ediční činnosti pracoviště. Kromě dalšího ročníku odborných periodik Památky středních Čech a Průzkumy památek byl zejména vydán první svazek dlouho očekávané a stěžejní práce V. Razíma „Středověká opevnění českých měst – katalog Morava a Slezsko“. Velmi významným počinem mezinárodního dosahu bylo vydání „Dějiny evropské architektury I.“ od Václava Mencla. Vítaná je publikace A. Nachtmannové „Móda v časech kříže a kalicha“ i sborník z konference „Společenská role módy po vzniku ČSR“, konané v roce 2018.

V odděleních evidence odboru evidence, dokumentace a informačních systémů pokračovala především každoroční, ale důležitá práce na vypracování návrhů na prohlášení za kulturní památku. Výrazně pokročila a ke svému dokončení v roce 2020 směřuje práce na základní evidenci mobiliárních fondů. Operativní průzkumy a dokumentace památek, prováděné oddělením průzkumů a dokumentace, přinesly řadu nových a důležitých zjištění, která obohacují poznání stavebních dějin i poznatků potřebných pro stanovení zásad obnovy. S oddělením průzkumů a dokumentace v mnohém spolupracovalo oddělení archeologie. Několik zjišťovacích a záchranných dílčích výzkumů na památkách ve správě NPÚ, například na hradě Karlštejně, ukazuje na dobrou spolupráci s Územní památkovou správou Praha.

Zpráva o činnosti odboru péče o památkový fond, propojená s faktickými výsledky péče o památky v kraji, tvoří opět největší část Ročenky. Opět je rozdělena na zprávy podané památkovými garanty území, oddělením restaurování a oddělením specialistů. Za řadou stručných informací o obnově kulturních památek, nebo zásazích na nemovitostech v plošně chráněných územích a restaurování děl výtvarného umění se ukrývá mnoho jednání s vlastníky, projektanty, vypracování písemných vyjádření a často náročný výkon odborného památkového dohledu při realizaci. Rok 2019 přinesl pokračování i dokončení několika významných rozsáhlých obnov národních kulturních památek s výrazným podílem restaurátorských prací, financovaných z IROP – především kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi – a také areálu zámku v Dobříši, nebo kostela sv. Bartoloměje v Kolíně, kde zajištění odborného památkového dohledu, zejména v rovině restaurování, je značně odborné i časově náročné. V rámci tohoto odboru je také úspěšně realizován monitoring památky světového dědictví – Kutné Hory, průběžně aktualizován seznam ohrožených památek, nebo zajišťována soutěž o „Cenu regenerace“. Na cenu NPÚ Patrimonium pro futuro byl nominován ochranný skleněný pavilon sousolí sv. Jana Nepomuckého v Žebráku, který naznačuje jednu z možností, jak zachovat jinak ohrožený originál sochařského díla in situ.

Jako každý rok v Ročence nechybí informace o alokaci finančních příspěvků z Programů Ministerstva kultury ČR. ÚOP se přímo podílí na přípravě návrhu na zařazení akcí obnovy do Havarijního programu, Programu regenerace VPR, VPZ A KPZ a Programu restaurování. Program Středočeského kraje, cílený na podporu obnovy památek pro společenské a kulturní využití, přinesl již několik úspěšných výsledků obnovy památek.

V rámci výzkumných úkolů DKRVO úspěšně pokračoval projekt nemovité památky, metodicky řízený z našeho pracoviště a někteří pracovníci se podíleli i na dalších úkolech včetně výzkumných úkolů NAKI. Potěšitelná je publikační činnost pracovníků i řada osvětových přednášek podaných pro širokou i odbornou veřejnost, vycházejících jak z výsledků výzkumných úkolů, tak z běžné odborné práce. Památkáři se zúčastnili některých zahraničních i tuzemských stáží.

Plynulý ekonomický a personální chod pracoviště byl výsledkem důkladné a zodpovědné práce pracovníků oddělení ekonomiky a provozu, bez které by se ostatní neobešli. V roce 2019 se kromě jiného podařilo zajistit a realizovat opravu druhé části oken zadní budovy. Zcela zásadní byla sanace interiérů po havárii vodovodu.

Čtenáře Ročenky jistě opět potěší množství komentovaných fotografií a kreseb, které vypovídají mnohé o výsledku nebo průběhu oprav a restaurování středočeských památek.

Ing. Jan Žižka
ředitel

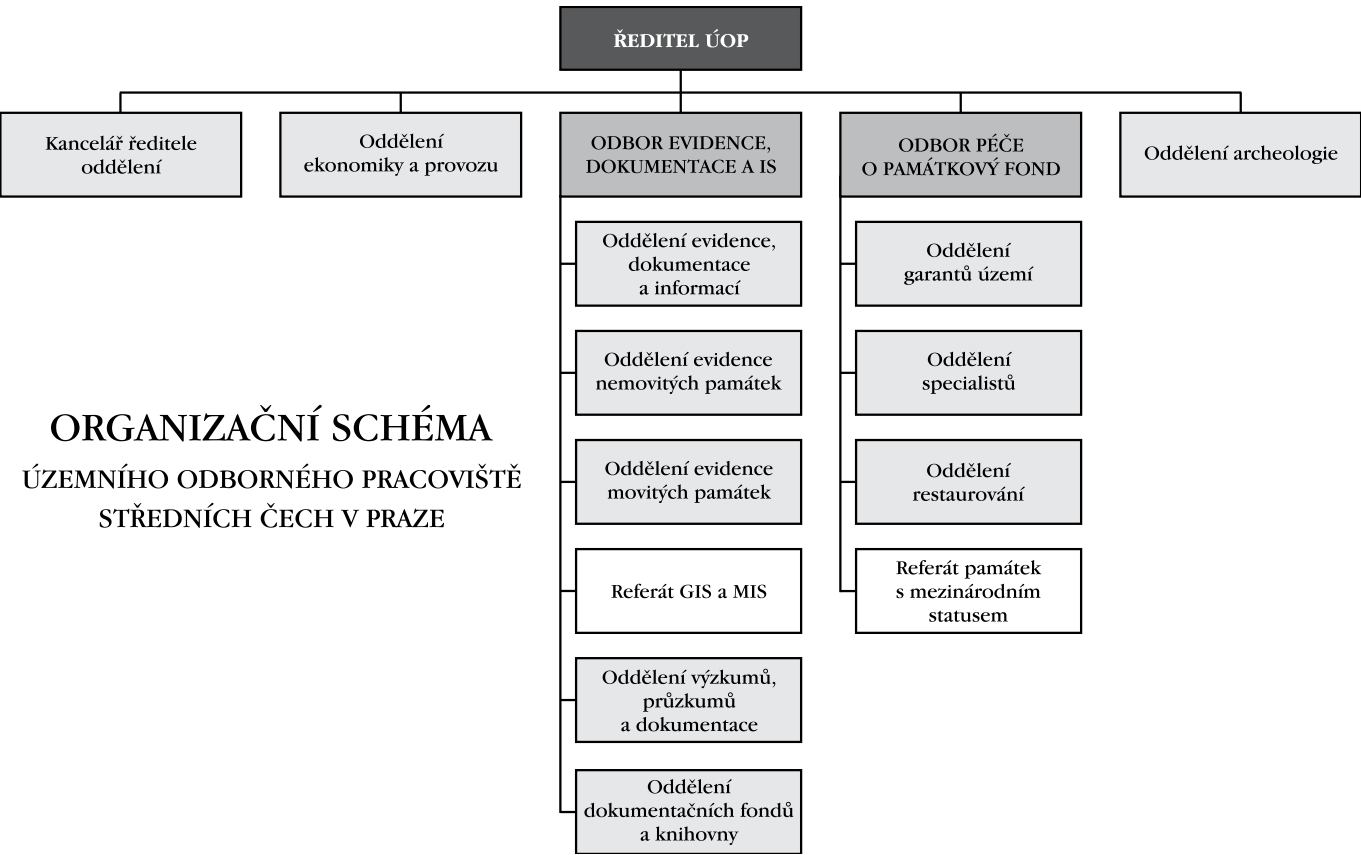
NÁPLŇ ČINNOSTI NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU, ÚZEMNÍHO ODBORNÉHO PRACOVISTĚ STŘEDNÍCH ČECH V PRAZE

Středočeské pracoviště NPÚ vykonává komplexní odborné poznávací, evidenční, dokumentační, metodické, koncepční, hodnotící, iniciační, koordinační, prezentační a osvětové činnosti a služby v oblasti památkové péče ve Středočeském kraji, který zahrnuje správní obvody obcí *Benešov, Beroun, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Čáslav, Černošice, Český Brod, Dobříš, Hořovice, Kladno, Kolín, Kralupy nad Vltavou, Kutná Hora, Lysá nad Labem, Mělník, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Neratovice, Nymburk, Poděbrady, Příbram, Rakovník, Říčany, Sedlčany, Slaný, Vlašim, Votice*. Významná je ediční činnost pracoviště a zapojení odborných pracovníků do vědecko-výzkumné práce v NPÚ.

Činnost Národního památkového ústavu – územního odborného pracoviště středních Čech v Praze (dále NPÚ ÚOP SČ) je vymezena platným Statutem Národního památkového ústavu a také Hlavním organizačním řádem Národního památkového ústavu.

Sídlem středočeského ÚOP je pavlačový dům čp. 5 se zadním traktem v Sabinově ulici v Praze na Žižkově. Obě budovy sdílíme spolu s další organizací NPÚ – s územní památkovou správou Praha.

Sídlo středočeského ÚOP v Sabinově ulici čp. 5 v Praze 3 (foto J. Žižka).

SEZNAM OSOB, KTERÉ BYLY V PRŮBĚHU ROKU 2019 ZAMĚSTNÁNY V NPÚ ÚOP SČ V PRAZE V HLAVNÍM PRACOVNÍM POMĚRU			
ODDĚLENÍ	PRACOVNÍ ZAŘAZENÍ	TELEFON	E-MAIL
Ústředna		274 008 111	
Ing. Jan Žižka	ředitel	274 008 261	zizka.jan@npu.cz
KANCELÁŘ ŘEDITELE			
PhDr. Klapetková Olga	vedoucí kanceláře ředitele, redaktorka	274 008 283	klapetkova.olga@npu.cz
Bonaventurová Marie	administrativní a spisová pracovnice (do 1. 3.)	274 008 201	
Nesměráková Hana	administrativní a spisová pracovnice (od 1. 3.)	274 008 201	nesmerakova.hana@npu.cz
Kovaříková Alena	asistentka, podatelna	274 008 133	kovarikova.alena@npu.cz
Mgr. Roubíčková Dita	pracovnice vztahů k veřejnosti (úv. 0,5), distribuce publikací	274 008 285	roubickova.dita@npu.cz
ODDĚLENÍ EKONOMIKY A PROVOZU			
Krabcová Šárka	vedoucí oddělení, koordinační, projektová a programová pracovnice	274 008 154	krabcova.sarka@npu.cz
Hanák Karel	provozář – správce vozového parku	274 008 147	hanak.karel@npu.cz
Havlovic Luboš	referent majetkové správy	274 008 145	havlovic.lubos@npu.cz
Ing. Mikešová Kateřina	vedoucí, koordinační, projektová a programová pracovnice (RD)		
Špála Jiří	provozář – správce budovy (od 15. 1.)	274 008 147	spala.jiri@npu.cz
Tutř Václav	správce informačních technologií	274 008 284	tutr.vaclav@npu.cz
ODBOR PÉČE EVIDENCE, DOKUMENTACE A IS			
PhDr. Razím Vladislav	vedoucí odboru, památkář	274 008 281	razim.vladislav@npu.cz
Oddělení evidence nemovitých památek			
Mgr. Prixová Dvorská Hana	vedoucí oddělení, památkářka	274 008 289	prixova.hana@npu.cz
Mgr. Jankulíková Alžběta	památkářka (úv. 0,9)	274 008 229	jankulikova.alzbeta@npu.cz
Mgr. Karásková Martina	památkářka (úv. 0,75, do 31. 12.)	274 008 238	
Mgr. Koukalová Šárka	památkářka	274 008 234	koukalova.sarka@npu.cz
PhDr. Minář Ivan, Ph.D.	památkář	274 008 222	minar.ivan@npu.cz
Oddělení evidence movitých památek			
Mgr. Kolářová Šárka	vedoucí oddělení, památkářka	274 008 233	kolarova.sarka@npu.cz
Fesslová Helena	dokumentátorka	274 008 225	fesslova.helena@npu.cz
Mgr. Horáček Jaroslav, DiS.	památkář	274 008 230	horacek.jaroslav@npu.cz
Mgr. Zuzana Pospíchalová	památkářka (úv. 0,75 od 1. 7.)	274 008 231	pospichalova.zuzana@npu.cz
Referát GIS a MIS			
Marounek Jiří	dokumentátor	274 008 223	marounek.jiri@npu.cz
Mgr. Vácha Petr	památkář (úv. 0,6 od 1. 9.)	274 008 223	vacha.petr@npu.cz
Oddělení výzkumů, průzkumů a dokumentace			
Ing. Jesenský Vít, PhD.	památkář (úv. 1,0 od 1. 6.)	274 008 286	jesensky.vit@npu.cz
PhDr. Nachtmannová Alena, PhD.	památkářka	274 008 287	nachtmannova.alena@npu.cz
Ing. arch. Veselý Jan	památkář (úv. 0,5 od 1. 6.)	274 008 287	vesely.jan@npu.cz
Veverka Lukáš	dokumentátor (úv. 0,5 do 1. 7.)	274 008 202	
Bartuňková Kateřina	dokumentátor (úv. 0,5 od 1. 7.)	274 008 202	bartunkova.katerina@npu.cz
Oddělení dokumentačních fondů a knihovny			
Geislerová Olga	dokumentátorka – archiv	274 008 282	geislerova.olga@npu.cz
Juráček Roman	dokumentátor – fototéka	274 008 221	juracek.roman@npu.cz
Ing. Králová Bohumila	administrativní a spisová pracovnice (úv. 0,5)	274 008 270	kralova.bohumila@npu.cz
Laniarová Olga	knihovnice (úv. 0,5 do 1. 4.)	274 008 235	
Juráček Roman	knihovník (úv. 0,5 od 1. 4.)	274 008 235	juracek.roman@npu.cz
ODBOR PÉČE O PAMÁTKOVÝ FOND			
Mgr. Zápalková Eva	vedoucí odboru, památkářka	274 008 211	zapalkova.eva@npu.cz
Poslušná Radka	asistentka	274 008 274	poslusna.radka@npu.cz
Oddělení garantů území			
Mgr. Černochová Jindřiška	památkářka (úv. 1,0 od 27. 9.)	274 008 162	cernochova.jindriska@npu.cz

Ing. Gottwaldová Markéta	památkářka (úv. 0,5 od 1. 5.)	274 008 270	gottwaldova.marketa@npu.cz
Ing. arch. Havlíková Dorota	památkářka	274 008 273	havlikova.dorota@npu.cz
Mgr. Hlaváčková Veronika	památkářka	274 008 167	hlavackova.veronika@npu.cz
Ing. Hofreiterová Dita	památkářka (úv. 0,5 od 1. 10.)	274 008 162	hofreiterova.dita@npu.cz
Ing. arch. Kosová Eva	památkářka (úv. 0,5)	274 008 272	kosova.eva@npu.cz
Ing. arch. Láska Vojtěch	památkář (úv. 0,5)	274 008 113	laska.vojtech@npu.cz
Ing. arch. Musilová Andrea	památkářka (úv. 0,5)		musilova.andrea@npu.cz
PhDr. Pospíšil Aleš	památkář	724 614 669	pospisil.ales@npu.cz
Ing. Primusová Dagmar	památkářka	274 008 265	primusova.dagmar@npu.cz
Ing. arch. Řepková Hana	památkářka	274 008 224	repkova.hana@npu.cz
Ing. arch. Schmidová Barbora	památkářka	274 008 267	schmidova.barbora@npu.cz
Ing. arch. Volfová Eva	památkářka	274 008 265	volfova.eva@npu.cz
Ing. arch. Vyletová Eva	památkářka	274 008 266	vyletova.eva@npu.cz
Mgr. Zemková Michaela	památkářka (RD do 30. 4.)		

Oddělení specialistů

Mgr. Berková Jana	vedoucí oddělení, památkářka	274 008 262	berkova.jana@npu.cz
Mgr. Hanzlíková Markéta	památkářka	274 008 264	hanzlíkova.marketa@npu.cz
Ing. arch. Rákosníková Alena	památkářka	274 008 275	rakosnikova.alena@npu.cz
Ing. Rudl Aleš	památkář	274 008 268	rudl.ales@npu.cz

Oddělení restaurování

Mgr. Maděrová Ludmila	vedoucí oddělení, památkářka	274 008 271	maderova.ludmila@npu.cz
Mgr. Kuldová Marie	památkářka	274 008 252	kuldova.marie@npu.cz
Mgr. Cachová Tereza	památkářka	274 008 253	cachova.tereza@npu.cz

Referát památek s mezinárodním statutem

Ing. arch. Mrázek Jiří	památkář	274 008 212	mrazek.jiri@npu.cz
------------------------	----------	-------------	--------------------

ODDĚLENÍ ARCHEOLOGIE

Mgr. Neustupný Zdeněk	archeolog	274 008 209	neustupny.zdenek@npu.cz
Ing. Králová Bohumila	archeolog (úv. 0,5)	274 008 270	kralova.bohumila@npu.cz
Mgr. Kypť Jan, PhD.	archeolog	274 008 287	kypta.jan@npu.cz
Mgr. Laval Filip, PhD.	archeolog (úv. 0,5)	274 008 209	laval.filip@npu.cz

ÚVAZKY VĚDA A VÝZKUM

Finstrová Ilona	dokumentátorka (úv. 1,0 od 1. 4. do 31. 12.) (DKRVO)	274 008 159	finstrova.ilona@npu.cz
Mgr. Hodinářová Marie	V a V pracovnice (úv. 0,5 od 1. 11. do 31. 12.) (NAKI)		
Mgr. Jačková Kateřina	koordinační, proj. a prog. prac. (úv. 0,4 od 1. 7.) (NAKI)		jackova.katerina@npu.cz
Mgr. Jančo Milan	V a V pracovník (úv. 0,2 od 1. 3.) (NAKI)	274 008 149	janco.milan@npu.cz
Mgr. Klapetková Jana	redaktorka (úv. 0,3 od 1. 4. do 30. 11.) (DKRVO)		
Mgr. Koukalová Šárka	V a V pracovnice (úv. 0,1) (NAKI)	274 008 234	koukalova.sarka@npu.cz
Mgr. Kuldová Marie	V a V pracovnice (úv. 0,2 od 1. 3.) (NAKI)	274 008 252	kuldova.marie@npu.cz
PhDr. Nachtmannová Alena, PhD.	V a V pracovnice (úv. 0,2 od 1. 3.) (NAKI)	274 008 287	nachtmannova.alena@npu.cz
Mgr. Vácha Petr	V a V pracovník (úv. 0,2) (DKRVO)	274 008 223	vacha.petr@npu.cz

Zpracoval Luboš Havlovic

KANCELÁŘ ŘEDITELE

Kancelář ředitele se starala i v roce 2019 o administrativní podporu řediteli, částečně i vedoucím odborů. Důležitou součástí agendy kanceláře ředitele je prezentace oboru, vztahy k veřejnosti a ediční činnost pracoviště.

SEKRETARIÁT ŘEDITELE

Koncem února 2019 odešla po 25 letech ve středočeském pracovišti do zasluženého důchodu asistentka ředitele paní Marie Bonaventurová. Touto cestou bychom jí rádi poděkovali za dlouholetou pečlivou práci a také za optimismus, který kolem sebe šířila.

Na místo asistentky ředitele nastoupila 1. 3. 2019 paní Hana Nesměráková.

Sekretariát ředitele zajišťoval v roce 2019 nezbytné činnosti: zejména vypravení spisů datovou službou, kontrolou ESS a protokol smluv, tyto agendy jsou rovněž propojeny s oddělením ekonomiky a provozu. Dále byly zajišťovány distribuce směrnic, příkazů, rozhodnutí a opatření ředitele, které jsou evidovány v ESS.

Hana Nesměráková

PODATELNA

Pracovnice podatelny vykonávala veškeré práce související s prací podatelny pro celé ÚOP SČ. Evidovala též příjem faktur v elektronické spisové službě, dohlížela na servis a provoz frankovacího stroje Ultimail včetně doplňování štítků.

Alena Kovaříková

PREZENTACE, VZTAHY K VEŘEJNOSTI

Podobně jako v předchozích letech zajišťovala i v roce 2019 pracovnice vztahů k veřejnosti informační, publicistické a tiskové vztahy k veřejnosti a hromadným sdělovacím prostředkům. V rámci PR spolupracovala s tiskovým referátem NPÚ GnŘ, zprostředkovávala informace tiskové mluvčí NPÚ GnŘ a mluvčích jednotlivých územních odborných pracovišť a památkových správ.

I v roce 2019 pokračoval seriál PR článků v Listech Prahy 1, který byl zaměřen především na propagaci publikační činnosti pracoviště. V oblasti prezentace NPÚ se nadále pracovnice vztahů k veřejnosti podílela na plnění obsahu webových stránek pracoviště; technickou část realizace plnil pracovník IT V. Tutr.

Distribuce publikací

Odpovědná pracovnice mimo PR plnila také úkoly související s prodejem, evidencí, skladováním, a distribucí publikací. Jako stěžejní se v rámci prodeje publikací ukázala spolupráce se společností Euromedia Group a.s., která patří mezi největší firmy podnikající v rámci knižního trhu v České republice. Distribuce publikací NPÚ ÚOP STC probíhá úspěšně a v poměrně velkém nákladu. Zásadní je fakt, že prostřednictvím distributora se daří bez problémů zajistit odbyt i pro úzkoprofilové publikace.

Paní Marie Bonaventurová (foto R. Poslušná, 2018).

Třídění knih po havárii vody ve skladu knih a periodik 8. 2019 (foto J. Žížka).

Sklad publikací po havárii vody 8. 8. 2019 (foto V. Tutr).

Zásadní událostí roku 2019 byla havárie vody, ke které na pracovišti došlo 8. 8. 2019 a která kromě několika administrativních prostor v rámci budovy zasáhla především sklad publikací. I přes obrovskou snahu přítomných pracovníků se podařilo zachránit pouze zlomek ze skladovaných zásob knih a periodik. Část zasaženého zboží byla předána odborné firmě k vysušení, bohužel však výsledky nebyly tak dobré, aby bylo možné předat znovu do prodeje. Následně tedy proběhlo několik fází třídění, a teprve po složitě a dlouhotrvající mimořádné inventuře bylo možné vyčíslit celkové škody.

Část publikací se podařilo použít na propagační účely, zlomek původních zásob byl po rekonstrukci skladových prostor vrácen zpět do prodeje. Prodej publikací se však v plném rozsahu obnovil až na samém konci roku 2019 po rekonstrukci prostor skladu publikací a zničené kanceláře.

Patrimonium pro futuro

Cena *Patrimonium pro futuro* je udělována od roku 2014 a jejím cílem je upozornit na pozitivní příklady v oblasti památkové péče, ale také na mnohdy strhující příběhy, které danou památku doprovázejí. Národní památkový ústav chce touto cestou vyzdvihnout nejen oceněné, ale i všechny nominované projekty, protože každá úspěšná snaha o záchranu památky si zaslouží uznání od laické i odborné veřejnosti.

Na Cenu Národního památkového ústavu *Patrimonium pro futuro* jsou odborníky z regionálních pracovišť NPÚ nominováni maximálně 2 pozitivní příklady z každého kraje, jež potom soupeří o ocenění ve čtyřech kategoriích: obnova památky, restaurování; objev, nález roku; prezentace hodnot; záchrana památky.

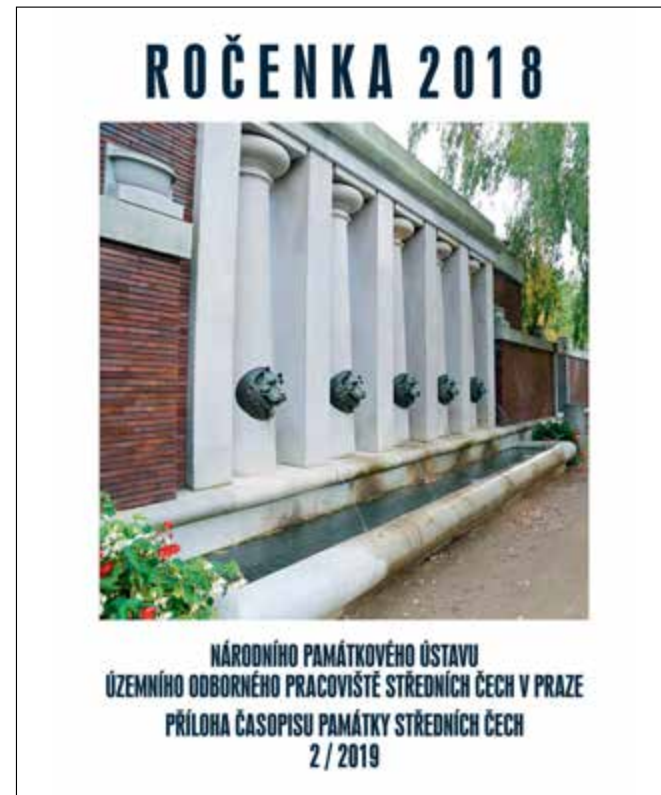
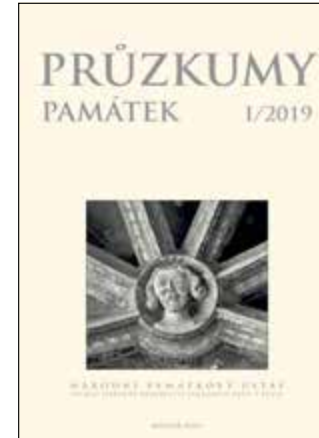
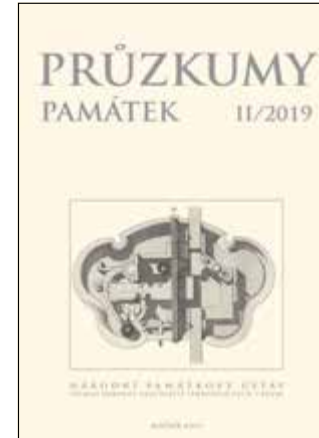
V roce 2019 nominovalo územní odborné pracoviště středních Čech v Praze na Cenu Patrimonium pro futuro za Středočeský kraj Ochranný pavilon pro sousoší sv. Jana Nepomuckého v Žebráku. Na cenu NPÚ v kategorii prezentace hodnot bylo navrženo město Žebrák (vlastník a investor), zastoupené starostou Mgr. Danielem Havlíkem.

Velkolepé sousoší modlíciho se sv. Jana Nepomuckého s anděly od sochaře Karla Josefa Hiernleho z roku 1727, původně určené pro dnešní Václavské náměstí v Praze, bylo v roce 1879 darováno do Žebráku a umístěno u kostela sv. Vavřince. Tento významný počin podrobně dokumentuje pamětní spis nalezený v soklu. V letech 1933, 1961 a 1970 bylo sousoší restaurováno, nicméně jeho stále se zhoršující stav vedl v roce 1981 k vystavění ochranného přístřešku. Soudobá restaurátorská zpráva však konstatovala, že sousoší, které je v havarijním stavu, již nemůže stát v exteriéru. V roce 1982 proto byla památka s opadávajícími fragmenty přemístěna do ateliéru, a následně po restaurování galerijního charakteru po dlouhá léta vystavena v lapidáriu v kostele svatých Tří králů v Mnichově Hradišti ve správě Národního památkového ústavu. Navrácení sousoší se díky výrazné a zásadní iniciativě vedení města v čele se starostou podařilo připravit v roce 2017. Především byl nalezen způsob, jak originál sousoší, který nemohl existovat v exteriéru bez důkladné ochrany, znovu osadit na dochovaný sokl u presbytáře kostela. Za podpory všech zúčastněných se zrodila koncepce skleněného pavilonu, jehož výsledná podoba vzešla z důkladného posouzení variantních návrhů v ověřovací studii. K vlastní úspěšné realizaci pavilonu, spojené s náročným transferem a neméně náročným restaurováním narušeného sousoší z lapidária, došlo v roce 2018.

Přestože nominace Cenu NPÚ nakonec nezískala, jedná se o významný počin, který ukazuje jednu z možností, jak ohrožené sochařské dílo vrátit nebo ponechat na původním urbanisticky a symbolicky důležitém místě.

Žebrák, (okres Beroun) sousoší sv. Jana Nepomuckého, ochranný pavilon (foto L. Maděrová).

EDIČNÍ ČINNOST

Rok 2019 byl, co se týká publikační činnosti, velice obsažený. Kromě tradičních periodik se oddělení podílelo na vydání reprezentačních monografií a sborníku z konference. Žalostnou ztrátou bylo zničené množství již vydaných publikací kvůli srpnové havárii vody, tiskoviny se přes veškeré úsilí nepodařilo před úplnou zkázou zachránit.

Periodika

Památky středních Čech, roč. 33, č. 1, 64 stran
Památky středních Čech, roč. 33, č. 2, 104 stran
ISSN 0862-1586, www.pamatkysc.cz

Obě čísla nejstaršího regionálního periodika památkové péče opět představila památkový fond Středočeského kraje ve studiích (5), materiálech (9) a zprávách (1), ve druhém čísle rovněž oborovou bibliografií. Vydání bylo finančně podpořeno úkolem DKRVO (více na s. 141).

Periodikum si stále drží vysokou úroveň recenzovaného časopisu.

Ročenka NPÚ ÚOP SČ 2018

příloha časopisu Památky středních Čech

ISBN 978-80-88339-007, ISSN 0862-1586, 148 stran

Bohatě obrazově dokumentovaná Ročenka za rok 2018 představila již po jednadvacáté rozsáhlou činnost středočeského pracoviště a do budoucna bude významným pramenem k dějinám oboru i k jednotlivým opravám, dokumentacím i restaurování kulturních památek na území Středočeského kraje.

Průzkumy památek, roč. 26, číslo 1, 156 stran

Průzkumy památek, roč. 26, číslo 2, 148 stran

ISSN 1212-1487, www.pruzkumypamatek.cz

Recenzované periodikum uveřejnilo ve dvou číslech 10 studií, 7 materiálů a ve druhém čísle pokračování v bibliografii *Průzkumy památek* v odborném tisku (s finanční podporou DKRVO). Snahou redakce je dbát na mimořádně kvalitní zpracování obrazové dokumentace a dodržování všech postupů recenzovaného periodika.

Monografie

Václav Mencl: Dějiny evropské architektury, I. díl

Helena Soukupová ed.

ISBN 978-80-88339-05-2, 208 stran

Téměř po padesáti letech od vzniku rukopisu dostali čtenáři do rukou první ze čtyř svazků monumentálního díla Václava Mencla († 1978), *Dějiny evropské architektury*. Jde o autorovo poslední, dodnes nepublikované dílo (více na s. 141).

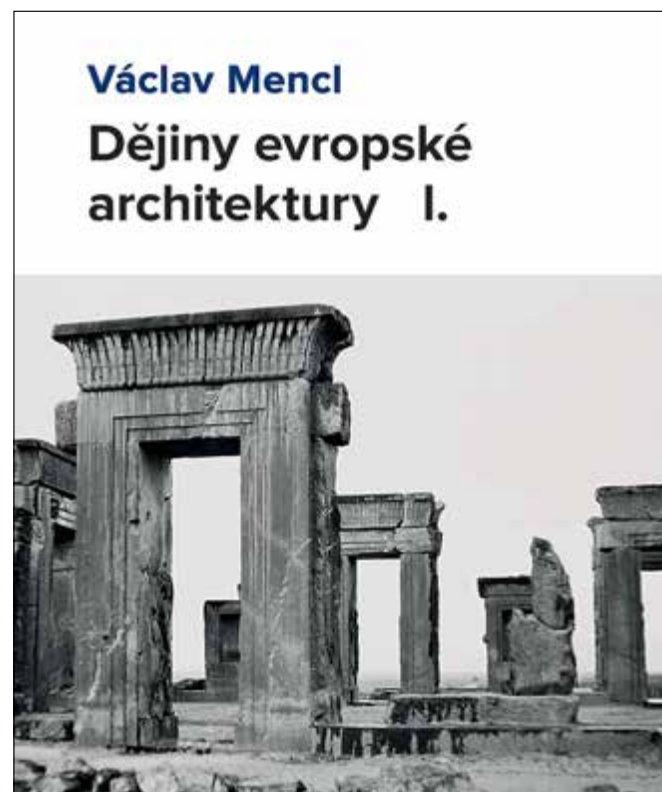
Reprezentativní kniha vyšla ve spolupráci NPÚ a Památkového úřadu Slovenské republiky, byla podpořena úkolem DKRVO. Velké poděkování za editorskou přípravu původního textu a obrazové přílohy patří doc. PhDr. Heleně Soukupové.

Vladislav Razím: Středověká opevnění českých měst.

Morava a Slezsko. 3. díl

ISBN 978-80-88339-03-8, 504 stran

Syntetické, rozsahem i zpracováním mimořádné dílo začalo vycházet v roce 2019 vydáním 3. závěrečného dílu, který je věnovaný moravským městům a městům českého Slezska. Katalogová hesla s bohatou ikonografickou, fotografickou a plánovou dokumentací, často dosud nepublikovanou, poskytují komplexní představu o celkovém charakteru a stavebních proměnách městských fortifikací ve středověku. Druhý díl věnovaný středověkému opevnění českých měst vyjde v roce 2020, první souhrnný díl v roce 2021. Vydání knihy bylo podpořeno úkolem DKRVO a s maximální redakční spoluprací autora (více na s. 139).

Alena Nachtmannová: *Móda v časech kříže a kalicha.*
Oděvní kultura v českých zemích 14. a 15. století
ISBN 978-80-88339-06-9, 304 stran

Publikace podává ucelený přehled o vývoji odívání ve 14. a 15. století. Na základě podrobného studia písemných i obrazových pramenů sleduje autorka nejen vývoj módy, ale i vztah středověkých lidí k oděvu a tělesné kráse. V centru pozornosti je prostředí šlechty a královského dvora, kde se vytvářely jak módní a estetické vzory, tak dobová etiketa. Nahlédneme však i do prostředí měšťanů, venkovanů a seznámíme se i s odíváním lidí na okraji společnosti. Bohatý obra-

zový doprovod čerpá ze všech oblastí dobového výtvarného umění, není však pouhou ilustrací. Autorka jej používá jako pramen k poznání vzhledu a střihu oděvu, ale i ke zkoumání dobového vkusu a estetiky. Kniha byla plně financována z úkolu DKRVO.

Julie Motýčka, Kateřina Knorová: *Luděk Marold.*
Panorama Mělníka od řeky
ISBN 978-80-270-5639-2, 80 stran

Město Mělník s finanční podporou a ve spolupráci NPÚ vydalo monografii k obrazu L. Marolda z roku 1887, který zdobí

obřadní síň mělnické radnice. Publikace vyšla k příležitosti restaurování tohoto obrazu Ludka Marolda, kniha mapuje jeho životní osud, tvorbu a vztah k Mělníku.

Sborník z konference

Alena Nachtmannová – Olga Klapetková edd.:
Společenská role módy po vzniku Československé republiky
ISBN 978-80-7480-131-0, 128 stran

Sborník příspěvků ze specializované konference uspořádané NPU ÚOP SČ ve spolupráci s knihovnou AV ČR 27. 9. 2018 představuje v 10 studiích módu po vzniku Československé republiky. Všímá si také společenských změn v oblasti módy s přihlédnutím k ženské emancipaci, představuje eleganci módních domů i národní hnutí promítané do oděvů v tolik obdivované éře první republiky.

Po dlouhých letech jsme nevydali z organizačních důvodů tradiční kalendář středočeského pracoviště.

PhDr. Olga Klapetková, vedoucí oddělení
Mgr. Dita Roubíčková

ODDĚLENÍ EKONOMIKY A PROVOZU

Oddělení zajišťuje pro pracoviště ekonomické a personální činnosti, správu veškerého majetku, domovnictví, agendu spojenou s dopravou a pod metodickým vedením odboru informatiky generálního ředitelství NPÚ také informační technologie.

V roce 2019 činil průměrný evidenční přepočtený počet zaměstnanců ÚOP 51,8. Průměrný fyzický počet zaměstnanců byl 60,6. Průměrný hrubý měsíční plat v roce 2019 dosáhl 29 559,91 Kč.

Oddělení ekonomiky a provozu v průběhu roku 2019 nadále pokračovalo ve snaze o efektivní a hospodárné vynakládání finančních prostředků a zúčastnilo se různých školení zaměřených na elektronický portál pro soutěžení veřejných zakázek, registr smluv a dodržování pravidel GDPR.

V loňském roce proběhlo v sídle pracoviště dokončení rozsáhlé renovace oken v zadní budově, kdy v průběhu několika měsíců došlo ke kompletní renovaci zbývajících poloviny dřevěných oken, včetně jejich rámců a kování. Ve 2. patře zadní budovy byla provedena celková renovace kuchyňky a sociálního zařízení.

V průběhu roku došlo rovněž k nákupu dvou nových vozidel.

Po srpnové havárii vodovodu v zadní budově byla provedena poměrně rozsáhlá oprava a renovace části budovy ve třech podlažích.

Dále byly zrealizovány oprava střešní krytiny a dílčí opravy kotlů a radiátorů. Jako každý rok proběhlo i v loňském roce obnovení části počítačové techniky a nábytku. Díky rozpočtu FKSP mohl být poskytnut benefit pro všechny zaměstnance ve formě poukázek Fokus Pass, využitelných převážně pro volné vstupy na kulturní akce.

Oddělení ekonomiky a provozu zpracovalo podklad pro další budoucí akce a úpravy stávajícího pracovního prostředí.

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví

stav k 31. 12. 2019

věk	muži	ženy	celkem	%
do 20	0	0	0	0,00
21–30	0	4	4	6,56
31–40	3	10	13	21,31
41–50	10	12	22	36,07
51–60	2	9	11	18,03
nad 60	6	5	11	18,03
celkem	21	40	61	100,00

Členění zaměstnanců podle dosaženého vzdělání

stav k 31. 12. 2019

dosažené vzdělání	muži	ženy	celkem	%
základní	0	0	0	0,00
vyučen	2	0	2	3,28
střední odborné	0	0	0	0,00
úplně střední	0	0	0	0,00
úplně střední odborné	4	7	11	18,03
vyšší odborné	0	0	0	0,00
vysokoškolské	15	33	48	78,69
celkem	21	40	61	100,00

Vzniklé a skončené pracovní poměry

stav k 31. 12. 2019

stav	počet
nástupy	6
odchody	6

Sídlo NPÚ ÚOP SČ v Sabinovské ulici čp. 5, Praha 3. Pohled na zadní trak po renovaci oken (foto V. Tutr).

Pohled renovovaným oknem na přední budovu (foto V. Tutr).

Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců

stav k 31. 12. 2019

doba trvání	počet	%
do 5 let	19	31,16
do 10 let	8	13,11
do 15 let	8	13,11
do 20 let	12	19,67
nad 20 let	14	22,95
celkem	61	100,00

Průměrný hrubý měsíční plat: 29 559, 91 Kč

Luboš Havlovic
koordináční, projektový a programový pracovník

ODBOR EVIDENCE, DOKUMENTACE A INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ

Odbor evidence, dokumentace a informačních systémů (OEDIS) je tvořen oddělením evidence nemovitých památek, oddělením evidence movitých památek, oddělením výzkumů, průzkumů a dokumentace a oddělením dokumentačních fondů a knihovny. Toto poslední oddělení se dále dělí na archiv odborné dokumentace (restaurátorské zprávy, projekty, studie, zaměření, stavebněhistorické průzkumy, operativní průzkumy a dokumentace, archeologické výzkumy atp.), fototéku a knihovnu. Poslední útvar představuje referát geografických informačních systémů a metainformačních systému (GIS a MIS).

OEDIS tedy zahrnuje všechny činnosti NPÚ na území Středočeského kraje, které se týkají poznávání a dokumentování památkového fondu (kromě samostatného oddělení archeologie) a tvorby ústředního seznamu památek, zároveň shromažďuje, ukládá a zpřístupňuje výsledky těchto činností. OEDIS vytváří předpoklady kvalitní působnosti ÚOP v ostatních segmentech odborné práce a pečuje o paměť oboru ve svěřeném regionu. Z toho přirozeně vyplývá významná účast odborných pracovníků OEDIS na vědecko-výzkumné činnosti ÚOP a její prezentaci.

PhDr. Vladislav Razím, vedoucí odboru

ODDĚLENÍ EVIDENCE NEMOVITÝCH PAMÁTEK (ONP)

Hlavním úkolem oddělení evidence nemovitých památek je vedení Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek a evidence dalších, zákonem nechráněných objektů a urbanistických celků, které vykazují památkové hodnoty (např. památky místního významu připravované pro Územně analytické podklady), ve Středočeském kraji. K naplňování tohoto cíle je nutné provádění odborné dokumentace a průzkumu památek v terénu, studium odborné literatury a archivních materiálů. Následné zpracovávání získaných poznatků a jejich hodnocení a zpřístupnění odborné i laické veřejnosti je prováděno prostřednictvím dokumentačních sbírek ústavu i informačních systémů památkové péče (Památkový katalog, Metainformační systém a Geoportál). Agenda evidence památek nezahrnuje pouze průběžnou aktualizaci stávajících informací, ale také předkládání návrhů na prohlášení dalších hod-

notných staveb, které splňují kritéria k prohlášení za kulturní památku podle § 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, popřípadě také vyjádření ke zrušení prohlášení věci za kulturní památku podle § 8 téhož zákona. Jako poradní orgán ředitele NPÚ, ÚOP středních Čech je pro tento účel zřízena také Územní komise NPÚ, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze pro posuzování návrhů na prohlášení věcí za kulturní památku, s níž ONP spolupracuje.

Oddělení poskytuje informace o kulturních památkách a rozsahu jejich ochrany a v souladu se zákonnými předpisy a interními metodickými pokyny zpracovává odborná vyjádření pro Ministerstvo kultury České republiky. K další běžné činnosti patří spolupráce s Generálním ředitelstvím Národního památkového ústavu (podíl na přípravě podkladů k nařízením vlády o prohlášení kulturních památek za národní kulturní památky, aktualizaci údajů v katastru nemovitostí atd.) a odbornými pracovníky památkové péče v obcích s rozšířenou působností.

Koleč (okres Kladno), sýpka v areálu zámku je jedinou kompletně dochovanou stavbou původního monumentálně pojatého hospodářského dvora, který lemuje po celé délce západní strany. Jednotné zdivo i provedení krovu nasvědčují jejímu vzniku v dochované podobě v druhé polovině 18. století. Její archaický vzhled s mohutnými šikmými přízemními zdmi a nízkou posazenou valenou klenbou s výsečemi v přízemí však vedou i k názoru, že v objektu je obsažena starší stavba (foto H. Prixová Dvorská).

V roce 2019 pracovali v ONP čtyři kmenoví pracovníci, kteří měli nemovitě památky rozdělené po jednotlivých okresech (Martina Karásková – Praha-východ, Mělník, Praha-západ; Šárka Koukalová – Kutná Hora, Benešov; Ivan Minář – Nymburk, Kolín, Mladá Boleslav; Hana Prixová Dvorská – Kladno, Příbram; Alžběta Jankulíková – Beroun, Rakovník). Zaměstnanci ONP jsou však, dle svého zaměření a naléhavosti řešení úkolů, zastupitelní.

Činnost oddělení se soustředila na několik důležitých úkolů. Prvním je již tradičně systematická práce na záznamech v památkovém katalogu a s tím související činnost v dalších databázích Národního památkového ústavu (GIS, MIS). V loňském roce byly prioritou významné sakrální a profánní stavby v našem kraji. Kromě činnosti v databázích se odborní pracovníci podíleli na řadě dalších činností prezentujících práci Národního památkového ústavu, jako jsou např. výstavy či účast na besedách. Vedle toho se publikační a přednáškovou činností snažili přispět k poznání a prezentaci nemovitého kulturního dědictví České republiky.

Podstatnou součástí činnosti ONP bylo zpracování návrhů na prohlášení staveb za kulturní památky a odborná vyjádření k žádostem Ministerstva kultury, či provádění terénního průzkumu a dokumentace památek. Z důležitých terénních průzkumů provedených v roce 2019 zmíníme např. dokumentaci fary ve *Smečně* (okres Kladno), dokumentaci kostelů ve *Vrapicích* a v *Dříní* (okres Kladno), areálu bývalého pivovaru a lihovaru v *Nových Dvorech* (okres Kutná Hora), areálů zámků v *Líšně* a *Smilkově* (okres Benešov), Petzoldova lomu v *Srbsku* (okres Beroun) či areálu kostela sv. Bartoloměje v *Mochově* (okres Praha-východ).

Pro územně analytické podklady byly vytipovány objekty např. v *Chrástanech*, *Kněževsi*, *Kolešovicích* či v Krajině památkové zóně *Osovsko*.

V rámci odborných vyjádření a stanovisek řešili pracovníci řadu více či méně povzbudivých problémů památkové péče. Ty nejzajímavější či nejpalčivější z nich níže uvádíme (v rámci komplexního seznamu návrhů, vyjádření a stanovisek).

Návrhy na prohlášení věci za nemovitou kulturní památku

V roce 2019 Hodnotitelská komise Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze, pro posuzování návrhů na prohlášení věci za kulturní památku projednávala ve dnech 15. 4., 30. 6., 14. 10. celkem 16 návrhů na prohlášení za kulturní památku.

Během roku bylo na Ministerstvo kultury odesláno 5 návrhů na prohlášení za kulturní památku a 2 návrhy na rozšíření památkové ochrany:

<i>Koleč</i> (okres Kladno)	sýpka v areálu zámku, rozšíření památkové ochrany (HPD)
<i>Kutná Hora</i>	centrální kříž staré části hřbitova, pět náhrobků a jedenáct hrobek na městském hřbitově v areálu kostela Všech svatých, rozšíření památkové ochrany (ŠK)
<i>Nymburk</i>	vodní elektrárna čp. 1508 s jezy (IM)
<i>Soutice</i> (okres Benešov)	fara čp. 8 (ŠK)
<i>Soutice</i> (okres Benešov)	most přes vedlejší rameno Želivky (ŠK)
<i>Soutice</i> (okres Benešov)	panská sýpka (ŠK)
<i>Všenory</i> (okres Praha-západ)	gloriet (ŠK)

Mgr. Alžběta Jankulíková (AJ); Mgr. Martina Karásková (MK); Mgr. Šárka Koukalová (ŠK); PhDr. Ivan Minář, Ph.D. (IM); Mgr. Hana Prixová Dvorská (HPD).

Kutná Hora, městský hřbitov, klasicistní figurální náhrobek Moniky Breüerové z rozmezí let 1811–1817 od Václava Prachnera. Opomíjené dílo významného pražského umělce, prvního sochaře akademicky školeného v Čechách, který výrazně ovlivnil směřování funerálního sochařství v první třetině 19. století. Z kulturněhistorických souvislostí je významná vazba náhrobku na přední kutnohorskou rodinu Breüerů a také na zaniklý hřbitov u kostela Matky Boží Na Náměti s hroby nejvýznamnějších kutnohorských měšťanů, odkud byl náhrobek přenesen na městský hřbitov v první třetině 20. století (foto Š. Koukalová).

Koleč (okres Kladno), sýpka v areálu zámku. Rozšíření zámeckého areálu o mohutnou patrovou sýpku z 2. poloviny 18. století navrhlo zdejší pracoviště již v roce 2007. Ministerstvo kultury řízení nezahájilo, proto došlo k aktualizaci návrhu. Sýpka je nejstarší stavbou původně značně rozsáhlého hospodářského dvora, jehož význam se podstatně zvýšil od 2. poloviny 19. století, kdy se Koleč stala součástí císařských statků a následně, po roce 1918, byla vtělena mezi státní statky. Vlastní sýpka je barokní s možnými staršími konstrukcemi a její zachování je mimořádně důležité nejen vzhledem k barokní autenticitě, ale také z hlediska vývoje celého zámeckého areálu, jehož je nedílnou součástí.

Mgr. Hana Prixová Dvorská

Kutná Hora, městský hřbitov. Ve spolupráci s městem Kutná Hora bylo zpracováno rozšíření památkové ochrany o soubor hodnotných kamenných i litinových náhrobků a hrobek, které vznikaly od doby kolem roku 1817 do 20. let 20. století. Ve výběru jsou díla významných sochařů (Václav Prachner, Bohuslav Schnirch, Jan Laušman), známých kamenosochařských firem poslední třetiny 19. století (Karel Möldner) a kvalitní náhrobky, reprezentující tvorbu nejen místních firem. Z litinových sepulkrálií byly vybrány tři náhrobky. Jeden velmi kvalitní odlitek v jemném provedení katalogového typu a dva shodné náhrobky blanenského typu, které jsou vzácné, a to i v místě původu v Jihomoravském kraji. Slohově převažují náhrobky novogotické, odkazující na bývalou slávu města Kutné Hory, dále pak novorenesanční nebo historizující s barokními a secesními prvky.

Mgr. Šárka Koukalová

Nymburk, vodní elektrárna čp. 1508 s jezy: Areál vodní elektrárny s Labským a Mrlinským jezem byl vybudován v rámci splavnění středního toku Labe mezi lety 1914–1924. Autorem technické a vodohospodářské části jsou Ing. Emil Zimmerler a Ing. Josef Bartovský. Architektonické řešení ve stylu střídmeho modernismu navrhl arch. František Roith. Areál umístěný v blízkosti historického jádra města se stal důležitou součástí labského panoramatu a díky nedávné obnově technologií slouží nepřetržitě svému původnímu účelu.

PhDr. Ivan Minář, Ph.D.

V roce 2019 bylo Ministerstvem kultury České republiky prohlášeno za nemovitou kulturní památku 6 objektů a u jedné byla rozšířena památková ochrana

<i>Lány</i> (okres Kladno)	hrobka T. G. Masaryka, rozšíření památkové ochrany hřbitova
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	kostel sv. Jiří
<i>Kobylnice</i> (okres Kutná Hora)	bývalá základní škola čp. 38
<i>Mladá Boleslav</i>	hostinec u Jizery, čp. 27
<i>Nové Strašecí</i> (okres Rakovník)	bývalá synagoga
<i>Zbýšov</i> (okres Kutná Hora)	dům čp. 1 a 3 hospodářského dvora
<i>Záryby</i> (okres Praha-východ)	škola čp. 92

Lošany (okres Kolín), kostel sv. Jiří: Neogotický kostel z let 1895–1896 vystavěný podle staršího projektu Ludvíka Láblera na místě zbořeného farního kostela. Architektonicky i urbanisticky dominantní stavba je cenná především slohově jednot-

ným vybavením. V prostoru bývalého hřbitova kolem kostela se nacházejí dva hromadné hroby pruských vojáků z bitvy u Kolína v roce 1757.

Mgr. Šárka Kolářová

Mladá Boleslav, hostinec U Jizery čp. 27: Nenápadný patrový dům z 18. století s renesančním jádrem je posledním příkladem historické zástavby západního mladoboleslavského podhradí, které v minulých letech podlešlo plošné asanaci. Objekt, sloužící již řadu let jako baráčnická rychta, byl v 19. století vyhlášeným hostincem a nevěstincem, fungujícím ve vazbě na tehdejší průmyslovou čtvrť. Nejcennější částí objektu jsou sklepy s pozdně gotickými portály.

PhDr. Ivan Minář, Ph.D.

Bývalá synagoga v Novém Strašecí (okres Rakovník): Pozdně klasicistní synagoga z roku 1858, vystavěná podle projektu dosud neznámého architekta na místě starší stavby. Jednoduchá budova obdélného půdorysu umístěná ve vnitrobloku v jihozápadní části městského jádra v současnosti slouží jako objekt Husova sboru. Ve srovnání s dalšími stavbami tohoto typu v regionu je výjimečná pozdně klasicistním architektonickým ztvárněním. Přes úpravy provedené v letech 1933 a 1951 si stavba udržela architektonické kvality: zachováno zůstalo původní členění a výzdoba fasád, tvar střechy a základní rozčlenění prostoru modlitebny s vloženou galerií. Unikátní je zachování pozůstatků původní nepravé klášterní klenby a části výmalby modlitebny v podkroví vzniklém druhotným přestropením interiéru.

Mgr. Alžběta Jankulíková

Nymburk, vodní elektrárna čp. 1508. Technická památka z let 1914–1924 ve stylu střídmeho modernismu, jejímiž autory jsou František Roith (architektonické řešení), Emil Zimmerler a Josef Bartovský (technická a vodohospodářská část) (foto I. Minář).

Na základě požadavku Ministerstva kultury vyjádřil NPÚ ÚOP SČ v Praze stanoviska k níže uvedeným žádostem

<i>Běleč u Litně</i> (okres Beroun)	hasičská zbrojnice; stanovisko k podnětu na prohlášení za kulturní památku – nedoporučeno
<i>Chlumín</i> (okres Mělník)	hospodářská budova čp. 54 v areálu zámku čp. 3; stanovisko k žádosti o zrušení ochrany kulturních památek – nedoporučeno
<i>Chotýšany</i> (okres Benešov)	areál zámku, hospodářské stavby (dvě sýpky, chlévy), tvrz s hradební zdí a zřícenina zahradního pavilonu v areálu zámku; stanovisko k žádosti o zrušení ochrany kulturních památek – nedoporučeno
<i>Měňany</i> (okres Beroun)	čp. 20; stanovisko k žádosti o zrušení ochrany kulturních památek – nedoporučeno
<i>Kolín</i>	pozemek na hřbitově u kostela sv. Víta; stanovisko k žádosti o zrušení památkové ochrany pozemku – doporučeno
<i>Kouřim</i> (okres Kolín)	dům čp. 9; stanovisko k podnětu na prohlášení za kulturní památku – nedoporučeno
<i>Turbovice</i> čp. 18, <i>Velký Borek – Skuhrov</i> (okres Mělník)	stanovisko k podnětu na prohlášení za kulturní památku – doporučeno k zahájení řízení

Chlumín (okres Mělník), hospodářská budova čp. 54 v areálu zámku čp. 3: Chlumínské panství koupila ve dvacátých letech 18. století Anna Marie Františka vévodkyně Toskánská, která nechala zásadně přestavět zdejší zámek s přilehlým hospodářským dvorem. Autorství je připisováno Václavu Špačkovi, žáku F. M. Kaňky. Objekt byl ve špatném stavebně technickém stavu, a to v důsledku dlouhodobého zanedbání základní údržby ze strany původních i současných vlastníků. Největším problémem byly částečně propadlé krovy a s tím související narušené klenby. Ovšem i přes zjevně nevyhovující stavebně technický stav si tento mimořádně kvalitní hospodářský objekt stále zachoval autentický charakter, památkovou, architektonickou a urbanistickou hodnotu. Dochovala se podstatná část obou křídel budovy, většina cenných konstrukcí, jako např. klenby v přízemí, trámový strop v patře, značná část krovu z 18. století i z 19. století apod. V odborném stanovisku naše pracoviště konstatovalo, že závady je možné odstranit postupy běžně uplatňovanými v praxi při obnově historických staveb a že špatný technický stav hospodářské budovy není důvodem pro zrušení památkové ochrany. Dne 23. 10. 2019 vydalo Ministerstvo kultury rozhodnutí o nezrušení prohlášení hospodářské budovy.

Mgr. Martina Karásková

Měňany (okres Beroun), čp. 20: Dům byl zapsán do státního seznamu nemovitých kulturních památek v roce 1987 jako „obytná budova statku čp. 20“. Ostatní objekty někdejší usedlosti byly buď nahrazeny novostavbou, nebo výrazně přestavěny. Památkově chráněný obytný dům se stal pouze skladištěm v těsné blízkosti dvou nových rodinných domů. Po desetiletí mu nebyla věnována náležitá péče a jeho špatný stavebně technický stav se vlastníci rozhodli řešit žádostí o zrušení pa-

Nové Strašecí (okres Rakovník), bývalá synagoga slouží od počátku 50. let 20. století jako Husův sbor Církve československé husitské. Nachází se jižně od hlavního náměstí ve vnitrobloku, obklopena vesměs přízemními domky původního ghetta. Kompaktní, symetrická stavba sestává z hlavního prostoru modlitebny prosvětlené dvěma trojicemi oken po stranách a mírně zúžené části s vloženou patrovou galerií. Hodnotným prvkem je částečně dochovaná původní bedněná konstrukce nepravé klášterní klenby v prostoru vzniklém po druhotném zastropení modlitebny ve 20. století. Spolu s bedněním klenby se zde zachovala také původní římsa a část na omítce malovaného pozadí někdejšího svatostánku. Ten byl oproti běžné praxi umístěn excentricky, v levé části čelní stěny synagogy (foto A. Jankulíková).

Měňany (okres Beroun), čp. 20 je přízemní zděné stavení protáhle obdélného půdorysu. Západní polovinu se štítem obráceným do ulice zaujímá obytná část se zachovanou klasickou trojdílnou dispozicí, východní pak hospodářské prostory a kolna. Původ objektu je klasicistní. Z mapy stabilního katastru vyplývá, že obytné stavení s hospodářskou částí v současném půdorysu se na místě nacházelo již v roce 1840, bylo zřejmě kratší pouze o kolnu. Dům je dobře dochovaným příkladem obytné budovy venkovské usedlosti, typické nejen pro Měňany, ale pro celou oblast. Díky absenci zásadních stavebních úprav v posledních desetiletích se tu nachází řada autenticky dochovaných stavebních a řemeslných prvků z 19. a počátku 20. století. Zejména se jedná o zděné konstrukce s nikami v obytných i hospodářských prostorech, krov, pozůstatky černé kuchyně a klasicistní výplně otvorů. Hodnotné je také dochování původní trojdílné dispozice obytné části s dodatečně rozdělenou světnicí. Dům se uplatňuje jako urbanisticky a historicky významná stavba v rámci obce (foto A. Jankulíková).

mátkové ochrany a následnou demolici. Vzhledem k tomu, že se památka dostala do špatného stavebně technického stavu v důsledku neplnění povinností, které vlastníkům ukládá zákon, a její nepříznivý stavebně technický stav je stále možné napravit, zrušení památkové ochrany domu jsme nedoporučili. Domníváme se, že zanedbaný stavebně technický stav

Turbovice, Velký Borek – Skuhrov (okres Mělník), čp. 18. Nejcennější částí nemovitosti je bezpochyby kládový vinařský lis dochovaný „in situ“ v dobově zachované kvasírně. Lis je datován nápisem do roku 1727. Na horním trámu je vytesáno: ANNO . DOMINI . M . DCC . XXVII . DIE . JULII . TENTO PRES . JEST POSTAWEN . ZAPANOWANI . GEHO MYLOST . TITUL . PANA/PANA . IOHANNESA . FRANTISSKA . STUKBY . ZRZE . MYSTRA . IANA . TOMASSE . BARCHANA . M . K . S . M . PRA[ŽSKÉHO]. Nápis na spodním trámu zní: BVDIZ : NA WEKI . WEKVV : DIK A SLAVA . NeISWieteISSI : A NEROZDILNe TROGICI . BOZI : / TENTO POSTAWIL . GIRZIK . WESELEI . MISTR . TESARZSKI : DNE . XVII : OCTOBRIS. V současné době se jedná o jeden z nejstarších a nejmohutnějších lisů v Čechách (délka páky 860 cm, hmotnost přibližně 45q) a zřejmě druhý nejstarší v České republice (nejstarší je lis z roku 1714 z Ostrožské Nové Vsi na Moravě), (foto H. Prixová Dvorská).

a z něho plynoucí nutnost částečné výměny či doplnění původních konstrukcí, nemůže být důvodem pro upuštění od památkové ochrany.

Mgr. Alžběta Jankulíková

Turbovice čp. 18, Velký Borek – Skuhrov (okres Mělník): Viniční usedlost byla založena na počátku 18. století pro rytíře Jana Františka Turbu z Turby. Hlavním objektem je patrová stavba na obdélném půdoryse, v níž se nachází unikátní kládový lis dochovaný „in situ“ v dobově zachované kvasírně, datovaný nápisem do roku 1727. V současné době se jedná o jeden z nejstarších a nejmohutnějších lisů v Čechách a zřejmě druhý nejstarší v České republice. Druhá přízemní stavba s pultovou střechou je mladší. Dochované fragmenty výzdoby fasády svědčí o její výstavbě až v období kolem roku 1800. K usedlosti patří také dvě patra hluboké, v opuce vytesané sklepy určené pro skladování sudů s vínem a také 40 m hluboká studna. Bohužel, podstatný díl usedlosti nebyl pracovníkům zpřístupněn. Ze základního průzkumu usedlosti je zřejmé, že její část prošla novodobými adaptacemi. Vzhledem k nemožnosti posouzení celého objektu nebylo možné vypracovat standardní návrh na prohlášení areálu kulturní památkou. Památkové hodnoty jsme však definovali v odborném vyjádření, v němž jsme také doporučili zahájit řízení o prohlášení nemovitosti za kulturní památku. Doufáme také, že nám tento právní akt umožní podrobnější prozkoumání a dokumentaci areálu. Na počátku roku 2020 Ministerstvo kultury řízení zahájilo.

Mgr. Hana Prixová Dvorská

V roce 2019 bylo Ministerstvem kultury České republiky zrušeno prohlášení 2 nemovitých kulturních památek

<i>Beřovice-Bakov</i> (okres Kladno)	sýpka – bývalá tvrz
<i>Řevničov</i> (okres Rakovník)	venkovský dům čp. 101

Národní kulturní památky

V roce 1992 byl prohlášen areál hřbitova v *Lánech* (s ohradní zdí a branami) za kulturní památku. Jedním z důvodů prohlášení tohoto hřbitova byl jeho historický význam spojený s rodinou Garrigue Masaryků. Toto prohlášení za kulturní památku se však nevztahovalo na ochranu vlastní hrobky, a to z důvodu, že se jedná o samostatnou zděnou stavbu, která nebyla výslovně v prohlášení uvedena. Proto byla Rozhodnutím Ministerstva kultury, které nabylo právní moci dne 10. 8. 2019, rodinná hrobka samostatně prohlášena za kulturní památku. V tomto „Rozhodnutí“ je mimo jiné uvedeno: „Podzemní hrobka byla při prohlášení Lánského hřbitova opomenuta, neboť je ukryta pod travnatým povrchem tohoto hřobového místa, které je pietně upraveno (trávník, stromy, keře a náhrobky), orgány památkové péče nebyly o její existenci informovány. Toto řízení napravuje tehdejší opominutí.“ Jako zdůvodnění prohlášení hrobky za kulturní památku je skutečnost, že „Hrobka je místem posledního odpočinku významné osobnosti historie naší země – Tomáše Garrigue Masaryka, filozofa, sociologa, pedagoga a politika, který se zásadním způsobem zasloužil o vznik samostatného demokratického Československého státu a který se stal jeho prvním prezidentem. „Následně byla hrobka TGM prohlášena za národní kulturní památku. Stalo se tak nařízením vlády ze dne 30. října 2019 o prohlášení některých kulturních památek symbolizujících úsilí a boj za svobodu a demokracii. Spolu s hrobkou v Lánech byl prohlášen také kostel sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici v Praze, Hlávková studentská kolej v Praze, budova Československého rozhlasu v Praze, hrob Jana Palacha na Olšanských hřbitovech v Praze, zámček v Pardubičkách – Larischova vila v Pardubickém kraji a hrob Jana Zajíce na hřbitově ve Vítkově v Moravskoslezském kraji.

Mgr. Hana Prixová Dvorská

vedoucí oddělení

ODDĚLENÍ EVIDENCE MOVITÝCH PAMÁTEK (EMP)

Statutární činností oddělení je nejen rutinní správa regionální části ÚSKP ČR (evidence přírůstků, přesunů památek, změny vlastnictví aj.), ale také vlastní průzkumy a dokumentace památek. Správná identifikace a kvalitní (foto)dokumentace tvoří základy památkové ochrany všech památek. Předpokladem odborné práce se širokým spektrem movitých předmětů je základní orientace v interdisciplinárním propojení dějin umění s příbuznými obory, jako je obecná historie, církevní dějiny, nebo pomocné vědy historické (heraldika, genealogie a epigrafika aj.). Důležitou oblastí je také znalost historických materiálů a technik, vč. základů archivního výzkumu.

Oddělení je prostřednictvím pověřeného pracovníka zapojeno také do Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví – programu MK ČR pro systematickou dokumentaci církevních mobiliářů, zahrnujícího jak kulturní památky, tak předměty kulturní hodnoty. Nedílnou součástí programu je také vykonávání činnosti vyplývajících ze zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, v platném znění.

Hlavní úkoly a činnosti EMP v roce 2019

1. Základní evidence mobiliárních fondů

EMP spravuje a naplňuje evidenci k 19 mobiliárním fondům, čítajících 306 270 inventárních jednotek (stav ke konci roku 2019). Katalogizace evidenčních záznamů je prováděna v databázi CastIS a dlouhodobě se zaměřuje na doplnění či aktualizaci hlavních identifikačních kategorií (dokumentační fotografie, rozměry, materiály a techniky). Naplňování tohoto úkolu probíhá v součinnosti s pracovníky oddělení správy mobiliářů a zámeckých knihoven ÚPS Praha, kastelány a správci depozitářů. Pozornost kmenových pracovníků se postupně čím dál více soustřeďuje k finalizování katalogizačních záznamů: konečné kontroly MF a přípravám k protokolárnímu předávání. Fondy je nutné před samotným evidenčním předáním připravit. Texty popisů a dalších údajů je třeba gramaticky, stylisticky a v některých případech i věcně korigovat. Různá úroveň zpracování jednotlivých záznamů je dána velkým počtem předchozích zpracovatelů a jejich nejednotnými odbornými i jazykovými schopnostmi. Průběžně zajišťujeme také připojování fotografické dokumentace a vypořádání záznamů v tzv. karanténním režimu. Operativně se řeší také technická stránka databáze podle připomínek editorů a aktualizace přístupů pro pověřené pracovníky ÚOP a ÚPS.

Březnice (okres Příbram), mobiliární fond státního zámku Březnice. Na památkových objektech NPÚ se uchovávají také předměty, které se v rámci prohlídkových okruhů běžně neprezentují, ale o životě svých bývalých majitelů vypovídají velmi osobně. Jde o šlechtickou korespondenci a části osobních pozůstalostí, uložených např. na středočeských zámcích v Březnici a Hořovicích. Fotografie zachycují dvě ukázky z písemné pozůstalosti po posledních majitelích březnického zámku – rodině Johanna Nepomuka Pálffyho z Erdödu: a – dopis Ferdinandiny Edeltraut Pálffyové ze dne 24. února 1898(?), psaný na hlavičkovém papíru hotelu „Hotel de la Ville“ v Terstu. Dopis je ryze osobní, pisatelka v něm popisuje Marii Pálffyovou – svoji tchyni – kratičký úsek z cesty po severní Itálii (inv. č. BN5301); b – dětské kresby pastelkami, které se dochovaly na propozicích k dostihům pořádaných v Praze Českým závodním spolkem od 4. října 1908. S největší pravděpodobností jsou dílem některé z dcer Johanna a Edeltraut Pálffyových (inv. č. BN4955).

Tmaň (okres Beroun), kostel sv. Jiří. Moderní fotografická výbava (vč. přenosných světel) umožňuje dokumentaci památek i ve stísněných prostorách kostelních interiérů bez přístupu denního světla. Příkladem uvádíme dva náhrobní kameny z tmaňského kostela, nesoucí znaky Vamberských z Rohatec. Razantní osvětlení je zde zároveň nepostradatelným pomocníkem při transliteraci nápisů, které byly doposud mylně považovány za nečitelné: a – náhrobník s nápisem zaznamenávajícím úmrtí tří dětí Anny Vamberské z Losu a na Tmani a jejího druhého manžela Štátného Vamberského z Rohatec z let 1595–1597; b – náhrobník Alžběty Vamberské z Rohatec, manželky Buriana Čejky z Olbramic, která zemřela v roce 1562 (foto Š. Kolářová).

Za NPÚ ÚOP SČ byli do úkolu zapojeni 3 kmenoví pracovníci a 1 externí pracovník v rámci DPP s dotací 300 hodin:

Mgr. Jaroslav Horáček, DiS. (od března do července 2019 zastoupen Mgr. Petrou Medříkovou) – Garant úkolu; hlavní činností v rámci úkolu byla průběžná kontrola záznamů v CastIS v „karanténním režimu“ a jejich schválení do „ostrého režimu“ (všechny MF), připojování fotodokumentace, příprava pro protokolární předání revidovaných fondů.

Mgr. Zuzana Pospíchalová – Editace katalogizačních záznamů MF Březnice, MF Konopiště, MF Hořovice.

Helena Fesslerová – Editace katalogizačních záznamů MF Depozitář Kutná Hora, MF Jemniště a MF Křivoklát; kromě ZEMF se podílí také na dokumentaci a digitalizaci dalších movitých památek.

Z celkových 19 mobiliárních fondů byla v průběhu roku 2019 dopracována evidence v rozsahu minimálního záznamu u 15 mobiliárních fondů (z toho 4 mobiliární fondy – MF Březnice, MF Konopiště, MF Křivoklát, MF Mnichovo Hradiště – byly dokončeny v roce 2019). Ke konci roku 2019 jsou uzavřeny a protokolárně předány 3 mobiliární fondy (z toho 2 – MF Točnick a MF Kokořín – byly předány v roce 2019).

Dle kapacitních možností pověřených pracovníků a v návaznosti na jejich oborového zaměření je v průběhu editač-

ních prací věnována pozornost i odbornému zpracovávání jednotlivých předmětů či souborů z mobiliárních fondů. Krom interiérového vybavení, uměleckých a uměleckořemeslných děl a předmětů denní potřeby tvoří vcelku početnou skupinu také tiskoviny a listiny archivní povahy. Jedním z takových pozoruhodných celků je například listinný materiál vztahující se k rodině Sanleque v Hořovicích (mezi korespondencí se nacházejí i doklady prokazující původ rodiny a vývody z předků) či osobní pozůstalost Pálffyů na zámku v Březnici.

Mgr. Šárka Kolářová, Mgr. Jaroslav Horáček, DiS a kol.

2. Evidence movitých památek (vyjma mobiliárních fondů)

Evidence movitých kulturních památek je plně provázána s agendou Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví – dotačního programu MK ČR na evidenci a dokumentaci církevních mobiliářů. Hlavním nástrojem pro (odbornou) evidenci movitých památek je databáze ArtGuard, přizpůsobená také pro evidenci odcizených (nezvěstných) památek. Katalogizace památek probíhá také na straně Ústředního seznamu kulturních památek ČR v aplikaci s názvem Památkový katalog.

Kutná Hora, České muzeum stříbra, obraz sv. Eteria, malíř Ignác Viktorin Raab (†1787). Při probíhající katalogizaci obrazové sbírky Voršilského kláštera v Kutné Hoře se ukazuje, že je v ní zastoupeno také několik obrazů jezuitského řádového malíře I. V. Raaba a jeho dílenských spolupracovníků. Přestože Raab působil v Kutné Hoře relativně krátce v 50. letech 18. století, zanechal zde početné dílo v podobě oltářních i závěsných obrazů (řada z nich se nachází také ve venkovských kostelích v širším okolí Kutné Hory). Obraz s ojedinělým ikonografickým námětem sv. Eteria, snoubence sv. Voršily, doprovází latinský nápis: S. ETERIUS, REX, MARTYR DIVAE URSULAE V.M. SPONSUS ILLIBATUS. Nesignované dílo komornějších rozměrů nese všechny charakteristické znaky Raabova malířského rukopisu (foto Š. Kolářová).

Dokumentační práce proběhly v roce 2019 v 19 objektech na území Středočeského kraje. Z těch technicky a časově nejnáročnějších jmenujme terénní dokumentace mobiliářů kostelů Nejsvětější Trojice v Kolíně a sv. Víta v Kolíně-Zálabí (několik etap prací), kostela Nanebevzetí Panny Marie v Pňově-Předhradí (okres Kolín) či kostela sv. Jiří v Tmani (okres Beroun).

V případě potřeby vypomáháme také oddělení výzkumů, průzkumů a dokumentace. V roce 2019 probíhala spolupráce při OPD kaple sv. Jana Nepomuckého v Nymburce, domu ev. č. 5 v Žemličkově Lhotě (okres Příbram) a domu čp. 20 ve Slaném (okres Kladno).

2.1 Agenda prohlášení věcí za kulturní památky dle § 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči

Důležitou náplní práce oddělení je vlastní prospekce památkového fondu, která je výchozím bodem pro výběr movitých předmětů či jejich souborů pro návrhy na prohlášení za kulturní památky. Prověřujeme také podněty vlastníků či správců památek. Mezi již zpracovaná a postoupená odborná stanoviska MK ČR náleží: skříň z františkánského kláštera v Hájku (okres Praha-západ) a hlavní oltář (s volnou sochař-

skou výzdobou) z kostela sv. Havla v Liběchově (okres Mělník). V případě rozsáhlých souborů nebo v odborné literatuře nepracovaných tématických okruhů památek (např. náboženské umění 19. a 20. století) vyžadují návrhy časově náročnější odbornou přípravu (vč. archivních rešerší): hlavní oltář z kostela sv. Václava v Mcelích (okres Nymburk), obrazový soubor z Voršilského kláštera v Kutné Hoře (okres Kutná Hora) a mobiliář kostela sv. Mikuláše v Hnidousích (okres Kladno).

Návrhy na prohlášení za movité kulturní památky

Červený Újezd (okres Praha-západ)	skříň s malbami františkánských světců a latinskými nápisy (vročení 1627)
Liběchov (okres Mělník)	hlavní oltář sv. Havla
Liběchov (okres Mělník)	socha sv. Ludmily
Liběchov (okres Mělník)	socha sv. Václava
Liběchov (okres Mělník)	sochy světloňů (2 ks)

Červený Újezd (okres Praha-západ), skříň s malbami františkánských světců a latinskými nápisy: Raně barokní skříň s malovanými figurami františkánských světců a latinskými nápisy s datací 1627 je z uměleckohistorického hlediska unikátní památkou svého druhu, zachovanou do dnešních dnů bez výraznějších historických zásahů s maximální mírou autenticity. Hodnota stáří je zde výrazně podpořena intaktně dochovanou povrchovou úpravou s výzdobnými prvky (rožety, hvězdy, monogramy MRA a IHS) a latinskými nápisy jak v exteriéru, tak i v interiéru. Ikonografický program výzdoby s patrony františkánského řádu – sv. Bernardina Sienského a sv. Františka z Assisi – jednoznačně potvrzuje františkánský původ skříně. Zároveň spolu s formou výzdoby, jež se soustředí do interiéru (výmalba hvězd symbolizující nebe) a na vnitřní strany dveřních křídel (světecké figury), umožňuje postihnout původní funkci skříně pro úschovu liturgického (mešního) náčiní. Skříň je také velmi zajímavým nositelem epigrafických památek. Jmenujme zejména dva verše ze sekvence *Sursum sonet laudis melos*, která byla součástí mešní liturgie. Zdrojem je originální verze liturgické básně, objevující se ve spisu františkánského teologa Ubertyna da Casale (1259–1329?) *Arbor vitae crucifixae Jesu Christi* (tiskem v roce 1485), který náleží mezi klíčové prameny františkánské spirituality (Již prohlášeno, rozhodnutí MK ČR nabylo právní moci dne 6. 6. 2019).

Liběchov (okres Mělník), (do)prohlášení mobiliáře kostela sv. Havla: K rozšíření dosavadní památkové ochrany kostelního mobiliáře byl na základě podnětu vlastníka doporučen MK ČR hlavní oltář sv. Havla spolu se samostatně navrhovanými barokními dřevořezbami. Oltář sestává z barokní menzy se svatostánkem a čtyř velkých andělů z počátku 40. let 18. století. Rámový retábl v klasicizujícím pojetí je datován pamětním zápisem ve farní kronice k roku 1892, kdy propojil barokní část oltáře s obrazem titulárního svätce, jenž do té doby visel na zdi. Z této doby pochází také stávající polychromie imitující mramor v hnědé, zelenohnědé a černé barvě, která opticky sjednotila obě architektonické části. Z uměleckohistorického hlediska doplňuje oltář slohově jednotný mobiliář a reprezentuje zajímavou, ve středočeském regionu ojedinělou ukázkou oltářní architektury, jejíž hlavní (sou)části ze dvou slohových období vytvářejí funkční a pohledovou dominantu kostelního interiéru. Uměleckořemeslné kvality sakrální památky jsou zde navíc podpořeny zachovanými pramennými zmínkami, které umožňují přesné vročení přeměny díla a současně také zachytit několik klíčových informací pro datování a autorské určení oltářního obrazu. Rešerše v pamětní knize přinesla zásadní – dosud neznámou – informaci, že autorem oltářní-

Lošany (okres Kolín), kostel sv. Jiří. Mezi nové kulturní památky se zařadil také intaktně dochovaný mobiliář lošanského kostela, jehož stavbu realizovala kutnohorská firma Bohuslava Moravce podle plánů architekta Ludvíka Láblera. Nový chrám v novogotickém stylu byl slavnostně vysvěcen 16. července 1896. Mobiliář z uměleckohistorického hlediska plně koresponduje s doporučení Pražské provinční synody z roku 1860 (*Acta a decreta Concilii Provinciae Pragensis a.d. 1860*), aby oltáře a další liturgické vybavení co nejvíce odpovídaly slohu kostela. Reflektuje také další kritéria, jako je např. užití kvalitních materiálů. Fotografie zachycují tři příklady osobité práce kutnohorských umělců a řemeslníků, inspirované gotickým tvaroslovím: a – křtitelnice z mramoru je dílem kameníka Josefa Ladislava, víko se soškou malého Jana Křtitele zhotovil klempíř Antonín Juna; b – kazatelna pochází z řezbářské dílny Antonína Hrabáka, povrchovou úpravu realizoval Vojtěch Březský; c – hlavní oltář sv. Jiří, tabernákl, hrotitá dvířka potažená tmavě červeným sametem s dekorativními závěsy a kováním zhotovil Rudolf Stejskal (foto Š. Kolářová).

ho obrazu je malíř Antonín Machek (†1844), jenž patří mezi nejvýznamnější představitele českého portrétního malířství 1. poloviny 19. století. Bohužel fyzický stav díla z roku 1827 neumožňuje bez restaurátorského průzkumu bližší uměleckohistorické hodnocení, neboť obraz byl v roce 1879 přemalován malířem Gustavem Kubešem pod vlivem nazarenismu.

Z movitého vybavení oltáře stojí za zmínku soubor oltářního kříže s párem svícňů, který se kvalitou i nákladností provedení vymyká z běžné produkce liturgického náčiní z odvětví uměleckého kovolitectví. Specifický je bohatý ornamentální a vegetabilní dekor, doplněný na podstavci kříže figurálním reliéfem Oplakávání Krista, jenž má předlohu ve starším grafickém listu italského malíře Annibala Carracciho (†1609).

Předmětem návrhu na prohlášení jsou také sochy sv. Václava a sv. Ludmily, které jsou kvalitním dokladem místní řezbářské produkce z počátku 18. století. Obě figury jsou dílem

jedné řezbářské dílny, čerpajícím z tradičních ikonografických předloh českých zemských patronů. Podle celkového charakteru byly v minulosti součástí zaniklého či zrušeného oltáře. Nelze vyloučit, že pocházejí přímo ze staršího vybavení farního kostela sv. Havla v Liběchově. K baroknímu mobiliáři svatohavelského kostela se hlásí také dvojice zrcadlově obrácených světlonošů, plnicích v kontextu oltářní architektury funkci svícňů. Zastupují zde cennou ukázkou vybavenosti barokních oltářních celků vysoké umělecké úrovně z druhé třetiny 18. století.

Nově prohlášené (movité) památky

V letošním roce NPÚ obdržel od MK ČR rozhodnutí o prohlášení kostela sv. Jiří v *Lošanech* (okres Kolín) za kulturní památku, dlouhých 17 let od prvotního podání návrhu. V letech 2017 a 2018 byly z našeho podnětu zpracovány aktualizace návrhu, který byl doplněn o soudobý mobiliář a poznatky z archivního průzkumu. Naopak relativně v krátkém časovém úseku byla MK ČR prohlášena barokní skříň z františkánského kláštera v Hájku u Červeného Újezda (srovnej návrhy na prohlášení v roce 2019). Soupisová část ÚSKP ČR byla rozšířena v tomto rozsahu:

<i>Lošany</i> (okres Kolín)	hlavní oltář sv. Jiří
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	boční oltář sv. Josefa (dnes se sochou Nejsvětějšího srdce Páně)
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	boční oltář Panny Marie Lourdské
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	oltář Božího Hrobu
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	kazatelna
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	varhany
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	chórová přepážka
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	patronátní lavice (2 ks)
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	lavice I (2 bloky)
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	lavice II (2 ks)
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	zpovědnice (2 ks)
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	skříň šatní (2 ks)
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	kredenční skříň
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	křtitelnice
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	soubor reliéfů křížové cesty (14 ks)
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	lampa na věčné světlo
<i>Lošany</i> (okres Kolín)	zvon (vročení 1709)
<i>Červený Újezd</i> (okres Praha-západ)	skříň s malbami františkánských světců a latinskými nápisy

U žádné z movitých kulturních památek nebylo zrušeno prohlášení.

Mgr. Šárka Kolářová

2.2 Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví

Program MK ČR na evidenci a dokumentaci církevních mobiliářů zahrnuje také činnosti spojené s monitoringem evropského i tuzemského trhu se starožitnostmi, jehož prostřednictvím je nabízeno k prodeji množství uměleckých předmětů. Následné lustrace vytipovaných děl (tj. jejich identifikace s odcizenými památkami) jsou časově náročné a odvíjí se také od kvality srovnávací dokumentace v databázích NPÚ, PSEUDu či INTERPOLu. NPÚ odhaduje, že ze sakrálních objektů na území České republiky zmizelo od 90. let 20. století kolem 80 tisíc kulturních památek a předmětů kulturní hodnoty. Proto považujeme v letošním roce za mimořádný úspěch návrat dvou barokních andílků z kostela sv. Barbory v *Nabdíně* po 27 letech od jejich odcizení zpět k majiteli – Římsko-katolické farnosti Kralupy nad Vltavou (identifikováni naším pracovištěm v roce 2018).

V poslední době naštěstí výrazně klesá počet krádeží sakrálních památek, neboť dle policejních statistik se zloději více zaměřují na soukromé byty a domy. Ve Středočeském kraji evidujeme za rok 2019 pouze jediný případ, který se týká vykradení kaple sv. Anny v obci *Husí Lhota* (okres Mladá Boleslav). Pro policejní databázi PSEUD byly ve spolupráci s diecézním konzervátorským centrem Biskupství litoměřického zpracovány katalogizační záznamy níže uvedených odcizených předmětů kulturní hodnoty.

Z okruhu nezvěstných památek (od 80. let 20. století) se podařila identifikace obrazů ze zámecké kaple v *Lysé nad Labem* (okres Nymburk) a soch ze zámecké kaple Archanděla Michaela v *Lužci* (okres Beroun) ve sbírkách muzejních institucí.

Odcizené předměty kulturní hodnoty v roce 2019

<i>Husí Lhota</i> (okres Mladá Boleslav)	socha Panny Marie Lurdské
<i>Husí Lhota</i> (okres Mladá Boleslav)	sochy andílků (2 ks)

2.3 Agenda zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, v platném znění

V roce 2019 nebyly našemu pracovišti postoupeny žádné žádosti o osvědčení. Agenda spočívala v poskytování odborných konzultací pro majitele předmětů kulturní hodnoty, a to zejména z oblasti postupu vyřizování žádosti a kompetencí jednotlivých pracovišť. Podle potřeby jsme prováděli lustrace vytipovaných předmětů, které jsou evidovány na jiných pověřených pracovištích NPÚ.

Mgr. Šárka Kolářová, vedoucí oddělení

ODDĚLENÍ VÝZKUMŮ, PRŮZKUMŮ A DOKUMENTACE

Úkolem oddělení průzkumu a dokumentace je provádění průzkumu a dokumentace památkového fondu na základě dlouhodobého plánu, ale zejména podle akutních potřeb vázaných na ostatní funkce středočeského odborného pracoviště NPÚ. Průzkumná a dokumentační činnost, tedy poznávání památkového fondu, představuje základní východisko odborné a vědecko-výzkumné práce NPÚ. Kromě samotných průzkumů staveb jsou v některých odůvodněných případech prováděny také archivní rešerše. Pracovníci oddělení úzce spolupracují zejména s pracovníky oddělení garantů území, specialistů a evidence nemovitých a movitých památek, průzkumy často probíhají právě na základě vyžádání těchto oddělení. Vzhledem k povaze objektivní poptávky naprosto převažuje provádění tzv. operativních průzkumů a dokumentace nemovitých památek (dále jen OPD) a pouze v menší míře dovoluje omezená kapacita oddělení věnovat pozornost průzkumům a dokumentaci jiného charakteru. Již dlouhodobě převládá potřeba průzkumů nad reálnými možnostmi oddělení, proto je třeba provádět pečlivý výběr a koordinaci prací, v úzké spolupráci s ostatními odděleními sekce památkové péče. V posledních letech je činnost odborných pracovníků na tomto úseku značně ovlivněna rychlým rozvojem nových dokumentačních metod, které jsou ověřovány a zaváděny do praxe. Na provádění standardních SHP nezbývají kapacity.

Následující seznam akcí s anotacemi obsahuje jen ty důležitější a časově náročnější (srov. též úkoly vědy a výzkumu – DKRVO, Nemovité památky).

*PhDr. Vladislav Razím
vedoucí odboru*

Seznam hlavních průzkumů a dokumentačních prací v roce 2019

Borovsko (okres Benešov) – zřícenina hradu, kostel a hospodářský dvůr se zámkem, archivní rešerše: Borovsko je dnes nevýznamná vesnička mezi vodní nádrží Švihov a dálnicí D1. Ve středověku se však jednalo o městečko s tržním právem a sídlem vrchnosti. Vylidnění přinesla třicetiletá válka, po níž už obec nikdy nenabyla původního významu. Někdejší centrum městečka tvořil dodnes zachovaný kostel, tvrz a hospodářský dvůr. Tvrz, označovaná někdy také jako hrad, zanikla na přelomu 60. a 70. let 16. století a dnes jsou z ní zachovány jen nepatrné zbytky odhalené archeologickým výzkumem. Sídlo vrchnosti bylo posléze přesunuto do zámečku vybudovaného v návaznosti na hospodářský dvůr. Zámek však byl postupně přeměněn ve zcela utilitární stavbu, užívanou ve druhé polovině 20. století státním statkem. Také kostel během 20. století chátral a poté, co se ocitl v ochranném pásmu vodního díla, byl odsouzen k zániku. Zachoval se jen díky pohotovému zásahu místního kněze na přelomu 80. a 90. let 20. století. Zejména k osudům kostela a hospodářského dvora se zachovalo poměrně velké množství archivních pramenů, které osvětlují jejich vzhled a osudy. Pro středověké období a borovskou tvrz je písemností zachováno o poznání méně, i tak ale umožňují alespoň okrajově nahlédnout do života drobné lokální šlechty, která zde sídlila a ovlivňovala osudy okolního kraje. (AN)

Borovsko (okres Benešov) – kostel sv. Petra a Pavla: Na základě zaměření konstrukce a projektu na její opravu od ing. M. Fuchse byl zahájen hloubkový operativní průzkum krovu a stropu nad lodí kostela s dokumentací spojů, tesařských značek, stop opracování a určení druhotně užitých prvků. (JaVe)

Borovsko (okres Benešov), pohled na vesnici s kostelem a zvonici, 1963 (převzato z www.fotohistorie.cz).

Brandýs nad Labem (okres Praha-východ) – dům čp. 98: Na žádost památkové architektky byla provedena nejprve podrobná prohlídka několikavrstevné stropní konstrukce v prostorách východní části uličního dílu přízemí a konzultace s restaurátorkou. Následně byla provedena prohlídka celého domu a fotodokumentace aktuálního stavu. Byly z větší části potvrzeny závěry staršího průzkumu ing. arch. E. Vyletové. (JaVe)

Byšice (okres Praha-východ) – zámek čp. 25: Na žádost památkové architektky byl proveden podrobný operativní průzkum nově odhalené dubové zárubně, celkového uspořádání a úpravy donedávna zazděného dveřního otvoru při vestavěném schodišti v jihozápadní části přízemí zámku. Nálezová situace byla zaměřena a fotograficky zdokumentována. (JaVe)

Dobříš (okres Příbram) – most přes Pilský potok, Pražská ul.: Čtyřobloukový kamenný most vznikl patrně ve 30. letech 19. stol. I přes dílčí mladší opravy a odstranění a zničení jeho sochy sv. Jana Nepomuckého dochoval se most ve velmi slušném technickém stavu. Přesto byla navržena jeho demolice, na což reagovalo ÚOP urychlenou operativní dokumentací, která se stala podkladem pro návrh na prohlášení za kulturní památku. Je to mimo jiné reakce na stoupající četnost demolice těchto technických památek z období systematického budování sítě císařských silnic v českých zemích. (VJ)

Dobříš (okres Příbram) – zámek, park – průčelí 4. terasy: V rámci rozsáhlé obnovy zámeckého parku byl proveden dílčí prohloubený OPD zmíněného průčelí terasy se vstupem do suterénu pod ní, jehož obnovu projekt neřešil. Celá terasa pochází ze závěrečné fáze budování parku kolem roku 1760. Průzkum zjistil, že původní podoba průčelí byla pozměněna v několika fázích snad ve 30., a pak v 60.–80. letech 20. stol. (VJ)

Drachkov (okres Benešov) – sýpka hospodářského dvora: V návaznosti na dřívější průzkumné a dokumentační práce byly provedeny průzkum a měřická i fotografická dokumentace suterénních prostor sýpky a následně ve spolupráci s archeology Muzea Podblanicka prozkoumány nálezy navazujících zděných konstrukcí v sondách záchranného archeologického výzkumu při patě východní, jižní a západní fasády sýpky. (JaVe)

Hořovice – Víška (okres Beroun) – kostel sv. Jiljí: Z podnětu památkové architektky a v návaznosti na starší dokumentaci jižní fasády byla provedena prohlídka a první část opera-

Dobříš (okres Příbram), most přes Pílský potok, Pražská ul. Početné typové stavby mostů na císařských silnicích z 1. pol. 19. stol. začínají jako neprohlášené technické památky v posledních letech mizet z naší krajiny, ve které hrají roli hmotných dokumentů historického urbanismu, rozvoje techniky i osídlení. Průzkum, dokumentace a návrhy na prohlášení za kulturní památky jsou maximálními nástroji ochrany těchto objektů ze strany státní památkové péče. Podpora jiných institucí je však zcela ojedinělá a především jsme v těchto případech konfrontováni s realitou omezeného vztahu široké veřejnosti ke kulturní dědictví (rektifikovaná fotografie V. Jesenský).

tivní dokumentace kostela, se zaměřením na klenby, krovy a věž. V souvislosti s plánovaným statickým zabezpečením bylo nejprve provedeno doplnění zaměření poskytnutého Ing. M. Fuchsem, následně pak fotografická dokumentace. (JaVe)

Hradenín (okres Kolín) – areál tvrze: V rámci probíhající opravy mostu a přilehlé polygonální stavby při věži tvrze byl na základě žádosti památkové architektky revidován starší stavebněhistorický průzkum, bylo doplněno a opraveno stávající zaměření a následně byla prováděna operativní dokumentace stavebních konstrukcí mostu a pozůstatků zaniklé brány během záchranného archeologického výzkumu. (JaVe, ZN, JK)

Jenštejn (okres Praha-východ) – hrad: Poslední fáze dokumentace v souvislosti s komplexní opravou hradní věže, zejména korunní část věže s torzem dodatečné nástavby, dříve považované za zbytek původní střešní helmice (VR)

Kojetice (okres Mělník) – kostel sv. Víta: Na žádost památkové architektky byl proveden operativní průzkum a dokumentace staticky narušené klasicistní márnice přistavěné na západní straně ke středověké severní předsíni kostela. Márnice byla zaměřena a podrobně fotograficky zdokumentována. (JaVe)

Kolín – dům čp. 125 v Brandlově ulici: Na žádost oddělení evidence nemovitých památek byl proveden celkový operativní průzkum objektu ve dvoře někdejšího rabínského domu v západní části židovské čtvrti. Bylo doplněno a opraveno existující zaměření stavby, provedena celková fotografická dokumentace stavby a drobnou sondáží byl ověřen vztah stavby k předpokládané hlavní hradební zdi městského opevnění. Následně bylo provedeno pracovní vyhodnocení stavebního vývoje domu. (JaVe)

Kolín – parkánová hradba východně a severovýchodně od děkanského kostela sv. Bartoloměje: Doplnková dokumentace vnějšího líce hradby se stopami pozoruhodných šterbínových střilen (v souvislosti s vrcholící komplexní rehabilitací tzv. děkanského parkánu). (VR)

Krakovec (okres Rakovník) – nejstarší fáze hradu, archivní rešerše: Dějiny tohoto významného hradu bývají většinou sledovány až od okamžiku jeho výstavby oblíbencem krále Václava IV. Jírou z Roztok. Na místě dnešního nádvoří a přilehlého paláce však archeologický průzkum odhalil starší zdivo, a úkolem archivního průzkumu se tak stalo osvětlení osudů tvrze, či jiného šlechtického sídla, které hradu předcházelo. Vzhledem k malému množství zachovaných archivních pramenů je jedná o práci velmi drobnohlednou, kde každá nově nalezená, či interpretovaná zmínka může posunout poznání této jedinečné památky i života šlechty ve 14. století. (AN)

Křinec (okres Nymburk) – zámek, hlavní průčelí: OPD vyžádaný v průběhu obnovy fasád měl za úkol dokumentovat postupně odhalované barevné malované průčelí, především suprafenestry. Ty jsou nepochybně z doby výstavby zámku v 17. stol. I když nálezy byly podrobeny i restaurátorské dokumentaci, byly pro jistotu provedeny také kopie rozvrhu nejúplnějších motivů na PE folie. Starší malované vrstvy budou totiž skryty pod novými omítkami. (VJ)

Křivoklát – Amalín (okres Rakovník) – dům čp. 31, zvaný Laubovna: Na základě dokumentace z roku 2005 byla zpracována hlubší konstrukční a dispoziční analýza a aktualizováno vyhodnocení stavebního vývoje domu. Zároveň byl formulován názor na úskalí plánované rekonstrukce domu v Muzeu venkovských staveb v Kouřimi. Ve spolupráci s Mgr. M. Hanzlíkovou a Ing. arch. E. Volfovou bylo vše prezentováno na workshopu tamtéž a následně byl zpracován článek do sborníku z tohoto setkání. (JaVe)

Kutná Hora – bývalá škola, Jiřího z Poděbrad čp. 289: Při celkové obnově domu, který vznikl v 18. stol., ale v následujícím a na počátku 20. stol. byl přebudován na dvoupatrovou školu, byly učiněny zajímavé nálezy v přízemí původního barokního křídla. Na ně se právě zaměřil OPD, který trojici oblych výklenků s konchami interpretoval jako uzavřené vytápěcí komory z pozdně barokního období. Podle nalezeného keramické topné nádoby je možné, že k topení bylo užíváno tekutého paliva (olej nebo dehet). V Kutné Hoře byla dokonce objevena

analogie v jiném domě, naneštěstí však nebyla před zazděním dostatečně dokumentována. (VJ)

Kutná Hora – krov obytného domu čp. 38, Komenského nám.: Při rozsáhlé obnově a dostavbě areálu barokního domu s palácovým průčelím z 18. stol. byla připravena ke konzervaci i část staršího krovu datovaného dendrochronologicky do roku 1697, v němž ovšem bylo užito i starších částí předcházející konstrukce. Každopádně se jedná o nejstarší známý dochovaný a datovaný krov v Kutné Hoře. Speciální dokumentace OPD byla tedy zcela opodstatněná. (VJ)

Lišno (okres Benešov) – areál zámku čp. 1: Na základě žádosti památkové architektky a v návaznosti na dokumentační a výzkumné aktivity v předešlých letech byl doplňován operativní průzkum a dokumentace většího množství dílčích nálezů učiněných během stavebních prací, zejména na objektech věžičky, domku a kovářny při bráně areálu a na ochozu spojovací hradby mezi paláci hradního jádra. Práce byly prováděny ve spolupráci s oddělením archeologie. (JaVe)

Louňovice pod Blaníkem (okres Benešov) – zřícenina kaple sv. Máří Magdaleny na Malém Blaníku: Na základě žádosti památkové architektky a v návaznosti na předešlý OPD z roku 2016 byly po výstavbě lešení provedeny operativní průzkum a dokumentace koruny zdiva. S využitím existujícího zaměření proběhla měřická dokumentace otisků konstrukce zastropení a jejich podrobná fotodokumentace. (JaVe)

Luštěnice (okres Mladá Boleslav) – zámek čp. 6: Tříkřídlý pozdně barokní zámek přestavěný z renesanční tvrze byl ve 2. pol. 20. stol. využíván utilitárně a v posledních letech byl opuštěný. Nový majitel ze zahraničí se rozhodl pro náročnou vestavbu hotelu, pro kterou byl objekt vyklizen a odstraněny některé konstrukce. V tento okamžik byla nezbytná realizace pasportizačního průzkumu a hloubkového průzkumu a dokumentace. Při několika návštěvách bylo třeba zaznamenat celou řadu detailů a mnohavrstevnatých nálezů na zdivu, stropěch, omítkách i krovu. Mimo to proběhl předběžný restaurátorský průzkum nejméně dvou etap zajímavých barokních výmalb. Zpracování přitom komplikuje absence standardního stavebněhistorického průzkumu. (VJ)

Mcely (okres Nymburk) – vnitřní vybavení kostela, archivní rešerše: Práce archiváře v památkové péči nespočívá jen v přípravě velkých archivních rešerší mapujících vývoj významných staveb od jejich vzniku po současnost, ale mnohdy i v drobných studiích, které mohou osvětlit jediný okamžik v osudu památky. Podobný je případ kostela ve Mcelích a jeho vnitřní výzdoby, zejména pak oltáře sv. Anny a křížové cesty. Tato umělecká díla byla zásadně ohrožena požárem kostela v roce 1834, kdy však shořelo pouze jediné zastavení křížové cesty, zatímco oltář a zbytek vybavení zůstal téměř zázračně zachován. Jako zázračnou událost popisuje požár také kronika místní fary, která obsahuje velmi detailní popis události i tehdejšího kostelního vybavení. (AN)

Mcely (okres Nymburk) – dům čp. 40: Ve spolupráci s Mgr. M. Hanzlíkovou a Ing. arch. A. Rákosníkovou byly v návaznosti na průzkum a dokumentaci obytného domu z roku 2017 provedeny průzkumy a dokumentace roubeného výminku se špýcharem a roubené stodoly. Oba objekty byly zaměřeny a fotograficky zdokumentovány. (JaVe)

Mladá Boleslav – kostel sv. Víta a přilehlý hospodářský dvůr Podhrád, archivní rešerše: Jedno z nejstarších sídelních center na území dnešní Mladé Boleslavi tvoří dnes chátrající are-

ál někdejšího hospodářského dvora. Ve hmotě sýpky, která je jeho součástí, jsou ukryty pozůstatky kostela sv. Víta – pravděpodobně nejstarší církevní stavby v Mladé Boleslavi. Archivní výzkum této lokality se zaměřením právě na kostel proběhl již v roce 2014, teď však byl zásadně rozšířen na celý hospodářský dvůr. Na jeho místě se od 13. století nacházela komenda řádu johanitů, která během století 15. po husitských válkách zanikla. Následně byla přetvořena v poplužní dvůr patřící k panství Mladá Boleslav a poté, co se Mladá Boleslav stala královským městem, k panství Kosmonosy. Budovy a polnosti dvora však zasahovaly do pozemků města a byly tak předmětem dlouholetých sporů mezi oběma subjekty. Současně se kolem dvora a přilehlého kostela se hřbitovem rozvíjelo osídlení mlado-boleslavského předměstí Podolec, které se ve 20. století stalo jednou z městských čtvrtí s významným podílem průmyslové výroby. V současné době zamýšlí prostor někdejšího hospodářského dvora upravit pro své účely firma Škoda-Auto a je potřeba najít řešení, které bude vyhovovat investorovi a současně zkulturní tuto zatím nepříliš vábnou součást města, pokud možno se zachováním, či ještě lépe zdůrazněním jejího historického významu. (AN)

Kutná Hora, bývalá škola – přízemí, Jiřího z Poděbrad čp. 289. Nenápadně zazděné výklenky, které považujeme za barokní vytápěcí komory, bylo třeba dokumentovat detailně, abychom mohli zpřesnit hypotézy o provozně funkčním řešení těchto zařízení. Budeme to moci využít v případech podobných nálezů nejen v Kutné Hoře, které tím pádem budeme ochraňovat a větším porozuměním a pečlivostí (foto V. Jesenský).

Mladá Boleslav, Loretko, fotografie kolem roku 1900 (Muzeum Mladoboleslavska).

Mladá Boleslav, náhon a turbína bývalé elektrárny na místě bývalého Podstupenského mlýna, Ptácká čparc. 2804 a 1376/12. Nalezená Kaplanova turbína na místě bývalého Podstupenského mlýnu pod renesanční vodárenskou věží v Mladé Boleslavi je symbolickým mementem propojení techniky a výroby s celou historií města. Cílem památkářů je, aby se tyto hmotné doklady nelikvidovaly, ale integrovaly a rozvíjely. V okolí místa nálezu se to však v posledních letech daří minimálně (foto V. Jesenský).

Nové Dvory (okres Kutná Hora), klášterní kostel sv. Anny, celkový pohled, nedatovaná rytina před rokem 1785 (fotoarchiv NPÚ GR, sig. F 42.295).

Nymburk – kaple sv. Jana Nepomuckého č. parc. 9/2. Nález zazděného průchodu v presbyteriu kaple sv. Jana Nepomuckého (původně gotického kostela) v Nymburku vyvolal neočekávanou otázku o podobě prostoru, do kterého portál ústí, a jeho návaznost na areál bývalého dominikánského kláštera (foto Š. Kolářová).

Mladá Boleslav – dům čp. 51, tzv. Loretko, archivní rešerše: Půvabná drobná stavba se stanovou střechou nad střední částí se nachází v ostré zatáčce na křižovatce ulic Jaselská a Ptácká. Přestože podle mladoboleslavské ústní tradice se jedná o le-tohrádek některého z měšťanů (odtud název), nebo o někdejší katovnu, odhalil archivní průzkum velmi prozaický původ stavby. Na jejím místě se původně nacházela vinopalna pří-náležící k zájezdnímu hostinci, který stál na protější straně Ptácké ulice. Vinopalna byla posléze odprodána a na jejím místě vyrostl domek patřící několika generacím místních drobných řemeslníků. Jejich snaha vyrovnat se co do výstavnosti domu mnohem bohatším měšťanům vedla zřejmě ke vzniku poněkud neobvykle koncipovaného domku. (AN)

Mladá Boleslav – obytný domek čp. 51, zvaný „Katovna“, Ptácká ul.: Malý domek v zatáčce je jako neprohlášená památka bez využití a ohrožen demolicí. OPD podporený snahou o alespoň základní archivní rešerši však doložil, že se jedná o stavbu z poslední čtvrtiny 18. stol. později klasicistně přestavěnou. Drobné měřítko, hrázděné pavilónové patro s projmutou stanovou střechou, barokní pískovcový portál i další prvky činí z domu hodnotnou architektonickou památku. Jelikož se donedávna zásadně měnily průběh ulic i parcelace v okolí objektu, jde mimo jiné o významný doklad historické urbanistické situace. (VJ)

Mladá Boleslav – náhon a turbína bývalé elektrárny na místě bývalého Podstupenského mlýna, Ptácká č. parc. 2804 a 1376/12: Středověký vodní mlýn s čerpadlem vody z nedalekého pramene do výše položené vodárenské věže byl průběžně modernizován a přestavován. Někdy ve 30. až 40. let 20. stol. byla v něm zřízena elektrárna. Malá část jejího náhonu s Kaplanovou turbínou se zachoval pod betony mladší budovy, odstraněné před 3 lety se záměrem zřízení patrového parkoviště pro areál Škody Auto a. s. Při jeho stavbě došlo právě k odkrytí nálezů. OPD byl alespoň základní dokumentací technické památky, což v terénu jiná instituce nezajišťuje. Tělo turbíny bylo jediné zachováno a snad bude prezentováno. (VJ)

Mochov (okres Praha-východ) – kostel sv. Bartoloměje, krov a strop: Úkolem dílčího OPD v tomto jinak velmi zajímavém gotickém kostele bylo odhadnout v sondách možnou výmalbu na stropu lodi a také rámcově dokumentovat barokní krov asi z druhé pol. 18. stol., který pro svůj havarijný stav bude nahrazen kopii. (VJ)

Nížbor (okres Beroun) – zámek, východní prostor přízemí severního křídla: V místnosti upravované pro návštěvní zázemí byly dokumentovány nálezy na omítkách i ve zdivu a klenbě. Zajímavým nálezem byl patrně okenní otvor do nádvoří náležející ještě gotickému hradnímu paláci a předcházející renesančnímu klenutí. (VJ)

Nové Dvory (okres Kutná Hora) – kostel sv. Anny, archivní rešerše: Kostel sv. Anny byl vybudován v letech 1695–1696 jako součást nově založeného kláštera dominikánů. Jeho stavebníky byli majitelé panství Nové Dvory Bernard Věžník a jeho manželka Barbora, rozená Švihovská. Jejich úmyslem bylo vybudovat kostel jako poutní místo, o nějž měli dominikáni pečovat a které by se současně stalo hrobkou rodu Věžníků. Tento záměr se však zcela nezdařil. Nevznikl plnohodnotný konvent, ale pouze klášterní dům podřízený konventu sv. Máří Magdaleny v Praze a ani poutní místo se nedočkalo velké obliby. Přesto manželé Věžníkovi kostel bohatě obdarovali, nechali jej vyzdobit a vybavili jej luxusními bohoslužebnými předměty a mešními rouchy, z nichž mnohá se zachovala dodnes. Velmi dobře dochované prameny ukazují nejen snahu manže-

lů Věžníkůvých o výstavbu rodového kostela, ale jsou obrazem barokní zbožnosti a všech jejích projevů. Soupisy vnitřního vybavení vzácně korespondují se zachovaným vybavením. (AN)

Nymburk – kaple sv. Jana Nepomuckého č. parc. 9/2: Kaple, původním presbytář kostela gotického kláštera dominikánů, vznikala řadou přestaveb od 17. stol. a dnes je obnovována s perspektivou využití jako universálního kulturního sálu. Při restaurátorských pracích v roce 2019 byl odhalen zazděný pískovcový lomený portál s gotickou profilací. Týmový OPD ÚOPŠČ prokázal, že se nejedná o uvažované sedile, ale zazděný otvor do prostoru na vnější straně presbyteria (kaple apod.). Nový poznatek, nepředpokládaný ani ve starším SHP, je díky aktivitě dalších zúčastněných dvou archeologů a dokumentátorky movitých památek dále objasňován výzkumem archivních plánů. (VJ)

Obděnice (okres Příbram) – kostel Nanebevzetí Panny Marie, strop a stěny lodi: V návaznosti na stavbněhistorický průzkum z roku 2008 a průběžnou dokumentaci krovu a stropů v průběhu projektové přípravy a následné opravy byly provedeny průzkum a dokumentace omítkových souvrství a vrstev výmalby v kostelní lodi. Následně byly vypracovány výkresy rekonstruuující vrstvu výmalby současnou s kazetovým stropem z roku 1890, jako podklad pro restaurátorskou obnovu. (JaVe)

Osečany (okres Příbram) – zámek čp. 1: Na žádost památkové architektky byl proveden průzkum a dokumentace zbytků profilací říms na pilířích zahradních branek v oplocení zámeckého nádvoří. Na základě poznatků a starší fotodokumentace byla provedena rekonstrukce nejpravděpodobnějšího tvaru profilace pro římsu pilířů jižní branky, jejíž obnova v době akce probíhala. Byly vyhotoveny dvě varianty, z nichž jedna následně posloužila pro výrobu štukatérské šablony pro stavbu. (JaVe)

Pakoměřice (okres Praha-východ) – zámek čp. 1: Zámek se čtyřmi křídly uzavírajícími dvůr a obklopený příkopem vznikl složitým stavebním vývojem ze středověké tvrze. Nový majitel postupně i za pomoci dotací obnovuje objekty rozsáhlejšího areálu, přičemž v roce 2019 byla obnovena část přízemí a vnějších fasád. Vzhledem ke kontinuitě prací se operativní průzkum stal částečně i opakovaným celoročním monitoringem dílčích nálezů na interiérových i exteriérových zdech a omítkách. Nejstarší jsou nejméně renesanční, ale nejbohatší jsou vícefázové barokní výmalby. (VJ)

Plaňany (okres Kolín) – kostel Nanebevzetí Panny Marie: Na žádost památkové architektky byly provedeny operativní průzkum a dokumentace partií románského zdiva v západní části lodi, odhalených v důsledku otlučení omítek. Byl zaměřen spá-

Příbram, kostel sv. Jakuba. Návrh Filipa Hegera na opravu kostela, rok 1780 (Národní archiv, fond České gubernium – publikum, kart. 1792).

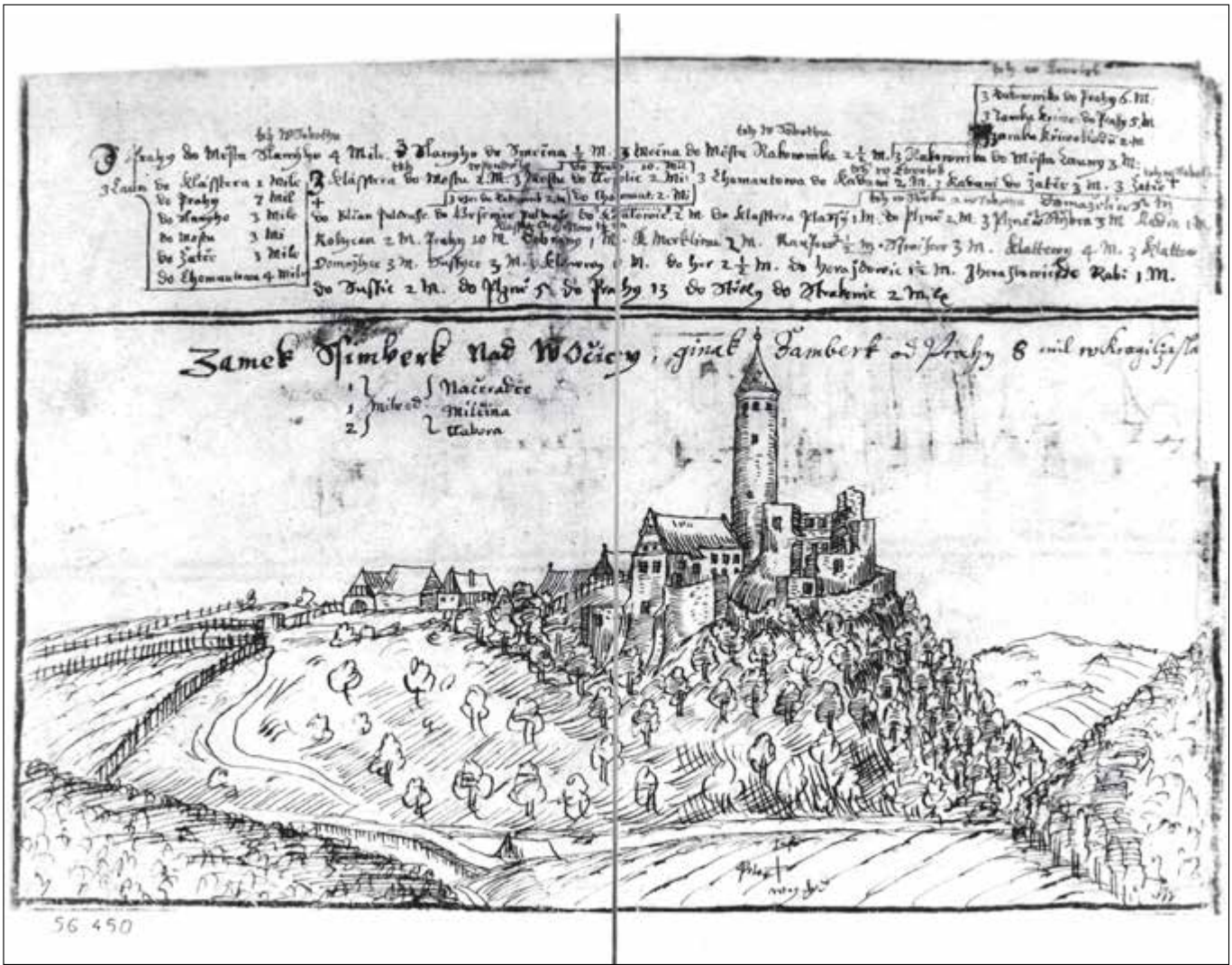

Slaný (okres Kladno), Štechova čp. 20, dům se srubem. Příklad domu, který byl zásadně památkově zhodnocen novými nálezy především vzácně kompletní barokní srubové konstrukce. Jelikož se však nejedná o kulturní památku, musí systémově právní zajištěním ochrany do značné míry nahradit náročné památkářské vyjednávání o dalším nakládání s objektem. Jde o sladování zájmů a možností majitele, schopností projektanta i kapacit řemeslníků pro záchranu podobných konstrukcí ve vážně narušeném stavu. Průzkum a dokumentace jsou zdrojem dokladů o památkové hodnotě a zapojují se tak do všech fází obnovy (foto Š. Kolářová).

rořez, dokumentováno poškození kamene ohněm a lokálně dochované zbytky středověkých omítek. Byla identifikována hrana špalety niky románského jižního portálu. (JaVe)

Poděbrady (okres Nymburk) – obytný dům Na Bělidle čp. 117: Radový památkově nechráněný domek z roku 1900 s hospodářským křídlem byl dokladem tradiční zástavby čtvrti Bělidla, která vznikla jako osada už v 18. stol., ale současná podoba jejích domů je necitlivě změněna modernizacemi ve 2. pol. 20. stol. OPD evidenčního charakteru byl základní dokumentací před demolicí, která měla uvolnit místo pro novostavbu. (VJ)

Poděbrady (okres Nymburk) – stodola a sklepy čp. 163/3, Jiráskova ul.: Stodola je součástí areálu hospodářského dvora z 1. pol. 19. stol. umístěného uvnitř obytného bloku a dokládající tak starší urbanistickou situaci na místě rozděleného předbarokního dvorce. Klasicistní stodola byla dodatečně měněna vestavbami a někdy v prvních třech desetiletích 20. stol. opatřena novým krovem. Úkolem OPD byla dokumentace hodnotných konstrukcí a detailů a naznačení možného stavebního vývoje daného jmenovitě nechráněného objektu bez standardního SHP. Památkově zhodnocení se dostalo do rozporu se zájmem vlastníků objekt z větší části odstranit pro umožnění volného přístupu na zadní dvorní parcelu. (VJ)

Šelmberk (okres Tábor), Jan Willenberg: Pohled na hrad, perokresba, kolem roku 1600, orig. Strahovská knihovna, reprofoto V. Janěček 1953 (fotoarchiv NPÚ GR, sig. N 056450).

Příbram – kostel sv. Jakuba, archivní rešerše: Osudy farního kostela královského města jsou obvykle dokumentovány známým počtem archiválií a ani v případě Příbrami tomu není jinak. Odrážejí nejen osudy kostela jako stavby, ale také vztah obyvatel ke svému farnímu svatostánku, ochotu představitel města do kostela investovat a samozřejmě poměr obyvatel ke katolické víře, který se v průběhu věků zásadně měnil. Přestože byla Příbram poměrně bohatým městem, nebyla péče o farní kostel v minulosti vždy příkladná. Zanedbání základní údržby a výstavba příliš těžkého krovu, který neúměrně zatěžoval zdi kostela, mělo během 18. století za následek chátrání kostela. Devastace svatostánku pokročila záhy natolik, že ani horní město, jakým Příbram byla, nebylo schopné zásadní opravy samo financovat. Zdlouhavý úřední postup, typický pro barokní období, pak celou situaci ještě zhoršil. Po mnoha peripetiích, jež jsou zachovanou korespondencí mezi městem a státními úřady dobře zdokumentované, se nakonec podařilo v 80. letech 18. století kostel zachránit. Došlo k tomu však prakticky v hodině dvanácté, kdy již hrozilo zřícení kostelní klenby. (AN)

Říčany (okres Praha-východ) – dům a pozemek čp. 119 (parcela č. 45) v ulici Na Hradě, archivní rešerše: Archeologický nálezkem sklepa u domu čp. 119 na místě někdejšího hradního příkopu znamenal vznesení nových otázek k vývoji hradního příkopu a hradu jako takového. Archivní průzkum měl za úkol zjistit, zda se zde nacházela starší stavba související s hradem, popř. novověká budova vystavěná až po zániku hradu v 16. století. Obě možnosti však archivní průzkum vyloučil. Celý objekt hradu byl v 16. století opuštěn a postupně chátral. Teprve od konce 18. a zejména v 19. století se na pozemky předhradí a postupně i do areálu samotného hradu začala šířit městská zástavba. Vrchnost tehdy prodávala jednotlivé pozemky říčanským měšťanům, kteří si zde stavěli nevelké domky se zahrádkami. Tak byl také na původně vrchnostenském pozemku vybudován mezi léty 1834–1836 dům čp. 119. Část pozemku byla proměněna v zahradu, v níž byl zřejmě ke zcela utilitárním účelům vybudován i zmíněný sklep. (AN)

Sázava – Černé Budy (okres Benešov) – fara čp. 75: Formou konzultací a dílčí dokumentace dřevěných konstrukcí, omítek a zdíva, byla realizována spolupráce s hlavním garantem záchraného výzkumu a dokumentace prováděného během stavby – archeologickým oddělení NPÚ ÚOP st. Čech. (JaVe)

Sázava – Černé Budy (okres Benešov) – Kostel sv. Prokopa: Opět ve spolupráci oddělením archeologie proběhla operativní dokumentace nálezů středověkých omítek a výběhů gotické klenby sakristie pod podlahou zimní kaple. Bylo provedeno zaměření nálezů a sondáží ověřen rozsah gotického prostoru sakristie. Konzultovány byly rovněž nálezy staršího zdíva v kryptě pod presbytářem kostela. (JaVe)

Sazená (okres Kladno) – most: Archivní rešerše mostu v Sazené je dokladem nesnází, s nimiž se archivář v památkové péči často potýká. Přestože se jedná o významnou památku, jejíž cenu zvyšuje ne zcela obvyklá sochařská výzdoba, je množství zachovaných archivních dokladů zcela sporadické. Vzhledem k tomu, že Sazená nebyla hlavním sídlem vrchnosti, ani centrem panství a majitelem byl klášter zrušený během církevních reforem Josefa II., zachovalo se k této lokalitě poměrně málo archiválií. Ty byly ukládány a předávány z jednoho vlastníka k druhému především v případech, kdy se jednalo o objekty nesoucí zisk (např. hospodářské dvory), nebo vyžadující stálou péči (např. patronátní kostely a sídla vrchnosti). Mostů, pokud nebyly právě zničeny povodní nebo zásadně přestavovány, se žádná úřední korespondence netýkala. Po nutné opra-

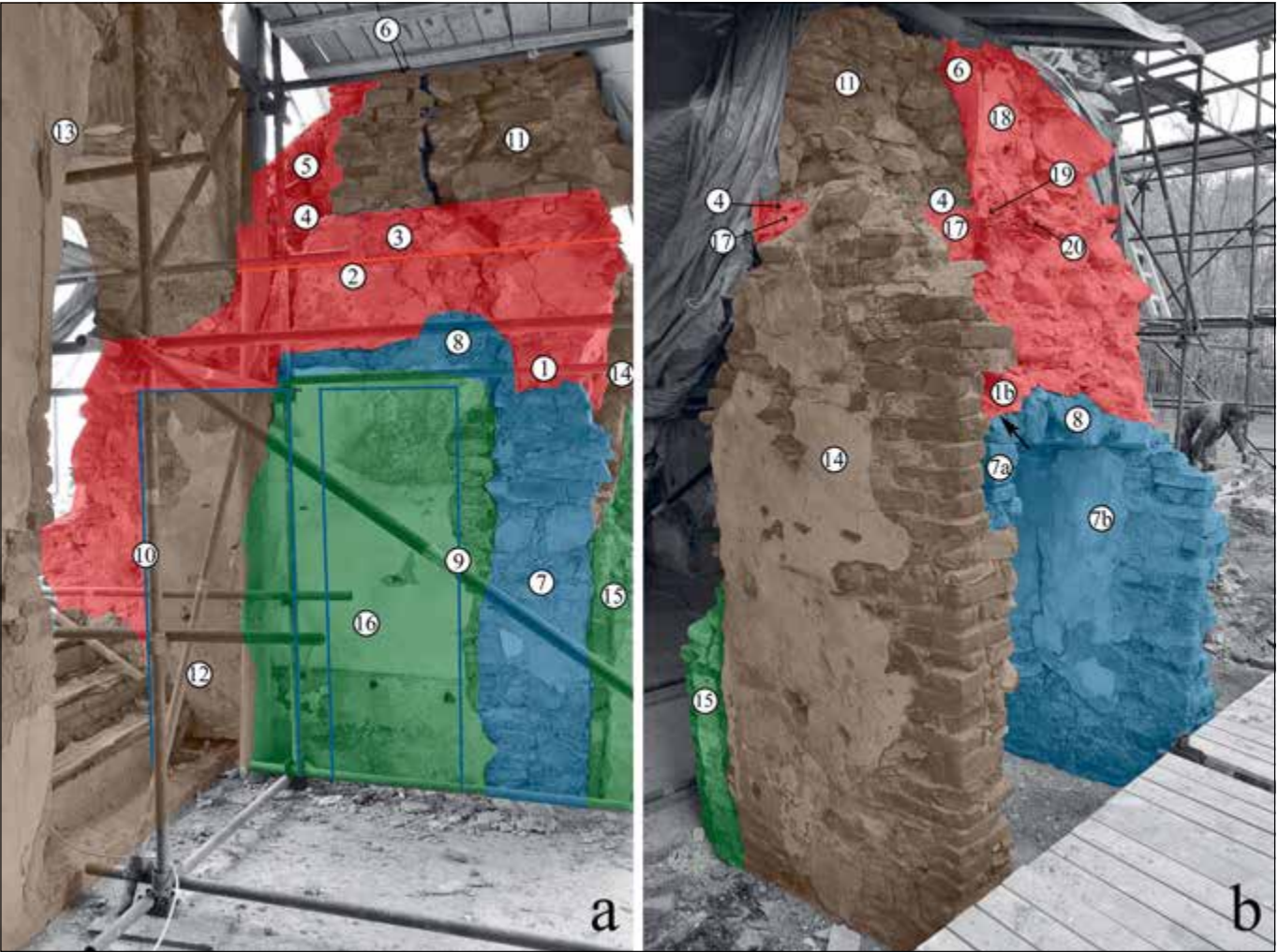
Zdebuzeves (okres Benešov), kostel sv. Anny, východní stěna presbytáře v pohledu z půdy sakristie. Při opravách střež kostelních přístavek se pravidelně stává, že je po omezenou dobu možné navštívit prostory, jinak bez rozebrání krytiny nepřístupné. Často se při takových příležitostech objeví opravdové skvosty zachované v neobvykle intaktním stavu. Na snímku je patrné dnes zaslepené raně gotické východní okno presbytáře s dochovaným dřevěným rámem vyrobeným z jednoho kmene (foto J. Veselý).

vě byly proplacené účty po nějaké době obvykle skartovány jako nepotřebné. Jiná situace byla samozřejmě na velkých dominiích s pečlivě vedenými kanceláři a archivy, ale to není náš případ. V Sazené se tedy bohužel archivář po dlouhém a namáhavém hledání musí spokojit jen s paběrkováním drobných zpráviček, které zásadní informace nepřinesou. (AN)

Sedlčany (okres Příbram) – děkanství čp. 44: Na základě žádosti památkové architektky byl prováděn operativní průzkum během rozebírání novodobých podlah a budování větracích kanálů. Následně byla provedena drobná zjišťovací sondáž do souvrství výmalby ve všech reprezentativních prostorech v patře, na uliční straně, za účelem identifikace možného konfliktu rekonstruované elektroinstalace s případnou hodnotnou malovanou výzdobou. Přítomnost hodnotnější výmalby však překvapivě nebyla potvrzena. (JaVe)

Slaný (okres Kladno) – Štechova čp. 20, dům se srubem: V domě, který je chráněn pouze jako součást památkové zóny, byla při vyklízecích pracích odhalena srubová místnost. Bohužel byly následně zbytečně otlučeny téměř veškeré interiérové omítky, takže stavebněhistorický průzkum se stal z operativního hloubkovým, ale standardní SHP nemohlo být pořízeno.

Nejméně sklepy objektu jsou gotické, ovšem po zničení vznikl dům téměř jako novostavba v několika etapách od druhé pol. 17. stol. až do 1. pol. 20. stol. Jakkoliv srub byl dendrochronologicky datován až do roku 1726, jde o mimořádný nález s celou řadou velmi tradičních detailů a prvků. I když archivní průzkum narazil na nedostupnost potřebných pramenů, terénní průzkum a dokumentace mají velký význam pro rozšíření stále omezeného poznání historického domovního fondu města. Vzhledem k rozsahu odhalených částí a skutečnosti, že řada konstrukcí, včetně většiny srubu, bude i v důsledku špatného technického stavu odstraněna, podíleli se na průzkumu a dokumentaci vedle dvou průzkumníků i archeolog a specialistka na dokumentaci movitých památek z našeho pracoviště. Zároveň je celá akce příkladem rozvinuté spolupráce s památkovou garantkou, projektantem i majitelem ohledně další sanace i záchrany jádra stavby. Na žádost Ing. arch. V. Jesenského byla poskytnuta součinnost a konzultace při upřesnění vývojové analýzy a doplnění detailní dokumentace v barokním domě s vestavěným srubem v patře dvorního traktu. Byla provedena měřická a fotografická dokumentace konstrukčních detailů srubu a hloubkový průzkum navazujících zděných konstrukcí doplněný ověřovací sondáží. (VJ, JaVe)

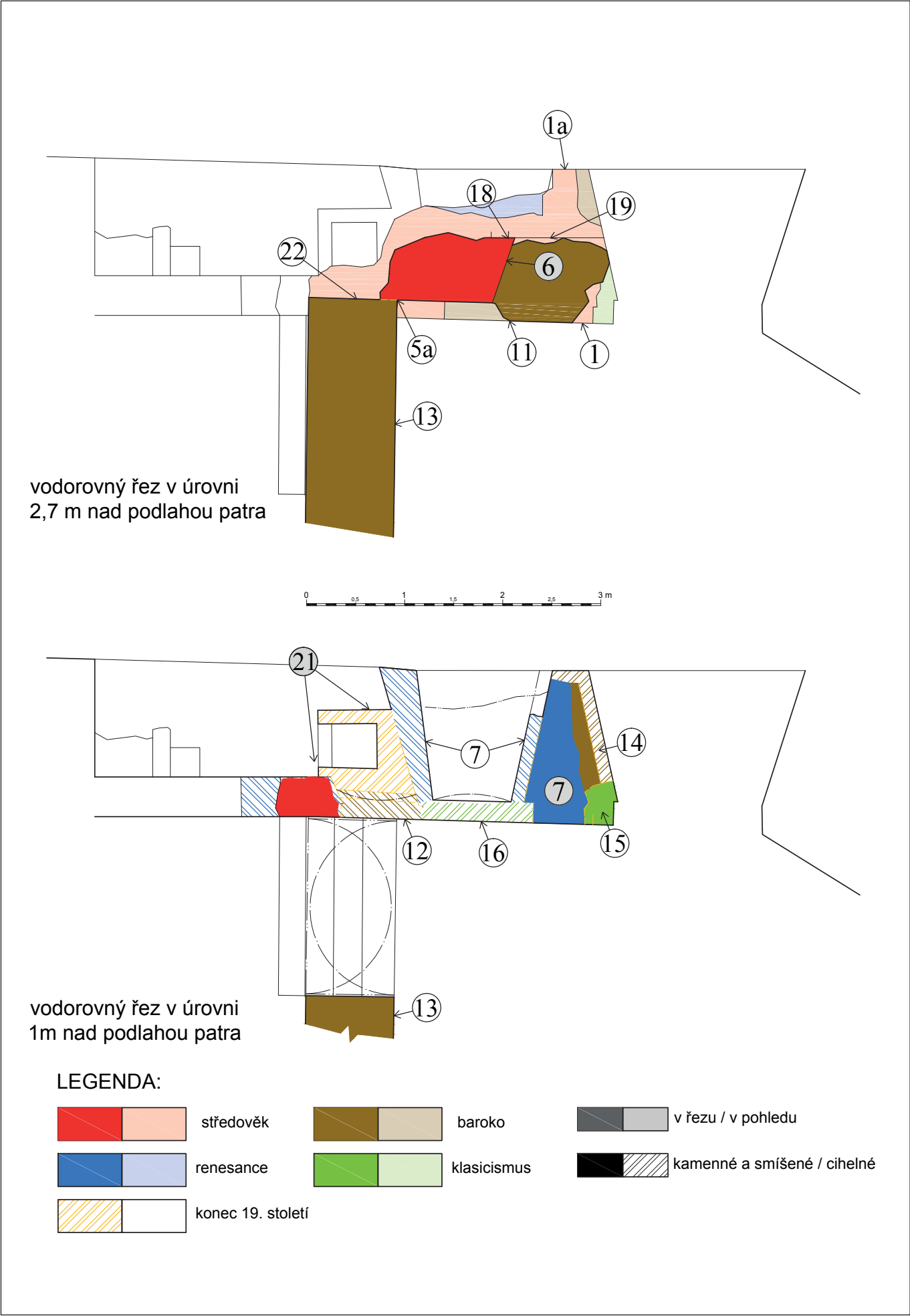

Zvěstov (okres Benešov), zámek čp. 1: Neobyčejně bohatá nálezová situace torza pilíře severní zdi středověkého jádra budovy. Záchrana desetiletí chátrajících historických staveb poskytuje vždy výjimečnou příležitost k prohloubení poznání jejich stavebního vývoje. Často se jedná o dokumentaci záchrannou, neboť konstrukce vystavené dlouhodobě povětrnosti je nutné z velké části přezdíť. V prezentovaném případě se podařilo díky nasazení projektanta, stavební firmy i pracovníků NPÚ větší část cenné konstrukce zachránit. I tak byl ale úbytek vypovídací hodnoty značný. Odstraněn musel být například drobný zbytek kamenného záklenku (1), dokládající existenci a polohu jinak zcela zmizelého středověkého otvoru v úrovni prvního patra nejstarší vývojové fáze stavby. Zachráněno bylo naopak torzo špalety stejné starého otvoru v úrovni patra druhého, které se podařilo i prezentovat ve schodišťové síni. Všechny zúčastněné překvapilo, jak bohatý vývojový příběh je možné vyčíst z tak malé části zdiva. Poznatky jsou zpracovány formou kombinace klasických barevných výkresů a barevně vyhodnocených fotografií s klíčovými detaily vyznačenými s pomocí číselných značek (foto a kresba J. Veselý).

Soutice (okres Benešov) – sýpka při hospodářském dvoře: Jako podklad pro zpracování návrhu na zápis stavby do ÚSKP bylo vypracováno zaměření sýpky, analýza jejích vývojových fází a následně odběr vzorků ze dřevěných konstrukcí pro dendrochronologickou analýzu. Barokní rozšíření a přestavba staršího objektu byly díky tomu datovány do roku 1705. (JaVe)

Stará Boleslav (okres Praha-východ) – městská usedlost čp. 8, Mariánské nám.: Maloměstskou usedlost chráněnou jen v rámci památkové zóny tvořil obytný přední domek s obchodem do náměstí a (v jádru nejspíše barokní) a mladší hospodářské objekty včetně pekařské dílny s pecí a pobožené stodoly. Po úplné absenci údržby v posledních letech se celý areál dostal do stadia ruiny, a proto muselo dojít k demolici a novostavbě objektů, s replikou budovy do náměstí. OPD prováděný v několika etapách byl tedy základní evidenční před i při demolici. (VJ)

Svatá cesta Praha – Stará Boleslav (okres Praha-východ) – jednotlivé kaple: Typové kapličky Svaté cesty z Prahy do Staré Boleslavi byly vystavěny v 17. stol. jezuiti. OPD osmi dochovaných objektů byl proveden jako základní evidenční před

některými zamyšlenými sanacemi a obnovami. Průzkum se zaměřil především na starší omítkové vrstvy a zbytky výmalb. (VJ)

Stránka (okres Mělník) – zámek čp. 1: Na žádost památkové architektky byl proveden povrchový operativní průzkum budovy zámku, se zaměřením na identifikaci hodnotných prvků a na ověření správnosti existující plánové dokumentace objektu. Byla provedena podrobná prohlídka celé budovy, evidence a základní dokumentace starších hodnotných oken a dveří a následně kontrola zaměření a nutné doplnění měřické dokumentace řady prostor a konstrukcí. Výsledkem jsou opravené půdorysné plány s vyznačením zaslepených starších dveřních otvorů a s lokalizací všech viditelných hodnotných stavebních prvků. Plány posloužily jako podklad pro odborné vyjádření k navrhovaným dispozičním změnám. (JaVe)

Šelmberk (okres Tábor) – hrad, archivní rešerše: Vzhledem k tomu, že hranice dnešních krajů se nekryjí s hranicemi krajů historických ani s hranicemi panství, je mnohdy nutno zpracovat dějiny památky nacházející se na území sousedního kraje. Hrad Šelmberk ostatně leží od hranice benešovského okresu jen několik málo kilometrů a jeho zakladatelé páni ze Šelmberka měli na Benešovsku mnohé vazby. Kromě jiného byli držiteli kostelního podací v nedalekém Načeradci a tamní kostel významně rozšířili. Hrad Šelmberk přestal být obýván a zpusťl někdy ve druhé polovině 17. století, jeho druhý život jako památky a cíle výletů pak spadá do první poloviny 20. století. Dobře zachované archivní prameny velmi dobře dokumentují snahu místních i členů Klubu československých turistů o jeho záchranu a zpřístupnění. Poskytují řadu informací o praktickém fungování památkové péče meziválečného období i o vztahu tehdejší české veřejnosti k památkám vnímaným jako doklad historického významu i řemeslného umu českého národa. (AN)

Zdebuzeves (okres Benešov) – kostel sv. Anny: V průběhu opravy krovů a střešního pláště byly provedeny operativní průzkum a dokumentace krovových konstrukcí, zdíva štítu a věže a zaslepeného středověkého okénka v presbytáři, se vzácně dochovanou původní dřevěnou zárubní. (JaVe)

REFERÁT GIS A MIS

Referát GIS a MIS zpracovává ve spolupráci s oddělením evidence nemovitých památek digitální interaktivní mapy kulturních památek a památkově chráněných území pro účely evidence; zároveň je zpřesňována jejich lokalizace a rozsah. Dále zpracovává mapové podklady pro účely návrhů na prohlášení za kulturní památky a vytváří mapy pro odborné a publikační účely, kterých bylo v roce 2019 větší množství. Mapy jsou v současné době vytvářeny v prostředí GIS v programu ArcView od společnosti ESRI, do budoucna je počítáno s přechodem na modernější GISové prostředí ArcGIS Pro.

Zvěstov (okres Benešov) – zámek čp. 1: Operativní průzkum a dokumentace probíhá na zvěstovském zámku již několik sezon, v přímé návaznosti na realizované stavební práce. V roce 2019 byly dokumentovány nálezové situace na schodišti na bývalé severní obvodové zdi gotického jádra, kde došlo k nálezu pozůstatku dvou středověkých otvorů. Nálezy byl průběžně dokumentovány měřicky i fotograficky. Plánové i fotografické výstupy s barevným vyhodnocením stavebního vývoje byly poskytnuty projektantovi i památkovému dohledu. (JaVe)

Záboří nad Labem (okres Kutná Hora) – kostel sv. Prokopa: V návaznosti na dokumentaci pozůstatků krovové konstrukce ze 17. století v jižním štítě lodi byly letos identifikovány a zaměřeny pozůstatky pozednice a vazných trámů lodi ze stejného období na obou bočních obvodových zdech. (JaVe)

Žemličkova Lhota (okres Příbram) – dům čp. 21: Archivní rešerše venkovského domku je sondou do života zemědělských dělníků 19. století. Domek si postavil druhorozený syn místního chalupníka, a zatímco jeho starší bratr zdědil otcovskou usedlost, zbývala mladšímu synovi pouze námezdní práce na velkých statcích v rodné vsi. K domu, který si sám postavil, totiž nepřináležely žádné pozemky, které by mohly rodině poskytovat obživu, a neexistují ani doklady řemeslné výroby. Památka se do dnešních dnů zachovala v mimořádně intaktní podobě, co se týká vnitřní dispozice, stavebních konstrukcí, a zvláště pak systému tradičních otopných a kuchyňských zařízení. Také množství archiválií zachované k tak drobné památce je nadstandardní. Díky tomu poskytuje stavební průzkum v kombinaci s archivní rešerší nesmírně zajímavý vhled do poměrů na středočeském venkově v době jeho velkých proměn, nejen pro stavební historiky, ale i pro etnology, či historiky venkova. (AN)

Ing. arch. Vít Jesenský, Ph.D. (VJ);

Mgr. Jan Kypťá, Ph.D. (JK);

PhDr. Alena Nachtmannová, Ph.D. (AN);

Mgr. Zdeněk Neustupný (ZN);

PhDr. Vladislav Razím (VR);

Ing. arch. Jan Veselý (JaVe).

V roce 2019 byla především prováděna tzv. revize po parcelách (zákresy rozsahu jednotlivých památek). Na centrální úložiště bylo předáno cca 267 památek. Dalších 40 památek bylo zpracováno a 38 památek bylo upraveno podle požadavků GnŘ.

Pozornost byla věnována dopracování převodu plošných památkových ochran (MPR, MPZ, VPR, VPZ, APR, OP), zpracovaných mezi lety 2008–2012 nad rastrovou verzí katastru nemovitostí, do současné digitální verze (DKM). Tato činnost byla započata v roce 2018 a kromě posledních čtyř ochranných pásem je dokončena.

Jako každoročně se pracovníci zúčastňovali setkání editorů PaGIS a správců MIS (Brno, Kromčříž). Po celý rok byl

zajišťován provoz datových úložišť NAS2 a NASE, které jsou využívány v rámci našeho ÚOP.

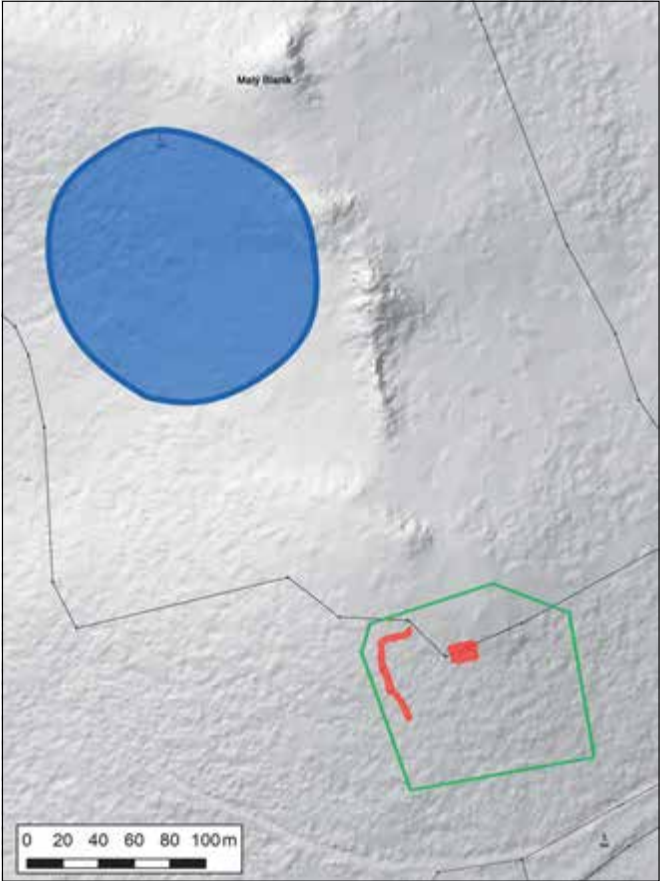
Jiří Marounek, Mgr. Petr Vácha, Mgr. Alžběta Jankulíková

Specializovaná odborná činnost

Mgr. Vácha provedl 23 vyžádaných prohlídek zvonů a zvonových stolic, z toho 17 mimo region. Dále bylo zpracováno 7 vyjádření na základě zaslaných podkladů nebo starší dokumentace, z toho 3 mimo region.

Mgr. Petr Vácha

Kulturní památka rejst. č. ÚSKP 16649/2-265. Jedná se o pozůstatky středověkého sídla vybaveného kachlovými kamny s příhrazenou plochou. Modře vyznačena plocha vymezená „Generální aktualizací“ a ve stejném rozsahu převzatá i při „Reidentifikaci“. Protože reliкty památky nejsou na lidaru vidět, byla ve stejném rozsahu zakreslena i při digitalizaci rozsahů kulturních památek. V roce 2018 se památka stala jedním z řešených objektů v rámci DKRVO Archeologie a při této příležitosti jsme ji geodeticky zaměřili (zakresleno červenou barvou). Návrh na nové vymezení je vyznačen zelenou barvou. Kromě polohopisného vymezení došlo i k úpravě názvu památky – namísto hradiště Malý Blaník se památka nyní nazývá pozůstatky středověkého sídla na Malém Blaníku, což lépe odpovídá soudobé znalosti o památce.

ODDĚLENÍ DOKUMENTAČNÍCH FONDŮ A KNIHOVNY

Archiv stavebněhistorických průzkumů, plánů, restaurátorských zpráv a další odborné dokumentace

Vedle běžné agendy pokračoval digitální zápis archivní dokumentace v evidenčním systému Tritius. Za rok 2019 bylo evidováno 462 přírůstků (viz příloha Zpracované přírůstky archivu za rok 2019), archiv navštívilo 231 badatelů.

Celkový počet půjčených dokumentací – 439 (badatelé 240, zaměstnanci NPÚ 199).

V měsíci září probíhala revize zaměření, projektů a studií.

Ve spolupráci se správcem digitální fototéky ÚOP STČ probíhá dlouhodobá archivace datových nosičů uložených jako přílohy k archivní dokumentaci. Data z CD a DVD jsou ukládána na datovém úložišti NAS, kde jsou uspořádána dle lokalizací (okres, lokalita, signatura) a následně zpřístupněna zaměstnancům ÚOP po místní síti. V průběhu roku 2019 bylo archivováno 78 položek průzkumů a 282 restaurátorských zpráv. V další etapě budou archivovány zbývající restaurátorské zprávy, plánová dokumentace a nálezové zprávy OPD.

Olga Geislerová

Fotoarchiv

V průběhu roku 2019 zajišťovalo pracoviště všechny standardní činnosti spojené s jeho funkcí a chodem, mezi nimiž výrazně převažují dvě oblasti.

První z nich jsou služby pro odborné pracovníky a badatele, ať už z řad pracovníků ÚOPSČ, nebo externích zájemců. Početně vyjádřeno, bylo během roku zpracováno 114 takovýchto dotazů, vyhledávání, badatelských návštěv apod., a to k celkem 153 památkám a objektům. Následně bylo pro badatele digitalizováno a zpracováno celkem 553 vybraných snímků.

Druhou oblastí je průběžná editace dat v elektronickém evidenčním systému Tritius, v něm bylo za tento rok editováno celkem 2515 záznamů.

Roman Juráček

Knihovna

V roce 2019 knihovna zajišťovala standartní služby odborné knihovny pro interní i externí badatele. Na nákup knih a periodik bylo knihovnou vynaloženo celkem 23871,00 Kč. Bylo zkatalogizováno 303 knihovních jednotek monografií a 49 periodik. Publikace koupené koncem roku budou zpracovávány v roce 2020. Během roku byly doplněny chybějící čárové kódy u 482 evidenčních jednotek, což umožní bezproblémovou evidenci jejich výpůjček v systému Tritius.

V tomto roce také došlo ke změně pracovníka knihovny, a to konkrétně k 1. 4. 2019, kdy od dosavadní knihovnice Olgy Laniarové převzal agendu Roman Juráček.

Knihovna využívá meziknihovní výpůjční službu v České republice (MVS) i ze zahraničí (MMVS). Bylo podáno 8 žádostí o MMVS, z nichž bylo 7 realizováno. Počet návštěv v knihovně – 285 interních badatelů a 1 externí badatel. V průběhu roku 2019 bylo realizováno 387 absenčních a 93 prezenčních výpůjček.

Olga Laniarová a Roman Juráček

ZPRACOVANÉ PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2019 – RESTAURÁTORSKÉ ZPRÁVY						
obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok
Bedřichovice	Benešov	kostel sv. Vavřince – boční oltář sv. Vavřince	5609	oltářní menza	M. Kadavý	2018
Bedřichovice	Benešov	kostel sv. Vavřince – boční oltář sv. Vavřince	5610	obraz Umučení sv. Vavřince	M. Kadavý	2018
Bedřichovice	Benešov	kostel sv. Vavřince – boční oltář sv. Vavřince	5611	socha sv. Sebestiána, sv. Dominika a putti	M. Kadavý	2018
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	kostel Povýšení sv. Kříže	5569	sakristie	J. Kořenek, M. Marschal, J. Severa	2016
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	zámek – kaple sv. Josefa	5625	sgrafita	M. Hubenák	2015
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	zámek – kaple sv. Josefa	5639	kostelní lavice	M. Kubát	2010
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	areál kláštera augustiniánů – kostel sv. Václava – sakristie	5678	oltář Zvěstování Panny Marie	J. Chejn	2015
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	areál kláštera augustiniánů – kostel sv. Václava – interiér	5679	3 ks dveří a 2 ks dřevěných stupňů v interiéru	M. Hubenák	2016
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	zámek čp. 1	5756	arkáda jižního křídla – přizemí, výmalba	J. Kořenek	2013
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	zámek čp. 1	5757	arkáda jižního křídla – I. patro, výmalba	M. Marschal	2013
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	zámek čp. 1	5758	místnosti č. 0.1–0.10 – šambrány, ostění západní fasády, okenní špaleta	A. Černý, K. Hájková	2014
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	kostel Povýšení sv. Kříže – střední část stropu lodi	5767	malba	A. Moravcová	2013
Béloky	Kladno	na návsi před kaplí sv. Floriána	5809	sloup se sochou sv. Anežky s beránkem	J. Kaifosz	2018
Benátky nad Jizerou	Mladá Boleslav	v lese při silnici z Benátek do Předměřic nad Jizerou	5582	socha sv. Prokopa	M. Pokorný	2015
Benátky nad Jizerou	Mladá Boleslav	zámek – lapidárium	5623	galerijní úprava soch – Kojící P. M., Herakles, morový kříž, sv. Antonín, alegorie Den a Noc, sv. Prokop, dvojice soch na kapličce	M. Pokorný	2016
Benátky nad Jizerou	Mladá Boleslav	výklenková kaplička	5676	dvojice soch na kapličce (sv. Jan a sv. Ivo)	M. Pokorný	2015
Benátky nad Jizerou	Mladá Boleslav	v parčíku u kostela Nanebevzetí Panny Marie	5701	socha sv. Antonína Paduánského	M. Pokorný	2008
Benátky nad Jizerou	Mladá Boleslav	zámek – sklepní prostory	5702	transport a instalace soch do lapidaria – Kojící Panna Marie, Herakles, Morový kříž, sv. Antonín, alegorie Den a Noc	M. Pokorný	2009
Benátky nad Jizerou	Mladá Boleslav	kaple sv. Martina	5755	sgrafitová výzdoba a vstupní portál	M. Pokorný	2018
Benátky nad Jizerou	Mladá Boleslav	střed obce Khel	5766	kamenný kříž	M. Pokorný	2013
Beroun	Beroun	městianský dům Jenštejský, čp. 87 – Muzeum Českého krasu	5649	vstupní hala muzea – přizemí, průzkum omítkových a náterových vrstev	A. Novák	2018
Bezno	Mladá Boleslav	centrum obce	5624	socha sv. Notburgy	T. Korbelová	2017
Bezno	Mladá Boleslav	v parčíku na Mírovém náměstí	5677	socha sv. Judy s podstavcem	M. Pokorný	2015
Bezno	Mladá Boleslav	v parčíku na Mírovém náměstí	5738	socha sv. Judy s podstavcem	M. Pokorný	2017

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok
Bošice u Kouřimi	Kolín	kaple sv. Václava, Vojtěcha a Jana Nepomuckého	5591	vnější plášť, vnitřní omítky a podlahy	Z. Šmahel	2014–2015
Brandýs nad Labem	Praha-východ	zámek – Rudolfovo křídlo	5703	okenní ostění a sgrafita vnějšího pláště	M. Müllerová	2008
Brandýs nad Labem – Stará Boleslav	Praha-východ	židovský hřbitov	5805	30 náhrobních stél	L. Špatenka	2019
Brandýs nad Labem	Praha-východ	budova v ulici Ivana Olbrachta čp. 59	5810	hlavní schodiště – štuková a malířská výzdoba	P. Kadlec, O. Braun	2016
Brandýs nad Labem – Stará Boleslav	Praha-východ	budova v ulici Ivana Olbrachta čp. 59	5811	hlavní schodiště a sál – štuková výzdoba	J. Prokýšek	2017
Brandýs nad Labem – Stará Boleslav	Praha-východ	židovský hřbitov	5812	22 náhrobních stél	L. Špatenka	2018
Březno	Mladá Boleslav	kostel sv. Václava	5612	socha sv. Jana Nepomuckého, sv. Vojtěcha, busty sv. Petra, sv. Pavla, sv. Kazimíra a sv. Ludmily	M. Pokorný	2006
Březno	Mladá Boleslav	na návsi – před kostelem sv. Václava	5704	socha sv. Prokopa	M. Pokorný	2009
Březno	Mladá Boleslav	zámek čp. 51	5759	štukové reliéfy suprafenester – severní a východní fasáda	J. Jelínek, P. Slezák	2008
Březno	Mladá Boleslav	zámek čp. 51	5760	štukové reliéfy suprafenester – severní a východní fasáda	J. Jelínek, P. Slezák	2008
Březno	Mladá Boleslav	zámek čp. 51	5761	štukové reliéfy suprafenester – severní a východní fasáda	J. Jelínek, P. Slezák	2008
Březno	Mladá Boleslav	zámek čp. 51	5762	štukové reliéfy suprafenester – západní fasáda	J. Jelínek, P. Slezák	2008
Březovice	Mladá Boleslav	les Valdštynsko – u mytiny	5626	dvě sochy granátníků	M. Pokorný	2016
Bylany	Kutná Hora	výklenková kaple sv. Vojtěcha	5705	socha sv. Vojtěcha	J. Pospíšil	2018
Čáslav	Kutná Hora	Žižkovo náměstí	5570	maríánský sloup	J. Pospíšil, J. Rezler	2016
Čáslav	Kutná Hora	kostel sv. Petra a Pavla	5592	vznášející se andělé z oltáře Panny Marie Čáslavské	E. Kolmanová	2016
Čáslav	Kutná Hora	kostel sv. Petra a Pavla, kaple Panny Marie – oltář Panny Marie Čáslavské	5706	tabernákl	D. Ritschel	2013
Čáslav	Kutná Hora	kostel sv. Petra a Pavla, kaple Panny Marie – oltář Panny Marie Čáslavské	5707	baldachýn s drapérií	E. Kolmanová	2013
Český Brod	Kolín	kostel sv. Gotharda	5650	vitražové prosklení 2 figurálních oken	J. Černohorský, J. Černohorský, M. Šejnová, V. Šejn	2018
Český Brod	Kolín	kostel sv. Gotharda	5708	náhrobník – jižní strana fasády	J. Pospíšil	2017
Český Brod	Kolín	kostel sv. Gotharda	5768	boční vstupní portál na severní straně lodi a kamenné prvky hlavního oltáře	J. Pospíšil	2016
Český Šternberk	Benešov	hradní kaple	5576		P. Padevět, M. Lubomírský, E. Pejřilová, T. Pejřil	2018
Čestín	Kutná Hora	kostel sv. Petra a Pavla	5593	dekorativní malby v presbytáři	M. Scheib, A. Souček	2014
Dneboh	Mladá Boleslav	na severovýchodní straně návsi, při čp. 4	5613	socha sv. Václava	P. Míka, P. Verich	2010

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Dobruvice	Mladá Boleslav	před zahradou domu čp. 368, Václavská ulice	5680	socha sv. Václava	O. Pospíchal	2014–2015	rest. zpráva, 48 foto	
Dobříš	Příbram	areál hřbitovního kostela sv. Judy Tadeáše	5577	socha sv. Judy Tadeáše	J. Fuka	2018	rest. zpráva, 69 foto	CD
Dolní Bousov	Mladá Boleslav	náměstí T. G. Masaryka	5709	maríánský sloup	M. Pokorný	2018	rest. zpráva, 42 foto	CD
Dolní Břežany	Praha-západ	zámecká kaple sv. Máří Magdaleny	5651	iluzivní šablonová výmalba – brokátová imitace	M. Sedlecká Rečová	2018	rest. zpráva, 120 foto	
Dolní Břežany	Praha-západ	zámecká kaple sv. Máří Magdaleny	5652	8 malovaných ornamentálních vitrají a 3 ornamentální vitraje	J. Černožorský, J. Černožorský, M. Šejhová, V. Šejn	2018	rest. zpráva, 49 foto	
Dolní Břežany	Praha-západ	zámecká kaple sv. Máří Magdaleny – stěna presbytáře	5813	dřevořezba Ukřižovaného Krista	T. Pejřil, P. Padevět, M. Lubomirský	2018	rest. zpráva, 47 foto	
Dolní Břežany	Praha-západ	zámek – kaple sv. Máří Magdaleny	5814	truhlářské prvky	R. Šulc	2018	rest. zpráva 150 l., obr.	
Dolní Slivno	Mladá Boleslav	kostel sv. Františka Serafinského	5769	obraz sv. Františka Serafinského	E. Votočková	2013	rest. zpráva, 9 foto	
Drahobudice	Kolín	kostel Nejsvětější Trojice	5710	hlavní oltář, dva boční oltáře a kazatelna	H. Slavíková	2015–2018	rest. zpráva, 37 foto	
Drahobudice	Kolín	kostel Nejsvětější Trojice	5711	iluzivní nástěnná malba v presbytáři	H. Slavíková	2016–2018	rest. zpráva, 70 foto	
Drahobudice	Kolín	kostel Nejsvětější Trojice – hlavní oltář	5747	závěsný obraz „Nejsvětější Trojice“	J. Alt	2004	rest. záměr, 6 foto	
Drahobudice	Kolín	kostel Nejsvětější Trojice – hlavní oltář	5748	závěsný obraz „Nejsvětější Trojice“	J. Chejn	2017	dílčí rest. zpráva	
Drahobudice	Kolín	kostel Nejsvětější Trojice – hlavní oltář	5749	rám oltářního obrazu „Nejsvětější Trojice“	D. Ebel, M. Herzog	2015	rest. zprávy	
Drahobudice	Kolín	kostel Nejsvětější Trojice – presbytář	5750	iluzivní nástěnné malby	M. Bělohávková, D. Zeman	2014–2015	rest. průzkum, 37 foto	
Dražice	Mladá Boleslav	kostel sv. Martina	5681	nástěnné a nástropní malby	R. Hamsíková, D. Hamsíková	2008	rest. zpráva, 118 foto	CD
Družec	Kladno	v parku u kostela Nanebevzetí Panny Marie	5653	sloup se sochou Panny Marie	J. Brabec	2015	rest. zpráva, 32 foto	CD
Háječek u Červeného Újezdu	Praha-západ	františkánský klášter	5815	nástěnné malby východního křídla	M. Šelemba	2014	rest. záměr a orientační rest. průzkum	
Háječek u Červeného Újezdu	Praha-západ	františkánský klášter – Loreta	5816	polychromovaná plastika Panny Marie Loretánské	J. Stöckl	2018	rest. zpráva, 15 foto	CD
Horušice	Kutná Hora	bývalá rezidence Sedlecký klášter Cisterciáků	5627	dvě malby na dřevěných stropěch – Zvěstování Panny Marie a Meditace sv. Bernarda z Clairveaux	J. Suchan, L. Kocanda	2016	rest. zpráva, 38 foto	CD
Horušice	Kutná Hora	bývalá rezidence sedleckého kláštera cisterciáků čp. 19	5682	malované stropy v místnosti 206, 205, 204	J. Suchan	2017	rest. zpráva, 13 foto	CD
Hořovice	Beroun	zámek	5589	sondy do omítkových vrstev – hlavní schodiště a Slavíkův sál	L. Zeman	2010	rest. průzkum	
Hořovice	Beroun	zámek	5590	vázy na východní fasádě	B. Pánek	2010	rest. průzkum a záměr	
Chlumín	Mělník	kostel sv. Máří Magdalény	5654	kovaný dvouramenný kříž	P. Hartmann	2018	rest. zpráva, 32 foto	
Chlumín	Mělník	kostel sv. Máří Magdalény	5655	vitraje – okno č. 11	M. Drábek, M. Augustyn, M. Kressl	2018	rest. zpráva, 17 foto	
Chlumín	Mělník	kostel sv. Máří Magdalény	5656	věžní hodiny	P. Podzemský, F. Nechala, B. Podzemská, P. Skála	2018	rest. zpráva 10 foto	
Chudíř	Mladá Boleslav	v centru obce	5739	kamenný kříž s podstavcem	M. Pokorný, D. Christianová	2017	rest. zpráva, 40 foto	CD
Chudoplesy	Mladá Boleslav	mezi parcelami s domy čp. 27 a 14	5628	socha sv. Jana Nepomuckého	O. Pospíchal	2016–2017	rest. zpráva, 38 foto	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Jakub – Církvice	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba	5770	dlažba	S. Dokoupilová	2017	rest. zpráva, 27 foto	CD
Jindice	Kutná Hora	kostel sv. Václava	5683	obraz „Ukřižování“	J. Alt	2013	rest. zpráva, 76 foto	CD
Jindice, Rašovice	Kutná Hora	kostel sv. Václava	5771	ozdobný rám obrazu „Ukřižování“	J. Látal	2012	rest. zpráva, 14 foto	
Kačina, sv. Mikuláš	Kutná Hora	zámecký park	5788	kamenná květinová mísa	J. Ďoubal	2016	rest. zpráva, 41 foto	CD
Kamenné Žehrovice	Kladno	na jihovýchodním okraji vsi, naproti hřbitovu	5657	socha Panny Marie Bolesné s podstavcem	J. Brabec	2016	rest. zpráva, 21 foto	CD
Kamilov, Slověč	Nymburk	střed návsi	5787	socha sv. Jana Nepomuckého	P. Dufek	2017–2018	rest. zpráva, 32 foto	
Kladno	Kladno	zámek	5648	průzkum čtyř místností – 1. NP severní část	M. Bielik, D. Lebenhartová, D. Bieliková	2018	rest. průzkum a záměr	
Kladno – Rozdělov	Kladno	soubor šesti věžových domů čp. 2955–2960	5817	12 ks domovních znamení se zvířecími motivy	J. Kaifosz	2017	rest. zpráva, 184 foto	
Klášter Hradiště nad Jizerou	Mladá Boleslav	východní část vsi	5712	schody u sochy sv. Jana Nepomuckého	V. Eckert	2011	rest. zpráva, 2 foto CD – fotodokumentace	CD
Kolín	Kolín	starý židovský hřbitov	5602	náhrobní stély – 26 ks	L. Špatenka	2018	rest. zpráva, 78 foto	CD
Kolín	Kolín	dům „U zlaté štiky“ čp. 7, Karlovo náměstí	5614	omítky a malby v interiéru	M. Gavenda	2011	nálezová zpráva, 91 foto	
Kolín	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	5617	oltář Kalvárie (sv. Kříže), sv. Floriána a sv. Barbory	K. Artouni, A. Krahulíková, M. Rázek, M. Čumpelík, P. Kejř		rest. zpráva, 221 foto	
Kolín	Kolín	kostel sv. Bartoloměje – Řeznická kaple	5629	třídlílná kovaná mříž	P. Hartmann	2014	rest. zpráva, 21 foto	
Kolín	Kolín	kostel sv. Bartoloměje – Svatováclavská kaple	5684	oltář Narození Páně	V. Stádník	2013	rest. zpráva, 46 foto	
Kolín	Kolín	chrám sv. Bartoloměje	5713	tři obrazy z oltáře sv. Aloise – obraz sv. Aloise, 2. malý obraz na menze, obraz Srdce Páně	M. Slavík	2016	rest. zpráva, 14 foto	CD
Kolín	Kolín	židovský hřbitov	5714	náhrobní stély – 26 ks	H. Bláha	2017	rest. zpráva, 57 foto	
Kolín	Kolín	na Karlově náměstí	5740	kašna	P. Kyřka	2017	rest. zpráva, 136 foto	
Kolín	Kolín	nová radnice – obřadní síň	5751	závěsné obrazy – triptych „Pohled na Kolín“	P. Bareš, J. Brodský	2019	rest. zpráva, 31 foto	CD
Kolín	Kolín	Sladovnická kaple	5789	cinová křtitelnice	M. Zdeněk	2012	rest. zpráva, 46 foto	
Kolín	Kolín	městanský dům U Černého orla, čp. 91, roh Karlova náměstí	5790	socha sv. Josefa s Ježíškem v nice čelní fasády	J. Ďoubal, M. Glaserová	2015–2016	rest. zpráva, 27 foto	CD
Kolín	Kolín	městanský dům U Černého orla, čp. 91, roh Karlova náměstí	5791	socha sv. Zikmunda v nice čelní fasády	J. Ďoubal, K. Kalvodová	2015–2016	rest. zpráva, 19 foto	CD
Kolín	Kolín	starý židovský hřbitov	5806	25 náhrobních stél	L. Špatenka	2019	rest. zpráva, 152 foto	CD
Kolín	Kolín	nový židovský hřbitov	5807	12 náhrobních stél	P. Škarvan	2019	rest. zpráva, 24 foto	2× CD
Konojedy	Praha-východ	před kostelem sv. Václava	5827	kamenný kříž s Kristem	J. Plachý	2018–2019	rest. zpráva, 26 foto	CD
Kosmonosy	Mladá Boleslav	kostel Povýšení sv. Kříže	5615	portrét P. Josefa Kar. Bělohoubka	P. Kadlec	2012	rest. zpráva, 22 foto	
Kosmonosy	Mladá Boleslav	západní strana ambitu Lorety	5616	socha sv. Jana Nepomuckého	M. Pokorný	2006	rest. zpráva, 8 foto	
Kosmonosy	Mladá Boleslav	zámek – východní křídlo	5630	akrotérie	M. Hubeňák	2014	rest. záměr, 5 ks foto	
Košátky	Mladá Boleslav	sýpka poplužního dvora tvrze	5792	konzervace sgrafitové výzdoby jižní fasády	J. Červinka	2016	rest. zpráva, 15 foto	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Kouřim	Kolín	areál skanzenu v Kouřimi	5571	maríánský sloup z Konárovic se sousoším P. Marie s Ježíškem	J. Vích	2015	rest. zpráva, 30 foto	
Kouřim	Kolín	areál skanzenu	5594	socha sv. Donáta	J. Vích	2015	rest. zpráva, 29 foto	
Kouřim	Kolín	kostel sv. Štěpána – jižní stěna jižní věže	5763	rozetové gotické okno	V. Mudruňka	2013	rest. průzkum, 4 foto, rest. zpráva 20 foto	2× CD
Kouřim	Kolín	kostel sv. Štěpána – západní fasáda jižní věže	5764	kamenné zdivo	S. Munzarová, J. Munzar, V. Lampa	2011	rest. zpráva, 48 foto	
Kouřim	Kolín	Pražská brána	5765	fasáda	J. Pospíšil, I. Erben	2011–2012	rest. zpráva, 123 foto	
Kozmice u Jiviny	Mladá Boleslav	před domem čp. 17	5640	kamenný kříž	P. Míka, P. Verich	2012	rest. zpráva, 24 foto	
Krakovec	Rakovník	hrad	5575	polygonální schodiště západního křídla	P. Justa	2018	rest. zpráva, 43 foto	CD
Kralupy nad Vltavou	Mělník	kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Václava	5830	kamenný sokl – severní část	P. Kyřka	2019	rest. zpráva, 66 foto	
Krádlův Dvůr	Beroun	zámek čp. 1	5658	nástěnné a nástropní malby v I. N. P. západního křídla zámku – II. etapa	M. Koželuh	2018	rest. zpráva, 32 foto	
Krchleby	Kutná Hora	na okraji mostku	5595	socha sv. Jana Nepomuckého	J. Pospíšil	2016	rest. zpráva, 74 foto	
Krchleby	Kutná Hora	v poli za obcí	5745	socha sv. Františka	J. Pospíšil	2018	rest. zpráva, 55 foto	CD
Křinec	Nymburk	silniční most se sochami živelů	5793	alegorické sochy Země, Oheň, Voda, Vzduch	P. Vitvar	2016	rest. zpráva, 44 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	dům čp. 109/110, Husova ulice	5596	průčelí domu – pseudogotický portál	J. Pospíšil	2016	rest. zpráva, 50 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	bývalý areál jezuitské koleje	5728	adaptace pro účely cestovního ruchu – zdivo staveb – objekt D	J. Šturm	2012	rest. záměr, 7 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	bývalý areál jezuitské koleje	5729	adaptace pro účely cestovního ruchu – omítkové vrstvy, štukové prvky a malby	S. Jirčík, V. Stejskal, V. Heran, J. Skalníkova	2011–2012	rest. průzkumy a zprávy, 7 sv.	
Kutná Hora	Kutná Hora	městanský dům – dvojdlům čp. 104 – 105, Husova ulice	5730	nástěnné malby na fasádě domu – obraz „Zelený strom“, obraz „Madona s Ježíškem“	M. Marschal, I. Filipický	2013	rest. zpráva, 21 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	arciděkanství čp. 1, Jakubská ulice	5732	malovaný záklonový trámový strop	R. Šečtík	2015–2017	rest. zpráva, 41 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	arciděkanství čp. 1, Jakubská ulice	5733	malované okenní špalety oken	R. Šečtík	2016–2017	rest. zpráva, 29 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	městanský dům čp. 142/20, Husova ulice	5744	kamenné prvky – socha sv. Floriána v nice, kamenná mušle na vrcholu štítu, vstupní portál s lomeným obloukem	J. Pospíšil	2018	rest. zpráva, 54 foto	CD
Kutná Hora	Kutná Hora	při nároží domu čp. 110 v ulici za Barborou	5772	socha Panny Marie s Ježíškem	V. Štochl	2009	rest. průzkum a záměr	
Kutná Hora	Kutná Hora	areál jezuitské koleje, Barborská ul. čp. 51 – objekt „A“ – 2. patro	5773	malba na čelní stěně chodby	V. Stejskal	2012	rest. zpráva, 41 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	areál jezuitské koleje, Barborská ul. čp. 54 – objekt „D“ – 2. NP	5774	fragment výmalby okenní špalety v místnosti 2.05	V. Stejskal	2012	rest. zpráva, 14 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	areál jezuitské koleje, Barborská ul. čp. 51 – 53 – objekt „D“	5775	omítkové vrstvy a štukové prvky	V. Heran, V. Stejskal	2012	rest. zpráva, 84 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	parapetní zeď se sochařskou výzdobou u jezuitské koleje, Barborská ul. zeď teras pod Vláským dvorem	5776	alegorie Asie ze sousoší sv. Františka Xaverského a levý anděl ze sousoší sv. Florianana	J. Doubal, P. Zitková, R. Kolář	2013	rest. zpráva, 62 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	památník J. K. Tyla, Tylova tř. čp. 507	5777	socha Lva	J. Doubal	2016	rest. zpráva, 26 foto	CD
Kutná Hora	Kutná Hora		5831	sochařská výzdoba průčelí – dva putti s korunkou, Panna Marie, tři havíři a kovový medailon	M. Smrkovský, M. Nadějeová	1986	rest. zpráva	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Kutná Hora	Kutná Hora	památník J. K. Tyla, Tylova tř. čp. 507	5832	faximile čtyř plastik – Panna Marie a tři havíři	M. Smrkovský, M. Nadějeová, B. Koubek	1986	rest. zpráva	
Kutná Hora – Žižkov	Kutná Hora	hřbitov kostela Vše ch svatých – hrobka III (Orclemeistrova)	5632	malířská výzdoba interiéru hrobky	J. Suchan	2016	rest. zpráva, 97 foto	CD
Kutná Hora – Žižkov	Kutná Hora	hřbitov kostela Vše ch svatých – hrobka III (Orclemeistrova)	5633	kamenný oltář v interiéru hrobky	V. Štochl	2016	rest. zpráva, 93 foto	CD
Kutná Hora – Žižkov	Kutná Hora	na hřbitově při kostele Vše ch svatých	5727	hrobka Josefa Brauna Kutnohorského	M. Kulháněk	2018	rest. zpráva, 14 foto	
Libemice	Praha-východ	kostel sv. Martina	5665	vstupní dvoukřídla vrata	O. Šimek	2018	rest. zpráva, 6 foto	CD
Libiš	Mělník	evangelický kostel – modlitebna, Jiráskova ulice	5664	dva čůky a piniová šiška ze štítu	J. Červinka	2018	rest. průzkum a záměr, 15 foto	
Lipany	Kolín	vrch nad obcí	5631	pomník bitvy u Lipan – kamenná mohyla	J. Jelínek	2015	rest. průzkum a záměr, 18 foto	
Lipany u Vitic	Kolín	vrch nad obcí	5780	pomník bitvy u Lipan – kamenná mohyla	J. Jelínek	2015	rest. zpráva, 25 foto, statický průzkum	CD
Liteň	Beroun	kostel sv. Petra a Pavla	5818	dveře a kamenné portály	V. Štochl, J. Dlouhý	2016	rest. zpráva, 44 foto	
Lochovice	Beroun	náves obce	5603	socha sv. Jana Nepomuckého	V. Štochl	2018	rest. zpráva, 41 foto	CD
Lubná	Rakovník	kostel sv. Jiří	5604	obraz „sv. Jiří“ z hlavního oltáře	M. Slavík	2018	rest. zpráva, 8 foto	CD
Lysá nad Labem	Nymburk	ohradní zeď kostela sv. Jana Křtitele	5618	socha sv. Jana Evangelisty	V. Adamec	2017	průzkum a záměr, 23 foto + rest. zpráva, 48 foto	
Lysá nad Labem	Nymburk	kostel sv. Jana Křtitele	5686	socha sv. Matouše na ohradní zdi	V. Adamec	2013	rest. zpráva, 71 foto	
Lysá nad Labem	Nymburk	na nádvoří zámku proti severnímu křídlu	5781	alegorická socha putti – „Sochařství“	V. Adamec	2017	rest. zpráva, 32 foto	
Malešov	Kutná Hora	před kostelem sv. Václava	5782	socha sv. Jana Nepomuckého a socha sv. Prokopa	J. Doubal, R. Kolář	2015–2016	rest. zpráva, 56 foto	CD
Medonosy	Mělník	kostel sv. Jakuba Většího	5564	varhanní nástroj	P. Nožna	2018	rest. zpráva, 17 foto	
Medonosy	Mělník	kostel sv. Jakuba Staršího	5565	varhanní skříně	K. Hošková	2018	rest. zpráva, 35 foto	
Měchnov	Benešov	židovský hřbitov	5605	náhrobky č. 1–25	P. Škarvan	2018	rest. zpráva 50 foto	CD
Mělník	Mělník	kostel sv. Petra a Pavla	5660	svorník klenby v levé boční lodi	Z. Novotný	2018	rest. zpráva, 32 foto	
Mělník	Mělník	kostel sv. Petra a Pavla	5661	kruchta a přilehlé boční stěny – západní pole severní lodě kostela	V. Mudruňka	2018	rest. zpráva, 72 foto	
Mělník	Mělník	radnice – ohradní sň	5659	závěsný obraz „Panorama Mělnika od řeky“	K. Knorová, M. Fialová, J. Skala, O. Zíkl	2018	rest. zpráva, 159 foto	CD
Mělník – Pšovka	Mělník	kostel sv. Vavřince	5562	kazatelna – III. etapa	M. Sedlecká Rečová, M. Zneškal	2017	rest. zpráva, 21 foto	CD
Mělník – Pšovka	Mělník	kostel sv. Vavřince	5563	boční oltář sv. Josefa – I. etapa	M. Sedlecká Rečová, M. Zneškal	2018	rest. zpráva, 22 foto	CD
Měšice	Praha-východ	zámecký park	5662	4 sochy Atlantů	J. Faltus	2018	rest. zpráva, 83 foto	
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	kostel Nanebevzetí Panny Marie	5619	obraz Panny Marie Assumpty	A. Moravcová	2008–2009	rest. zpráva, 56 foto	
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	židovský hřbitov – oddíl B	5634	náhrobky 238–603	J. Brabec, M. Korečková, A. Makarenko, E. Sajtmanová	2009	rest. zpráva, 250 foto	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Mnichovo Hradiště	Mladá Boleslav	Masarykovo náměstí	5572	maríánský sloup	J. Vitvar	2010	rest. zpráva, 94 foto	
Mnichovo Hradiště	Mladá Boleslav	čimžovní dům čp. 239, Masarykovo náměstí	5597	vestibul domu	P. Škarvan, L. Tvrzský	2016	rest. zpráva, 27 foto	CD
Mnichovo Hradiště	Mladá Boleslav	pošta čp. 239, Masarykovo náměstí (bývalá záložna)	5687	sousoší na attice budovy pošty – sedící postava muže s kladivem (alergie Průmyslu), sedící postava ženy s klasy (alergie Zemědělství)	J. Vitvar	2006	rest. průzkum, 72 foto	
Mnichovo Hradiště	Mladá Boleslav	pošta čp. 239, Masarykovo náměstí (bývalá záložna)	5688	sousoší na attice budovy pošty – sedící postava muže s kladivem (alergie Průmyslu), sedící postava ženy s klasy (alergie Zemědělství)	J. Vitvar	2008	rest. zpráva, 43 foto	
Mnichovo Hradiště	Mladá Boleslav	radnice	5716	kamenný znak města	P. Škarvan	2018	rest. zpráva, 9 foto	CD
Mnichovo Hradiště	Mladá Boleslav	na Masarykově náměstí	5741	maríánský sloup	M. Pokorný	2017	rest. zpráva, 64 foto	CD
Nová Ves I	Kolín	kostel sv. Václava	5828	kamenný kříž na kostele	P. Dufek	2019	rest. zpráva, 2 foto	
Nová Ves I	Kolín	kostel sv. Václava	5829	freska nad hlavním vstupem	M. Koželuh	2019	rest. zpráva, 2 foto	
Nové Dvory	Kutná Hora	areál zámku – brána	5598	dvojice soch putti	J. Pospíšil	2016	rest. zpráva, 20 foto	
Nové Dvory	Kutná Hora	starý zámek – jižní křídlo	5783	dvě nástropní fresky – A. Diogenes a Alexander Makedonský, B. Útěk Heleny a Parida sýpka	P. Hampl	2016	rest. zpráva, 28 foto	
Nové Košátky	Mladá Boleslav	tvrz – poplužní dvůr	5685		J. Červinka	2007 – 20012	rest. zpráva, 63 foto	
Nové Strašecí	Rakovník	kostel Narození Panny Marie	5578	hlavní oltář – středová část a pravá strana na oltární architektuře	J. Jirkovská	2018	rest. zpráva, 75 foto	
Nový Jáchymov	Beroun	lesní hřbitov	5563	centrální kříž – kříž s korpusem Ježíše Krista	I. Houska, P. Douda, P. Vitvar	2018	rest. zpráva, 49 foto	CD
Nový Knín	Příbram	kostel sv. Mikuláše	5579	hlavní oltář – 2 andělé nad mensou, 4 okřídlené hlavičky, 1 dvojhavička, Bít Otec, menší obláčkový věnec se 4 hlavičkami, drobné řezby architektura kazatelny – 4 andělé s 3 atributy – I. etapa	Y. Ďuranová	2011 – 2015	rest. zpráva, 162 foto	
Nový Knín	Příbram	kostel sv. Mikuláše	5606		Y. Ďuranová	2016–2018	rest. zpráva, 86 foto	
Nový Knín	Příbram	kostel sv. Mikuláše	5607	dolní část kazatelny – kupole s řezbami i polychromií – II. etapa	S. Kroupová	2018	rest. záměr a rest. zpráva, 58 foto	
Nymburk	Nymburk	kaple sv. Jana Nepomuckého – severní vnější plášť	5635	barokní jednokřídlé dveře	P. Lavický	2016	rest., zpráva, 138 foto	CD
Nymburk	Nymburk	kaple sv. Jana Nepomuckého	5742	dvouramenná zalamaná mramorová balustráda s rotačními kuželkami	J. Vích	2017	rest. zpráva, 16 foto	
Obrávní	Mělník	morový sloup se sousoším – na návsi při čp. 5	5819	kamenná architektura se sochami světců	V. Mašek	2017	rest. průzkum	
Odolena Voda – Dolíněk	Praha-východ	na návsi	5566	pomník Vítezslava Halka	V. Mašek	2018	rest. zpráva, 27 foto	CD
Plaňany	Kolín	budova bývalé židovské synagogy (husitský kostel)	5752	omítkové, barevné vrstvy a další prvky	H. Bělinová, P. Svoboda	2009	rest. průzkum, 13 foto	
Plaňany	Kolín	budova bývalé židovské synagogy (husitský kostel)	5753	omítkové a barevné vrstvy – I. etapa	J. Plachý	2012	rest. záměr, 11 foto	CD
Plaňany	Kolín	kostel Zvěstování Panny Marie – kruhita	5754	malířská výzdoba včetně omítek	J. Musilová, M. Scheib	2014	rest. průzkum, 34 foto	CD
Poděbrady	Nymburk	Zámostí	5573	maríánský sloup se sochou Panny Marie Svatohorské	J. Kracík	2013	rest. zpráva, 40 foto	CD

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Poděbrady	Nymburk	kostel Povýšení sv. Kříže	5599	vitraje oken č. 9, 10, 15	J. Skuhravý	2015	rest. zpráva, 35 foto	
Poděbrady	Nymburk	radnice – okresní zastupitelství, Jiřího nam. 20/1	5636	sgrafitová výzdoba radnice	A. Jelínek	2014	rest. zpráva, 13 foto	
Poděbrady	Nymburk	kostel Povýšení sv. Kříže	5645	restaurování vitráží č. 1, 2, 3	J. Skuhravý	2010	rest. zpráva, 85 foto	
Poděbrady	Nymburk	kostel Povýšení sv. Kříže	5666	pískovcové okno č. 16	Z. Šňahel	2018	rest. zpráva, 32 foto	
Poděbrady	Nymburk	kostel Povýšení sv. Kříže	5667	vitraje oken č. 11, 12 a 16	J. Skuhravý	2018	rest. zpráva, 63 foto	
Poděbrady	Nymburk	radnice – městský úřad, Jiřího náměstí 20/1	5689	kamenné prvky – zdobné vázy a obelisky	A. Jelínek	2014	rest. zpráva, 16 foto	
Poděbrady	Nymburk	u mostu přes Labe	5718	socha sv. Jana Nepomuckého – sekaná kopie z pískovce	J. Kracík	2010	rest. zpráva, 24 foto	
Poděbrady	Nymburk	kostel Nanebevzetí Panny Marie (havířský kostelík)	5719	obnova vnějšího pláště	J. Plachý	2017	rest. zpráva, 57 foto	CD
Poděbrady	Nymburk	kostel Povýšení sv. Kříže	5784	pískovcové okno č. 8 – kamenná kružba a vitraje	Z. Šňahel, J. Skuhravý	2016	rest. zpráva, 17 foto	
Poděbrady	Nymburk	kostel Povýšení sv. Kříže	5785	vitraje oken č. 6, 7, 8	J. Skuhravý	2016	rest. zpráva, 77 foto	
Poděbrady	Nymburk	Jiřího náměstí	5786	jezdecká socha krále Jiřího z Poděbrad, rest. část – kamenný podstavec se sochařskou výzdobou čtyř štítůnošů	J. Kracík	2013	rest. zpráva, 73 foto CD – fotodokumentace	CD
Poděbrady III	Nymburk	kostel Povýšení sv. Kříže	5717	vitraje okem presbytáře, č. 4 – sv. Kateřina a sv. Václav, č. 5 – sv. Filip Neri	J. Skuhravý	2009	rest. zpráva, 64 foto	CD
Podolanka	Praha-východ	„Štěpařův statek“	5567	sgrafitová výzdoba brány	J. Šonková, M. Šonka	2003	rest. zpráva, 45 foto	
Podolanka	Praha-východ	„Štěpařův statek“	5568	sgrafitová fasáda vstupní brány	L. Hřinda, P. Šimánek, J. Kudrna, V. Fogl	2018	rest. zpráva, 36 foto	
Poříčany	Kolín	otočený k jihovýchodu	5668	Památník padlých – pomník se sousoším	J. Rafl	2018	rest. zpráva, 31 foto	CD
Přistoupim	Kolín	židovský hřbitov	5584	Osvobození národa	H. Bláha	2016	rest. zpráva, 81 foto	
Přistoupim	Kolín	kostel sv. Václava	5646	kamenné portály a ostění okna	J. Pospíšil	2013	rest. zpráva, 45 foto	
Přistoupim	Kolín	židovský hřbitov	5690	náhrobní stély – 35 ks	H. Bláha	2017	rest. zpráva, 71 foto	
Přistoupim	Kolín	židovský hřbitov	5808	21 náhrobních stél	P. Škarvan	2019	rest. zpráva, 48 foto	CD
Přistoupim	Kolín	židovský hřbitov	5820	35 náhrobních stél	L. Špatenka	2018	rest. zpráva, 70 foto	CD
Přitoky – Miskovice	Kutná Hora	u lesa na vrchu Kuklák v centru křížení polních cest	5743	socha sv. Jana Almužníka	J. Pospíšil	2017	rest. zpráva, 64 foto	CD
Ratboř	Kolín	zámek – Mandelkova vila čp. 40	5601	portál	J. Mjartan	2015–2016	rest. zpráva, 8 foto	
Rostoklaty	Kolín	kostel sv. Martina	5720	kamenné reliéfní desky v podlaze a oltární menza	J. Pospíšil	2017 – 2018	rest. zpráva, 41 foto	
Rostoklaty	Kolín	kostel sv. Martina – jižní stěna lodi	5794	nástěnná malba s motivem Posledního soudu	J. Chejn	2016	rest. zpráva, 7 foto	
Rožďalovice	Nymburk	v parčíku před zámkem	5587	socha sv. Václava s podstavcem (soubor soch sv. Václav a sv. Jan Nepomucký)	M. Pokorný	2018	rest. zpráva, 40 foto	CD
Rožďalovice	Nymburk	městský dům čp. 24, Husova ulice	5795	dekorativní výmalba – chodba a místnost (pokoj) ve 2. NP	H. Bělinová, M. Slavíková	2018	rest. zpráva, 28 foto	CD
Sadská	Nymburk	kostel sv. Apolináře	5804	kmenné parapety a ostění	M. Šturm	2017	rest. zpráva, 20 foto	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Sazená	Kladno	silniční most se sochami	5669	sv. Jan Nepomucký a Kalvárie	P. Vitvar	2018	rest. zpráva, 19 foto	CD
Sedlec	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5600	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby „Ověs O“, lineární ověs s kombinací prostorové a ornamentální výzdoby závěsné výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověs „E2 – dolní“	T. Král	2015	rest. zpráva, 26 foto	
Sedlec	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5641	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověs „E2 – dolní“	T. Král	2017	rest. zpráva, 7 foto	CD
Sedlec	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5642	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověs „I2 – dolní“	T. Král	2017	rest. zpráva, 10 foto	CD
Sedlec	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5643	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověs „J“	T. Král	2017	rest. zpráva, 11 foto	
Sedlec	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5644	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověsy „M1“ a „M2“	T. Král	2017	rest. zpráva, 12 foto	CD
Sedlec – Kutná Hora	Kutná Hora	kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5691	závěsná výzdoba kosterních pozůstatků – prostorová výzdoba „Lustr“	T. Král	2016	rest. zpráva, 24 foto	CD
Sedlec u Kutné Hory	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5779	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověs „G1 – horní“	T. Král	2017	rest. zpráva, 10 foto	CD
Sedlec u Kutné Hory	Kutná Hora	kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5583	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověs „H2 – dolní“	T. Král	2016	rest. zpráva, 13 foto	CD
Sedlec u Kutné Hory	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých – vnější plášť severní strany	5721	transfer fragmentu rané barokního sgrafita	R. Šečík	2016	rest. zpráva, 9 foto	
Sedlec u Kutné Hory	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5731	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověs „H1 – horní“	T. Král	2016	rest. zpráva, 12 foto	CD
Sedlec u Kutné Hory	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5734	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověs „B1 – horní“	T. Král	2018	rest. zpráva, 8 foto	CD
Sedlec u Kutné Hory	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5735	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověs „B2 – dolní“	T. Král	2018	rest. zpráva 15 foto	CD
Sedlec u Kutné Hory	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5736	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověs „C“	T. Král	2018	rest. zpráva, 7 foto	CD
Sedlec u Kutné Hory	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5737	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, „signatura u schodiště“	T. Král	2018	rest. zpráva, 11 foto	CD
Sedlec u Kutné Hory	Kutná Hora	hřbitovní kostel Všem svatých s kostnicí, dolní kaple	5778	závěsná výzdoba z kosterních pozůstatků – část závěsné výzdoby, lineární ověs „I1 – horní“	T. Král	2016	rest. zpráva, 7 foto	
Seletice	Nymburk	na návsi	5574	socha Panny Marie	O. Pospíchal	2012	rest. zpráva, 35 foto	
Skrýje	Rakovník	kostel sv. Michaela	5580	oltářní obraz sv. Michaela	N. Mašková, M. Křížek	2018	rest. zpráva, 33 foto	CD
Slabce	Rakovník	zámek	5722	sgrafita – šest dekorativních výjevů s loveckými a zvířecími motivy	P. Novotný	2006	rest. zpráva, 17 foto	
Slaný	Kladno	Okresní hospodářská záložna – Společenský dům – zasedací sál	5670	zdobný strop – I. etapa	M. Sedlecká Rečová	2017	rest. zpráva, 103 foto	
Slaný	Kladno	Okresní hospodářská záložna – Společenský dům – zasedací sál	5671	zdobný strop – II. etapa	M. Sedlecká Rečová	2018	rest. zpráva, 109 foto	
Slaný	Kladno	Okresní hospodářská záložna – Společenský dům – zasedací sál	5672	mosazný lustr	P. Douda, I. Houska	2018	rest. zpráva, 30 foto	CD
Slaný	Kladno	kostel Nejsvětější Trojice	5723	vstupní portál	J. Turský	2017	rest. zpráva, 48 foto	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Smilovice – Újezd u Luštěnic	Mladá Boleslav	na návsi u hlavní silnice	5796	socha sv. Jana Nepomuckého	P. Gläser	2014	rest. zpráva, 54 foto	
Soběšín	Kutná Hora	kostel sv. Archanděla Michaela	5585	malířská výzdoba – dvojice andělů a hlava Krista	P. Šafus, J. Musilová	2016	rest. zpráva, 55 foto	CD
Starý Knín	Kolín	areál kostela sv. Ondřeje – dvě výklenkové kaple	5692	nástěnné malby a medailon s výjevem sv. Jana Nepomuckého	Z. Kuřátková	2016–2017	rest. zpráva, 17 foto	
Starý Kolín	Kolín	výklenková kaple v ohradní zdi kostela sv. Ondřeje	5715	obraz sv. Konstantina a Metoděje	M. Salvík	2016	rest. zpráva, 7 foto, CD – fotodokumentace	CD
Střehom	Mladá Boleslav	nad obcí, při cestě směrem k Plakánku	5746	litinový kříž na kamenném podstavci s korpusem Krista	M. Pokorný	2017	rest. zpráva, 26 foto	CD
Svárov u Unhoště	Kladno	kostel sv. Lukáše	5673	stříška nad kazatelhou	M. Zetek	2018	rest. zpráva	
Tismitce	Kolín	na vstupní bráně do arcálu kostela Nanebevzetí Panny Marie	5693	socha Panny Marie	A. Kozlov	2011	rest. zpráva, 11 foto	
Třebovle	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	5637	portál v presbytáři a nápisová deska pod kůrem	J. Pospíšil	2016	rest. zpráva, 23 foto	
Třebovle	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	5638	kamenné a štukové prvky vnějšího pláště kostela	J. Pospíšil	2014	rest. zpráva, 117 foto	CD
Tursko	Praha-západ	kostel sv. Martina	5821	nástěnná malba zobrazující sv. Martina mezi anděly na klenbě kněžiště	M. Houšková	2018	rest. zpráva, 62 foto	
Újezdec	Rakovník	severní strana návsi, u hasičské zbrojnice se zvoničkou	5694	kamenný křížek	J. Mrázek	2015	rest. zpráva, 16 foto	
Újezdec – Hřebečnický Velim	Rakovník	jižně nad návsi	5833	kamenný křížek	J. Mrázek	2016	rest. zpráva, 9 foto	
Velim	Kolín	evangelický kostel	5586	vitraže – I. etapa	D. Roskovec	2013–2014	rest. zpráva, 114 foto	
Velim	Kolín	evangelický kostel	5724	vitraže – okna v lodi pod galeriemi, okna v presbytáři, luneta nad vchodem, kruhové okno na kůru	D. Roskovec	2015–2016	rest. zpráva, 117 foto	
Veltrusy	Mělník	zámek	5825	olej na dřevěné desce – „Toaleta mladé ženy“	K. Stretti	2013	rest. zpráva, 16 foto	
Veltrusy	Mělník	Egyptský pavilón	5834	restaurování – odstranění škod po povodni v roce 2013	V. Adamec	2014	rest. průzkum a záměr, 61 foto	
Veltrusy	Mělník	altán hraběnky Charloty	5835	kamenné, chlebcé a štukové prvky – odstranění škod po povodni v roce 2013	V. Adamec	2014	rest. průzkum a záměr, 18 foto	
Veltrusy	Mělník	Laudonův pavilón	5836	restaurování – odstranění škod po povodni v roce 2013	V. Adamec	2014	rest. průzkum a záměr, 29 foto	
Velvary	Kladno	Pražská brána	5560	kamenné zdivo	P. Kytka	2014	rest. zpráva, 37 foto	
Velvary	Kladno	kostel sv. Jiří	5674	nástěnné malby, varhanní kruchta, sakristie	J. Hamsík, J. Krejča, T. Kolářová	2018	rest. průzkum, 36 foto	
Velvary	Kladno	Chráznická ulice, mezi měšťanskými domy čp. 50 a 51	5675	vstupní brána	J. Plachý	2018	rest. zpráva, 124 foto	CD
Velvary	Kladno	kostel sv. Jiří	5802	kamenná ostění oken	V. Mašek	2019	rest. zpráva, 21 foto	CD
Velvary	Kladno	kostel sv. Jiří	5803	vitraže – okna č. 2, 5, 8 a 11	M. Drábek	2017–2019	rest. zpráva, 101 foto	DVD
Veselice	Mladá Boleslav	při polní cestě, jižně od obce	5695	socha sv. Jana Nepomuckého s podstavcem	M. Pokorný	2017	rest. zpráva, 25 foto	CD
Vinec	Mladá Boleslav	kostel sv. Mikuláše	5588	severní stěna a pravá horní část východní stěny lodi	J. Bradna, M. Pokorný	2011	rest. zpráva, 337 foto	2× CD

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Vočice	Benešov	areál poutní kaple sv. Vojtěcha	5581	Kalvárie	J. Plachý	2018	rest. zpráva, 84 foto	CD
Vočice	Benešov	kostel sv. Františka Serafinského	5608	vstupní dveře	V. Mrkva	2018	rest. zpráva, 17 foto	
Vrcha u Čáslavi	Kutná Hora	u křížovatky ve směru na obec Vlačice a Chotusice	5797	kamenný kříž s reliéfem sv. Floriána	J. Pospíšil	2012–2013	rest. zpráva, 58 foto	
Všeborsk - Oubruče	Mladá Boleslav	kostel Nejsvětější Trojice	5696	základový strop a polychromované stropní rozety	M. Koželuh	2002 ?	rest. zpráva, 14 foto	
Všenory	Praha-západ	kaple sv. Jana Křtitele, pohřební kaple rodiny Nollů	5822	nástěnné malby	J. Hamsík, J. Krejča	2018	rest. zpráva, 57 foto	CD
Všenory	Praha-západ	kaple sv. Jana Křtitele, pohřební kaple rodiny Nollů	5823	vitraže	P. Lebeda	2018	rest. zpráva, 19 foto	
Vysoký Újezd	Beroun	zámek – chodby pater a schodiště, ostatní prostory	5824	nástěnné malby a omítky	M. Sedlecká Rečová	2017	rest. zpráva, 62 foto	
Záboří nad Labem	Kutná Hora	kostel sv. Prokopa	5725	kamenné románské prvky architektury – hlavice, sloupky a patky	J. Bradna, M. Tamchyna	2018	rest. zpráva, 10 foto	CD
Zásimky	Kolin	bývalý františkánský klášter čp. 26	5798	kamenný vstupní portál	J. Pacovský	2017	rest. zpráva, 7 foto	
Zruč nad Sázavou	Kutná Hora	park zámku	5620	psí náhrobek se zájcem a mošnou	V. Mudruňka	2012	rest. zpráva, 11 foto	CD
Zruč nad Sázavou	Kutná Hora	park zámku	5621	socha Sběrač vinných hroznů	V. Mudruňka	2012	rest. zpráva, 21 foto	CD
Zruč nad Sázavou	Kutná Hora	park zámku	5622	pomník Jana Schebeka	V. Mudruňka	2012	rest. zpráva, 20 foto	CD
Zruč nad Sázavou	Kutná Hora	zámecký park	5799	socha lva rdousícího kořist	V. Mudruňka	2012	rest. zpráva, 19 foto, CD – fotodokumentace	CD
Zvřetice	Mladá Boleslav	areál hradu – sladovna čp. 8	5697	interiérové omítky	J. Červinka, R. Tišlová, K. Bayer	2008	rest. průzkum, obr.	
Žabonosy	Kolin	kostel sv. Václava	5726	náhrobník Mikuláše Přeboszkého, náhrobník Jana Horianského z Dobročovic a kamenné prvky	J. Pospíšil	2010	rest. zpráva, 58 foto	
Žehušice	Kutná Hora	zámek	5698	odkryv maleb v přízemí a v 1. patře	M. Hlava, T. Skořepa, J. Mašek, M. Navrátilová	2014	rest. zpráva, 93 foto	
Žehušice	Kutná Hora	zámek	5699	kamenné prvky interiéru zámku – doplnění	M. Hlava, J. Svítíl, J. Plachý, M. Navrátilová	2014	rest. záměr, 48 foto	CD
Želenice	Kladno	kostel sv. Jakuba Většího	5561	omítkové vrstvy v interiéru a exteriéru kostela	E. Skarolková, D. Černý	2013	rest. sond. průzkum a zajištění, 321 ks foto	CD
Žerčice	Mladá Boleslav	jihozápadní část návsi, při čp. 24	5800	socha sv. Floriána	O. Pospíchal	2014	rest. zpráva, 12 foto	2×
Židněves	Mladá Boleslav	v parčíku při hlavní silnici	5801	socha sv. Vojtěcha s podstavcem	M. Pokorný	2013	rest. zpráva, 28 foto	CD
Žitovlice – Pojedy	Nymburk	uprostřed návsi v sousedství dřevěné zvoničky	5700	kamenný kříž s korpusem Krista	V. Adamec	2011–2012	rest. zpráva, 50 foto	
Žleby	Kutná Hora	zámek – dóžecí salonek	5647	závěsný obraz „Venkovská slavnost“	R. Novotná Zemanová	2014	rest. zpráva, 36 foto	CD
Žleby	Kutná Hora	zámek	5826	portrét admirála	D. Cirmaciová	2013	rest. zpráva, 15 foto	CD

ZPRACOVANÉ PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2019 – PROJEKTY, STUDIE, ZAMĚŘENÍ								
obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	specifikace	poznámka	CD
Břešňany u Zlonic	Kladno	sýpka	5715	T. Podhajský, J. Hladová	2014	dokumentace pro stavební povolení (1 : 1 00, 1 : 200, 1 : 100, 1 : 50)	střecha a krov	CD
Břešňany u Zlonic	Kladno	sýpka	5716	J. Nedvěd	1966	dokumentace – návrh (1 : 100)	návrh na rekonstrukci obilní sýpky	
Březnice	Příbram	zámek	5712		1952 ?	zaměření		
Drahouš, sv. Hubert	Rakovník	lovecký zámček	5711	Projekční a stavební závody	1952	projektová dokumentace	osvědčení o památkové údržbě, oprava střechy a fasády	CD
Karlštejn	Beroun	hrad	5722	J. Fialová	2009	dokumentace	oprava odvodňovacího systému	
Karlštejn	Beroun	hrad	5723	P. Dostál	2012	zařazení stavby (studie), (1 : 750, 1 : 200, 1 : 100)	osvětlení přístupové cesty mezi 1. a 2. bránou včetně osvětlení průjezdů bran	CD
Karlštejn	Beroun	hrad – u budovy purkrabství	5724	J. Zastoupil, J. Směšný	2015	dokumentace stávajícího stavu části objektu (1 : 50)	geodetické zaměření náleží v sondách u budovy purkrabství	CD
Kolín	Kolín	dům čp. 35, ulice Politických vězňů	5763	J. Pokorný, I. Kátlovský	1991	architektonická studie (1 : 100, 1 : 20)	obchod a prodejna	
Kolín	Kolín	u čp. 151, ulice Karolína	5764	Jelínek	1992	PS (1 : 50)	přístavba (nároží)	
Kolín	Kolín	dům čp. 30, Karlova ulice	5765	J. Hrbáček	1993	PS (1 : 50)	rekonstrukce domu	
Krakovec	Rakovník	hrad	5717	V. Mlázovský, M. Pilecká, Z. Rieger, F. Chmel	2011	dokumentace ke stavebnímu povolení a provedení stavby (1 : 100, 1 : 50)	odstranění havárie východní obvodové zdi	
Krakovec	Rakovník	hrad	5729	V. Mlázovský, M. Pilecká, Z. Rieger, F. Chmel	2014	dokumentace pro vydání stavebního povolení a provádění stavby (1 : 1 000, 1 : 200, 1 : 10, 1 : 1 : 2)	experimentální zastřešení vybraných částí objektů – kaple, věže a jihozápadním nároží	CD
Krakovec	Rakovník	hrad	5730	V. Mlázovský, M. Pilecká, Z. Rieger	2016	dokumentace pro stavební povolení a provádění stavby (1 : 1 000, 1 : 200, 1 : 100, 1 : 50) – aktualizace JP z roku 2008	odvlhčení suterénního zdiva	CD
Krakovec	Rakovník	hrad	5731	V. Mlázovský, M. Pilecká, Z. Rieger	2018	dokumentace skutečného provedení (1 : 1 000, 1 : 200, 1 : 100, 1 : 50) – aktualizace JP z roku 2008	odvlhčení suterénního zdiva	CD
Krakovec	Rakovník	hrad	5732	V. Mlázovský, M. Pilecká, Z. Rieger	2016	dokumentace pro vydání stavebního povolení a provádění stavby (1 : 1 000, 1 : 200, 1 : 50, 1 : 20, 1 : 10, 1 : 5)	oprava polygonálního schodiště západního křídla	CD
Krakovec	Rakovník	hrad	5733	V. Mlázovský, M. Pilecká, Z. Rieger	2018	dokumentace skutečného provedení stavby (1 : 1 000, 1 : 200, 1 : 50, 1 : 20, 1 : 5)	oprava polygonálního schodiště západního křídla	CD
Krakovec	Rakovník	hrad	5734	V. Mlázovský, M. Pilecká, A. Lochmannová, M. Vávra	2018	dokumentace pro vydání stavebního povolení a provedení stavby (1 : 1 000, 1 : 500, 1 : 100, 1 : 50)	doplnění zábradlí dřevěného mostu	CD
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	městský dům čp. 25, Staroměstské náměstí	5709	T. Šantavý, J. Chmelíř, V. Martínek, D. Urbánek, M. Bubeníková	2009	dokumentace stávajícího stavu (1 : 1 000, 1 : 50)	rekonstrukce bytového domu	
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	kavárna, Českosobratrské náměstí čp. 57	5710	T. Lukeš, K. Dvořák, I. Kábrtová, E. Endl	2016	projektová dokumentace (1 : 50)	změna užívání stavby z prodejny sportovních potřeb na kavárnu	
Nymburk	Nymburk	kaple se sochou sv. Jana Nepomuckého	5760	M. Volejník, R. Pěkná	2017	dokumentace pro provedení stavby (1 : 1 000, 1 : 50, 1 : 10)	obnova omítek a odvodnění okolního prostoru	

obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	specifikace	poznámka	CD
Předměřice	Mladá Boleslav	fara	5735	L. Fridrich	2015	společná dokumentace pro vydání společného územního rozhodnutí a stavebního povolení (1 : 10 000, 1 : 500, 1 : 250, 1 : 100)	rekonstrukce objektu fary – S01 – S06	
Předměřice	Mladá Boleslav	fara	5736	L. Fridrich	2015	společná dokumentace pro vydání společného územního rozhodnutí a stavebního povolení (1 : 50, 1 : 20)	rekonstrukce objektu fary – revize 01 – S01, S02, S03	
Předměřice	Mladá Boleslav	fara	5737	L. Fridrich	2016	dokumentace pro stavební povolení (1 : 10 000, 1 : 500, 1 : 250, 1 : 100, 1 : 20)	rekonstrukce dílčích objektů fary – S01a, S03	
Sadská	Nymburk	zvonice	5761	J. Vinař, P. Babínek, J. Krejčí	2017	dokumentace ke stavebnímu povolení (1 : 500, 1 : 250, 1 : 50)	statické zajištění a rekonstrukce zvonice	
Sadská	Nymburk	zvonice	5762	R. Růžicka, T. Anderle	2016	pasport stavby (1 : 50)	zjednodušená stavební dokumentace stávajícího stavu	
Slaný	Kladno	Vinařického ulice	5713	M. Havlík, V. Honzík	2004	dokumentace pro stavební povolení a změnu stavby (1 : 500/50, 1 : 250, 1 : 100, 1 : 50, 1 : 20, 1 : 5)	rekonstrukce ulice – SO 01 most, SO 101 komunikace, SO 201 opěrná zeď	
Točnick	Beroun	hrad – Královský palác	5725	V. Mlážovský, F. Chmel, M. Pilecká, P. Kopecký, M. Vávra	2017	dokumentace pro stavební povolení a provádění stavby (1 : 150, 1 : 50, 1 : 20, 1 : 10, 1 : 5, 1 : 1)	adaptace prostor 4. a 5. podlaží Královského paláce	
Točnick	Beroun	hrad – Královský palác	5726	V. Mlážovský, F. Chmel, P. Kopecký	2018	výrobní dokumentace (1 : 10, 1 : 5, 1 : 2)	adaptace prostor 4. a 5. podlaží Královského paláce – vstupní dveře	
Točnick	Beroun	hrad – Královský palác	5727	T. Hoch, V. Mlážovský	2018	dokumentace skutečného provedení (1 : 100, 1 : 2)	adaptace prostor 4. a 5. podlaží Královského paláce	
Točnick	Beroun	hrad – Královský palác	5728	J. Zastoupil	2017	dokumentace stávajícího stavu části hradu (1 : 50)	zbytky schodiště u západní fasády	CD
Veltrusy	Mělník	dům zahradníka, čp. 82	5738	M. Kudrnovský, P. Dostál, R. Veselá	2014	dokumentace pro ohlášení stavby (1 : 100, 1 : 50)	obnova střechního pláště domu zahradníka	
Veltrusy	Mělník	dům zahradníka, čp. 82	5739	M. Kudrnovský, P. Dostál, R. Veselá	2014	dokumentace pro provedení stavby (1 : 1 000, 1 : 50)	obnova střechního pláště, krovu a stropů domu zahradníka	
Veltrusy	Mělník	dům zahradníka, čp. 82	5740	V. Mlážovský, Z. Rieger	2018	dokumentace skutečného provedení stavby (1 : 50, 1 : 10)	obnova střechního pláště, krovu a stropů domu zahradníka	CD
Veltrusy	Mělník	dům zahradníka, čp. 82	5741	M. Kudrnovský	2016	dokumentace pro provedení stavby (1 : 200, 1 : 50, 1 : 20, 1 : 10, 1 : 5)	obnova domu zahradníka	CD
Veltrusy	Mělník	Egyptský pavilon	5742	V. Mlážovský, Z. Rieger	2014	dokumentace pro vydání stavebního povolení a provedení stavby (1 : 500, 1 : 50)	obnova Egyptského pavilonu po povodni 2013	CD
Veltrusy	Mělník	Egyptský pavilon	5743	V. Mlážovský, Z. Rieger	2018	dokumentace skutečného provedení stavby (1 : 500, 1 : 50)	obnova Egyptského pavilonu po povodni 2013	CD
Veltrusy	Mělník	Egyptský pavilon a jáma pro ruční katr	5744	J. Zastoupil, I. Král	2018	dokumentace skutečného stavu (1 : 50, 1 : 20)	Egyptský kabinet a jáma pro ruční katr – geodetické zaměření	CD
Veltrusy	Mělník	jáma na katr, u domu v daňčí oboře	5745	V. Mlážovský, Z. Rieger	2018	dokumentace skutečného provedení stavby (1 : 25, 1 : 20)	jáma na katr, obnova po povodni 2013	CD
Veltrusy	Mělník	kaplička Carlotty Chotkové	5746	V. Mlážovský, Z. Rieger	2014	dokumentace pro vydání stavebního povolení a provedení stavby (1 : 200, 1 : 50, 1 : 10)	oprava kapličky Carlotty Chotkové po povodni 2013	CD
Veltrusy	Mělník	kaplička Carlotty Chotkové	5747	V. Mlážovský, Z. Rieger	2018	dokumentace skutečného provedení stavby (1 : 200, 1 : 50, 1 : 10)	oprava kapličky Carlotty Chotkové po povodni 2013	CD
Veltrusy	Mělník	Laudonův pavilon	5748	V. Mlážovský, Z. Rieger	2014	dokumentace pro vydání stavebního povolení a provedení stavby (1 : 500, 1 : 50)	obnova Laudonova pavilonu po povodni 2013	CD

obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	specifikace	poznámka	CD
Veltrusy	Mělník	Laudonův pavilon	5749	V. Mlážovský, Z. Rieger	2014	dokumentace skutečného provedení stavby (1 : 500, 1 : 50)	obnova Laudonova pavilonu po povodni 2013	CD
Veltrusy	Mělník	sklep u Holandského selského domu	5750	V. Mlážovský, Z. Rieger	2014	dokumentace pro vydání stavebního povolení a provedení stavby (1 : 500, 1 : 50)	obnova sklepa u Holandského selského domu po povodni 2013	CD
Veltrusy	Mělník	sklep u Holandského selského domu	5751	V. Mlážovský, Z. Rieger	2018	dokumentace skutečného provedení stavby (1 : 500, 1 : 25)	obnova sklepa u Holandského selského domu po povodni 2013	CD
Veltrusy	Mělník	opěrné stěny v daňčí oboře	5752	V. Mlážovský, Z. Rieger, F. Chmel	2014	dokumentace ke stavebnímu povolení a pro provádění stavby (1 : 1 000, 1 : 100, 1 : 50)	oprava opěrných stěn v daňčí oboře (HaHa příkop) po povodni 2013	CD
Veltrusy	Mělník	opěrné stěny v daňčí oboře	5753	V. Mlážovský, Z. Rieger	2018	dokumentace skutečného provedení stavby (1 : 100, 1 : 50, 1 : 25)	oprava opěrných stěn v daňčí oboře (HaHa příkop) po povodni 2013	CD
Veltrusy	Mělník	zámecký park – komunikace a ohrazení	5754	Š. Tesar, D. Vágnr	2012	dokumentace pro výběr zhotovitele – dokumentace pro realizaci stavby (1 : 5 000, 1 : 500, 1 : 200, 1 : 100, 1 : 50, 1 : 20, 1 : 10, 1 : 5)	revitalizace Veltruského parku – rekonstrukce komunikace a ohrazení	
Veltrusy	Mělník	areál zámku – mostky	5755	Z. Podráský, Z. Bočková, V. Krch	2014	dokumentace pro provedení stavby (1 : 50)	obnova po povodních – Most u Červeného mlýna, Železný most, Mostek v daňčí oboře, jáma pro katr	
Veltrusy	Mělník	cesty a oplocení	5756	M. Turek, Z. Bočková, J. Petr	2014	dokumentace pro provedení stavby (1 : 500, 1 : 100, 1 : 50)	obnova po povodních – cesty a oplocení	CD
Veltrusy	Mělník	cesty a oplocení	5757	D. Merta, B. Jelínková	2016	dokumentace pro provedení stavby (1 : 30 000, 1 : 2 500, 1 : 1 000, 1 : 500, 1 : 50, 1 : 20)	obnova po povodních – cesty a oplocení	
Veltrusy	Mělník	areál zámku – cesty a oplocení, parkoviště	5758	D. Merta	2017	dokumentace pro stavební povolení stavby (1 : 30 000, 1 : 5 000, 1 : 2 500, 1 : 1 000, 1 : 500, 1 : 200, 1 : 50, 1 : 20)	obnova po povodních – cesty a oplocení, parkoviště	
Veltrusy	Mělník	areál zámku – cesty, ohrazení, parkoviště	5759	Gabriel s.r.o.	2017	dokumentace k předání a převzetí předmětu díla – seznam dokladů a dokumentace ke kolaudaci	obnova po povodních – cesty, ohrazení, parkoviště	CD
Zlonice	Kladno	Husova čp. 91	5714	T. Šantavý, J. Myšková	2006	projekt ke stavebnímu povolení a provedení stavby (1 : 200, 1 : 50)	úpravy objektu proti zemní vlhkosti	
Žleby	Kutná Hora	zámek	5718	J. Vinař, J. Kott	2009	projekt pro stavební povolení (1 : 100)	oprava vybraných oken východní fasády	
Žleby	Kutná Hora	zámek	5719	V. Pospíšil	2012	projektová dokumentace pro stavební povolení a výběr zhotovitele (1 : 200)	elektroinstalace, hromosvod	
Žleby	Kutná Hora	zámek	5720	J. Vinař	2013	technická pomoc (1 : 50, 1 : 20, 1 : 10)	krov nad vstupním rizalitem	
Žleby	Kutná Hora	Podzámecká budova	5721	J. Zastoupil, I. Král, P. Chumanová	2016	dokumentace stávajícího stavu (1 : 50)	část objektu Podzámecké budovy	CD

ZPRACOVANÉ PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2019 – OSTATNÍ PRŮZKUMY								
obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	specifikace	poznámky	CD
Borovsko	Benešov	kostel, šlechtické sídlo a hospodářský dvůr	461	A. Nachtmannová	2019	archivní rešerše		
Jemniště	Benešov	areál zámku	459	D. Primusová	2008	severní a jižní zahradnický domek	rozbor obnovy zahradních pavilonů, seminární práce	
Krakovec	Rakovník	zřícenina hradu – západní křídlo	454	V. Mlázovský, M. Pilecká, Z. Rieger, F. Chmel	2013	statický posudek a návrh úprav (1 : 350, 1 : 100)	havárie točitého schodiště	
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	Palác Templ, čp. 102	450	V. Jesenský, J. Bachtlík, A. Nachtmannová	2018	podklady pro výzkum DKRVO	hodnocení stavební obnovy 1977–1987 (článek v ZPP 6/2018)	3× DVD
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	kostel sv. Víta a dvůr Podhrád'	457	A. Nachtmannová	2019	opravená a doplněná archivní rešerše		
Nové Dvory	Kutná Hora	kostel sv. Anny	455	A. Nachtmannová	2019	archivní rešerše		
Pálecěk	Kladno	kostel Navštívení Panny Marie	452			dokumentace	skici a fotodokumentace	
Příbram	Příbram	kostel sv. Jakuba	458	A. Nachtmannová	2019	archivní rešerše		
Říčany	Praha-východ	areál hradu – sklep na parcele č. 45, ulice Na Hradě	460	A. Nachtmannová	2019	archivní rešerše		
Sazená	Kladno	silniční most se sochami	456	A. Nachtmannová	2019	archivní rešerše		
Slaný	Kladno	Velvarská brána	453			dokumentace	fotodokumentace původního stavu	
Zlonice	Kladno	objekt Husova 91	451	L. Bukovský	2005	expertní posudek	biotické poškození stropní konstrukce pod půdním prostorem a krovu v obytné části objektu	CD

ZPRACOVANÉ PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2019 – STAVEBNĚHISTORICKÉ PRŮZKUMY										
obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	text	dokumentace	foto	poznámky	CD
Dobříš	Příbram	jižní křídlo hospodářského dvora čp. 2	737	J. Pešta, E. Nová, T. Kyndl	2012–2013	+	+	+	stavebněhistorický průzkum	CD
Kutná Hora	Kutná Hora	dům čp. 376 – blok 41	738	J. Muk, J. Muková	1971	+	+	+	sondážní stavebněhistorický průzkum	
Liblice	Mělník	zámecký park – domek zahradníka / hájovny čp. 63	736	F. Václavík, B. Šeda, E. Nová, T. Siglová	2012	+	+	+	stavebněhistorický průzkum domu – standardní, nedestruktivní	
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	hospodářský dvůr čp. 97	740	V. Jesenský, J. Veselý, A. Nachtmannová	2018–2019	+	+	+	standardní stavebněhistorický průzkum	
Předměřice nad Jizerou	Mladá Boleslav	fara čp. 29	739	S. Formanová, J. Vlnář, P. Mandáček		+	+	+	stavebněhistorický průzkum	

ZPRACOVANÉ PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2019 – NÁLEZOVÉ ZRÁVY										
obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	text	dokumentace	foto	druh akce a zkoumaná část objektu	CD
Bakov nad Jizerou	Mladá Boleslav	kostel sv. Barbory (hrbitovní)	565	E. Vyletová	2008	+	+	+	NZ OPD průzkum severního průčelí, severní průčelí lodi	
Bečváry	Kolín	zámek čp. 1 – černá kuchyně	509	K. Kibic	2005	+	+	+	NZ OPD pozůstatků černé kuchyně v přízemí, zámek Bečváry, OPD pozůstatků černé kuchyně v přízemí	CD
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	dům čp. 121, Česká ulice	549	E. Vyletová	2007	+	+	+	NZ OPD dokumentace domu čp. 121, Česká ulice, celý objekt	
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	dům čp. 62, Albrechtská ulice – podkrovní světnička	566	E. Vyletová	2007	+	+	+	NZ OPD dokumentace podkrovní světničky, podkrovní	
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	kostel Povýšení sv. Kříže – sokl sakristie	582	E. Vyletová	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace soklu sakristie, sakristie	
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	dům čp. 18, Masarykovo náměstí	603	E. Vyletová	2010	+	+	+	NZ OPD dokumentace domu, dům se zaměřením na roubené konstrukce a sklep	
Benátky nad Jizerou	Mladá Boleslav	kostel Narození Panny Marie v areálu zámku	510	E. Vyletová	2004–2005	+	+	+	NZ OPD průzkum fasád, fasády kostela	
Boseň	Mladá Boleslav	kostel sv. Václava	511	E. Vyletová	2005	+	+	+	NZ OPD průzkum omítek věže, průčelí věže	
Brandýs nad Labem – Stará Boleslav	Praha-východ	obytný statek čp. 8, Mariánské náměstí	507	V. Jesenský	2019	+	+	+	NZ OPD při probíhající demolici, celý areál	CD
Bratčice	Kutná Hora	sýpka hospodářského dvora	567	K. Kibic	2008	+	+	+	NZ OPD sýpka hospodářského dvora před demolicí, celek objektu	
Církvice	Kutná Hora	kostel sv. Vavřince	583	K. Kibic	2008	+	+	+	NZ OPD dokumentace interiéru věže, báně věže a krovu nad lodí, interier věže, bán věže a dřevěné prvky v patrech věže, krov nad lodí	CD
Církvice	Kutná Hora	kostel sv. Vavřince	604	K. Kibic	2010	+	+	+	NZ OPD dokumentace podstřeší nad východní přístavbou presbyteria	
Čáslav	Kutná Hora	měšťanský dům čp. 101	529	K. Kibic	2006	+	+	+	NZ OPD dům čp. 101 na náměstí, měšťanský dům s roubenými stěnami v zadní části	
Červený Újezd	Benešov	kostel sv. Matouše	530	J. Kypka	2006	+	+	+	NZ OPD interier kostela	
Český Brod	Kolín	kaplička sv. Gotharda	584	J. Svobodová	2009	+	+	+	NZ OPD průzkum kaple sv. Gotharda v Českém Brodě, celek	
Čestín	Kutná Hora	zámek čp. 2	512	K. Kibic	2005	+	+	+	NZ OPD průčelí při opravě, průčelí východní části věže	CD
Čistá	Rakovník	kostel sv. Václava	606	E. Volfová	2010	+	+	+	NZ OPD dokumentace průzkumu fasád západní věže kostela, fasády západní věže	
Dobruvice	Mladá Boleslav	dům čp. 7	585	E. Vyletová	2008	+	+	+	NZ OPD dokumentace z opravy krovu a fasád, krov, stropy, fasády	
Dražice	Mladá Boleslav	kostel sv. Martina	531	E. Vyletová	2004–2006	+	+	+	NZ OPD průzkum a dokumentace fasád, fasády	
Filipov	Kutná Hora	zámek	513	K. Kibic	2005	+	+	+	NZ OPD průčelí při opravě	
Grunta	Kolín	fara čp. 58	568	J. Mrázek	2008	+	+	+	NZ OPD fara čp. 58 ve Gruntě, obytný dům	
Hořín	Mělník	zámek čp. 1	532	J. Mrázek	2006	+	+	+	NZ OPD dokumentace souboru dveří v prostoru Čestného dvora zámku, Čestný dvůr	
Hořín	Mělník	mlýn pod zámkem	533	J. Mrázek	2006	+	+	+	NZ OPD dokumentace mlýna, dům	
Hřebečnický	Rakovník	zámek čp. 1	514	E. Volfová	2005	+	+	+	NZ OPD dokumentace průčelí zámku, průčelí objektu, obvodové zdivo	
Chotusice	Kutná Hora	fara čp. 1	586	K. Kibic	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace průčelí při opravě, fara čp. 1 v Chotusicích	CD

obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	text	dokumentace	foto	druh akce a zkoumaná část objektu	CD
Jesenice	Rakovník	farní kostel sv. Petra a Pavla	534	E. Volfová	2006	+	+	+	NZ OPD dokumentace části kostela, odhalený vnitřní líc zdiva	
Jíkev	Nymburk	kovárna čp. 124	587	J. Svobodová	2009	+	+	+	NZ OPD kovářská dílna a podstřín s tivazkem pro kování dobytka, exteriér objektu	
Jindice / Rašovice	Kutná Hora	kostel sv. Václava	588	K. Kibic	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace zdiva při opravě, zdivo a vnější a vnitřní strany, základy	CD
Kadlín	Mělník	zdvižná klec / úvaz na kování dobytka	607	J. Svobodová	2010	+	+	+	NZ OPD zdvižná klec na kování dobytka, celek	
Kladno	Kladno	Maroldova ulice čp. 1967, 1968, 1969	515	E. Volfová	2005	+	+	+	NZ OPD dokumentace původních fasád trojice bytových domů, uliční průčelí, fasády, trojice bytových domů	
Kladno / Kročehlavy	Kladno	hospodářský dvůr čp. 1, 2	516	E. Volfová	2005	+	+	+	NZ OPD dokumentace zanikajícího hospodářského dvora, celek dvora, zejména chlévy	
Klášteř Hradiště	Mladá Boleslav	torzo klášterního kostela bývalého cisterciáckého kláštera	608	E. Vyletová	2010	+	+	+	NZ OPD dokumentace severní stěny ochozu závěru a východní stěny transeptu, pravá okenní osa severní stěny ochozu závěru a východní stěny transeptu	
Kobylínky / Klobuky	Kladno	starší sýpka v hospodářském dvoře	550	E. Volfová	2007	+	+	+	NZ OPD dokumentace západní obvodové zdi sýpky dvora, okenní či větrací otvory v západní obvodové zdi	
Koleč	Kladno	zvonice u zámeckého kotela čp. 1	517	E. Volfová	2005	+	+	+	NZ OPD dokumentace vnitřku stavby, zvláště zvonové stolice, konstrukce zvonového patra	
Koleč	Kladno	zámek	535	J. Mrázek	2006	+	+	+	NZ OPD nálezy v hlavním sále zámku, hlavní budova	
Koleč	Kladno	zámek	589	V. Jesenský	2009	+	+	+	NZ OPD evidenční a orientační OPD po částečném zřícení krovu, krov nad zámekem a kostelem	CD
Koleč	Kladno	zámek	590	V. Jesenský	2009	+	+	+	NZ OPD evidenční a orientační OPD (částecné zřícení krovu), patro jižního křídla, jihozápadní vestavba	CD
Kolín – Zálabí	Kolín	dům čp. 103	551	J. Mrázek	2007	+	+	+	NZ OPD dokumentace domu čp. 103 v Kolíně – Zálabí, dům	
Kostelec nad Černými lesy	Kolín	zámek	537	V. Jesenský	2006	+	+	+	NZ OPD při obnově, východní křídlo – prostor pod vstupem do severovýchodní věže	CD
Kostelec nad Černými lesy	Kolín	zámek	538	V. Jesenský	2006	+	+	+	NZ OPD při obnově, východní křídlo – průčelí do dvora – přízemí – střední vstup – ostění	CD
Kostelec nad Labem	Mělník	kostel sv. Víta	609	K. Kibic	2010	+	+	+	NZ OPD dokumentace omítek a zdiva při opravě jižní, jihovýchodní a východní fasády presbytáře, jižní, jihovýchodní a východní strana presbytéria	
Kouřim	Kolín	městský dům čp. 35, Zlická ulice	536	K. Kibic	2006	+	+	+	NZ OPD čp. 35, Zlická ulice, celý objekt	
Kouřim	Kolín	dům čp. 117, Mírové náměstí	569	K. Kibic	2008	+	+	+	NZ OPD dokumentace uličního průčelí při opravě, průčelí domu	
Krchleby	Kutná Hora	kostel sv. Václava	610	K. Kibic	2009–2010	+	+	+	NZ OPD dokumentace omítek a zdiva při opravě fasád, vnější fasády při opravě (omítky, zdivo)	
Křinec	Nymburk	kostel sv. Jiljí	518	E. Vyletová	2004–2005	+	+	+	NZ OPD průzkum západního průčelí, západní průčelí	
Kutná Hora	Kutná Hora	dům čp. 261 v Hradební ulici	519	J. Mrázek	2005	+	+	+	NZ OPD dokumentace zanikající historické stavby – altán u domu čp. 261, altán v zahradě	
Kutná Hora	Kutná Hora	vila čp. 261, Hradební ulice – výklenková kaplička	539	J. Mrázek	2006	+	+	+	NZ OPD dokumentace výklenkové kapličky v zahradě vily čp. 261, výklenková kaplička	
Kutná Hora	Kutná Hora	městský dům čp. 221, Bartolomějská ulice	570	J. Mrázek	2008	+	+	+	NZ OPD dokumentace náleží na hlavním průčelí domu čp. 221 v Bartolomějské ulici, hlavní průčelí	

obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	text	dokumentace	foto	druh akce a zkoumaná část objektu	CD
Kutná Hora	Kutná Hora	městský dům čp. 236, Česká ulice	571	J. Mrázek	2008	+	+	+	NZ OPD dokumentace domu čp. 236 v České ulici, dům	
Kutná Hora	Kutná Hora	branka v hospodářském dvoře při zámku	592	J. Mrázek	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace branky v Sedlici, branka	
Kutná Hora	Kutná Hora	děkanství čp. 1	611	J. Mrázek	2010	+	+	+	NZ OPD dokumentace kachlových kamen, kachlová kamna	
Kutná Hora – Malín	Kutná Hora	kostel sv. Petra a Jana Apoštolů (sv. Jana Křtitele)	552	K. Kibic	2007	+	+	+	NZ OPD kostel sv. Petra a Jana Apoštolů (sv. Jana Křtitele) v Malíně, zdivo věže a lodi kostela	CD
Lašovice	Rakovník	usedlost čp. 1	553	J. Mrázek	2007	+	+	+	NZ OPD dokumentace stodoly usedlosti čp. 1 v Lašovicích, stodola	
Liblice nad Cidlinou	Nymburk	stodola s přístavbou	520	K. Kibic	2005	+	+	+	NZ OPD stodola na parc. č. 70/2, celý objekt	CD
Mčely	Nymburk	dům čp. 67 (chalupa)	521	J. Mrázek	2005	+	+	+	NZ OPD dokumentace zanikající historické stavby – domu čp. 67, dům (chalupa)	
Mečř	Nymburk	špýchar / výminek u domu čp. 9	572	J. Svobodová	2005	+	+	+	NZ OPD průzkum před transferem objektu, celek	
Medonosy	Mělník	kaplička u čp. 37	593	J. Mrázek	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace kapličky v Medonosech, kaplička	
Městec Králové	Nymburk	brána a dům čp. 25, ul. Přemysla Otakara II.	503	V. Jesenský	2018	+	+	+	NZ OPD před zamýšlenou obnovou, celý objekt zvláště hlavní průčelí s branou	CD
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	elektrárna na místě Podstupenského mlýna, Prácká ulice	508	V. Jesenský	2019	+	+	+	NZ OPD při probíhajících výkopových pracích, nálezy bývalé elektrárny pod zemí	CD
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	dům čp. 15, Staroměstské náměstí	540	E. Vyletová	2006	+	-	+	NZ OPD dokumentace náleží, dvorní průčelí	
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	mozaikové chodníky	541	E. Vyletová	2006	+	+	+	NZ OPD dokumentace mozaikových chodníků, mozaikové dlažby	
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	dům čp. 100, Staroměstské náměstí	573	E. Vyletová	1998–2006	+	+	+	NZ OPD dokumentace pilíře podloubí, pilíř podloubí	
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	měšťánský dům čp. 10/1, Staroměstské náměstí	594	E. Vyletová	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace druhotné užitých prvků, druhotné použité prvky schodiště do sklepů	
Mnichovice u Vlašimi	Benešov	kostel sv. Filipa a Jakuba	612	M. Glosová	2008	+	+	+	NZ OPD dokumentace při opravě zvonice, omítka s malbou na vnější straně západní zdi lodi v interiéru	
Mnichovo Hradiště	Mladá Boleslav	dlažby	542	E. Vyletová	2005–2006	+	+	+	NZ OPD dokumentace dlažeb, dlažby městských komunikací, chodníků, dvorů	
Mnichovo Hradiště	Mladá Boleslav	dům čp. 237	554	E. Vyletová	2007	+	+	+	NZ OPD dokumentace domu, čp. 237, vnitřní konstrukce	
Mysí Díra / Brejl (Rudý, Lány)	Rakovník, Kladno	brána se silnicí a mostkem	555	E. Volfová	2007	+	+	+	NZ OPD dokumentace brány do obory a silničního mostku, zděná brána a kamenný mostek	
Nová Ves – Zelený Důl	Rakovník	hospodářský dvůr	556	J. Mrázek	2007	+	+	+	NZ OPD dokumentace hospodářského dvora v Zeleném Dole, dům s renesančním štítem	
Nové Dvory	Kutná Hora	zámecký kostel sv. Martina	522	K. Kibic	2005	+	+	+	NZ OPD interiéru kostela při opravě, interier zámeckého kostela sv. Martina	
Nové Dvory	Kutná Hora	roubená budova čp. 119	543	E. Vyletová	2006	+	+	+	NZ OPD roubená budova čp. 119, celý objekt	
Nové Dvory	Kutná Hora	zámek čp. 1 – kaple sv. Martina	544	K. Kibic	2006	+	+	+	NZ OPD zámecká kaple sv. Martina, průčelí při opravě, průčelí zámecké kaple sv. Martina	CD
Nové Strašecí	Rakovník	řara ŘKC	574	E. Volfová	2007–2008	+	+	+	NZ OPD průzkum fasád a průčelí stavby při obnově vnějších omítek, fasády objektu řary	
Nymburk	Nymburk	letní kuchyně / hospodářský objekt v zahradě, Eliščina třída	575	J. Svobodová	2007	+	+	+	NZ OPD dokumentace z důvodu demolice, objekt jako celek	

obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	text	dokumentace	foto	druh akce a zkoumaná část objektu	CD
Obříství / Semilkovice	Mělník	usedlost čp. 12 zv. Lamberk	595	J. Mrázek	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace stavení původních záchodů v usedlosti Lamberk v Obříství, stavení záchodů	CD
	Ostrov u Bohdanče / Zbraslavice	zámek	557	K. Kibic	2007	+	+	+	NZ OPD zámek v Ostrově u Bohdanče, průčelí při opravě, průčelí zámku	
Pavlíkov	Rakovník	sýpka usedlost čp. 29	559	J. Mrázek	2007	+	+	+	NZ OPD dokumentace sýpky usedlosti čp. 29 v Pavlíkově, okr. Rakovník, sýpka	
Pavlíkov	Rakovník	roubená chalupa čp. 23	558	E. Volfová	2006	+	+	+	NZ OPD roubená chalupa čp. 23 v Pavlíkově, objekt odsouzený k demolici / obytná část chalupy	CD
Poděbrady	Nymburk	obytný dům čp. 117, Na Bělidle 8	501	V. Jesenský	2019	+	+	+	NZ OPD před demolicí, celý objekt i zahrada	CD
Poděbrady	Nymburk	obytný dům čp. 403, Na Bělidle 10	502	V. Jesenský	2018	+	+	+	NZ OPD před demolicí, celý objekt i zahrada	CD
Poděbrady III.	Nymburk	stodola v městském dvoru čp. 163/3, Jiráskova ulice	506	V. Jesenský	2019	+	+	+	NZ OPD před zamýšlenou demolicí, celý objekt s přístavky	CD
Pochválov	Rakovník	kříže v lese nad Pochválovem	591	E. Volfová	2009	+	+	+	NZ OPD dvojice křížů v lese nad Pochválovem, dva dřevěné kříže s svarovými detaily	
Přerov nad Labem	Nymburk	brána čp. 13	596	J. Svobodová	2009	+	+	+	NZ OPD obnova fasády, fasáda	
Přerubnice	Rakovník	areál usedlosti čp. 17	560	E. Volfová	1999–2002	+	+	+	NZ OPD tvrz v Přerubnicích, předpokládaná tvrz, celá stavba	
Rakovník	Rakovník	sklep před domem čp. 167 (168), Žižkovo náměstí	504	V. Jesenský	2018	+	+	+	NZ OPD před zamýšlenou sanací, sklep pod ulicí, východně vedle domu	CD
Rakovník	Rakovník	městánský dům čp. 81/1	545	E. Volfová	2003	+	+	+	NZ OPD dílčí poznatky o stavebním vývoji domu čp. 81/1, suterén a stropní konstrukce domu	
Rakovník	Rakovník	bývalý hostinec u Bílého lva, čp. 72/I, Palackého ulice	561	E. Volfová	2007	+	+	+	NZ OPD vnitřní empírová okna hostince, součást uličního průčelí 2. NP / vnitřní okna	CD
Rakovník	Rakovník	farní kostel sv. Bartoloměje, Husovo náměstí	576	E. Volfová	2008	+	+	+	NZ OPD vazba krovu lodi kostela sv. Bartoloměje, úvod do problematiky, konstrukce krovu lodi / systém tesařské vazby	CD
Rakovník	Rakovník	městský dům čp. 100/I, Vysoká ulice – kamenný portál	581	E. Volfová	2008	+	+	+	NZ OPD nálezkem kamenného portálu, jižní štítová zeď / kamenný portál	CD
Rostoklaty	Kolín	kostel sv. Martina	598	K. Kibic	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace omítek a zdiva při opravě – I. etapa, severní, západní a jižní fasáda věže, zápaní fasáda lodi, jižní fasáda lodi a kněžiště	
Říčany	Praha-východ	dům čp. 119, Na Hradě 14	505	V. Jesenský	2019	+	+	+	NZ OPD před zamýšlenou přestavbou, celý objekt i zahrada	CD
Skřivan	Rakovník	tzv. Dolní mlýn	597	J. Mrázek	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace tzv. Dolního mlýna ve Skřivani, areál	
Slaný	Kladno	dům čp. 71	523	E. Vyletová	2005	+	+	+	NZ OPD operativní průzkum a dokumentace – nálezková zpráva, celková dokumentace stavby	
Srbeč	Rakovník	zámek	546	E. Volfová	2006	+	+	+	NZ OPD průzkum fasády a obvodového zdiva západního zámeckého průčelí, fasáda a obvodové zdivo přízemí	
Stenice	Mladá Boleslav	fara čp. 4	577	E. Vyletová	2007	+	+	+	NZ OPD průzkum fasád, fasády	
Střemý	Mělník	vodní mlýn Štampach čp. 59	562	J. Frundl	2007	+	+	+	NZ OPD renovace podlahy, mlýnice	CD
Tišice / Červený mlýn	Mělník	mostek přes potok	605	J. Svobodová	2009	+	+	+	NZ OPD most přes Tišický potok, celek	
Toušev	Praha-východ	mlýn čp. 30	547	J. Kypka	2006	+	-	+	NZ OPD jižní fasáda	

obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	text	dokumentace	foto	druh akce a zkoumaná část objektu	CD
Třebešice	Kutná Hora	zámek	563	K. Kibic	2007	+	+	+	NZ OPD dokumentace východního průčelí při opravě, východní průčelí zámku	CD
Třebešice	Kutná Hora	zámek	578	K. Kibic	2008	+	+	+	NZ OPD dokumentace severního a jižního průčelí při opravě, severní a jižní průčelí zámku	CD
Třebovle, Hlaváčova lhota	Kolín	výklenková kaplička u čp. 15	580	J. Mrázek	2008	+	+	+	NZ OPD dokumentace kapličky v Třebovli – Hlaváčově Lhotě, kaplička	
Unhošť	Kladno	víceúčelová budova v hospodářském dvoře	599	E. Volfová, J. Veselý	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace budovy hospodářského dvora za probíhající demolice, celá stavba	
Velká Chmelistná	Rakovník	farní kostel sv. Bartoloměje	600	E. Volfová	2008	+	+	+	NZ OPD skutečnosti zjištěné při opravě omítek uvnitř stavby, interiéru, část / odhalené zdivo a zjištěná výmalba	
Venclov / Svojetín	Rakovník	kostel Všem svatých	579	E. Volfová	2010	+	+	+	NZ OPD dokumentace skleněného ověskového lustru, kostelní loď / skleněný lustr	
Vinec	Mladá Boleslav	kostel sv. Mikuláše	601	E. Vyletová	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace rubu klenby nad presbytářem a částí zdiva východní stěny lodi, klenba presbytáře a zdivo východního průčelí lodi	
Vlašim	Benešov	obytný dům čp. 249, Žižkovo náměstí	524	V. Jesenský	2005	+	+	+	NZ OPD průzkum a dokumentace před zamýšlenou obnovou – přestavbou, celý objekt	
Všedobrovice	Praha-východ	hasičská zbrojnice a sušárna hadic	602	J. Svobodová	2009	+	+	+	NZ OPD dokumentace hasičské zbrojnice a sušárny hadic, zděná hasičská zbrojnice a samostatná dřevěná konstrukce sušárny	
Záboří nad Labem	Kutná Hora	kostel sv. Prokopa	548	K. Kibic	2006	+	+	+	NZ OPD dokumentace zdiva věže při opravě, vnější strana zdiva věže	
Zásmyky	Kolín	sala terrena – grotta u zámku	525	K. Kibic	2005	+	+	+	NZ OPD-salla terrena, OPD památky při opravě střechy, vnější průčelí, bývalé podstřeší	CD
Zdětín	Mladá Boleslav	kostel Všem svatých	526	E. Vyletová	2005	+	+	+	NZ OPD dokumentace severního portálu, zazděný gotický portál na severním průčelí lodi	
Zdětín	Mladá Boleslav	kostel Všem svatých	564	E. Vyletová	2006–2007	+	+	+	NZ OPD průzkum fasád, fasády	
Zvěstov	Benešov	zámek	527	J. Beránek, L. Chotěborská	2005	+	+	+	NZ OPD I. etapa operativního SHP	
Žitovlice	Nymburk	usedlost čp. 24	528	J. Mrázek	2005	+	+	+	NZ OPD dokumentace zanikající historické stavby usedlosti čp. 24, dům	

ZPRACOVANÉ PŘÍRÚSTKY ARCHIVU ZA ROK 2019 - ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZOVÉ ZPRÁVY

obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	text	dokumentace	foto	druh akce a zkoumaná část objektu	CD
Nížbor	Beroun	zámek	42	T. Durdík	1997	+	+	+	NZA, investorská zpráva o záchranném archeologickém výzkumu na zámku – sledované výkopy č. 1–4	

ODBOR PÉČE O PAMÁTKOVÝ FOND

Co se týká pracovní náplně odboru, i rok 2019 byl ve znamení naší základní agendy, tedy činnosti dané § 14 zákona o státní památkové péči č. 20/1987 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Tu vykonává oddělení garantů území, oddělení specialistů, oddělení restaurování a referát památek s mezinárodním statutem na území Středočeského kraje, rozdělené dle příslušných okresů na jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností. Tedy *Benešov, Beroun, Brandýs nad Labem-Starou Boleslav, Čáslav, Černošice, Český Brod, Dobříš, Hořovice, Kladno, Kolín, Kralupy nad Labem, Kutná Hora, Lysá nad Labem, Mělník, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Neratovice, Nymburk, Poděbrady, Příbram, Rakovník, Říčany, Sedlčany, Slaný, Vlašim a Votice*. Příslušná odborná vyjádření jsou zpracována v rámci správních řízení k obnově nemovitých a movitých kulturních památek, v dvaceti případech k obnově národních kulturních památek, dále pak k nemovitostem v památkových rezervacích a zónách a rovněž v ochranných pásmech. Jsou posuzovány záměry jak stavební, tak uměleckořemeslné nebo čistě umělecké v režimu restaurování. Nesmíme zapomenout také na historické zahrady a parky. Z dalších úkolů uvedme posuzování územně plánovacích dokumentací a zajištění monitoringu MPR *Kutná Hora*, zapsané na seznam světového dědictví UNESCO a průběžně byl také sledován a aktualizován seznam ohrožených památek. Vykonávání agendy v OPPF je mnohohrstevnatá práce a kromě zpracovávání odborných vyjádření také zahrnuje množství individuálních dílčích konzultací, jednání na místě, pořizování fotodokumentace či sběr podkladů pro ověřovací opera-

tivní průzkumy. Při samotné realizaci záměrů působíme jako odborný dohled na stavbách, v dílnách či v ateliérech, kde se koordinují, kontrolují a upřesňují technologické postupy, použité materiály a relevantnost nastavené koncepce vůbec. V následujících kapitolách popsalí jednotliví pracovníci odboru nejdůležitější akce obnovy, na kterých se z hlediska památkové péče podíleli, uvedeny jsou akce dílčí i po několika letech zdárně dokončené, zajímavé postřehy a důležité detaily jsou vypíchnuty v komentářích jednotlivých fotografií.

A v tomto roce byly prohlubovány i naše odborné znalosti, a to zejména v rámci *ROP Odborné vzdělávání pracovníků NPÚ jako nástroj pro zvýšení efektivity a péče o kulturní dědictví ČR 2019–2023*. V jeho rámci se naši pracovníci zúčastnili stáže do rakouského Mauerbachu a do Bavorského Regensburgu, kde načerpali nové podněty, inspiraci a zkušenosti s výkonem památkové péče za našimi hranicemi. V rámci tuzemska někteří z nás absolvovali zajímavé a prospěšné workshopy, například *Vzorová repase oken v pražské Invalidovně a Jihlavské renesanční domy a specifika jejich památkové obnovy*, při kterých bylo nutné přiložit ruku k dílu a zkusit si práci odborného řemeslníka.

A jak je dále patrné z kapitoly Odborná publikační a přednášková činnost pracovníků NPÚ ÚOP SČ v roce 2019, mnozí z nás se zapojili i odbornými monografiemi, dílčími studiemi, odbornými přednáškami nebo tematickými výstavami.

Mgr. Eva Zápalková
vedoucí odboru péče o památkový fond

Mapa Středočeského kraje s vyznačením okresů a obcí s rozšířenou působností. Středočeský kraj je největším krajem České republiky s celkovou rozlohou 10 930 km². Rozloha okresů: Benešov 1 475 km², Beroun 662 km², Kladno 720 km², Kolín 744 km², Kutná Hora 918 km², Mělník 701 km², Mladá Boleslav 1 023 km², Nymburk 850 km², Praha-východ 756 km², Praha-západ 580 km², Příbram 1 606 km², Rakovník 896 km² (zpracoval J. Marounek).

ODDĚLENÍ GARANTŮ ÚZEMÍ

Okres Benešov

Správní obvod obce Benešov

Ve městě *Benešově* v roce 2019 proběhly dílčí obnovy několika kulturních památek. Významnou akcí byla obnova bohaté štukové výzdoby fasády novobaročného *městanského domu čp. 193*. Byly opraveny omítky obnovené koncem 20. století, které již byly poškozené, a podle dobových fotografií byly doplněny některé detaily, které byly při poslední obnově opomenuty. Obnovou západní fasády začala také dlouho plánovaná obnova vnějších omítek barokní *piaristické koleje*. Práce byly zahájeny rovněž na střeše *kostela sv. Anny*, který je součástí koleje. V příštím roce má být obnovena podstatná část členité střechy této hodnotné barokní stavby, která je symbolem města. V další významné budově ve městě – novorenesančním *gymnáziu* – byla realizována nová vzduchotechnika v aule a tělocvičně a na příští rok byla projednána výměna všech oken v budově, které mají být nahrazeny kopiemi.

Nejvýznamnější a nejrozsáhlejší akce ve správním obvodu města Benešova je obnova hradu *Český Šternberk*, kde byla v tomto roce zahájena obnova východní fasády hradního paláce, která byla na počátku 20. století opatřena tvrdou omítkou. Všechny soudržné plochy byly zachovány, nesoudržné a poškozené plochy byly odstraněny a nahrazeny omítkou stejného složení a provedení. Tesařsky opravena byla i přilehlá část krovu střechy paláce. Rozsah byl zvolen tak, aby při opravě střechy v budoucnu nemuselo již být do fasády zasahováno. Lokálně byla opravena i šindelová krytina v místech zásahů do krovu. Práce byly prováděny odborně a v dobré kvalitě, za spolupráce se specialisty – projektanty a restaurátory. V příštím roce má být obnova východní fasády dokončena.

Další velmi významnou akcí na území je v tomto roce započatá celková obnova výjimečně autenticky zachované gotické *tvrze v Mrači*. V objektu paláce probíhají průzkumy a připravuje se celková obnova střechy, jelikož krytina je již dožívající a při poslední opravě byl barokní krov a stropy nad patrem opraveny neodborně. Dále je projednána obnova všech okeních výplní. Vzhledem k tomu, že budova má být využita pro soukromé využití, nejsou zde plánovány další výrazné zásahy. Ty byly ale v tomto roce provedeny v přízemních domcích na nádvoří, které jsou přistavěny k ohradní zdi tvrze. Rozsáhlé úpravy byly možné vzhledem k tomu, že objekty pocházející z 19. století nejsou jmenovitě zapsány kulturními památkami a byly vzhledem k dlouhodobé neúdržbě v havarijním stavu a rozsáhle napadené dřevomorkou. Na těchto domcích byly nově provedeny všechny střechy i výrazné zásahy do obvodového zdiva, vyjma gotické ohradní zdi, která byla sanována citlivě.

V *areálu hradu v Týnci nad Sázavou* byla projednána obnova střech na věži a rotundě, jejichž realizace je plánována v příštím roce. V ochranném pásmu kulturních památek města proběhla zdařilá celková obnova *domu čp. 10*, jemuž byla částečně navrácena původní podoba.

V *ochranných pásmech kláštera v Sázavě a hradu Český Šternberk* byly projednány a realizovány úpravy několika obytných domů, ale i stavby domů nových.

Na *zámku v Ostředku* byl dokončen nový vstupní přístavek. Přístavba byla navržena v co nejjednodušší souběžné formě, aby působila co nejméně rušivě. Na renesančním *zámku v Komorním Hrádku* byla koncem roku 2019 započata obnova tří místností v patře. Při restaurátorském a operativním stavebněhistorickém průzkumu zde byly objeveny zazdívkové převěti a starých dveřních otvorů, z nichž některé budou prezentované, stejně jako renesanční výmalba všech tří

místností. Na romantickém *zámku v Líšně* proběhla rozsáhlá obnova zámeckého parku, při které byly obnoveny altány, bazén, ohradní zeď, cesty, mostek přes potok, sochařské prvky i zahradní mobiliář. Dále zde proběhly dílčí obnovy – např. hradby uzavírající hradní nádvoří, dřevěné pavlače na nádvoří, hospodářského objektu za domem správce a zbytku hradního příkopu, ve kterém byl vytvořen přírodní amfiteátr. Na barokním *zámku v Třebešicích* pokračovala obnova zámku opravou interiéru.

Na nejohroženější kulturní památce Benešovska, na renesanční *tvrzi v Mlékově*, nový vlastník připravuje celkovou obnovu objektu, který má sloužit částečně k bydlení a částečně pro umístění expozic věnovaných tvrzi a chovu koní. Obnova střechy, která má být prvním krokem obnovy, byla bohužel v tomto roce odložena a věříme, že v příštím roce se tvrz zachrání dočká.

Tak jako v minulých letech probíhala ve správním obvodu města *Benešova* dílčí obnova několika církevních objektů. Na velmi hodnotném, původně románském *kostele sv. Havla v Poříčí nad Sázavou* byla opravena fasáda presbytáře. Obnova barokního *kostela sv. Havla v Neveklově* pokračovala pokládou nové krytiny na jižní straně střechy nad lodí. Konečně byla také zahájena oprava *kostela Nanebevzetí Panny Marie v Netvořicích*, jehož placové klenby do pasů nad lodí jsou porušeny velkými trhlinami. Zajištění havarijního stavu bylo započato spárováním a klínováním trhlin. Dalším krokem plánovaným v příštím roce bude oprava a statické zajištění krovu nad lodí. V roce 2019 byla obnovena také střecha *kostela sv. Anny ve Zdebuzevsi*, kde byla položena nová krytina z pálených bobrovek a provedeny drobné úpravy v krovu. V areálu *kostela sv. Havla v Teplýšovicích* byla obnovena ohradní zeď s branou. Byly opraveny hrubé omítky a cihelné zakrytí zdi. Brána byla staticky zajištěna přezděním horní části a změnou zavěšení mřížové výplně, která byla jednou z příčin vzniku trhlin v záklenku brány. V *areálu kostela* byla také opravena márnice. Stejně tak v areálu *kostela sv. Vavřince v Okrouhlici* byla opravena márnice. Zde se ale jednalo o opravu celkovou včetně krovu a překládky krytiny. Zároveň zde byla sanována západní část žulové tarasní zdi, ve které se vlivem průsaku vody ze hřbitova vytvořila kaverna. Toto místo bylo provizorně vyspraveno. V budoucnu bude ale nutná sanace celého tarasu včetně vyřešení odvodnění prostoru hřbitova. Práce probíhaly také v *synagoze v Divišově*. Zde byla jednoduchá okna v bytě, který je umístěn v patře, doplněna vnitřními křídly. V přízemí byla okna vyměněna za nová, členěná podle historické fotografie. Stejně tak vstupní dveře byly vyrobeny podle fotografií původních.

Ing. Dagmar Primusová

Správní obvod obce Vlašim

Přímo ve městě *Vlašimi* byla v roce 2019 započata oprava spodní části fasády novorenesanční budovy *průmyslové školy*. Sokl budovy trpí vzlináním vody z podloží, proto byly odstraněny zasolené partie omítek a naneseny tzv. obětované omítky. Dále by měly následovat práce na odvlhčení budovy. Kromě toho byly ve městě provedeny opravy na romantických *branách do zámeckého parku*, z nichž nejrozsáhlejší byly práce na *Znosimské bráně*, kde bylo obnoveno zakončení jedné z věžiček, protože bylo poškozené vlivem zatékání v prostoru vymezeného cimbuřím. V prostředí *Domašínské brány* byl realizován nový mostek na silnici II. třídy. Původní kamenný mostek byl pro špatný technický stav odstraněn. Nový mostek byl proveden ve stejném tvaru, avšak z betonu. Kamenem bylo oplentováno pouze jeho čelo orientované do zámeckého parku. V prostředí zámeckého parku byla realizována stavba víceúčelového hřiště a s tím související celková obnova budovy učiliště.

Psáře (správní obvod obce Vlašim), areál kostela Nejsvětější Trojice, zvonice s márnicí, celková obnova. Po opravě krovu a zvonové stolice, bednění věže a pokládce nového štípaného šindele byla v tomto roce dokončena oprava celého objektu obnovou kamenných bočních fiál a vnějších i vnitřních omítek (foto D. Primusová).

Soutice (správní obvod obce Vlašim), zámek, celková obnova střechy. Střecha zámku, který byl donedávna ohroženou památkou bez využití a základní údržby, byla během tří posledních let celá opravena. Tesařsky byl opraven krov a položena nová krytina z pálených bobrovek, protože stávající tašky již dožívaly a do střechy začínalo zatékat (foto D. Primusová).

V městské památkové zóně Načeradec byly projednány i provedeny stavební úpravy několika objektů. Jednalo se zejména o výměnu krytiny a oken a různé přístavby. Kromě toho byla projednávána úprava horní části náměstí, která je negativně poznamenána novostavbou kulturního domu, který zde byl realizován na konci 20. století. Je uvažováno i jeho odstranění a náhrady přiměřenými objekty.

Stejně jako v minulých letech probíhala ve správním obvodu města *Vlašimi* obnova několika kostelů. Zřejmě nejnáročněji opravovanou církevní památkou na Vlašimsku byla *zvonice s márnicí v areálu kostela Nejsvětější Trojice v Psářích*. V tomto roce byla dokončena oprava celého objektu zakrytím márnice a obnovou kamenných bočních fiál. Dále byla v roce 2019 dokončena oprava střechy *kostela sv. Martina v Kamberce*. Po předchozí opravě stropu nad lodí zde byla dokončena oprava krovu, byly odstraněny neodborné zásahy provedené v minulosti a konstrukce posilována vkládáním nových prvků.

V roce 2019 byla na Vlašimsku zahájena obnova tří kostelů. Na *kostele sv. Petra a Pavla v Pravoníně* byla opravena střecha nad presbytářem, včetně oplechované sanktusní věžičky. Krov pod ní byl poškozen zatékáním a musel být tesařsky opraven. V příštím roce je plánováno opravy střechy kostela dokončit obnovou krovu a krytiny nad lodí. Na *kostele Nanebevzetí Panny Marie v Keblově* byl obnoven krov a položena nová krytina z pálených bobrovek na západním konci lodi. V příštím roce je plánováno v těchto pracích pokračovat. Dále byla opravena fasáda věže v západním průčelí *kostela sv. Jakuba v Souticích*. Všechny kamenné prvky fasády byly zakryty omítkou a nátěrem. Žulový povrch je prezentován pouze na zakrytí opěráků a na balustrádě v průčelí. Zároveň byla pod krytinou opravena část krovu lodi. V příštím roce mají tyto práce pokračovat.

Na *zámku v Souticích*, který byl donedávna ohroženou památkou bez využití a základní údržby, se příznivě změnila situace. Během tří posledních let byla opravena celá střecha zámku. Tesařsky byl opraven krov a položena nová krytina z pálených bobrovek, protože stávající tašky již dožívaly a do střechy začínalo zatékat. Pozitivní změna nastala také na další ohrožené památce Vlašimska – eklektický *zámek v Pravoníně* na konci roku exekuční dražbou získal konečně nového majitele a v této souvislosti se záchrana zámku před zánikem jeví jako reálná. Na *zámku v Martinicích u Dolních Kralovic*, který prochází celkovou obnovou, probíhaly v tomto roce práce v arkádách a interiérech přízemí. Po odstranění zazdívek arkád a vstupního průjezdu bylo zajišťováno nosné zdivo, pilíře a klenby. Dále bylo sanováno soklové zdivo severního průčelí, včetně opěráků. Nakonec byla před tímto průčelím vydlážděna z kamene přístupová cesta k vjezdu do zámku.

Kromě toho byly v tomto roce ve správním obvodu města *Vlašimi* projednány potřebné opravy v areálech několika památek. V *areálu zámku v Čechtích* jsme urgovali nápravu zanedbané údržby bohatě zdobené barokní brány do bývalého zámeckého parku. V *areálu hradu v Trhově Štěpánově* byla projednána oprava střechy na jednom z nejstarších objektů. V *areálu radnice v Křivsoudově* je na příští rok připravena oprava fasády novorenesančního hospodářského objektu, ve kterém je nyní požární zbrojnice.

Ing. Dagmar Primusová

Správní obvod obce Votice

Rok 2019 se do historie Voticka запиše jako rok znovuzrození dvou *výklenkových kaplí*. Významnou událostí byl rovněž prodej *Nového zámku ve Voticích*, tvořícího jednu z dominant městečka. Sestává z několika architektonicky hodnotných objektů, mezi nimiž vyniká budova zámku z 18. století zakončená mansardovou střechou. Firma Sitronix, dosavadní vlastník zámku, nechala v minulosti zpracovat několik studií na využití areálu, nerealizovala však žádnou. Problémem byla i pouhá údržba. Na doporučení orgánů památkové péče nechala zpracovat stavebněhistorický průzkum, který zchátralý zámek představil jako „dobrou nevěstu“. Dlouhodobé chátrání je u konce. Zámek konečně získal vlastníka, který jej hodlá obnovit v původní kráse. Zahájil práce v zámeckém parku a připravuje obnovu zámku i okolních budov. Na projekční práce

ateliéru, jenž má za sebou úspěšnou obnovu františkánského kláštera ve Voticích, navázaly práce vyklízeční, při nichž jsou odstraňovány nepůvodní konstrukce. Radu let probíhalo statické zajištění v jádru gotického *kostela Nanebevzetí Panny Marie v Martinicích*, který se ztrácel v přerostlé zeleni vysázené za socialismu na svahu pod hřbitovem. Po obnově krovu, krytiny, vítězného oblouku a klenby presbytáře přišla na řadu obnova ohradní zdi hřbitova, schodiště ke kostelu s cihelnými poprsními zídkami a vydláždění cest ke kostelu a cestiček na hřbitově. Při obnově ohradní zdi byly pro venkovské prostředí cizorodé dřeviny odstraněny a nevelký kostel opět získal své dominantní postavení v nejvyšším bodu návsi. V městyse *Vrchotovy Janovice* byla zahájena obnova východní části ohradní zdi farní zahrady. Reprezentativní barokní vesnická fara z 80. let 18. století, jejíž součástí je středověké zdivo *mešny kaple sv. Maří Magdaleny*, je pandánem *kostela sv. Martina*. Obě stavby se na opěrných zdech zvedají nad vstupem do obce. Ohradní zeď z barokních cihel měla být původně lokálně opravena výměnou dožilých cihel. Podařilo se objednat stejný formát ostře pálených cihel včetně lichoběžných římsových, a mohly tak být i při úplné náhradě zachovány proporce všech částí ohradní barokní zdi. Opěrná zeď byla opravena a přesparována. V další etapě bude obnovena západní část zdi, vytríděné původní cihly budou použity v méně exponovaném úseku. V *areálu zámku Vojkov* proběhly menší dispoziční úpravy v klenutém přízemí *domu čp. 9*, situovaném na severní straně zámeckého parku naproti špýcharu. Staticky zajištěna byla pilířová brána zámeckého parku, kterou zdvihaly kořeny mohutných jirovců a opravena navazující pole ohradní zdi z obdobných cihelných tvarovek. Obnovena byla i téměř zaniklá štukatura pilířů a říms ohradní zdi. Přípravována je obnova celé zdi z kameninových na míru vyrobených kopií tvarovek, které nahradí ty dožilé v celkem jedenácti polích. V *kostele Věch Svatých v Olbramovicích* byl po loňské obnově vlhkostí degradované malby spodních partií lodi i presbytáře realizován vysoušecí kanál při vnější patě zdi. Zatímco výdechy jsou provedeny obvyklým způsobem falešnými svody, které zejména u presbytáře působí poněkud rušivě, nádechy se podařilo bez zásahu do zdiva kostela důmyslně skrýt. Před kostelem je

Říkov, obec Ješetice (správní obvod obce Votice). Výklenková kaple z 18. století měla původně bohatou profilaci, z níž se do 80. let dochoval v průčelí pásek pod římsou a zkomolené nárožní voluty. Kaple byla v 90. letech opravena téměř k nepoznání. O 30. let později tak připomínaly původní krásu již jen dveře a křížek. Získala sice novou krytinu, ale původní prvky byly odstraněny a nahrazeny zcela zdeformovanými. Rekonstrukci tak bylo možné provést pouze s pomocí archivních snímků a analogií. Díky vstřícnosti obce bylo možné sejmut poměrně novou krytinu kladenou do malty a obnovit vzdutí stříšky nad vstupem: a – zbytky původního bohatého členění. V tomto stavu zachytil kapličku v roce 1988 Vladislav Razím; b – stav před obnovou (foto H. Řepková); c – dle návrhu Jana Veselého byla obnovena jemná profilace říms a nárožní voluty (foto E. Melicharová).

a

b

c

d

Vojkov (správní obvod obce Votice), výklenková kaple sv. Jana Nepomuckého. Původně bohatě profilovaná pozdně barokní výklenková kaplička patrně z konce 18. století s pilastry i v interiéru, s tympanonem zdobeným čučky a s vrcholovým křížem byla fatálně poškozena pádem stromu v roce 1968. Po opravě byla zjednodušená k nepoznání, zachoval se půdorys, křížek a tři žulové podstavce. Na základě rekonstrukce Víta Jesenského byla kaple obnovena do původní podoby: a – kaplička v roce 1962 (foto M. Suchomel); b – torzo kapličky v roce 1968 (foto L. Štěpánek); c – tristní stav před obnovou (foto H. Řepková); d – kaple dostala nové dřevěné dveře s tradičním členěním obdobným kovové výplni zničené spolu s kaplí. Obnovena byla i cestní síť v okolí rybníka (foto H. Řepková).

a

b

Zvěstov (správní obvod obce Votice), zámek, dostavba západního křídla. Západní křídlo zámku bylo narušeno odstřelem v 70. letech 20. století: a, b – po odstranění suti byly obnaženy zdivo a klenby zajišťovány dozdiváním, klínováním a spárováním spár. Pod provizorním zakrytím byla v roce 2019 část západního křídla dostavěna (foto D. Primusová).

nádech skryt v boku kamenné podesty, za kostelem je vyústěn v podnoží pro tento účel vytvořené lavice. V obci Kouty byla dokončena obnova výklenkové kapličky při silnici do Smilkova. Při obnově fasád byla klasicistní kapli vrácena odpovídající monochromatickosti. Novodobá kovová mříž s plechovými hvězdami byla na základě nálezů rámu i stopy po závěsu nahrazena děleným okenním křídlem. Nízká stanová stříška s náběhy je kryta bobrovkami dlaždicově kladenými do malty. Obec Vojkov a Řikou se pustily do plánované a dobře připravené obnovy památkově chráněných výklenkových kapliček na svém území. Kaple byly v relativně dobrém stavebním stavu, ale po předchozích nekvalifikovaných opravách z jejich původní podoby mnoho nezbylo. Barokní výklenková kaplička na návsi v Řikově měla původně bohatou profilaci, z níž se do 80. let 20. století dochoval v průčelí pásek pod římsou a zkomolené nárožní voluty. Na novodobě podobě kaple se podepsaly opakované nekvalifikované opravy. Zbytky barokních článků, patrných ještě v 80. letech 20. století, byly opravou v letech 90. odstraněny či úplně zkomoleny. Kaple byla tehdy opravena k nepoznání, v původní podobě se dochovaly jen dveře a křížek. Získala sice novou krytinu, ale původní prvky byly odstraněny či nahrazeny zdeformovanými. Původně vzdušná římsa nad vstupem byla nahrazena rovnou s obloučkovým výřezem. Rekonstrukci tak bylo možné provést pouze s pomocí archivních snímků a analogií. Aby bylo možné vysadit profilovanou římsu v potřebném rozsahu a obnovit její vzdušnost nad vstupem, bylo nutné odstranit nejen robustní betonové římsy, ale i kry-

tinu, položenou nad vstupem téměř do roviny, zato s „kšiltovým“ přesahem. Průčelí rámované obnovenými pilastry opět zdobí bohatě profilovaná římsa a boky kaple pilastrový pás zakončený volutami. Výklenková kaple sv. Jana Nepomuckého na křižení silnic ve Vojkově měla dramatictější osud. Původně bohatě profilovaná pozdně barokní výklenková kaplička s tympanonem zdobeným čučky a s pilastry i v interiéru byla fatálně poškozena pádem stromu v roce 1968. Po opravě byla zjednodušená k nepoznání, zachoval se půdorys, křížek a tři žulové podstavce. Na základě rekonstrukce Víta Jesenského, provedené podle archivních snímků z počátku 60. let, byla kaple obnovena do původní podoby. Zároveň s ní byla obnovena cestní síť na březích rybníka a terénní úpravou oddělen prostor kolem kapličky od silnice nasucho skládanou zídou s jednoduchým kovaným zábradlím.

Ing. arch. Hana Řepková

Ve správním obvodu města Votice je nejvýznamnější akcí záchrana ohrožené památky zámku ve Zvěstově, který byl původně gotickou tvrzí. V posledních letech zde bylo započato statické zajištění západního křídla zámku, které bylo odstřeleno v 70. letech 20. století. Po odstranění suti byly obnaženy zdi a klenby zajištěny dozdiváním, klínováním a spárováním a v tomto roce již bylo křídlo z velké části dostavěno do podoby doložené zaměřením, které bylo provedeno těsně před demolicí. V příštím roce je plánováno obnovení zdiva celého křídla v původním rozsahu a jeho zastřešení. V areálu zámku v Ratměřicích byly realizovány drobné úpravy. V příštím roce je zde plánována obnova ohradních zdí a dalších pěšin v parku. Kromě toho byla projednána úprava několika hospodářských objektů při jižním okraji areálu zámku, které mají sloužit jako hospodářské zázemí zámeckého hotelu a parku, který jej obklopuje

V Neustupově byla dokončena obnova havarijní střechy barokní fary, která v tomto roce získala nového majitele. Byly provedeny drobné opravy krovy a položena nová krytina z pálených bobrovek. Dále byla v areálu fary realizována celková obnova kaplanky, která bude sloužit majitelům k bydlení, dokud nebude dokončena celková obnova fary, která je plánována na příští léta. V kostele sv. Vavřince v Bedřichovicích pokračovala obnova mobiliáře a bylo projednáno potřebné zabezpečení objektu mřížemi, které má být realizováno v příštím roce.

Ing. Dagmar Primusová

Okres Beroun

Správní obvod obce Beroun

V městské památkové zóně Beroun byla na domě čp. 87 Muzea Českého krasu opravena fasáda do Slapské uličky včetně prampouchů. Byla dokončena celková rekonstrukce domu čp. 70 v bezprostřední blízkosti Pražské brány, dále zrestaurována pamětní litinová deska pod konstitučním křížem kostela sv. Jakuba Staršího, která je datována do roku 1848. Na Náměstí Marie Poštové, v místě nárožní proluky, byl proveden archeologický výzkum spojený s přípravnými pracemi k novostavbě polyfunkčního domu. Mimo MPZ byla v Berouně položena krytina na loď zábranského kostela Zvěstování Panny Marie.

Agenda v krajině památkové zóně Osovsko se týkala lokálních úprav, běžné stavební údržby a zejména posuzování početné nové výstavby.

Mimo Beroun se pokračovalo v opravě budovy konventu ve Svatém Janu pod Skalou zahájením rekonstrukce knihovny v jižním křídle. Jedná se o tři místnosti – dvě původní cely mnichů a dvoulodní prostor raně barokní oratoře, v letech

Králův Dvůr (správní obvod obce Beroun), zámek, výměna krytiny věže (foto M. Součková).

1764–1766 přestavěný opatem P. Bernardusem Slavíkem velkým nákladem na klášterní knihovnu. Po odstranění dožilých omítek jižní stěny, značně zasažených vlhkostí z průsaků skalního podloží a stékající ze svahu klášterní zahrady, bylo zjištěno, že klenby s pětibokými lunetami nejsou stavebně vůbec provázané s jižní obvodovou zdí a zcela jasně jsou do prostoru vloženy dodatečně. Klenba bývalé oratoře je dřevěná. Po rozebrání betonových podlah v celách mnichů byla do suchého lože položena na polštáře dřevěná podlaha a po obvodu provedeny větrací kanály s vyústěním do komína ve východní stěně bývalé oratoře. Zajímavý nálezy byl zaznamenán v podlaze spodního traktu bývalé oratoře. Od místa zabetonované díry v podlaze, tvořící tzv. *Čertovou díru v jeskyni sv. Ivana*, která je umístěna ve skalním masivu pod podlahou zmíněné místnosti, jsou vedeny zděné kanálky k jižní a západní fasádě. Byl proveden archeologický průzkum bez zásadních zjištění, stáří kanálků se nepodařilo upřesnit. Zatím se čeká na dendrochronologické datování polštářů podlahy, položených na kanálky. Bylo rozhodnuto o obnovení otvoru v podlaze a větracího systému v podlahách. K tomu byl přizván na stavbu pan ing. Jan Červenák (23. 12. 2019). Samotná realizace proběhne až v příštím roce. Další významná rekonstrukce započala na objektu čp. 19 vesnickém pozdně barokním stavení, zachovaném již v havarijním stavu. Bylo přezděno jihozápadní nároží světnice a odvezeny protékající dřevěné záklopy, došlo k přezděnění havarijního komínu. Na zámku v Nižboru se pokračovalo v opravě krovu *hospodářského objektu čp. 264* v jihozápadním nároží prvního nádvoří včetně výměny krytiny dle projektu Ing. M. Fuchse. V *Počaplech* na objektu *školy* pokračovala výměna krytiny na školní budově.

Hostomice (správní obvod obce Hořovice), pozdně barokní kostel Nastolení sv. Petra v Antiochii – obnova empírové fasády dodatečně přistavěné kostelní věže. Po opravě fasády lodi a obnově krovu a krytiny věže byla na řadě fasáda věžového průčelí. Nová omítka byla na opukové zdivo věže aplikována podobně jako v minulosti. Ve zdivu bylo nalezeno množství kovaných hřebů a zbytky drátěného pletiva: a – průčelí s opravenými výklenky před celkovou obnovou (foto H. Řepková); b – vzhledem k ne zcela vhodnému odstínu lodi z předchozí etapy obnovy byla volena zemitější barevnost blízká původnímu odstínu (foto H. Řepková).

V *ochranném pásmu hradu Karlštejn* byla vyřizována běžná agenda stavebních prací včetně řešení nepovolených staveb (čp. 59). Na *Tetíně* probíhá rekonstrukce *farní stodoly* na komunitní centrum, byl obnoven fasádní nátěr na *kostele sv. Jana Nepomuckého* a proveden přístupový chodník k bráně *kostela*. V obci *Tmaň* započala postupná oprava fasádních výplní objektu *Husova sboru* s finančním příspěvkem MK prostřednictvím obcí s rozšířenou působností. Nejrozsáhlejší a nekomplikovanější rekonstrukce na území *ORP Beroun* probíhá v areálu *zámku ve Vysokém Újezdu* pro ne zrovna nejvhodnější využití – pětihvězdičkový hotel dle stavebního povolení z roku 2009. Úbytek autentických konstrukcí je zde výrazný. Veškeré ručně tesané krovy s čepovanými spoji byly nahrazeny novými krovy se svorníkovými spoji. Změny stavby probíhají rychleji, než je vydáno stavební povolení. Práce budou pokračovat i v dalším roce.

Ing. arch. Dorota Havlíková

Město Králův Dvůr od roku 2012 postupně obnovuje *zámecký areál*. V letošním roce byla provedena oprava zámecké věže a její korunové římsy. Do věže zatékalo, stávající řezaný šindel byl rozeschlý. Při provedených opravách byl stávající šindel sejmut a provedeny nezbytné opravy konstrukce. Následně byl položen nový modřínový šindel a nové měděné oplechování. Touto opravou byl ochráněn stavebně technický stav věže a zachován její autentický vzhled.

Ing. arch. Eva Kosová

Správní obvod obce Hořovice

V *Hořovicích* byly kvůli statickým problémům přerušeny práce na obnově klasicistního „*Domečku*“ s mansardovou střechou, který navazuje na hospodářské budovy *Starého zámku* a ze západu uzavírá jeho předpolí. Pokračovala degradace nezapsané *hospodářské budovy bývalého františkánského kláštera*, hroící se střecha vážně ohrožuje sousední nemovitost. Povoleno bylo odstranění propadlé střechy a krovu, pilíře a zdivo včetně okének s trámkovou zárubní by měly být zachovány a integrovány do plánované přístavby, která má zvětšit kapacitu Základní umělecké školy Josefa Slavíka, která v klášteře sídlí. Na *zámku v Osově* pokračovaly práce na obnově interiérů a probírka dřevin ve zpustlém zámeckém parku. Obnova fasád pozdně barokního *kostela Nastolení sv. Petra v Antiochii v Hostomících* byla završena dlouho plánovanou opravou západního věžového průčelí, z nějž odpadávaly omítkové kry. Nová omítka byla na opukové zdivo aplikována podobně jako v minulosti na pletivo. Ve zdivu bylo nalezeno množství kovaných hřebů a zbytky drátěného pletiva. Přestože je fasáda lodi monochromní, empírové západní průčelí a věž si farníci přáli dvojbarevné. Existenci bílých lizén na okrovém pozadí dokladovali historickou pohlednicí. Na fasádě však při průzkumu nebylo nalezeno více odstínů. Chybná tektonika dodatečnou kresbou upraveného průčelí (věž se při vstupu manifestuje rizalitem, nikoliv lizénami) byla jedním z argumentů pro zachování monochromní barevnosti. Vzhledem k ne zcela vhodnému odstínu nátěru fasády lodi z předchozí etapy obnovy byla volena zemitější barevnost blízká původnímu odstínu. Na *hostomickém židovském hřbitově* proběhla předposlední etapa obnovy kamenné ohradní zdi jižním úsekem. Zeď byla na několika místech rozvalená vzrostlými stromy. Malý rustikální hřbitov na vrchu *Chlumek u Běštína* je jediným dokladem in situ zaniklého židovského osídlení v blízkých *Hostomících*, které mělo počátky v 17. století. V *Žebráku* proběhla čtvrtá etapa obnovy vrchní části mansardového krovu v jádru gotického *domu pražského arcibiskupa Konráda z Vechty*. Klasicistní krov tohoto cenného historického objektu byl poddimenzovaný a poškozený mladší úpravou při nahrazení části mansardové střechy sedlovou v návaznosti

Žebrák (správní obvod obce Hořovice), dům Konráda z Vechty čp. 97, postupná obnova mansardového krovu. Mansardové římsy ručně opravoval tesař František Ungr (foto J. Procházka).

na zvýšení sousedního domu. Severní část krovu navázala na dokončenou obnovu západní části. Chybějící část mansardové římsy byla obnovena podle dochovaných fragmentů, tesána byla ručně. Pokračuje též citlivá obnova památkově nechráněného *měšťanského domu čp. 23 v Žebráku*, jehož majitel postupuje v souladu s doporučeními NPÚ. Dům s hospodářským zázemím zastupuje typickou klasicistní zástavbu na historické parcele středověkého založení. Na základě průzkumu památkových hodnot bylo vlastníku doporučeno ucházet se o zápis objektu do seznamu kulturních památek. Dům s arkádovou pavlačí, barvírnou ve dvoře a stodolou představující typologicky a urbanisticky hodnotný celek dochovaný v poměrně autentické podobě z konce 19. století na docenění zatím čeká. Zástupci MK ČR i MěÚ Hořovice zápis odmítli podpořit. V *Praskolesích* pokračovaly práce na obnově *kostela sv. Mikuláše*. Nad klenutou předsíní byla položena nová pálená krytina z bobrovek včetně oplechování a nového okapu. V *areálu zámku v Lochovicích* byla dokončena oprava krovu *mlýna*. Mlýn je součástí hospodářského dvora zámku, ale není zapsanou kulturní památkou. Přesto byla obnova krovu svěřena tesařskému mistru.

Krajinná památková zóna Osovsko i přes podmínky, regulující proporce novostaveb tak, aby architektonicky a urbanisticky korespondovaly s historickou sídelní strukturou Osovska, přitahuje množství stavebníků. Probíhala zde agenda novostaveb rodinných domů, přestaveb a dostaveb objektů obytných, hospodářských i občanské vybavenosti, nechýběla ani černá stavba.

Ing. arch. Hana Řepková

Okres Kladno

Správní obvod obce Kladno

Obnova věže *farního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Družci* navázala na tesařské a zednické práce provedené v předcházejícím roce. Začátkem jara byl na terénu sestaven v dílně předem připravený, tesařsky provedený krov bane nad lucernou. Takto připravená krovová konstrukce byla opatřena bedněním a měděnou krytinou a ve vrcholu věže byla instalována hrotnice s makovicí a křížem. Poté byla jeřábem vyzdvížena na základní část krovu připravenou nad roštem z vazných trámů nad korunou zdiva věže. Další práce probí-

Buštěhrad (správní obvod ORP Kladno), kaple sv. Máří Magdalény: a – stav stropu před opravou; b – stav stropu po celkové obnově (foto M. Lindauerová).

haly již na věži samotné. Byly doplněny části krovu mezi hlavní římsou a bání s pálenou krytinou a oplechováním lucerny. V *Buštěhradě* během letních měsíců došlo k celkové obnově návesní *kaple sv. Máří Magdalény*. Značně poškozené obvodové zdivo a klenba byly zajištěny tradičními způsoby vyklínováním a doplněním. Došlo k provedení odvodnění stavby pomocí odvětrávacích kanálků vedených po vnějším obvodě kaple. Bioticky napadený krov byl z velké části vyměněn. Na opravený krov byla položena nová prejzová krytina. Chybějící omítky byly doplněny a v interiéru byla restaurována původní výmalba podle nálezové situace. Došlo i na výměnu nepůvodních oken a repasi dveří. Práce na obnově střechy pokračovaly poslední etapou na *kostele sv. Vojtěcha ve Slatině*. Náročná obnova stropu s krovem, která proběhla v předchozích letech, byla dokončena položením nové prejzové krytiny a doplněním volských ok pro lepší odvětrání půdního prostoru. Volská oka byla obnovena podle historické fotografie. Náročné práce na celé obnově střechy byly provedeny řemeslně velmi svědomitě. V rámci konzultací bylo před příchodem zimy doporučeno z nejbližšího okolí kostela odstranit nánosy zeminy s vegetací. Došlo tak především ke snížení vlhkosti v interiéru kostela. Ve *Svárově na kostele sv. Lukáše* byla dokončena oprava střechy. Byly vyměněny poškozené části krovu a došlo k výměně krytiny. Na *kladenském zámku* byla v rámci pravidelné údržby provedena výměna jednotlivých tašek v místech, kde do krovu zatékalo. Pravidelná údržba bývala v minulosti zcela samozřejmou činností zajišťující prodloužení životnosti a zachování dobrého stavu objektu.

Zákolany (správní obvod obce Kladno), NKP Budeč, poloha na vnitřní straně valu za ohradní zdí kostela sv. Petra a Pavla, kámen vrácený na Budeč, který v minulém roce vyvolal tolik nedorozumění (foto E. Volfová).

V areálu *NKP Památníku Lidice* byly opraveny spodní partie a novým založením zajištěn nestabilní stav kamenných soklů podél cesty u bývalé školy. Negativně je nutno pohlížet na poškozující úpravy interiéru kulturní památky *Dělnický dům v Kladně*, které proběhly bez součinnosti s památkovou péčí. Zanikl tak zcela charakter tohoto ojedinělého historického prostředí. Možnost nápravy by měla být předmětem dalšího šetření.

Ing. Markéta Lindauerová

V roce 2019 se v *areálu NKP Budeč* dokončila oprava *hrobnického domku* severně od současného hřbitova. Práce byly provedeny podle předem odsouhlaseného projektu. Výsledek dopadl přesvědčivě, na první pohled není patrné, že donedávna zde stálo jen obvodové zdivo bez střechy. Další změnou, která se v areálu stala, bylo vrácení *velkého kamene plochého neopracovaného tvaru*, který byl po roce 1990 údajně zcizen z místa za hřbitovní zdí (pravděpodobně) na západní straně. Nově byl umístěn mezi severní hřbitovní zdí a provizorní dřevostavbou, kterou v minulosti užívali archeologové v době výzkumů. Z iniciativy místních občanů byl vzyčen do svislé polohy a ukotven kamenným obložním. Zástupci památkové péče spolu s archeology nesouhlasili s prezentací kamene tímto způsobem a požadovali rozebrání nové instalace. S novým umístěním kamene projevil nesouhlas i příslušný farní úřad ŘKC, který je také vlastníkem pozemku. Po domluvě s vedením obce se podařilo instalaci rozebrat a místo vrátit do původního stavu. O vrácení kamene na původní místo, nebo jeho umístění na jiné vhodné místo, se bude teprve jednat. Na jaře 2019 se zahájila celková oprava farního *kostela Nejsvětějšího jména Ježíš na Lánech*. Interiér kostela se nejprve odstrojil a dřevěný mobiliář se převezl do restaurátorské dílny. Provedl se z lešení restaurátorský průzkum v interiéru i na fasádách. Překvapení přinesl průzkum fasádních omítek s nátěry, který vedle jedné z nejstarších kombinací barev, smetanové a červené, odhalil jako mladší nátěr jednobarevný zelený v celých nerozlišených plochách. Pokračovalo se opravou vnitřních omítek, které byly vcelku dobře zachované, a následovala oprava fasádních omítek. Na opravených fasádách se aplikoval vápenný nátěr podobný předchozímu, smetanové aktivní plochy a syté okrové pasivní výplně. Uvnitř kostela se aplikovaly na opravené omítky dva blízké odstíny lomené bílé (slonová kost), přičemž aktivní články byly světlejší. Restaurovala se čtyři barevná bohatě zdobená vitrajová

Lány (správní obvod obce Kladno), areál zámku, oprava a restaurování Plečnikovy kašny (foto E. Volfová).

okna pořízená v závěru 19. století, zpodobující v ornamentálních rámech biblické náměty. Odstranila se kamenná dlažba z předchozí opravy z 90. let 20. století, včetně elektrického podlahového topení a položila se nová dlažba z pískovcových desek a cihel na plocho pod lavicemi. Současně se realizovala oprava a restaurování *Plečnikovy kašny* na východní straně areálu zámecké zahrady. Zachovala se vcelku v dobrém stavebně technickém stavu, rekonstruovalo se odvodnění kamenné „vany“, celkové očištění povrchu kamene a chrličů v podobě bronzových lvích hlav. Koncem léta začala ještě oprava omítané zámecké ohradní zdi na severní straně areálu s dvojicí branek. Důležitou součástí ohrazení je dominantní půvabná branka proti severnímu vchodu do kostela, originálně ztvárněná architektem Josipem Plečnikem. Důležitým akcentem branky je měděný kohout v životní velikosti, umístěný v ose nadpraží otvoru. Prohlídkou se zjistilo, že je zachovaný v poměrně dobrém stavu. Do konce sezóny se realizovala pouze oprava tělesa kamenného a smíšeného zdiva hradby v západním úseku poblíž hlavní zámecké brány. Lokálně se přezdívalo a opravovalo poškozené zdivo a obnovovala se fasádní omítka členěná hlazenými obvodovými rámy s reliéfně kontrastními hrubě hosenými obdélníkovými poli s čtvrtkruhově vybranými rohy. Veškeré opravy prováděli zkušení řemeslníci a restaurátoři citlivě a pečlivě.

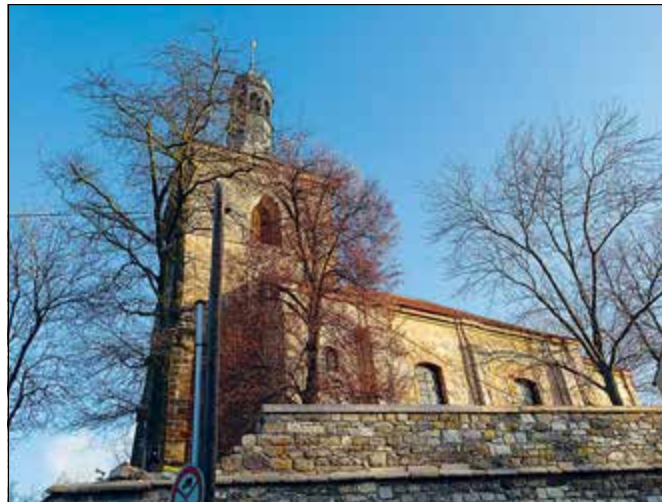
Ing. arch. Eva Volfová

Správní obvod obce Slaný

Do prostředí *Masarykova náměstí* v historickém jádru *městské památkové zóny Slaný* se promítly práce na obnově okenních výplní dvou městských domů – čp. 1 a čp. 87. V patře průčelí *měšťanského domu čp. 1* se statutem kulturní památky, situovaného na jižní straně *Masarykova náměstí*, se dochovala autentická vnitřní křídla z pozdějších období, zatímco vnější křídla byla již novodobá bez památkové hodnoty. Proto vnější křídla byla nahrazena novými, dřevěnými historickými kopiemi. Stav vnitřních křídel byl dobrý a postačila jejich údržba, resp. repase. Okenní výplně byly místo hnědého odstínu opatřeny nátěrem v odstínu slonové kosti podle historických fotografií. Na výměnu oken navázalo doplnění chybějících částí ostění s plastickou výzdobou. U *městského domu čp. 87* byly kopiemi podle historických vzorů nahrazeny okenní výplně v patře průčelí do *Masarykova náměstí* a ulice *Hanžburského* včetně okna arkýře. Přestože požadavkem bylo užití izolačních dvojskel u vnějších křídel, podařilo se zachovat jejich subtilní profilaci. U okna arkýře dvojsklo u vnějších křídel užito nebylo. Byly zahájeny práce na obnově veřejného sociálního zařízení v přízemí historické budovy bývalé *piaristické*

Lukov (správní obvod ORP Slaný), kostel sv. Jiří, krov nad lodí po obnově (foto M. Lindauerová).

Kmetiněves (správní obvod ORP Slaný), areál kostela sv. Václava, tarasní zeď po ukončení letošní etapy, při které byla obnovena horní část zdiva (foto M. Lindauerová).

koleje. Došlo k odstranění vložené dispozice s novodobými povrchovými úpravami. Práce budou pokračovat v následujícím roce a tento prostor bude stejně využíván i nadále. Obnova střechy *kostela sv. Jakuba Věšího v Otrubách* pokračovala čtvrtou etapou. V tomto roce také s obnovou sanktusní věžičky. Náročná obnova sanktusní věžičky probíhala na hřebeni střechy nad presbytářem a spočívala ve výměně poškozených dřevěných prvků a celkovém oplechování novou měděnou krytinou. Nad částí lodi s presbytářem došlo k tesařské opravě krovu a položení nové krytiny z tašek bobrovek kladených na korunové krytí. Pro lepší odvětrání prostoru krovu byla doplněna volská oka. Práce na obnově střechy kostela pokračovaly také na *kostele sv. Jiří v Lukově*. Nad částí lodi došlo k obnově krovu, která spočívala ve výměně již neopravitelných částí a v kompletní výměně krytiny. Třetí etapou pokračovaly práce na obnově střechy zvonice *areálu hřbitova se zvonici v obci Skůry*. Na části střechy dřevěné zvonice došlo k opravě krovu a k celkové výměně šindelové krytiny.

Začátkem podzimu pokračovaly v *areálu kostela sv. Václava v Kmetiněvsi* práce na obnově tarasní zdi. Na horní části stěny byl užit kamenný materiál, který byl v předchozích etapách uskladněn v areálu kostela. Kameny byly očištěny a kamenné zdivo bylo prováděno podle historické technologie zdění kamenných stěn, kdy spáry byly vyklínovány (šibrovány) drobným kamenivem pro dosažení úzkých spár s použitím mi-

nímálního množství pojava. Zdivo tak získalo charakteristický vzhled a etapu lze hodnotit velmi kladně. V *areálu bývalých lázní Ledce – Šternberk* byla dokončena oprava fasády *lázeňského domu* čp. 58, kulturní památky původem z první poloviny 19. století. Práce stejně jako všechny předchozí etapy byly provedeny řemeslně a štukátěsky velmi kvalitně.

V *městské památkové zóně Smečno* byla třetí etapou zakončena obnova fasády budovy *děkanství* čp. 115. Pro obnovení osově symetrie byly doplněny chybějící plastické články fasády a druhotně zaslepené otvory byly obnoveny nebo přiznány doplněním ostění. Práce byly provedeny ve vysoké řemeslné kvalitě. V období příznivějších povětrnostních podmínek ještě bude doplněna povrchová úprava kamenného v portálu hlavního vstupu budovy děkanství.

V městské památkové zóně *Velvary* došlo k obnově průčelí tří městských domů. Hladkým průčelím do *náměstí Krále Vladislava* orientovaný *městský dům* čp. 56, který prošel ve 2. polovině 19. století zásadní přestavbou, byl opatřen monochromním nátěrem v odstínu lomené bílé. V následujícím roce by mělo mít průčelí obnovený předsazený výkladec a vstupní dveře. Dalším domem, v tomto případě s rehabilitovaným průčelím, byl nárožní *městský dům s podloubím* čp. 111 do *náměstí Krále Vladislava a ulice Pražská*. Stejně jako řada objektů prošel v průběhu posledního století zjednodušujícími úpravami, při kterých architektonická výzdoba téměř zanikla, bylo ji však možné v tomto případě obnovit podle dochované historické ikonografie. Podklady poskytnuté městským muzeem, které zachycují dům přibližně od počátku 19. století, umožnily zjistit vývoj vzhledu domu za posledních přibližně 200 let. Pro záměr obnovy poskytly dostatečné množství informací a bylo možno rehabilitovat architektonickou výzdobu průčelí v podobě nejbližše klasicistní přestavbě, poslední památkové hodnotné úpravě. Rehabilitace průčelí podle nejstarších z těchto dostupných dokumentů spočívala v doplnění štukátěsky provedených zaniklých architektonických prvků obou průčelí, přičemž rozměrové upřesnění jejich profilace čerpalo z časově odpovídajících historických vzorů. V průběhu samotných prací se problematikým staly především otvory, které byly přidány do průčelí při pozdějších úpravách vnitřní dispozice. V tomto případě šlo především o okno v koutě patra a výkladce. Obnova výkladce by měla pokračovat v příští etapě obnovy domu. S ohledem na současnou barevnost objektů v prostředí náměstí nebyl barevný odstín, oproti posledním úpravám zásadně měněn, došlo pouze ke změně barevného tónu. Jedním z nejvýraznějších zásahů do náměstí byla obnova průčelí patrového *měšťanského domu* čp. 8 s *dvojicí štítů, tzv. domu pánů Bártů*. Tato kulturní památka má v konstrukcích i svém vzhledu čitelnou dlouhou a bohatou historii sahající do období gotiky. Současná podoba průčelí je výsledkem přestavby z barokního období, s výraznými prvky předcházející renesance. Při samotných opravách bylo podle množství barevných souvrství na omítce průčelí, na nichž bylo přidáno profilované ostění z poměrně pevného materiálu, zjištěno, že nelze vyloučit ani to, že dochované ostění může zřejmě být i z období po barokní přestavbě. Naopak konchy ve štítech mají ve svých souvrstvích zachovány barevné odstíny tzv. české zelené. Obnova spočívala v provedení restaurátorských štukátěských prací a restaurování výmalby domovního znamení. Barevnost objektu byla dlouho otevřeným tématem, nakonec byla zvolena barevná kombinace, která ne zcela odpovídá poslední hodnotné úpravě průčelí, na níž se díváme dnes. Ovšem v kontextu prostředí náměstí, významu městského domu a bohaté paletě barevných řešení zjištěných průzkumem ve vrstvách nátěrů byly upřednostněny odstíny české zelené a tzv. ovčí vlny, které představují dům pánů Bártů spíše v kontextu jeho památkového významu než jako přesný historický dokument.

Ing. Markéta Lindauerová

Okres Kolín

Správní obvod obce Český Brod

Na území *městské památkové zóny Český Brod* byla nejrozsáhlejší a nejvýznamnější akcí roku 2019 celková obnova fasád *bývalé občanské záložny*, nyní *radnice* čp. 70, která je od roku 2018 evidována jako nemovitá kulturní památka. Jedná se o majestátní nárožní budovu postavenou podle projektu architekta Antonína Turka ve stylu neorenesance. Předmětem akce tak byla oprava dvou hlavních, bohatě plasticky zdobených fasád, oprava a rehabilitace dvorní fasády, z níž byla v minulosti větší část architektonického členění odstraněna, údržba východní slepé fasády, statické zajištění pilastru ve vstupním portálu a kompletní výměna okenních výplní za nové, kopie původních. Část prací proběhla restaurátorsky, část byla provedena v režimu řemeslné obnovy. Akce se neobešla bez komplikací a kompromisů ze strany památkové péče. Navzdory všem vadám a nedodělkům, způsobeným do velké míry chybně odhadnutým objemem a náročností prací, se nicméně město *Český Brod* může pyšnit další důstojnou historickou budovou. Dále byly na území MPZ realizovány a konzultovány především drobné stavební úpravy.

Mimo město *Český Brod* probíhaly zejména opravy venkovských kostelů. V obci *Skramníky* se nachází pozoruhodný

Český Brod (správní obvod obce Český Brod), občanská záložna čp. 70: a – detail jednoho ze štítů, zdobeného prefabrikovanou kazetou s jemným reliéfem po restaurátorském zásahu. Kartuše s písmeny O, Z (občanská záložna) je na fasádách budovy použita opakovaně; b – pohled na jižní průčelí po dokončení obnovy. Předešlé vícebarevné řešení fasády v odstínech okrové, starorůžové a bílé bylo na základě restaurátorského průzkumu nahrazeno monochromním pojetím, imitujícím barvu pískovce. Chybí osazení váz s korouhvemi na atiku, repase vstupních dveří a restaurování sloupů s podstavci ve vstupním portálu (foto B. Schmidová.)

areál kostela Stětí sv. Jana Křtitele s farou a příslušnými hospodářskými objekty. V obou, v současnosti vlastnicky rozdělených částech areálu, pokračovaly práce započaté v předešlých letech. V případě *kostela* se jednalo o opravu krovu a výměnu prejzové střešní krytiny nad presbyteriem. Barokní *sýpka v areálu fary* byla opatřena novou valbovou střechou. V obci *Vitice* se odehrála další etapa celkové obnovy *kostela sv. Šimona a Judy*, která získala finanční podporu z Programu záchrany architektonického dědictví. Na opravu krovu věže navázala pokládka měděné krytiny a osazení repasovaného kříže s makovicí. Do téhož dotačního programu byl nově zařazen také *kostel sv. Prokopa* v obci *Chotouň*. Tato pozoruhodná barokní stavba je dílem ceněného architekta J. B. Santiniho. Práce na celkové obnově započaly opravou části střechy, tedy opravou krovu a výměnou střešní krytiny a oplechování. Dále pokračovala oprava střechy věže na *kostele sv. Bartoloměje* v obci *Bylany*. Krov byl z důvodu havarijního stavu stávající konstrukce vyroben téměř celý nově a na věži opětovně sestaven. Součástí realizovaných prací byla též repase a osazení kříže s makovicí. Pokládka krytiny bude předmětem další etapy. V obci *Štolmíř* byla zahájena oprava samostatně stojící barokní *zvonice*, která je součástí mimořádného *areálu kostela sv. Havla*. Podobně jako v *Bylanech* byl i zde po rozkrytí krytiny zjištěn natolik havarijní stav konstrukce, že bylo odsouhlaseno její kompletní sejmutí. Z důvodu pozdního zahájení prací bylo na sklonku roku 2019 realizováno provizorní zastřešení objektu a samotná oprava krovu bude pokračovat v roce následujícím. Vedle pozitivních příkladů péče o nemovité kulturní památky se ovšem zástupci památkové péče zabývali i dlouhodobě cíleně zanedbávanými objekty. Jednou z kauz je *zámek* v obci *Kounice*, který vlastní soukromý zahraniční majitel a již řadu let jej nechává chátrat. Zástupci památkové péče se v této věci snaží dlouhodobě konat a vyvíjet na majitele tlak prostřednictvím opakovaných jednání se zástupcem vlastníka a požadováním konkrétních kroků v rámci základní údržby stavby. Výsledkem je dosud nicméně pouze realizace naprostého minima nejnutnějších zajišťovacích prací. Dalším alarmujícím příkladem na území Československa je *gotická sýpka* v areálu tvrze *Tuchoraz*. Tato zcela výjimečná a mimořádná stavba se již mnoho let nachází v kritickém stavu, a patří tak mezi nejohroženější památky. V první polovině roku 2019 bylo ze strany majitele oznámeno zřícení několika kusů kamene z korunní římsy, ani tato událost však nevedla k okamžitým, alespoň základním zajišťovacím opatřením. Oba uvedené příklady jsou dokladem naprosté neúcty vlastníků k jedinečnému architektonickému dědictví.

Na území *památkových ochranných pásem v obcích Tuklaty, Rostoklaty, Štolmíř, Hradešín, Tismice, Chotouň a Vitice* byly opět realizovány nebo konzultovány drobné udržovací práce a stavební úpravy. Mimo ně je na další sezónu připraveno několik celkových rekonstrukcí historických venkovských domů.

Ing. arch. Barbora Schmidová

Správní obvod obce Kolín

Největší stavební akce na území *městské památkové rezervace Kolín* je již třetím rokem realizovaná rekonstrukce objektů v *areálu národní kulturní památky chrámu sv. Bartoloměje – kostnice, zvonice*, čp. 24 tzv. „*stará škola*“, část *městské hradby* a povrchů *bývalého hřbitova* v okolí chrámu (IROP), která je rozšířena o rekonstrukci suterénu *Dvořákova muzea* čp. 35, revitalizaci prostoru *parkánu* v okolí chrámu a muzea na městský park, kde je investorem město *Kolín*. Akce má být ukončena jako celek v létě 2020. V roce 2019 byla dokončena obnova fasády kostnice, ze starších omítek bylo zachováno torzo u městské hradby v západním průčelí, v ploše byly v 80. letech 20. století provedeny kompletně nové omítky

Kolín, MPR, areál sv. Bartoloměje, kostnice z roku 1733, stav fasád po rekonstrukci (foto D. Havlíková).

včetně modelací tektonických prvků. Tyto omítky šedé barevnosti byly nesoudržné, sypké a nebylo možné je zachovat, kromě římsy a zmíněného torza u styku s hradbou. Z příspěvku ministerstva kultury v rámci Programu regenerace MPR byla značná částka přidělena na obnovu krovu a výměnu střešní krytiny *zámku* (I. etapa), opravu krovu a výměnu střešní krytiny čp. 57 v *Rubešově ulici*, opravu havarijního stavu krovu čp. 17 spojenou s výměnou zhlaví stropních trámů a výměnou střešní krytiny. Z rezervy Programu regenerace MPR se podařilo dokončit vyzdění větracího kanálu podél západní fasády a západní části jižního průčelí, která přinesla zásadní archeologická zjištění o nejstarším osídlení města. Protože chrám *sv. Bartoloměje*, jehož založení je datováno do roku 1260, zaujímá polohu na akropoli města, na skále, byl obehnán ohradní zdí, nabízel mnoha badatelům historie otázky, které zůstávaly do dnešní doby nezodpověděné. V rámci stavby byl proveden výkop pro přípojky ze „staré školy“ ke zvonici a dál do *Brandlové ulice*, další výkop souvisel se stavbou větracího kanálu vedeného podél západního průčelí a části jižního průčelí. Základy obou věží byly zesíleny Josefem Mockerem v závěru 19. století při celkové rekonstrukci kostela. Zajímavá archeologická zjištění v okolí *Kokovské kaple* naznačují, že se již dříve mohla na místě raně středověkého chrámu nacházet starší stavba. Sondy v podlaze čp. 24 „*staré školy*“ také naznačují, že stávající objekt je založen na zdivu starších staveb, byla obnažena koruna odbouraného zdiva městské hradby, která se nachází bezprostředně pod podlahou. Dnešní objekt neakceptuje starší dispozici, má menší hloubku. Archeologicky

Kolín, MPR, bašta v areálu Pekárna Hankovec u zaniklé Pražské brány (foto D. Havlíková).

dohled prováděl Mgr. Filip Velimský, PhD. (ARÚ AV ČR, Praha, v.v.i., Pracoviště Kutná Hora). Nejstarší datovaný dřevěný prvek interiéru je stropní trám východní místnosti v přízemí (1698/99) a pět druhotně použitých stropních trámů v přízemí i patře (1793–1796), které již nasvědčují rekonstrukci po požáru Kolína v roce 1796.

Z menších stavebních akcí lze zmínit výměnu oken SZŠ čp. 135 v ulici Karolíny Světlé z dotace Zelená úsporám, v rámci které byla vyměněna původní okna z přelomu 19. a 20. století za repliky špaletových oken, originály zůstaly zachovány v půdním prostoru a na bočním schodišti. Dalším pozitivním počinem je osazení dřevěného výkladce do fasády čp. 54 tzv. „Naivky“ směrem do Kutnohorské ulice. Po odbourání Horské brány v roce 1843 vzniklo malé křídlo, které překázelo dopravě a nakonec bylo odstraněno v roce 1937 a okolní zdivo bylo přezděno. Stavební otvor z doby 20. století hyzdila kovová prosklená stěna, kterou nahradil zmíněný dřevěný výkladec.

Ostudou MPR zůstává i nadále bašta parkánové hradby poblíž zaniklé Pražské brány ve vlastnictví Pekárny Hankovec s.r.o. Kvůli neúdržbě a dlouhodobé stavební ignoranci majitele se zřítila střecha do interiéru bašty. Po sto letech jsou obnovena jednání mezi městem Kolín a panem Hankovcem o odprodeji bašty městu.

Velice důležitým procesem je v roce 2019 schvalovaný Návrh regulačního plánu MPR Kolín, který má nastavit limity v památkově chráněném území.

V městské památkové zóně v Kouřimi probíhaly stavební úpravy objektů v rozsahu udržovacích prací a několik celkových rekonstrukcí bez vědomí památkové péče či stavebního úřadu (čp. 145, čp. 222, čp. 309). Probíhá celková rekonstrukce nechráněného Panského mlýna čp. 245 v Podskalí. Pozornost památkové péče se soustředila na obnovu hlavní dominanty a nejhodnotnějšího objektu ve městě – na kostel

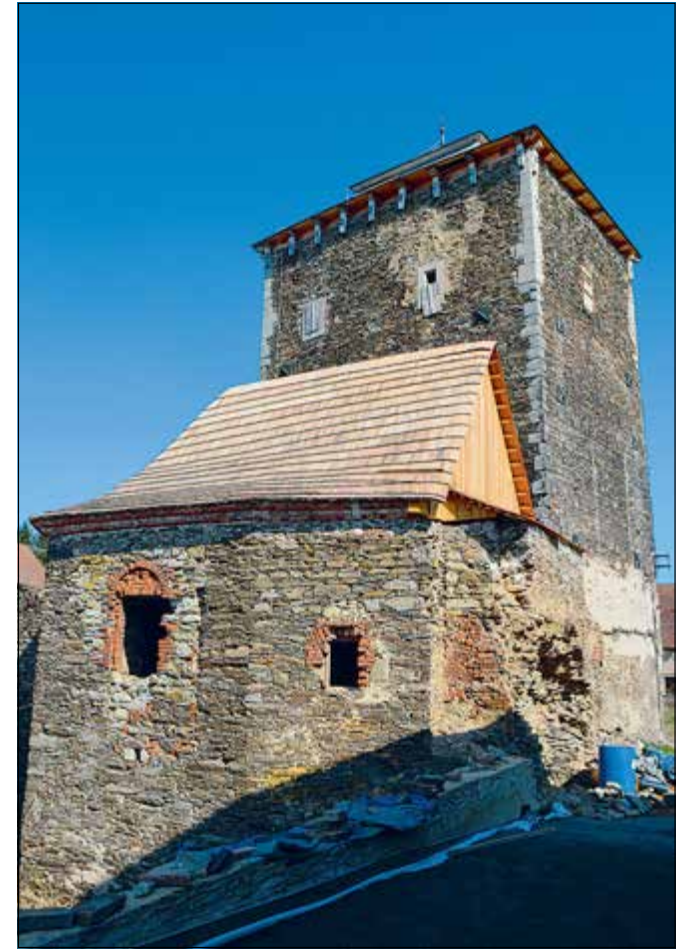
Červené Pečky (správní obvod ORP Kolín), areál kostela Nanebevzetí Panny Marie, stav po celkové rekonstrukci (foto D. Havlíková).

Červené Pečky (správní obvod ORP Kolín), areál kostela Nanebevzetí Panny Marie, interiér oratoře s nástropní malbou a epitařem Karla E. Hrubého z Gelenje z roku 1838, stav po celkové rekonstrukci (foto D. Havlíková 2020).

sv. Štěpána (fond PZAD), kde pokračovala další etapa obnovy kamenného zdiva obvodového pláště tentokrát jižní fasádou lodě a sakristie panem Lutzem ml. Práce na opravě městské fortifikace (NKP) jsou zatím zastaveny, po úmrtí pana Ing. Rineše se městu nepodařilo zadat projekt na další úsek hradeb, které jsou v mnoha místech v havarijním stavu. Vně městského opevnění pokračovala oprava fasád hřbitovního kostela Nejsvětější Trojice, z důvodu pozdního zahájení stavby v listopadu byl rozsah prací omezen na provedení omítek západní vstupní fasády a korunní římsy. Práce budou pokračovat v dalším roce. Při prohlídce krovu bylo zjištěno, že se jedná o původní krov z roku 1591 (dendrochronologické datování provedeno v únoru 2020, vzorky odebrané Jiřím Bláhou), vystavěný ještě dle středověkých konstrukčních vzorů a archaickými tesařskými spoji. Krov je v havarijním stavu a byl v dávnější socialistické době opravován ocelovými I profily. Ústní výzvy k zadání projekčních prací a zaměření krovu pro vydání stanovisek památkové péče se s příslibem pana tajemníka zatím miji účinku. Střecha je kryta bonským šindelem.

V městské památkové zóně Týnec nad Labem pokračovala za přispění financí z Programu regenerace MPZ obnova památkově chráněného domu čp. 74 vedle radnice obnovou uliční fasády. Na střeše fary čp. 84 (kulturní památka) zatím ještě stále odolává plachta totální zkáze. V roce 2014 byla zahájena obnova střechy a krovu bez projektové dokumentace „odbornou“ firmou, která práce raději ukončila a krov zakryla plachtou. Krov je místy v havarijním stavu. Mimo území MPZ byla obcí obnovena brána a část hřbitovní zdi kaple Sedmibolestné Panny Marie.

Hradenín (správní obvod ORP Kolín), areál pozdně středověké tvrze, stav po rekonstrukci střechy dle archivních fotografií (foto D. Havlíková 2020).

V Plaňanech pokračovala oprava kostela Zvěstování Panny Marie (fond PZAD) opravou kamenných fasád jižní strany kostelní věže, a to v horní části s barokní úpravou, kdy bylo kvádrkové zdivo částečně nahrazeno zdivem z lomového kamene a omítnuto s barevnou imitací kvádrů okrové a červené barvy formou nátěru. Omítka se dochovala pouze v torzálním stavu, avšak s prokazatelnou výše popsanou úpravou. V interiéru byla zahájena oprava omítek lodi dle nálezu situace. Nalezená barevnost je neobvyklá, do omítek nezasahuje a souvrství zůstalo zachováno kromě zavlhlého pásu u podlahy pod kruchtou, kde byla omítka do výšky 1 m nahrazena novou. Další akcí v obci byla výměna střešní krytiny a lokální oprava krovu bývalé židovské školy čp. 126 spolufinancovaná z dotace MK ČR prostřednictvím obce s rozšířenou působností. Na kostele sv. Jakuba v Ratenicích pokračovala výměna střešní krytiny presbytáře a zajištění plastických omítek zrcadla nástropní malby panem Pospíšilem (fond PZAD). Na objektu barokní fary ve Svojsčicích pokračovala oprava šindelové krytiny i krovu (Havarijní program MK ČR) a byla provedena kompletní oprava barokního krovu a výměna střešní krytiny na kostele sv. Václava. Ve Starém Kolíně se pokračovalo v opravě areálu kostela sv. Václava – I. etapou opravy krovu včetně výměny krytiny z Českých šablon (fond PZAD). Další rozsáhlá obnova střechy pokračovala na kostele sv. Gotharda v Žehuni, kde došlo k majetkové změně a obec převzala památku do své správy. V Červených Pečkách farnost se spoluúčasti obce, příspěvkem z dotace MK ČR prostřednictvím obce s rozšířenou působností a příspěvkem paní baronky Hrubé byla dokončena obnova vnějšího pláště kostela Nanebevzetí Pan-

ny Marie a restaurátorská obnova interiéru *oratoře s nástropní malbou a epítajem Karla E. Hrubého z Gelenj* z roku 1838. Práce prováděla paní Slavíková. Pod omítkou stěn v interiéru byla odkryta původní povrchová úprava s imitací kvádríkového zdiva upraveného patrně pemrlicí. Velice příjemná zde byla účast paní baronky Hrubé, která pomohla vybrat finální barvu hladkých ploch klenby v okolí figurální malby. V *Lošanech* byla opravena omítka horní části *kostelní věže sv. Jiří*. Obdobná oprava stejného rozsahu proběhla na *kostele sv. Matouše v Maloticích* (příspěvek ministerstva zemědělství). Na *kostele sv. Václava v Nové Vsi u Kolína* dodala stavbě nový výraz opravená omítka a fasádní nátěr, obnovený nátěr kovových profilů okenních výplní a zejména vstupních dveří. Kostel je neorománský a takhle oprava výrazně zlepšila jeho celkové působení u jedné z hlavních příjezdových komunikací do *Kolína*. Z církevních staveb dostala novou střešní krytinu loď *kostela sv. Jakuba Většího v Ovčárech*, kde eternitové šablony nahradila měděná falcovaná krytina. Tato změna byla vynucena nutností cyklických oprav šablon při častých větrných poryvech. Po delší pauze se pokračovalo v obnově fasád *kostela sv. Václava a Božího Těla v Křechoři*.

Kromě církevních staveb probíhaly opravy i na soukromých či státních objektech. Pokračovala obnova fasád barokní *sýpky* na bývalém velkostatku *Ratboř*, v areálu zámeckého poplužního dvora, nebo spíše toho, co z něho zbylo. Obnova probíhala z financí majitele pana Mandelíka se spoluúčastí MK ČR prostřednictvím obce s rozšířenou působností a bude pokračovat i v roce 2020. Zajímavá stavební oprava započala na *tvrzi v Hradeníně* rekonstrukcí části kontreskarpý hradebního příkopu formou přezdění, opravou renesančního mostu a vztyčením nového krovu na objektu bašty s kaplí dle archivní fotodokumentace (projekt zpracoval ateliér IHARCH s.r.o. Irena Hrabincová Dipl. Arch). Práce probíhaly v prosinci a o Vánocích byla bašta pod střechou. Rekonstrukce střechy byla spolufinancována z dotace MK ČR prostřednictvím obce s rozšířenou působností. V *Třebovli* byla obnovena *výklenková kaple sv. Jana Nepomuckého*.

V *Kolíně IV*, vně MPR, pokračovala oprava fasád na objektu *bývalého špitálního kostela sv. Jana Křtitele* (dnes sloužící pravoslavné církvi) dle technologií stanovených při opravě západní fasády v roce 2018, práce prováděla jiná firma.

Náročná celková rekonstrukce, včetně složitého statického zajištění stavby, je připravena pro *kostel Nanebevzetí Panny Marie v Gruntě*.

Z dalších menších úspěchů lze zmínit odstranění velkoplošných reklamních plachet z fasád bývalého zájezdního *hostince Zlaté Slunce v Chocenicích*, které hyzdily památku u staré císařské silnice mezi *Českým Brodem a Kolínem*. Havarijní stav objektu se však každým rokem zhoršuje a zahájení opravy je v nedohlednu.

Ing. arch. Dorota Havlíková

Okres Kutná Hora

Správní obvod obce Čáslav

Za velice významnou akci uskutečněnou na území *městské památkové zóny Čáslav* v roce 2019 je potřeba považovat opravu části *městského opevnění*. Jedná se sice o krátký úsek hradby situovaný mezi hotelem Grand a Dusíkovým divadlem, zároveň jde ovšem o vůbec první opravné práce na této významné kulturní památce od její masivní rekonstrukce v 70. a 80. letech 20. století. Tehdy byly dochované části opevnění téměř celoplošně opatřeny novým lícem z nepůvodního, velmi tvrdého markovického amfibolitu zděného na cementovou maltu. Historické zdivo tak zůstalo uzavřeno pod zcela neprodyšným pláštěm a zároveň je dlouhodobě vystaveno vlhkosti,

Čáslav (správní obvod obce Čáslav), městské opevnění: a – úsek hradby mezi hotelem Grand a Dusíkovým divadlem během opravy; b – po opravě. Po širším rozkrytí líce byla zjištěna celoplošná hloubková degradace emplektomu, vyzděného převážně z rul a vápenné malty s vysokým podílem hlíny. Vzhledem k tomu, že nepůvodní líc z markovického amfibolitu byl při předešlé rekonstrukci proveden v celém rozsahu hradeb, a také s přihlédnutím k ne zcela optimálním vlastnostem ruly jako stavebního materiálu bylo rozhodnuto o opětovném užití markovického amfibolitu. Tentokrát ovšem za použití vápenné malty s nízkým podílem hydraulické složky dle návrhu technologa a při důsledném provázání líce s jádrem. Mimo to byl historický emplekton zajištěn kovovou sítí s velkými oky, s dodávkou místy provázán kovovými trny a opatřen lokálními průduchy. Koruna by měla být v průběhu jara 2020 opatřena zadrnováním (foto B. Schmidová).

kteřá do něj proniká trhlinami a poškozenými místy. Devastující účinek tohoto z dnešního pohledu zcela nevhodného postupu se v posledních letech projevuje lokálními poruchami. V případě řešeného úseku se jednalo o vyvalení části zdiva v patě hradby, tedy poruchu značně alarmující. Řešení opravy představovalo náročnou úlohu jak z hlediska technického a technologického postupu, tak z hlediska stanovení celkové, z památkového hlediska nejvhodnější koncepce, která se stane určující pro obnovu dalších částí opevnění. Celá akce probíhala za finanční podpory z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón a v úzké spolupráci orgánů památkové péče, archeologa, statika, zástupců města a prováděcí firmy. V roce 2019 byla dále dokončena jedna rozsáhlá etapa celkové obnovy historické části *Dusíkova divadla*, která zahrnovala vnější plášť budovy a vnitřní prostory určené divákům mimo samotné hlediště. Ve jmenovitě zapsané památce městského domu *čp. 197* proběhla druhá, finální etapa výměny okenních výplní. V roce 2018 realizovaná obnova hlavního průčelí památkově chráněného domu *čp. 167* byla v roce 2019 završena osazením zdobného dřevěného výkladce.

Mimo jmenovitě chráněné objekty se na území MPZ odehrály dvě významnější akce. Tou první je celková obnova *městského domu čp. 110* na nároží ulic *Klimenta Čermáka* a *Formíkovy*. Fasády nevhodně upravené mladšími stavebními zásahy a opatřené nekvalitní břízolitovou omítkou byly kultivovány sjednocením tvaru okenních otvorů na tradiční převýšený formát, provedením hladké omítky s nátěrem v jemných přírodních tónech a v neposlední řadě osazením dřevěné výlohy s dřevěným reklamním štítem. V rámci úprav objektů spadajících pod plošnou památkovou ochranu jde, i přes dílčí nedostatky a rozpory, o poměrně zdařilý příklad. Dále byla zahájena oprava části fasády a výměna odpovídající části výplní na domu *čp. 75*. Tento bývalý objekt okresního soudu je architektonicky výraznou stavbou, která významným způsobem dotváří obraz *náměstí Jana Žižky z Trocnova*. Vzhledem k pozdnímu zahájení akce byly nicméně práce v závěru roku pozastaveny.

Mimo město *Čáslav* byly opět realizovány zejména opravy venkovských kostelů. V obci *Vlkaneč* pokračovala obnova fasád *kostela sv. Jakuba Většího*, a to opravou severního průčelí. Z důvodu pozdního zahájení prací ovšem došlo pouze k obnově omítek, aplikace nátěru a oprava kamenických prků byla ponechána na další etapy. V obci *Potěhy* se navázalo na statické zajištění boční kaple *kostela sv. Gotharda* opravou povrchových úprav konstrukcí. Zatímco fasáda byla obnovena do finální podoby, přičemž barevnost fasádního nátěru byla odvozena od stávajícího řešení kostela, v interiéru byla letošní etapa ukončena ve fázi sjednocení omítek novou štukovou vrstvou. Významnou a dlouho očekávanou akcí bylo osazení nově provedeného krovu na severozápadní věž *kostela Nejsvětější Trojice v obci Zbyslav*. V obci *Starkoč* byl díky aktivitě Spolku pro záchranu kostela ve Starkoči obnoven strop s falešnou klenbou v presbytáři *kostela Nanebevzetí Panny Marie*. Celková obnova pokračovala i na *kostele sv. Václava* v obci *Bílě Podolí*, kde na opravu střechy navázala oprava fasády. Zde je ovšem potřeba konstatovat, že navzdory připomínkám zástupců památkové péče nedošlo k plnohodnotné rehabilitaci profilací architektonického členění. Za tímto závažným nedostatkem stojí především nedůsledně nastavené požadavky obce pro výběrové řízení, z nich vycházející podhodnocený rozpočet a konečně neochota zhotovitele i obce jako investora realizovat práce nad rámec výchozího rozpočtu, avšak v žádoucí kvalitě. Mimo církevní památky pokračovala obnova tzv. *zámečku čp. 3* v obci *Žáky*. Zde došlo k opravě střechy nad hlavní částí stavby. Bohužel je potřeba říci, že výsledek je z pohledu památkové péče značně rozpačitý, a to zvláště v provedení vikýřů. Ty byly již historicky pro obraz zámečku zcela zásadní, vzhledem k havarijnímu stavu původní konstrukce bylo nicméně odsouhlaseno vytvoření tvarových kopií. Důvodem nešťastného výsledku je souhra více faktorů, počínaje chybějícím prováděcím projektem a konče neochotou majitele spolupracovat ve stěžejním období realizace se zástupci památkové péče. V areálu zámku *Filipov* neznámí vandalové poničili vstupní dvoukřídle dveře do *hrobky* v zámeckém parku. Ty byly nicméně záhy opraveny městem *Čáslav* jako vlastníkem památky.

Ing. arch. Barbora Schmidová

Správní obvod obce Kutná Hora

V *městské památkové rezervaci Kutná Hora* patřila jako už tradičně ke stěžejním akcím na revitalizaci historického jádra města obnova střech a fasád objektů. První kategorii odstartovala postupná rekonstrukce střech významně pozdně gotické budovy *Hrádku*, v roce 2019 započatá opravou krovu a výměnou krytiny z přírodní břidlice na věži. Podobně jako před pěti lety na *karneru v Sedlci*, ale ve větším měřítku, se tu podařilo realizovat dnes běžně nepraktikované řešení spod-

Kutná Hora (správní obvod obce Kutná Hora), Barborská ulice, čp. 28. Mezi stěžejní akce roku 2019 patřilo v kutnohorské rezervaci započetí 1. etapy postupné rekonstrukce střešního pláště gotického Hrádku. Při obnově střech se na podnět garanta NPÚ podařilo prosadit neobvyklé řešení spodního ukončení střechy pod žlabem, kde namísto podkladního plechu je pás šablon; toto řešení zde v minulosti existovalo a zachycují jej historické fotografie (foto A. Pospíšil).

ního ukončení střechy pod žlabem, kde namísto širokého podkladního plechu je pás břidlicových šablon; toto řešení zde v minulosti existovalo a zachycují jej historické fotografie už od poloviny 19. století. Šablony z přírodní břidlice rovněž kompletně pokryly mohutnou mansardovou střechu významného barokního *paláce v areálu Kouřtmské brány čp. 59* a objevily se opět na jižní části střechy domu *čp. 15*. Na podobně panoramaticky exponovaném objektu jako je kutnohorský *Hrádek* se na budově *Arciděkanství* po letech opět zaskvěla keramická taška bobrovka na jižní části střechy, která vystřídala nevhodnou porevoluční betonovou tašku. Akci doprovázela oprava krovové konstrukce, kompletní výměna úžlabní části a ztužení stropů nad sálem 1. patra, kdy 13 m dlouhé trámy byly expedovány do půdního prostoru prostřednictvím jeřábu z přilehlého parku Pod Vlašským dvorem. Nová palená krytina z bobrovek nebo drážkových tašek byla položena na střechy domů *čp. 264, 289, 424* a v další etapě z prejzu na barokním *klášteře sv. Voršily*, vláknocementová šablona pak na *čp. 338* s příkladně obloženými pultovými vikýři maloformátovými šablonami. Druhé kategorii obnovy historického jádra – obnově fasád, v roce 2019 vévodilo několik akcí. Na prvním místě jmenujme opět objekt *Arciděkanství*, který podobně jako *Jezuitská kolej* vstoupil do kutnohorského panoramatu běloskvoucimi fasádami v jižním a západním pohledu. Během samotné obnovy fasády bylo však nejprve nutné staticky zajistit havarijní nadpraží renesančních oken a tvarově zrekon-

Kutná Hora (správní obvod obce Kutná Hora), Jakubská ulice, čp. 1. Objekt Arciděkanství vstoupil do kutnohorského panoramatu běloskvocími fasádami v jižním a západním pohledu. Během obnovy fasády proběhlo statické zajištění havarijního nadpraží renesančních oken a tvarově byla zrekonstruována barokní štuková výzdoba západní fasády. Konstrukce arkýře byla kompletně rozebrána, nejvíce poškozené prvky protézovány a jako střešní krytina se použila stará měď s charakteristickou ušlechtilou patinou, získaná z pultových střech chrámu sv. Barbory, kde byla nahrazena novou. V následující etapě přibude na soklu treláž s popínavou zelení (foto A. Pospíšil).

Kutná Hora-Sedlec (správní obvod obce Kutná Hora), kaple Všechných svatých s kostnicí. V této etapě obnovy sedleckého karneru bylo možné nahlédnout poprvé po staletích do konstrukce pyramidy složené z lidských kosterních pozůstatků v severozápadním koutě ossaria. Původně se očekával sofistikovaný systém rozložení kostí a lebek v jednotlivých vrstvách pyramidy, zjištěná situace byla nakonec překvapivě prozaičtější: pečlivě vyskládaný byl pouze obvodový plášť, zbytek pyramidy tvořila různorodá směs lidských ostatků a stavební suti (foto A. Pospíšil).

struovat barokní štukovou výzdobu západní fasády, která byla díky povětrnostním vlivům již zcela nečitelná. Čistě vápená technologie barevného nátěru byla realizována na fasádě domu čp. 134 a následovala oprava včetně barevného nátěru dalších fasád: čp. 75, 59, 67, 72, 104–105, 144, 165, 289, 304 a 496. Koncem druhé dekády 21. století bylo započato několik velkých akcí celkových rekonstrukcí objektů s přesahem do dalších několika let: na prvním místě stojí obnova fasádního pláště kostela sv. Jakuba včetně statického zajištění havarijní sakristie a severní věže financovaná z dotačních prostředků IROP, která se rozeběhla předstihovým archeologickým průzkumem a odstraněním omítek z poslední rekonstrukce v ob-

Kačina (správní obvod obce Kutná Hora), areál zámekského parku. Oprava příkopu typu HA-HA byla provedena ve dvou krocích: Jako první bylo provedeno vyčištění příkopů od splavené zeminy, z prostoru příkopu a zdíva byly odstraněny dřeviny a pařezy s vegetací, jen několik hodnotných stromů bylo respektováno a zeď dle aktuální situace domodelována. Ve druhém kroku byly opěrné zdi kompletně přezděny z původního materiálu s příměsí chybějícího identického kamene s respektováním původního charakteru zdění (foto A. Pospíšil).

dobí 2. světové války. Průzkumová činnost doprovázela také 1. etapu rekonstrukce a adaptace domů čp. 37 a 38 na hotelový komplex, který nemá v centru města v polistopadové éře období. Naopak dokončena byla celková rekonstrukce objektu čp. 289, kde vzniklo nové sídlo centra poskytování sociálních služeb Oblastní charity.

Mimo historické centrum, na území bývalého cisterciáckého kláštera v Sedlci, patří již dlouhou řadu let prioritou celkové obnovy kaple Všechných svatých s kostnicí. V roce 2019 bylo možné nahlédnout poprvé po staletích do konstrukce pyramidy složené z lidských kosterních pozůstatků v severozápadním koutě ossaria. Práce souběžně pokračovaly na podzemní novostavbě návštěvnického centra, kde se vzorkovaly omítky z dusané hlíny, jako budoucí povrchové úpravy stěn. V areálu společnosti Philip Morris ČR a.s. byly v budově bývalého konventu čp. 1 dílčím způsobem realizovány postupné opravy omítek v interiéru a novodobá vrata v průčelí Santiniho věže nahradila replika klasicistního výrobku doloženého na základě historické fotografie a upřesněného garantem NPÚ. Další etapou pokračovala oprava omítek kostela sv. Vavřince na Kaňku a v opravované ohradní zdi hřbitova byla osazena vjezdová brána podle návrhu garanta NPÚ, v téže lokalitě byla dokončena 2. fáze opravy fasády radnice čp. 1. Závěrem výčtu akcí v širším kutnohorském obvodu připomeňme dvě nejvýznamnější: obnovu zvonové stolice románského kostela sv. Jakuba v obci Jakub, kde se tradiční tesařskou technikou a prostřednictvím celodřevěných spojů opravila renesanční konstrukce v interiéru věže a doplnila novou konstrukcí vyšších pater pro osazení dvou historických zvonů. Na dohled od sv. Jakuba proběhla první etapa opravy příkopů typu HA-HA v areálu zámku Kačina. V současnosti je již tento prvek nefunkční, ale představuje význačnou původní součást parku této NKP. Oprava byla provedena ve dvou krocích: Jako první bylo provedeno vyčištění příkopů od splavené zeminy, z prostoru příkopu a zdíva byly odstraněny dřeviny a pařezy s vegetací, jen několik hodnotných stromů bylo respektováno a zeď dle aktuální situace domodelována. Ve druhém kroku byly opěrné zdi kompletně přezděny z původního materiálu s příměsí chybějícího identického kamene a koruna opatřena drnovým balem.

PhDr. Aleš Pospíšil

V kutnohorském obvodu především pokračovaly práce započaté v předešlých letech. Velmi významná a rozsáhlá akce se odehrála v obci Čestín, kde byla dokončena obnova fasád fary a zároveň došlo k opravě západního průčelí kostela sv. Petra a Pavla. Kostel je monumentální stavbou, vybudovanou podle projektu K. Prantera v letech 1859–1861 na místě zbouraného románského kostela, a jeho fasády jsou bohatě zdobeny plas-

Čestín (správní obvod obce Kutná Hora), kostel sv. Petra a Pavla – pravý vstupní portál před a po obnově. Základní profilace včetně konzolek po stranách je provedena na místě ze štku. Bohatý rozvilinový dekor na vrcholu je sestaven z terakotových tvarovek, hlavice zdvojených sloupků po stranách portálu jsou vytesány z červeného pískovce. Kamenné a terakotové prvky byly restaurovány, štukové profilace byly opraveny řemeslně a veškeré plastické členění bylo v souladu s původním řešením sjednoceno monochromním nátěrem (foto B. Schmidová).

Kácov (správní obvod obce Kutná Hora), zámek, východní fasáda. Jedna ze tří obdobných suprafenester zdobící okenní otvory v patře, potažmo zvýšeném přízemí věže. Ve spodní části je umístěn maskaron rámuující krajinu se šibenicí (foto B. Schmidová).

tela sv. Bartoloměje nepříliš rozsáhlou, avšak co do provedení poměrně náročnou etapu kotvení znovu osazeného krovu věže ke zdivu. Opravou západního průčelí byla v roce 2018 dokončena celková obnova vnějšího pláště kostela sv. Jakuba Staršího v obci Paběnice. Tvarově chybné provedení volut ve štítu si nicméně vyžádalo nápravu, která byla z důvodu klimatických podmínek ponechána na rok 2019. Tato úprava dřívější opravy již proběhla velmi důsledně a v úzké spolupráci se zástupci památkové péče. Nejrozsáhlejší akcí probíhající v kutnohorském obvodu mimo samotné město Kutná Hora je pokračující obnova areálu zámku v Kácově. Vedle opravy východního průčelí zámku včetně fasád věže byla zahájena obnova arkádové spojovací chodby mezi zámkem a kostelem Narození Panny Marie a k ní přiléhajícího provozního objektu, dále byla uskutečněna demolice novodobých garáží, vzniklých přestavbou jižního křídla hospodářského dvora. Ani letos se bohužel v průběhu prací nepodařilo zcela předejít jistým nesrovnalostem a neshodám zástupců památkové péče s investorem a zhotoviteli. Na vině je zejména realizace velkého objemu prací v krátké době a bez důsledné projektové a předprojektové přípravy. Restaurátorský průzkum a projekt celkové rekonstrukce a stavebních úprav areálu pro nové využití jsou zpracovávány a konzultovány souběžně s již probíhajícími pracemi. Mimo další drobné akce na jednotlivých památkách byly v roce 2019 opět konzultovány a posuzovány stavební úpravy v plošně památkově chráněných územích.

Ing. arch. Barbora Schmidová

V areálu kostela sv. Prokopa v Záboří nad Labem se pokračovalo v nedokončeném statickém zajištění jižní předsíně, stávající lodě, dle projektu Ing. J. Rineše z roku 2003 aktualizovaném Ing. Jiřím Starým. Etapa navázala na rok 2018, pokračovalo se v statickém zajištění deformací zdiva nad okenními oblouky včetně finálního restaurování omítek, stejně jako zajištění trhlín postranních stěn (východní a západní) a restaurování omítek. Obvodové zdivo bylo zpevněné táhly ve všech stranách, podélné východní táhlo přechází i prostorem sakristie, čímž je přitaženo zdivo dodatečně klasicistní přízdívky. Tato táhla jsou viditelná v interiéru lodi. Momentálně největší statickou poruchou je trhlina mezi románským obvodovým pláštěm, přízdívkou předsíně a ještě dodatečnou přízdívkou sakristie, vše v poměrně malém úseku zdiva v jižní stěně schodiště na oratoř. Práce prováděl kameník Martin Tamchyna, restaurování omítek pan restaurátor Jan Bradna.

Ing. arch. Dorota Havlíková

Okres Mělník

Správní obvod obce Mělník

Na území městské památkové zóny Mělník byla v roce 2019 řešena běžná agenda – obnovy a výměny oken, opravy fasád a střech, umístění reklamních zařízení, zateplení, půdní vestavby apod. Z této běžné agendy je nutno vyzvednout povedenou obnovu uliční fasády domu čp. 337 v ulici Pražská. Oprava fasád proběhla také na dalších městských domech – např. čp. 9, čp. 112, čp. 133 nebo na čp. 343, kde byla opravována obě uliční průčelí do ulice Pražská i Macharova. Budova bývalé dětské nemocnice se po dlouhých letech neúdržby fasád sice dočkala opravy, ale prováděcí firma práce provedla v průměrné kvalitě, což se projevilo zejména na nekvalitně provedených opravách štukatérských prvků (požadavek na odstranění druhotných nánosů na stucích a kvalitní doplnění nebylo provedeno, jelikož v rozpočtu s kvalitní prací štukatéra, ač byl v závazném stanovisku požadován, nebylo počítáno), rozbarvení a po několika měsících také na degradaci a sprašování nátěrů fasád, které zřejmě byly provedeny ve špatných klimatických podmínkách. Opravena byla s fasádami také střecha a v roce 2020 má být pokračováno v obnově věžičky. Nadále probíhala nepovolenou výměnou původních oken a snahami o legalizaci označení prodejny Sakura sushi stavební degradace budovy DBK čp. 99. Mezi nejvýznamnější stavební akce na území města Mělník patřila další etapa obnovy kostela sv. Petra a Pavla v rozsahu cca poloviny severní střešní roviny lodi. Vzhledem k havarijnímu stavu střešní krytiny a lokálnímu poškození krovu z důvodu zatékání byly prioritně předchozím rokem prováděny práce na opravě krovu a výměně prejzové krytiny. Na městském domě čp. 3 se opravil světlík a byly restaurovány vitráže v něm osazené. V interiéru Pražské brány došlo k výměně dřevěných schodišť z důvodu bezpečnosti provozu. V budově radnice čp. 1 byla s přesahem do roku 2020 zahájena rekonstrukce elektroinstalace včetně svítidel. V závěru roku byly na náměstí Míru nalezeny ve výkopu nového ukotvení vánočního stromu pozůstatky kamenného objektu, zřejmě příručního sklípku pro prodejce potravin. Nález byl důsledně archeologicky zdokumentován a následně šetrně zakryt.

Ve správním obvodu obce Mělník byly realizovány převážně pokračující akce obnov kostelů. V Čechelicích byla opravena

Mělník (správní obvod obce Mělník), městský dům čp. 343 v Pražské ulici; pohled na rekonstruované uliční fasády a střechu bývalé dětské nemocnice. Prováděcí firma práce provedla v průměrné kvalitě, což se projevilo zejména na nekvalitně provedených opravách štukatérských prvků, rozbarvení a po několika měsících také na degradaci a sprašování nátěrů fasád, které zřejmě byly provedeny ve špatných klimatických podmínkách (foto V. Hlaváčková).

Mělník (správní obvod obce Mělník), městský dům čp. 337 v Pražské ulici: a – uliční fasáda domu před zahájením stavebních prací; b – uliční fasáda po rekonstrukci. Barevnost nátěru byla vybrána na základě rodinných vzpomínek vlastníka. Rekonstrukci prováděla zkušená mělnická firma Šikner (foto V. Hlaváčková).

tři východní pole presbytáře kostela sv. Havla jako další etapa celkové obnovy fasád. S celkovou obnovou fasád se v rozsahu východní věže pokračovalo také na kostele Panny Marie Vítězné v Řepíně. Pokračovalo se také výměnou oken fary v Cítově, a to na uličním průčelí. Na zámku ve Stránce u Mšena byla vyměněna další část původních, ale dožilých, okenních výplní za kopie. Dále byla v závěru roku bez oznámení započaty práce zástupcům památkové péče a bez dodržení některých podmínek závazného stanoviska opravena ohradní zeď v severovýchodním nároží areálu. Výsledek těmito skutečnostmi také odpovídá a bude žádoucí provést korekci provedených prací. U kostela sv. Václava ve Vysoké byly v odpovídající kvalitě provedeny obnovné práce na obou sakristiích z důvodu zatékání střešní konstrukcí a zvýšené vlhkosti zdiva. Odvodnění kostela bylo také předmětem konzultací a bude řešeno v rámci projektové přípravy. Konzultována byla také obnova evangelického kostela ve Vysoké. Pouze v malém rozsahu pokračovaly v roce 2019 obnovné práce na pohřební kapli Lobkowiczů v Hoříně, kde došlo k výstavbě dvou nových ohradních bran a osazení nových pískovcových balustrád terasy. Havarijní stav lze i nadále konstatovat u zámku v Byšicích. Nadále přetrvávají majetkoprávní spory mezi vlastníkem stavby a vlastníkem pozemku. Prováděné údržbové práce ovšem začínají být pozvolna viditelné a chátrání objektu se alespoň částečně zpomalilo. V roce 2019 vlastník provedl vyklizení suti z klenutých místností přízemí východního křídla, opravu zdiva místností a klenby průjezdu a odvodnění vnější obvodové stěny.

Mělník (správní obvod obce Mělník), městský dům čp. 3 na nám. Míru. V roce 2019 proběhla oprava zasklení a stěn světlíku a restaurování vitráží: a – vitrážová výplň světlíku nad schodištěm z interiéru (foto V. Hlaváčková); b – nosná konstrukce pro vyrovnání, posílení a nátěru (foto V. Hlaváčková); c – nosná konstrukce s osazenými vitrážovými skličky po restaurování a doplnění nových sklíček místo nepůvodních (foto T. Cachová).

Na území ochranného pásma zámku Liběchov byla převážně řešena běžná agenda. Na zámku Liběchov pokračovaly ve vysoké řemeslné kvalitě obnovy krovu a střešního pláště. Významným krokem pro Liběchov bylo započetí projekčních prací a získání stavebního povolení na obnovu kaple sv. Ducha a Božího těla, zv. Kostelíček. Projektová dokumentace byla zpracována velmi kvalitně a s ohledem na hodnoty

Mělník (správní obvod obce Mělník), nález příručního sklípku na nám. Míru (foto V. Hlaváčková).

Hořín (správní obvod obce Mělník), pohřební kaple Lobkoviců. Pohled na jednu z nově dostavených bran a nové balustrády v průběhu stavebních prací (foto V. Hlaváčková).

budovy. Do budoucna lze tedy doufat v celkovou obnovu této výrazné dominanty *Liběchova* i okolní krajiny.

Na pokraji samotné existence se ve správním obvodu obce *Mělník* i nadále nachází *vinici dům s kaplí v Mělníku-Vehlovicích, mlýn, hájovna a zahradnictví* v areálu zámku v *Hoříně*. Ve vážném havarijním stavu se nachází *areál zámku v Hoříně, zámek v Byšicích, zámek v Liběchově, hotel Harašov v Janově Vsi, budova lázní v areálu kaple Boží Voda v Liběchově* nebo *vodní mlýn v ulici Čertovská v Mělníku*.

Mgr. Veronika Hlaváčková

Na území městské památkové zóny *Mšeno* probíhal v roce 2019 čilý stavební ruch zaměřený zejména na stavební údržbu dochovaného stavebního fondu. Nejvýznamnější stavební akcí na území MPZ byla pokračující celková obnova fasády *kostela sv. Martina*. V rámci dané etapy byla zahájena obnova první části severního průčelí, které je obráceno k náměstí, a je tak pohledově nejexponovanější. V průběhu realizace se vyskytly drobné obtíže s napojováním a scelováním jednotlivých úseků omítek v důsledku horkého počasí. Souběžně probíhala oprava kamenných soklů a jejich čištění a doplnění poškozených částí. V památkově chráněné budově *sokolovny čp. 22 v ulici Na Skalíčkách* byla realizována obnova některých původních výplňových dveří, při které byly odstraněny nevhodné novo-

dobé úpravy a provedena repase s doplněním chybějících a poškozených částí a obnoven fládrovaný povrch. Vedle těchto hlavních akcí byla na území MPZ realizována řada menších, avšak neméně významných stavebních úprav a obnov objektů, které nejsou kulturními památkami ve smyslu zákona, podpořených z Fondu regenerace, zřízeného městem Mšeno. Z celé řady větších i menších stavebních akcí je třeba vyzvednout zejména dokončení rekonstrukce zaniklého krovu a střechy na objektu *čp. 92 v Přemyslově ulici* v severní části města, která byla zahájena již předchozího roku. V tomto roce byla položena krytina z pálených bobrovek a obnoveny větrací vikýře podle dobové fotodokumentace. Jedná se o patrový dům bývalého hostince, který byl dlouhá léta ponechán bez jakékoli údržby a doveden na pokraj zániku. Objekt je situován v horní části ulice, nárožím směřuje k její ose, proto má rekonstrukce jeho střechy velmi pozitivní vliv na vzhled celé ulice. Ve výčtu významných počínů realizovaných na území MPZ Mšeno je třeba vyzdvihnout také dokončení rozsáhlé stavební akce, jakou byla *regenerace ulice Mělnické*. Práce přinesly nejen obnovu vlastní komunikace, ale zejména navazujících chodníků a prostranství, která dotvářejí celkový charakter ulice. Staré, esteticky nevhodné betonové dlažby byly nahrazeny kamennými, byl upraven parter u evangelické modlitebny a před hřbitovem. Součástí regenerace byla výměna prvků veřejného osvětlení a městského mobiliáře. Všechny výše uvedené akce dokládají nevšední péči vedení města o vzhled MPZ a její hodnoty.

Mgr. Jana Berková

Správní obvod obce Kralupy nad Vltavou

Na území správního obvodu *Kralupy nad Vltavou* byl ve městě realizován záměr čištění a vysprávký žulového vstupního schodiště neogotického *kostela Narození Panny Marie*

Chvatěruby (správní obvod obce Kralupy nad Vltavou), pohled na detail opravy hradu. Nově jsou osazovány chybějící parapety novým pískovcem a následně budou opatřeny olověným plechem (foto D. Hofreiterová).

Zeměchy (správní obvod obce Kralupy nad Vltavou), kostel svatého Jana Křtitele: a – stav před opravou; b – v konečném výsledku zdařilá oprava prostředí kostela zvelebila (foto D. Hofreiterová).

a sv. Václava postaveného arch. Arnoštem Živným v letech 1894–1895.

Od roku 2007 probíhají nepřetržitě práce na konzervaci hradní zříceniny a zdiva nedokončeného *zámku v Chvatěrubech*. V roce 2019 proběhlo dokončení opravy soklové části jižního průčelí, v roce 2020 se bude pokračovat směrem k zámku.

Stavební činnost na nepřiměřeně rozsáhlé zastavitelné ploše jižní a východní části území *ochranného pásma Veltrusy* se zaměřovala především na výstavbu soudobých rodinných domů. Dále byly zahájeny stavební úpravy *hřbitovního domu čp. 187* z konce 19. století v *ulici Františka Šafaříka*, jehož prvotní projekt se zateplením se podařilo zdárně památkově korigovat. Prováděcí firma se zkušenostmi s opravami historických staveb svým profesionálním přístupem pomohla

vyřešit ztužení koruny obvodového zdiva bez rozebrání štítů. Jediným úskalím zůstala plastová okna v dekoru dřeva.

V obci *Nelahozeves* na území *ochranného pásma* probíhají projekční přípravy na úpravu železniční trati v souvislosti s modernizací provozu. Již po třetí byla projednávána přístavba *materšské školky* po každé s jiným předloženým projektem. Projekčně byla připravena stavební úprava domu *čp. 30 v ulici Dvořákova stezka* s respektem k požadavkům a doporučením zástupců památkové péče.

V obci *Zeměchy* na barokním *kostele svatého Jana Křtitele*, postaveného z iniciativy Anny Marie Františky velkovévodkyně Tokánské architektem a stavitelem Václavem Špačkem v letech 1722–1723, probíhaly drobné udržovací práce za pomoci dobrovolníků. Toto duchovní místo bylo „oživeno“ koncerty klasické hudby pořádaných spolkem Hudba staví chrámy založeným na podporu kostela. Významnou stavební akcí v konečném výsledku kladně hodnocenou po důkladných úpravách a retuších bylo restaurování rozvolněného a poškozeného vyrovnávacího schodiště směřujícího ke vstupu do kostela. Na ni navázalo místo nevhodné betonové kostky na ploše mezi vstupem a schodištěm položení dlažby z valounů opakující vydláždění mezizpodest strmého schodiště v ose vstupu.

Ing. Dita Hofreiterová

Správní obvod obce Neratovice

Na území *městské památkové zóny Kostelec nad Labem* byla v uplynulém roce řešena převážně běžná agenda jako opravy fasád a střech, ploty nebo novostavby. Velmi pozitivně hodnotíme obnovu krovu a střešního pláště presbytáře *kostela sv. Víta*. Dožilá prejzová krytina byla nahrazena bobrovkou. Konstrukce a vzhled vikýřů byl upraven tak, aby odpovídal dochovaným historickým fotografiím. Významným posunem ve zlepšení stavu *Občanské záložny čp. 314* bylo provedení opravy stropů ve 2. NP napadených dřevokazným hmyzem, udržovací práce na věžičce, kterou zatékalo do podkrovní, a zaslepení oken plachtami. Budova je tedy výjma havarijního stavu fasády stabilizovaná. V roce 2019 probíhala také bez dohledu i dozoru zástupců památkové péče výstavba dlouho konzultované *přístavby Základní školy T. Stolzové* ve dvoře školního areálu. Zpětně viděno bylo připuštění takto rozsáhle přístavby z hlediska památkové péče příliš vstřícným a chybným krokem s dopadem na urbanismus obce.

Ve správním obvodě obce *Neratovice* pokračovala obnova dvou bran v ohradní zdi a podlahy sakristie *kostela Nanebevzetí Panny Marie v Lobkovicích*. Pod betonovou mazaninou v sakristii byla nalezena starší cihelná dlažba, jejíž stav a přetažení mazaninou neumožnilo její zachování. Byla tedy nahrazena novou cihelnou dlažbou kladenou do pískového lože a vyspárovanou vápennou maltou. Obnova východní brány bohužel probíhala za časové tísně, vypjaté situace a špatné

Libiš (správní obvod obce Neratovice), evangelický kostel: a – pohled na kostel a ohradní zeď po celkové obnově vnějšího pláště. Chybí pouze osadit ozdobného kohouta na hrotnici; b – vstupní dveře do kostela před restaurováním; c – vstupní dveře po restaurování (foto V. Hlaváčková).

Chlumín (správní obvod obce Neratovice), hospodářská budova v areálu zámku. V areálu zámku dochází i přes všechny snahy zástupců památkové péče k chátrání hospodářských budov (foto V. Hlaváčková).

komunikace, což se odrazilo na výsledné podobě pokrytí koruny brány. Z minulosti navýšené koruny nástavce brány byly odbourány přízdívky, aby došlo k navrácení původního tvaru. Složitý tvar koruny se ale již nepodařilo v odpovídajícím tvaru pokrýt. Myšlenka rehabilitace vzhledu a členění kaple zůstala bohužel na půli cesty. Oprava severní brány se po výměně prováděcí firmy výrazně zlepšila a proběhla zcela dle požadavků památkové péče. V *Lobkovících* byla dále projednávána revitalizace *návsi* s ohledem na vytvoření kvalitního veřejného prostranství pro setkávání občanů a vytvoření důstojného prostředí místním památkám. S vlastníkem *zámku Lobkovice* byl konzultován záměr obnovy areálu.

Po rozsáhlé obnově věže *kostela sv. Máří Magdalény v Chlumíně* v roce 2018 mělo v roce 2019 dojít na obnovu střechy presbytáře a sanktusníkové věžičky za finanční podpory MK ČT z Programu záchrany architektonického dědictví. Do výběrového řízení se bohužel nepřihlásila žádná firma, proto bylo přikročeno k výměně okenních výplní a restaurování vitráží. Ovšem ani tato náhradní akce se nezdařila v plném rozsahu a zástupci památkové péče k jejímu výsledku museli vznést výhrady. Okenní výplně sice tvarově odpovídaly starším, ale povrchová úprava byla truhlářem zvolena v jiném odstínu než již dříve vyměněná žaluziová okna a výplně na věži (místo odstínu dub byl zvolen palisandr). Restaurování vitráží nebylo zčásti provedeno vůbec. V *areálu zámku Chlumín* také nadále dochází k vážnému chátrání hospodářských budov. Vlastník se mimo jiné neúspěšně pokusil o sejmutí památkové ochrany dotčených budov. Výkonný orgán státní památkové péče v roce 2019 zahájil řízení k uložení nutných opatření vlastníku nemovitosti dle § 10 odst. 1 zák. č. 20/1987 Sb., které ovšem odvoláním vlastníka a následným prodejem budovy skončilo nezdarem.

V první půli roku 2019 byla dokončena celková obnova vnějšího pláště *evangelického kostela v Libiši*. Dokončena byla oprava ohradní zdi, výměna okenních výplní a restaurování dveří. Dle průzkumu barevnosti byla pod kováním na dveřích nalezena okrová barevnost a z rubové strany fládr. Samotné kování bylo pocínované. S ohledem na tento nález byla povrchová úprava dveří i okenních výplní provedena v nálezu odpovídající barevnosti. Obnova vnějšího pláště tak dostala pověstnou finální „tečku“.

Mgr. Veronika Hlaváčková

Okres Mladá Boleslav

Správní obvod obce Mladá Boleslav

V městské památkové zóně *Mladá Boleslav* byla v roce 2019 prováděna na *Staroměstském náměstí* oprava interiéru dvorního objektu domu ležícího v partii městského opevnění kulturní památky *městského domu čp. 19*. Byly zajištěny původní omítky s nátěry v přízemí a pokračovalo a následovalo jejich doplnění. *Bývalý Masarykův dům sociální péče* prošel obnovou původních okenních výplní a nepůvodní okenní výplně byly vyměněny za nové. Byla obnovena segmentová okna, provedená jako kopie několika dochovaných originálních segmentových oken. V *Kosmonosích na zámku* došlo k obnově parketových podlah ve třídách. U bývalého tzv. *Špitálu čp. 142 v Boleslavské ulici* probíhalo doplňování vnitřních vápenných omítek, původní omítky byly zajištěny, došlo také k ne zcela zdařilé výměně výplní otvorů. Na bývalém dobrovickém panství navázala další etapou obnova střechy nad vstupem do sakristie *kostela sv. Martina*. Pracemi na obnově vstupního portálu, dveří a okenních výplní pokračovala další etapa opravy *hřbitovního kostelíka sv. Jiljí v Rejšvicích*. Také u *kostela sv. Jana Nepomuckého v Rejšvicích* pokračovala další etapa obnovy krovu, laťování a zakrytí bobrovkami v části střechy nad vítězným obloukem a presbytářem. V *Jabkenicích v areálu kostela Narození Panny Marie* byla zahájena obnova střechy dřevěné jehlcové šindelem kryté zvonice se čtyřhrannou věží a vysokou střechou. Došlo k obnově dřevěných prvků konstrukce zvonice a kompletní výměně šindelové krytiny na části střechy nad hlavní římsou zvonice. V *Dobrovici v kostele sv. Bartoloměje* proběhla výměna rozvodů elektrického vedení. Před prováděním vedení proběhl restaurátorský průzkum omítek, podařilo se především využít původní trasy. Historická svítidla v lodi byla snesena, mělo by dojít k jejich restaurování a navrácení zpět. Práce obnovy střechy probíhaly také na sousední budově *fary*. Náročné, kvalitně provedené tesařské práce zahrnovaly výměnu a opravu částí původního krovu. Nedostatkem je umístění velkého množství sněhových zábran s dalšími doplňkovými prvky krytiny a chybné umístění lemování komína. V *Předměřicích nad Jizerou* probíhala rekonstrukce objektu *fary* pro společenské využití. V roce 2019 byl opraven krov a částečně vyměněna krytina.

Ing. Markéta Lindauerová

V *Bělé pod Bezdězem* bylo dokončeno restaurování interiéru sakristie *kostela sv. Kříže*. Jedná se o mimořádně hodnotný gotický prostor sklenutý žebrovou klenbou na střední pilíř. Restaurována byla částečně dochovaná malířská výzdoba včetně polychromie kamenických prvků. Další etapou pokračovaly práce statického zajištění *severního křídla zámku*. V návaznosti na zajištění kleneb arkád v patře bylo v letošním roce provedeno zajištění arkýře. Polygonální arkýř je shodně s průčelím arkád pojednán manýristickou malbou na čelní parapetní výplni s aliančním znakem. Konstrukce arkýře byla staticky narušena výraznými trhlinami prostupujícími římsou včetně parapetů. Zajištění spočívalo v přikotvení nosné konstrukce pomocí kotevních tyčí. V průběhu prací bylo nutné se vyvarovat zásahům, které by mohly ohrozit nástěnné malby. Postup prací navíc komplikoval nález původní ztužující konstrukce z trámů ve zdivu parapetů, která musela být vzhledem k pokročilému stavu narušení vyjmuta. V *areálu zámku* pokračovala obnova střešní krytiny bývalého hospodářského objektu čp. 2. Objekt situovaný na severní straně předzámčí byl ve 20. století přestavěn na byty. Náhrada stávající plechové krytiny za pálenou z tašek bobrovek přispěla k částečnému zlepšení vzhledu budov předzámčí. Zahájena byla oprava chodníků v ulici *České*. Na chodníku se z části zachovala mozaiková dlažba. Původní dlažba byla ve velkém rozsahu narušena při

Bělá pod Bezdězem (správní obvod obce Mladá Boleslav), kostel Povýšení sv. Kříže. Gotická sakristie patří k vzácně dochovaným prostorům sklenutým na střední pilíř. Sakristie byla poškozena nejen v důsledku předchozího zatékání, ale i nevhodnými stavebními zásahy, zejména nešetrným provedením elektroinstalace i některými povrchovými úpravami: a – na základě restaurátorského průzkumu, který prokázal ve velkém rozsahu dochovanou pozdně gotickou omítku s fragmenty figurální malby, bylo rozhodnuto o odkryvu a restaurování této vrstvy; b – celkový pohled do prostoru sakristie po odstranění novodobého olejového nátěru pilíře a restaurování omítek s fragmenty maleb a červené polychromie žeber klenby (foto E. Vyletová).

Bělá pod Bezdězem (správní obvod obce Mladá Boleslav), zámek. V návaznosti na zajištění kleneb arkád severního křídla pokračovaly práce statické zajištění arkýře, jehož konstrukce byla narušena výraznými trhlinami prostupujícími římsov včetně parapetů. V průběhu prací byla ve zdivu parapetů odhalena původní ztuzující konstrukce z trámů, která musela být vzhledem k poškození vyjmuta. Práce byly prováděny v součinnosti s restaurátorem, aby nedošlo k poškození dochovaných renesančních maleb (foto J. Müller).

mladších úpravách a částečně předlážděna z jiného materiálu. Charakteristickou součástí dlažeb chodníků jsou i nápisy se jménem majitele nebo označením živnosti, s jejichž zachováním návrh počítá. Návrh obnovy vychází částečně ze stávajícího stavu, pro obnovu zaniklého vzoru pak byly podkladem dobové fotografie. V ulici Umlaufově byla položena dlažba z nepravidelného kamene, navazující na dosud převážně dochované dláždění ulic po obvodu městského jádra. V letošním roce byla rovněž zahájena oprava fasády s výměnou krytiny domu čp. 88–89. Dům stojící vedle radnice patří k historické zástavbě západní strany náměstí. Při opravě byla snaha napravit některé nevhodné zásahy z minulých oprav, k nimž patří i obnova oken s dělicí příčkou v horní třetině, které nahradily stávající nečleněná okna části fasády. Na území městské památkové zóny probíhaly opravy fasád a střech několika domů. Nadále přetrvává problém s dodržováním památkových podmínek. Negativním příkladem je provedená obnova domu čp. 162. Dům stojící na nároží ulice Zámecké a náměstí patří k památkově hodnotným objektům roubené zástavby náměstí. Dům byl celkově v zanedbaném stavu, zachoval si však ve velkém rozsahu autentické konstrukce a detaily. K nim patřila i tabulková okna s vrchním kováním osazená v lici fasády. Ma-

jitel zcela ignoroval památkové podmínky a likvidaci původních oken, nevhodnou výměnou krytiny a dalšími stavebními zásahy značně degradoval celkový vzhled domu a jeho památkovou hodnotu. U některých zásahů je náprava možná, některé stavební zásahy včetně ztráty části autentických prvků jsou ale nevratné.

V Benátkách nad Jizerou byla zahájena oprava oken v budově děkanství. Budova děkanství je barokního původu upravená pravděpodobně v závěru 19. století. V objektu se zachovala špaletová dvoukřídlá šesti- a osmitabulková s vnějšími křídly osazenými v lici fasády ven otvíravými. Některá okna mají zachováno dobové kování ojediněle barokního typu druhotně přenesené. Část oken pak byla vyměněna ve 2. polovině 20. století. Vzhledem k tomu, že v minulosti došlo již k výměně části oken, navíc se zjednodušenými detaily i náhradou kování, byl při projednávání záměru kladen důraz na to, aby v objektu alespoň část původních historických oken zůstala zachována a byla odborně repasována. U ostatních je postupně prováděna výměna za truhlářské kopie. Opravena byla fasáda domu čp. 19, který je součástí zástavby jižní strany náměstí. Barokní dům s podloubím prošel v průběhu 20. století několika úpravami, při nichž bylo postupně odstraněno členění a v 80. letech 20. století byly u oken doplněny dekorativní sgrafitové prvky. Při opravě fasády byl současný stav v zásadě respektován s tím, že byly provedeny dílčí korekce týkající se členění a barevnosti.

V Březně pokračovaly práce na obnově barokního oplocení areálu zámku. V letošním roce byla dokončena obnova zděných pilířů před hlavním průčelím v návaznosti na kostel. Dále probíhala obnova omítek včetně štukových prvků hlavic, na které byly osazeny chybějící kamenné koule a šišky. Podkladem pro jejich obnovu byla archivní fotodokumentace i ojedinělý nález tohoto prvku v blízkosti stavby. Obnoveny byly plotové výplně z dřevěných latí. V rámci celkové obnovy průčelí kostela sv. Václava byly v letošním roce realizovány práce statického zajištění, spočívající v klínování a hloubkovém spárování trhlin zdiva včetně záklenku okna a v přikotvení západního průčelí systémem kotev. V kostele v Dolním Slivně pokračovala další etapou oprava fasád. V kostele v Hor-

Břežno, zámek (správní obvod obce Mladá Boleslav). Obnova barokního oplocení pokračovala před jižním průčelím zámku směrem do návsi. Dokončena byla oprava omítek včetně náročné štukatérské práce hlavic i osazení chybějících kamenných koulí a šišek. Podkladem pro jejich obnovu byla archivní fotodokumentace i ojedinělý nález tohoto prvku v blízkosti stavby (foto M. Jonáš).

Mnichovo Hradiště, hospodářský dvůr Hněvousice (okres Mladá Boleslav): a – Bývalá kočárová kolna stojící uprostřed dvora, byla v důsledku zanedbané údržby v havarijním stavu (foto E. Vyletová); b – v letošním roce byla dokončena obnova krovu a krytiny, prováděná postupně po etapách v průběhu několika let (foto E. Zápalková).

ním Slivně byla provedena truhlářská oprava vstupních dveří. V kostele v Dolním Bousově pokračovala obnova oken lodi. Stávající provizorní zasklení je postupně nahrazováno vitrážemi s šestihrany. Podkladem pro obnovu byly dobové fotografie i torzo olovené sítě objevené v sutí v interiéru kostela. V kostele v Kování pokračovaly tesařské práce opravy krovu a obnova krytiny nad částí střechy. V kostele v Řitonicích rovněž pokračovaly tesařské opravy v krovu s položením nové krytiny z tašek bobrovek nad presbytářem. Součástí opravy je i dřevěná korunní římsa ukončující průčelí, která byla lokálně vyspravena. V areálu zříceniny hradu Zvířetice pokračovaly konzervační práce torzálně dochovaného gotického paláce. V letošním roce byla provedena konzervace dvou kleneb. Zdivo kleneb bylo narušeno v důsledku pronikání vlhkosti, které způsobilo vyplavování malty ze spár a následné uvolňování a vypadávání kamenů zdiva. Oproti klenbě severní místnosti, která byla sanována v loňském roce, bylo zdivo kleneb narušeno pouze lokálně. Předmětem diskuzí během prací byl opět rozsah přezdívaní, které se podařilo omezit pouze na doplnění zdiva odtrženého čela klenby bez přezdívaní navazujících částí. Lokálně bylo zdivo kleneb sanováno ze spodní strany vyklínováním a doplněním uvolněných kamenů. Součástí letošní etapy byla rovněž konzervace zdiva severní věže, která spočívala v lokálním doplnění zdiva, doplnění vyplavené malty ze spár, a v případě větších poškození pak v hloubkovém ručním spárování s použitím menších kamenů.

Ing. arch. Eva Vyletová

V *Košátkách* pokračovala dlouhodobá obnova hospodářských a obytných budov předzámčí – hospodářského dvora, a to obnovou části klasicistního členění fasád – zejména říms, bosovaných kvádrů a pásů a šambrán. Práce si vyžádala a ještě vyžádá určité detailní korekce.

Ing. Jan Žižka

Správní obvod obce Mnichovo Hradiště

V *Mnichově Hradišti* pokračovaly práce na obnově interiéru vstupního vestibulu *budovy bývalé spořitelny čp. 239*, které se v letošním roce týkaly opravy původních mříží. V areálu *hospodářského dvora Hněvousice* byla dokončena obnova střechy *kočárové kolny* stojící uprostřed dvora. *Kočárová kolna*, jejíž současnou podobu určila klasicistní přestavba, je důležitou součástí vybavení hospodářského dvora. Objekt byl před zahájením obnovy v havarijním stavu. V důsledku dlouhodobého zatékání došlo k částečnému propadnutí střechy a hrozilo zřícení dřevěných nosných konstrukcí. Obnova střechy prováděná po etapách v průběhu několika let tak zachránila tuto památku před zánikem.

V *areálu kostela v Bosní* byla zahájena oprava a statické zajištění ohradní zdi hřbitova, která vzhledem k převýšení terénu plní současně funkci opěrné zdi. Zeď je narušena trhlinami a dochází k jejím vyklápění. Statické zajištění zdi je řešeno přizdřením opěrných pilířů v nárožích a lokálním přezdřením narušeného zdiva. V letošním roce byly zahájeny práce na vyzdívání pilířů. Zásadním krokem k záchraně *loveckého záměčku Bažantnice v Loukově*, z něhož v důsledku dlouhodobého chátrání zůstaly zachovány pouze nosné stěny, byly zahájeny práce obnovy a zabezpečení objektu. Bylo provedeno statické zajištění stěn s dozděním korunní římsy, po kterém by měla v příštím roce následovat obnova střechy. V areálu *kostela v Loukově* se po dokončení opravy střech přesunuly práce na schodiště u *Rohanské hrobky*, která je vestavěna do svahu na východní straně kostela. Bylo provedeno přezdění části parapetní zdi schodiště z pískovcových kvádrů a přeosazení stupňů schodiště. Další etapou pokračovala oprava fasád klasicistního *kostela v Kněžmostě*. V *Klášteře Hradišti* pokračovala oprava fasád bývalého laického *kostela* náležejícího k cisterciáckému klášteru. Byla provedena obnova omítek sakristie a zahájeny byly práce na obnově a restaurování omítek jižního průčelí. V *kostele v Březině* probíhaly práce na opravě krovu presbytáře a navazující části lodi. Kostel má zachován velmi hodnotný krov z 1. čtvrtiny 16. století. Sanace krovu je prováděna s důrazem na zachování co největšího rozsahu původních prvků. Současně je prováděna výměna krytiny za novou z ručně štípaného šindele kladeného dvojité na nové latě.

Ing. arch. Eva Vyletová

Okres Nymburk

Správní obvod obce Lysá nad Labem

V areálu *Bon Repos* v obci *Čihadla*, který byl ve druhém desetiletí 18. století založen hrabětem F. A. Šporkem, byla po více jak deseti letech dovršena rehabilitace významných staveb, sochařských děl, zahrady a parku, a to dokončením obnovy interiéru západního a severního křídla Starého zámku (podlahy, povrchy). V průběhu rehabilitačních prací se podařilo navrátit všem významným objektům důstojné vzezření s maximálním důrazem na původní autentičnost. V této souvislosti proto doufáme, že práce budou pokračovat i v budoucnosti, restaurováním jak freskové výzdoby vnějších průčelí Šporkova křídla s náročným ikonografickým programem dle dobových grafických i malířských předloh, tak restaurováním nástěnných maleb v interiéru celého Starého zámku ve škále maleb vrcholně barokních, rokokových nebo z první třetiny 20. sto-

Lysá nad Labem (správní obvod obce Lysá nad Labem), zámecský areál, bývalý domek zahradníka čp. 4: a – stav po požáru v listopadu 2018; b – pohled na Zámecký vrch od jihu, objekt s novou střechou (foto E. Zápalková).

letí. V *Lysé nad Labem* proběhla na budově *zámku*, na severním a západním křídle, další etapa výměny nejpoškozenějších okenních výplní za nové. Stávající výplně pocházejí ze 70. let 20. století a jejich tvar byl pojat jako barokizující, ovšem se zdvojenými, vzájemně sešroubovanými křídly pro lepší izolační schopnosti. Tato aluze na historický typ oken neměla hodnotu ve smyslu originalnosti dřevěné matérie a autenticity původní konstrukce z 18. století a rovněž zdvojená sešroubovaná křídla již byla překonána. Bylo proto rozhodnuto tato okna nahradit novou jednoduchou výplní s instalací izolačního dvoj-skla. U nových oken bylo zopakováno nastavené barokizující členění a profilace, použitý dubový materiál, pozice osazení

v okenním otvoru a barevnost krycího nátěru. V areálu *lyské-ho zámecského parku* prošel celkovou rekonstrukcí *domek zahradníka čp. 1756*, původně *Dětský domek*. Jde o stavbu, kterou nechal mezi léty 1900–1903 postavit baron Leitenberg ve stylu národního slohu, za autora je uvažován nymburský inženýr a stavitel Emil Prückner. Konstrukčně jde o sezónní stavbu, která v sobě kombinuje konstrukce roubené a zděné, zděné s povrchem buď imitujícím roubení, nebo opatřené deštěním. Zásadně se zde také uplatnily typické vápenopískové cihly z místní cihelny Kruhovky. Za první republiky byl domek mírně přeorganizován, ovšem úplná adaptace na domek pro zahradníka proběhla někdy po polovině 20. století, s nevhodným doplněním nové jihozápadní verandy. Nynější

Čihadla (správní obvod obce Lysá nad Labem), Bon Repos, šestikřídlý Starý zámek po celkové stavební rehabilitaci: a – pohled na Šporkovo křídlo a západní křídlo. Na této straně se nástěnné malby na Chýši dobrého odpočinku nedochovaly celistvěji, nicméně i zde jsou patrné původní náměty dle předloh. Podoba zastřešení schodiště do sklepa v průběhu rekonstrukce několikrát změnila svoji předpokládanou formu, přičemž letošní prosklená realizace je vůči rehabilitované podobě Starého zámku zřejmě nejméně rušivá; b – pohled na Šporkovo křídlo a jižní spojovací křídlo. Původní vrcholně barokní Chýše dobrého odpočinku je z jihu uvozena kamennou sochou Madony Lactans nad vstupem a její exteriér byl pokryt figurální freskovou malbou v jednotlivých rámcích, s náměty navazujícími na holandské grafické předlohy, nad okenními otvory byla nápisová pole. Jižní spojovací křídlo bylo do původního barokního konceptu doplněno v 60. letech 18. století a skrývá jídelnu s rokokovou výmalbou ve formě iluzivní architektury s krajinnými výjevy ve vymezených polích (foto E. Zápalková).

rekonstrukce měla za úkol odstrojit z objektu všechny nehodnotné a druhotné konstrukce a prvky a navrátit stavbě předpokládaný vzhled z doby výstavby, doplněného o zachované prvorepublikové prvky. Konstrukce novodobé jihozápadní verandy byla proto odstraněna, krovová konstrukce domku tesařsky opravena a navrácena dřevěná šindelová krytina. Byla provedena kopie komínového tělesa s doplněním zdobné komínové hlavy v kombinaci vápenopískových a pálených cihel podle dochované dobové fotodokumentace a celkovou rekonstrukcí prošla i soklová podezdívka, opět v kombinaci vápenopískových a pálených cihel. Okenní výplně byly repasovány, do vstupu byly vsazeny nové dveře původní velikosti, které nahradily menší provizorní. V interiéru byl odhalen a prezentován původní trámový záklopový strop, skrytý za sololitovým podhledem. A v zámecském parku letos proběhly práce také na původním panském *domku zahradníka čp. 4*, nyní ve vlastnictví rodiny Dohalských. Tato stavba se zajímavým stavebním vývojem a původně spjatá s oranžerií, byla jediná ponechána v rukou šlechtických majitelů, v roce 1938 byly totiž stavby na Zámecském vrchu prodány státu. V letošním roce byla řešena havárie krovové konstrukce po ničivém požáru v listopadu 2018. Vzhledem k tomu, že objekt byl původně zastřešen složitou kompozicí tří krovových konstrukcí různého stáří, bylo dohodnuto realizovat syntézu nového krovu s mírnými odchylkami, nicméně tak, aby základní specifika jako tvar a sklon střechy zůstal totožný. Tento přístup byl možný i proto, že objekt není jmenovitě chráněn jako kulturní památka, ale nachází se v areálu KP a v MPZ. Při této příležitosti byla zvolena šedá cementovláknitá česká šablona, kterou je opatřen také zámek. Korekce střechy se ve výsledku prakticky neprojevila.

Další etapou také probíhaly práce na celkové rekonstrukci *Beniesovy vily čp. 147 v Lysé nad Labem-Litoli* z let 1912–1913, která reprezentuje dekorativní kubismus. V letošním roce byla na východní a severní straně objektu provedena oprava okenních výplní. Kastlová okna i jednoduchá okna většinou diamantového tvaru byla opravena tradiční cestou truhlářského repasování a stejně tradičně bylo postupováno při opravě ochranného krycího nátěru, u kterého byl zvolen odstín odpovídající tomu originálnímu. V této souvislosti byly podrobeny opravě také originální kliky – mosazné olivy a půl olivy. Dále byla na barokním *kostele sv. Maří Magdalény v Semicích* zahájena kýžená oprava krovu, zatím s částečným provizorním zakrytím. Mohutný krov typu ležaté stolice z 30. let 18. století dlouhodobě trpěl nedostatkem údržby a stálým zatékáním do úžlabí, a to v kontextu totálně zdegradované prejzové krytiny. Problémem byla i skutečnost, že vazné trámy jsou zároveň trámy stropními, s bedněným podhledem. Vzhledem k jednostrannému poklesu krovu při západní věži (SZ) byla krovová konstrukce vyheverována a části zničené hnilobou byly postupně nahrazeny novými prvky s hoblovaným lícem a sraženými hranami, při dodržení dalších specifik včetně způsobu spojování (čepování).

Mgr. Eva Zápalková

Správní obvod obce Nymburk

Na území *městské památkové zóny Nymburk* proběhlo mnoho stavebních úprav objektů v menším i větším rozsahu, zejména pak realizace obnov fasád a výměn střešní krytiny, což lze připsat i podpoře ze strany města formou Dotace na opravu a údržbu vnějšího vzhledu budov, které se nacházejí v MPZ Nymburk. Tato podpora probíhá již 4. rokem a její nevýhodou je to, že nepodporuje repasi stávajících okenních a dveřních otvorů, ale preferuje jejich výměnu za nové. Mimo jiné proběhla též oprava komunikací zejména kamenné dlažby různého charakteru v *ulici Na Rejdišti* a *Na Příkopech* a dále též v *ulici Vodárenské*. Oproti předpokladu vedení města proběhla oprava *ulic Na Rejdišti* a *Na Příkopech* v lepší řemeslné kvalitě než oprava ulice *Vodárenské*, kde navíc město po odhalení původní dlažby odmítlo přistoupit k jejímu přeložení. Namísto toho došlo k odtěžení původní dlažby a jejímu uložení ve sběrném dvoře.

Ve městě *Nymburk* proběhla také řada akcí týkajících se obnovy kulturních památek. Mezi ty, které byly v roce 2019 dokončeny, patří celková obnova *městského domu čp. 126*, a to včetně interiéru s malovaným renesančním záklopovým stropem. Méně zdařilou akcí byla bohužel obnova fasády *Činžovního domu čp. 252* s výpravným figurálním reliéfem „Příjezd Elišky Přemyslovny do Nymburka“, který byl realizován roku 1910 dle návrhu sochaře Karla Nováka. Fasáda domu je s výjimkou reliéfu členěna parapetními římsami, pilastry, jednoduchými šambránami, nárožní pásovou rustikou a geometricky členěnými plasticky pojednanými plochami. Práce byly v roce 2019 započaty opravou průčelí obráceného do *Palackého třídy*, ale bohužel je realizovala firma bez náležitých řemeslných zkušeností, což se projevilo zejména na nedostatečném provedení obnovy jednotlivých architektonických detailů. Pokračovala též obnova interiéru *kaple sv. Jana Nepomuckého*, která je jediným pozůstatkem dominikánského kláštera v Nymburce. Zde naštěstí veškeré práce probíhaly ve vysoké řemeslné kvalitě a v úzké spolupráci s pracovníky památkové péče. Během obnovy interiéru kaple byl učiněn nález zazděného gotického průchodu snad do nedochované postranní kaple, který byl podrobně zdokumentován a nebude dále prezentován. Došlo k opravě výklenku zbořeného domu čp. 272, ve kterém je umístěna pískovcová *socha sv. Jana Nepomuckého*. Tato oprava zahrnovala též provedení odvodnění objektu.

Chleby (správní obvod obce Nymburk), kostel sv. Vavřince – byla dokončena obnova střešního pláště a došlo též k opravě a zajištění konstrukce krovu (foto M. Gottwaldová).

Velelíby (správní obvod obce Nymburk), kostel sv. Václava postavený na místě původní gotické stavby v letech 1876–1878. Proběhla obnova sanktusníkové věže kostela, která byla sejmuta a práce probíhaly na zemi. (foto M. Gottwaldová.)

Na území *vesnické památkové rezervace Bošín* bylo v roce 2019 z Programu péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny zafinancováno dokončení obnovy střechy *evangelického kostela* a také pokračování obnovy *kostela Nanebevzetí Panny Marie*, zde proběhla oprava

Křinec (správní obvod obce Nymburk), zámek čp. 1 – pokračování obnovy jižního průčelí hlavního křídla zámku. V průběhu prací byly ve frontonech nad okny učiněny významné nálezy iluzivní malované výzdoby (lastury, maskaron, mouřenín) související se zcela původním pojetím fasády zámku, a to buď pozdně renesančním, či spíše raně barokním: a – převážná část jižního průčelí po letošní části obnovy; b – iluzivní výzdoba zachycující mouřenína, kterého měl ve znaku rod Morzinů, jenž nechal zámek v polovině 17. století postavit; c – iluzivní výzdoba ve formě lastury (mušle) oblíbeného barokního prvku (foto M. Gottwaldová).

sanktusníkové věžičky. Mimo jiné se vyměnila střešní krytina na budově *evangelické fary čp. 44*.

V *Kostomlatech nad Labem* pokračovala obnova střešního pláště *kostela sv. Bartoloměje*. Jedná se o hodnotnou barokní sakrální stavbu. Byla zde provedena výměna krytiny nad východní částí severní poloviny střechy hlavní lodi. Dále byla dokončena obnova střešního pláště *kostela sv. Vavřince v Chlebech* a došlo též k opravě a zajištění konstrukce krovu. Další pokračující akcí je obnova střechy *kostela sv. Václava ve Velelíbech*, která pokračovala opravou sanktusníkové věže. Všechny řemeslné práce na obnově výše uvedených sakrálních památek probíhaly ve velmi dobré řemeslné kvalitě a úzké spolupráci se zástupci památkové péče.

Nymburk (správní obvod obce Nymburk) kaple sv. Jana Nepomuckého, která je jediným pozůstatkem dominikánského kláštera – byla započata celková obnova interiéru kaple, během které byl učiněn nález zazděného gotického portálu: a – celkový pohled do částečně obnoveného interiéru kaple; b – pohled na nalezený gotický portálek po sejmutí omítky kvůli probíhající opravě (foto M. Gottwaldová).

Kostelní Lhota (správní obvod obce Nymburk) – II. etapa celkové obnovy kostela Nanebevzetí Panny Marie zahrnující zejména obnovu fasády kostela a rekonstrukci architektonického členění dle dochované historické fotodokumentace: a – původní stav před obnovou vnějšího pláště; b – stav fasád po obnově (foto M. Gottwaldová).

Mezi menší akce týkajících se obnovy církevních kulturních památek bezesporu patřila repase okenních a dveřních výplní barokního kostela sv. Václava v Hrubém Jeseníku, zajištění hliněných omítek stropu evangelické modlitebny v Hořátcích, obnova nátěru dřevěné šindelové krytiny a obložení samostatně stojící zvonice při kostele sv. Václava v Mělech a realizace odvětrání a odvodnění kostela sv. Apolináře v Sadské. Další významnou akcí bylo pokračování celkové obnovy kostela Nanebevzetí Panny Marie v Kostelní Lhotě, který je v majetku obce. Ve II. etapě byla dokončena obnova fasády kostela včetně rekonstrukce architektonického členění, kterou dle historické fotodokumentace připravil garant území.

Větší akci týkající se obnovy soukromé kulturní památky bylo pokračování obnovy jižního průčelí jižního křídla zámku v Křinci. Během prací na obnově fasády byly ve frontonech nad okny učiněny významné nálezy iluzivní malované výzdoby. Jsou zde zpodobněny lastury, maskarony a mouřeníni, kterého měl ve znaku rod Morzinů, který nechal zámek v polovině 17. století postavit. Dnešní vnější podoba zámku je spíše klasicistní, iluzivní malba tedy souvisí se zcela původním pojetím fasády i zámku, a to buď pozdně renesančním, či spíše raně barokním.

Ing. Markéta Gottwaldová

Správní obvod obce Poděbrady

Na území městské památkové zóny Poděbrady v roce 2019 se uskutečnily běžné opravy domů zejména fasádních úprav, výměn okenních výplní a střešních krytin. Za úspěch roku považujeme v zóně převažující nastavení standardních požadavků památkové péče na osazování oken dřevěných

a krytiny keramické pálené malodrážkové v režném provedení. Jednoduché tzv. europrofily však nenávrtně nahrazují mizící špaletová okna, pouze jediný žadatel v uplynulém roce prováděl repasi špaletových oken (Penzion Alfa, čp. 653 nám. T. G. Masaryka). Ve městě panuje názor, co je nové, to je pěkné, a takto nejen ubývají autentické podoby domů, ale také dochází k jejich častým demolicím. Příkladem nenapravitelnou památkovou a urbanistickou ztrátou bude odstranění stodoly klasicistního původu u čp. 163 v ulici Jiráskova. Demolici podstatné části stodoly se nepodařilo zabránit ani přes operativní průzkum provedený pracovníkem NPÚ ÚOP středních Čech, dokládající její stavebněhistorické a urbanistické hodnoty. V daném bloku i širším okolí je objekt stodoly hmotným dokladem dvora předcházejícího dnešnímu areálu a jde o jeden z posledních dochovaných architektonických dokladů počátku urbanizace této části města.

Neméně bolestná je demolice řadového přízemního domu čp. 9 v ulici Husova a na jeho místě výstavba vyššího polyfunkčního objektu s fasádou z antracitových cembritových desek. Ulice Husova představuje jednu z nejstarších ulic v Poděbradách, kde se od středověku rozkládalo několik hospodářských dvorců a teprve v 1. polovině 19. století se započala zahušťovat zástavba.

Koncepční a odborná památková péče je v MPZ Poděbrady dlouhodobým úskalím a v praxi se obecně neuchytil přístup respektující architektonické hodnoty objektů a už vůbec ne urbanistického celku. Z kraje roku 2019 byla završena náročná projekční příprava záměru výměny oken na poděbradském zámku schválením vzorového okna. Následně k této akci byla přidána výměna měděných parapetů, kterou jsme na

Poděbrady (správní obvod obce Poděbrady), stodola u domu čp. 163. Odstranění podstatné části stodoly se nepodařilo zabránit ani přes operativní průzkum provedený pracovníkem NPÚ středních Čech dokládající její stavebněhistorické a urbanistické hodnoty. K povolení demolice postačilo jednohlasné odhlasování Komise pro regeneraci městské památkové zóny (foto D. Hofreiterová).

Poděbrady (správní obvod obce Poděbrady), městský hřbitov Kluk. Vnější strana severovýchodní části ohradní zdi po odstranění nesoudržných novodobých omítkových vrstev byla staveništní vápennou maltou nahozena, řádně roztočena a uhlazena, a teprve po důkladném zatvrdnutí na podzim uzavřena dvojím modifikovaným vápenným nátěrem (foto D. Hofreiterová).

rozdíle od správního orgánu neshledali jako kompletně potřebnou. Jedním z velmi překvapivých rozhodnutí MěÚ Poděbrady bylo u domu čp. 174 v ul. Palackého (Restaurace Soudek) dodatečné odsouhlasení nalepení dřevěných listů „vylepšující“ nová hliníková okna, která byla původně i s dveřmi osazena v rozporu se zamítavým závazným stanoviskem. Dále byla zahájena v ulici Proftova nadějná rehabilitace domu čp. 293 postaveného roku 1928 jako penzion Orlik. Fasáda uličního průčelí domu, jenž prezentuje český rondokubismus, je opat-

Libice nad Cidlinou (správní obvod obce Poděbrady), a – fasádní oprava evangelického kostela, barevnost byla vybrána na základě průzkumu jednotlivých vrstev předchozích úprav; b – márnice evangelického hřbitova bude brzy odstraněna (foto D. Hofreiterová).

řena zachovalou tvrdou cementovou probarvenou omítkou a soklovým teracem. O velkém úspěchu lze mluvit při prosazování dláždění žulovými kostkami na významnějších pochozích komunikacích na území MPZ Poděbrady místo navrhované betonové dlažby. Projekčně byla připravena stavební úprava přízemního domu čp. 264 v ulici Fügnerova, v jehož sousedství začíná rychle růst čtyřpodlažní moderní bytový komplex s plochou střešou na místě dvou domů zbouraných zhruba v polovině roku. Za zmínku stojí stavební úpravy domu čp. 69

Činěves (správní obvod obce Poděbrady), chlév barokního areálu fary: a – stav před opravou; b – štukatéry byla zdařile prováděna obnova nárožní kvádřové bosáže, profilované římsy, subtilního architrávu a klenáků v nadpraží ležatě obdélníkových oken (foto D. Hofreiterová).

v *Palackého ulici*, kde sice byl odstraněn původní prvorepublikový výkladec a keramický pozoruhodný obklad, avšak na nový výkladec, vstupní dveře s kazetovou výplní a některá nová okna se zadlabanými závěsy bylo použito masivní dřevo, které bude opatřeno krycím nátěrem. Příslib majitele o uplatnění sejmutého obkladu v interiéru byl potěšující zprávou.

Velmi zdařilou akcí loňského roku v *Poděbradech* je oprava severovýchodní části ohradní zdi památkově chráněného *městského hřbitova Kluk* navrženého architektem Josefem Fantou v letech 1902–1903. Vnitřní strana se sgrafitovou výzdobou byla opravena v restaurátorském režimu, vnější strana byla tradičním způsobem opravena staveništní maltou na vápenné bázi. Z rozpočtu již nevyšlo na provedení finálního štuky, proto byl použit vápenný modifikovaný dvojitý nátěr, práce odvedené na dobré řemeslné úrovni jsou hodnoceny celkově kladně.

Na území správního obvodu *Poděbrady v Libici nad Cidlinou* v druhé polovině roku byla realizována oprava fasády věže *evangelického kostela* postaveného v neorenesančním stylu v roce 1896. Byly obnoveny narušené architektonické články, natřeny dřevěné žaluzie a ciferníky, ošetřen pískovcový sokl. Barevnost byla vybrána po průzkumu jednotlivých vrstev předchozích úprav. Opačný osud potkal *márnici na evangelickém hřbitově*, jejíž opakovaný pokus o demolici byl po letech vyslyšen a povolen správním orgánem. Taktéž bude odstraněn starší dům čp. 3 v *Husově ulici*, vše v rozporu s vyjádřením NPU ÚOP středních Čech.

Dymokury (správní obvod obce Poděbrady), kostel Zvěstování Panny Marie. Vazný trám je v konečném výsledku sprážený ze dvou trámů, do styčných ploch jsou mezi svorníky vloženy dubové hmoždíky z hranolů (foto P. Šverma).

Vysoké pracovní úsilí vedení obce *Činěvsi* přispívá k postupné rehabilitaci celého areálu barokní fary z roku 1712, jenž se skládá ze špýcharu, chléva a novější stodoly (konec 70. let 19. století). Po loňském položení nové bobrovky na budově chléva následovala obnova jeho vnějšího pláště, která byla završena pracemi na jižní fasádě obrácené ke *kostelu sv. Václava*. Stavební úpravy areálu z konce 19. století daly chlévu ve shodě s ostatními objekty dvora dnešní podobu, která byla zachována.

Na *kostele sv. Markéty v Městci Králové*, v rodišti českého krále Přemysla Otakara II., i v roce 2019 vstoupily práce do další etapy opravy krovu a položení nových vláknocementových šablon zn. Eternit Dacora, probíhající za přispění prostředků ORP. Po skončení opravy střešního pláště bude následovat nevyhnutelná oprava poškozené fasády neorománsky upravené v polovině 19. století. Práce byly vykonávány v termínu a na dobré úrovni. V loňské ročence zmíněný havarijný stav památkově chráněné brány a uličního průčelí domu čp. 25 naproti kostelu se nezměnil a objekt nadále chátrá.

Záchrana barokního *kostela Zvěstování Panny Marie* postaveného v letech 1723–1725 v *Dymokurech* probíhá za přispění prostředků havarijního programu. Nevhodně řezané šindele zkrátily životnost celé střechy, kterou dlouhodobě zatékalo, a vážně tak narušily některé prvky poddimenzovaného krovu, na jehož opravě se usilovně pracovalo již čtvrtým rokem. V loňském roce proběhlo dle projektové dokumentace přiložení nových trámů k vazným trámům ve vazbách 4, 5, 6 a 13. Poškozená střecha je v místech zatékání provizorně zakrývána plechem. Veškeré prováděné tesařské práce probíhají ve velmi dobré řemeslné kvalitě.

Ing. Dita Hofreiterová

Okres Praha-východ

Správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav

Součástí *barokního souboru výklenkových kaplí „Svaté cesty“*, která vedla od *kostela sv. Václava na pražském Proseku do Staré Boleslavi*, je i *Strašenská kaple*, která se nachází v k. ú. *Dřevčice*. Kaple byla již delší dobu v havarijním stavu, výrazně vykloněná do komunikace, která probíhá v její těsné blízkosti. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto o přesunu kaple přibližně o 5 m pomocí jeřábové techniky. Po osazení na nový základ a stabilizaci narušené statiky došlo i k opravě vnějšího pláště kaple. Práce na obnově fasády však bohužel neproběhly v požadované kvalitě a prozatím nedošlo ani k původně domluvenému barevnému sjednocení kaple. Lze jen doufat, že tyto nedostatky budou výhledově napraveny. V *Čelákovících* byla na *budově děkanství* zahájena oprava krovu. *Kostel sv. Bartoloměje v Dřevčicích* není již delší dobu využíván a chátrá. S ohledem na vysoce havarijný stav jeho sanktusníku bylo přistoupeno k provizornímu sejmutí věžičky a zakrytí střechy. Jednotlivé prvky z konstrukce věžičky byly uloženy v interiéru kostela a v budoucnu by mělo dojít k obnově sanktusníku. Na *kostele Nanebevzetí Panny Marie v Klecanech* byla provedena I. etapa výměny prejzové krytiny, krytí vikýřů a lokální opravy krovu. Tato akce byla finančně podpořena z Havarijního programu MK. Práce pokračovaly také na *kostele sv. Petra v Okovech v Kostelním Hlavně*, který byl zařazen do PZAD. V roce 2019 tak byla dokončena obnova zastřešení lodi a kaple, práce probíhaly také na odvodnění kostela. V *zámeckém areálu v Měšicích* bylo zahájeno jednání o možné adaptaci hospodářských budov pro školské zařízení a dílčí práce spíše

udržovacího charakteru probíhaly v interiéru bývalé *konírny*. *Kostel sv. Bartoloměje v Mochově* má dlouhodobě statické problémy a ve vysoce havarijním stavu byla i střecha kostela. Za přispění z Programu Podpory obnovy KP prostřednictvím ORP byla zahájena obnova zastřešení. Vzhledem k výrazně degradovanému krovu nad lodí kostela bylo přistoupeno k novému provedení krovu s využitím nepoškozených původních prvků. Výrazným problémem se však v průběhu prací ukázala být stavební firma, která neměla dostatečně zkušené řemeslníky a nedokázala dodržovat sjednaný harmonogram prací. Obtížná byla také celková komunikace s firmou, která nerespektovala dohodnutý postup na kontrolních dnech. Výsledkem byla špatná řemeslná úroveň prací a po dokončení této etapy byla s firmou ukončena spolupráce. Pozoruhodný je však nále z krovu kostela, kde patrně jako podpora vazného trámu byly u vstupu do krovu nalezeny doplňky liturgických oděvů. Blížší průzkum (Mgr. M. Kuldová) potvrdil barokní původ tří manipulů, dvou burs a torza jedné štóly (štóla jako nejstarší z nále zů byla datována do období mezi léty 1705–1720). Výrazná stavební aktivita byla také v *zámeckém areálu v Pakoměřicích*, kde z důvodu rozsahu akcí, nejasnému harmonogramu a nevýrazné komunikaci ze strany majitele, bylo třeba prová dět důslednější dohled. Na budově zámku probíhaly úpravy vnitřní dispozice jižního a části východního křídla, včetně instalací, povrchů a výplní. V souvislosti s tím proběhla i obnova oken této části zámku a oprava fasády na hlavním, východním průčelí objektu. Nově byla provedena dubová vrata na hlavním průčelí a exteriérové dveře. Došlo také na statické zajištění klenby v průjezdu zámku. V průběhu prací byly objeveny části gotické tvrze (okénko, zdivo a vnitřní omítky) v jižním

Dřevčice (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), Strašenská kaple – kaple výrazně vykloněná do silnice byla po dobu deseti let provizorně zajištěná výdřevou (foto P. Kalinová). S ohledem na blízkost silnice a špatný základ kaple bylo rozhodnuto o přesunu kaple pomocí jeřábové techniky na nový základ (foto P. Kalinová). Při opravě kaple byly v ní nalezeny zbytky původní výmalby, které byly prezentovány. Při obnově fasád bohužel stále nedošlo ke korekci chybné opravy profilací a jednotnému nátěru fasád včetně architektonických článků (foto J. Černocho vá).

Pakoměřice (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), zámek – fotografie z roku 1989 poukazuje na dlouhotrvající havarijní stav zámku (foto archiv NPÚ). Obnově fasády předcházely průzkumy dílčích úseků (V. Jesenský). V roce 2019 bylo obnoveno hlavní průčelí – zachycen stav po osazení oken a obnově levé části průčelí, fasáda prozatím bez finálního nátěru. I přes intenzivní kontroly stavebních úprav zámku se bohužel nepodařilo zcela ovlivnit některé detaily probíhající opravy. I tak lze ale vnímat opravu zámku jako jeho záchranu (foto J. Černochová).

křídle zámku. Stavební úpravy zámecké budovy byly finančně podpořeny Středočeským krajem z Programu na obnovu památek určených ke společenskému využití. Na *kostele Narození Panny Marie v zámeckém areálu v Pakoměřicích* došlo k výměně krytiny z tašek bobrovek. Při této příležitosti bylo odstraněno i nevhodně umístěné ateliérové okno v presbytáři kostela, osazené počátkem 90. let 20. století. Výměna střešní krytiny kostela proběhla za přispění z fondu SZIF. V *městské památkové zóně Brandýs nad Labem* byla zahájena celková obnova barokní zvonice u kostela *Obrácení sv. Pavla*. V rámci této první etapy byla provedena oprava krovy a bednění střechy. Práce probíhaly za přispění z Programu regenerace MPZ. V ulici *Pod Hrádkem*, na objektu čp. 191 byly započaty celkové stavební úpravy barokního špitálu, později klasicistně upraveného na vojenskou nemocnici. Úpravami v roce 2019 došlo k výměně krovy a střechy, zobytnění podkroví a přebudování vnitřní dispozice objektu. Na budově pošty čp. 630 v *Riegrově ulici* probíhala obnova fasády a výměna oken. Prvorepubliková fasáda z roku 1924 z probarveného štuku byla ve 2. polovině 20. století nevhodně překryta stříkaným břízlitem. Při obnově tak byl respektován původní charakter budovy a fasáda byla opětovně provedena z probarveného štuku. Okna objektu byla provedena jako kopie původních špaletových oken, vnější výplně byly osazeny dvojsklem. Výměna oken probíhala i na prvorepublikovém činžovním domě čp. 602 v *Riegrově ulici*. Nová okna byla opět provedena po vzoru původních špaletových, se zasklením vnějších výplní dvojsklem. Na domech čp. 44 v ulici *Ivana Olbrachta* a čp. 214 v ulici *U sv. Vavřince* probíhala oprava fasády. Z iniciativy majitele byl na domě čp. 214 zvolen vápenný nátěr fasády dle historické receptury, kdy pigment vápenné barvy byl dodán drceným dřevěným uhlím. Výsledkem je šedomodrý tón, který díky způsobu tradičního nanášení působí na fasádě velmi příjemným, téměř dynamickým dojmem. V *městské památkové zóně Stará Boleslav* byla opravena fasáda domu čp. 104 na náměstí sv. Václava. Na stejném náměstí, v blízkosti *baziliky sv. Václava*, byly opraveny omítky na *ohradní zdi kapitulního děkanství* a před zdi umístěna busta papeže Benedikta XVI. v souvislosti s jeho

někdejší návštěvou *Staré Boleslavi*. Výrazným negativním zásahem do historického jádra města pak byla demolice čp. 8 na *Mariánském náměstí*. Ačkoliv byl historický dům delší dobu ve špatném stavebně-technickém stavu, bylo možné jej ve hmotě zachovat a využít v rámci nové stavby. I přes negativní vyjádření a zamítavé stanovisko. K demolici domu došlo v prosinci roku 2019, bohužel bez reakce správního orgánu.

Mgr. Jindřiška Černochová

Ve *Staré Boleslavi* probíhaly v roce 2019 nejrozsáhlejší středočeské akce obnovy národních kulturních památek, financované z IROP. Především, až do konce roku, pokračovala obnova areálu *kostela Nanebevzetí Panny Marie* s areálem, 1. ledna 2020 uzavřená slavnostní mší. Charakteristika velkého množství různorodých stavebních a restaurátorských prací, dozorovaných a upřesňovaných v rámci každotýdenních kontrolních dnů, by byla velmi rozsáhlá. Následující text se tedy pokusí přiblížit to podstatné:

Kostel Nanebevzetí Panny Marie, nejvýznamnější sakrální stavba v Čechách, byl postaven podle návrhu architekta G. M. Filippiho ve 20. a 30. letech 17. století. K dokončení interiérů, zejména štukové a malířské výzdoby došlo až ve 3. čtvrtině 17. století a výstavba věží se protáhla až do 18. století, kdy také byl vrcholně barokně upraven interiér. Významu kostela odpovídá kvalita jeho architektury, výzdoby i bohatého mobiliáře, na kterém se podíleli nejvýznamnější umělci. Od poslední velké obnovy interiéru uplynulo prakticky 80. let. Právě proběhlá obnova tak byla velkým a zodpovědným úkolem, na kterém se podílela řada řemeslných a restaurátorských profesí.

Fasády kostela prošly velkou údržbou s opravou omítek, lokální opravou architektonických článků a s obnovou dvoubarevného nátěru. Lze jen litovat, že na restaurování soch v nikách průčelí nemohla navázat rekonstrukce barokních, na plechu malovaných andělů na štukových oblacích, adorujících kříži na vrcholu štítu s Palladiem. Korigováno bylo krytí říms na věžích a opatření proti holubům. S fasádami souvisela stavba odvětrávacího kanálu, převážně zapuštěného do teras po

obvodu kostela. Po opravě soklového zdiva teras následovalo přeložení jejich dlažby, oprava poprsních zdí s architektonickým členěním, oprava kamenné balustrády, na kterou byly navraceny rekonstruované piniové šišky a přeložení kamenných stupňů schodišť.

Zásadní podíl měla však obnova interiéru kostela, kde převažovaly práce restaurátorského charakteru, které se setkávaly a prolínaly s kvalitní prací řemeslnou. Dobře to ilustruje náročná štuková výzdoba, počínaje taženými články doplněnými ornamentem, bohatými ornamenty rámců zrcadel, erby donátorů se štítonoši v podobě andílků, až ke štukovým sochám v nikách kaplí. V plné kráse se tak objevila bravurní, mistrovská štukatérská a sochařská práce, podtržená zlacením, které stejně jako světle okrová výmalba odpovídá barokní úpravě a propojená s kvalitně restaurovanou malířskou výzdobou presbytáře a kaplí. Řemeslo se více uplatnilo na klenbě lodi a v dolních partiích, třeba při opravě patek pilastrů, portálů, sloupů nesoucích západní kruchtu, nebo při opravě mramorové dlažby a při lokální opravě krypty. Opraveny byly západní a východní dvojice dřevěných vřetenových schodišť se spojovacími chodbami s pozoruhodnými graffiti i třeba zvonová stolice v severní věži. Vstupní dveře prošly restaurováním

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie, pohled z lešení na západním štítu přes střechu jižní boční lodi k věži. Obnova fasád měla charakter profesionálně provedené velké údržby s lokálními opravami omítek a obnovou nátěru podle předcházející opravy. K rozhodnutí o pokrytí římsy na věži plechem vedla především snaha obnovit tvarovou čistotu z pohledu vnímaných bohatě odstupněných nároží, do nedávna poškozenou nevhodně položenou prejzovou krytinou (foto J. Žižka).

a interiérové dveře různého stáří byly repasovány s mistrovsky provedenou lakýrnickou povrchovou úpravou. Kvalitní umělecká truhlářská práce se plně uplatnila také při obnově varhan, truhlářských částí oltářů, chórových lavic, nebo vybavení sakristií. S nezbytným soudobým vybavením silnoproudými rozvody souvisela také repase a doplnění historických svítidel. Restaurátorské práce na výzdobě kostela a restaurování vynikajícího mobiliáře od předních mistrů, podrobněji přiblíží kapitola oddělení restaurování s obsáhlejší fotografickou dokumentací.

Nezůstalo pouze u kostela. Na východě navazující vrcholně barokní arkádové ambity byly staticky zajištěny a na opravené krovy položena nová prejzová krytina. Po kvalitní obnově architektonického členění fasád následovala obnova interiéru s opravou dlažby, obnovou vrat a restaurováním mariánského cyklu, namalovaného v klenebních polích. Za určitou daň IRO-PU lze považovat novou pískovcovou dlažbu původně zatravněné plochy „rajského“ dvora, kterou doplnila litinová pítka. Nelze zapomenout ani repasi ozdobného mřížového oplocení propojujícího nároží ambitu s kostelem, na které navázaly nové mřížové branky, uzavírající část teras. Na ambity navazuje třetí část – někdejší hřbitov, který bude provozním a du-

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), areál kostela Nanebevzetí Panny Marie, pohled na obnovený portál barokní brány na bývalý hřbitov, doplněný novou piniovou šiškou. Vpravo v popředí část opravené vnější fasády severního křídla ambitu (foto J. Žižka).

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie: a – detail bravurně provedeného štukového anděla štítonoše a draperie pláště erbu Valdštejnů před zahájením prací; b – stav po restaurování s obnovou původního zlacení (foto J. Žižka).

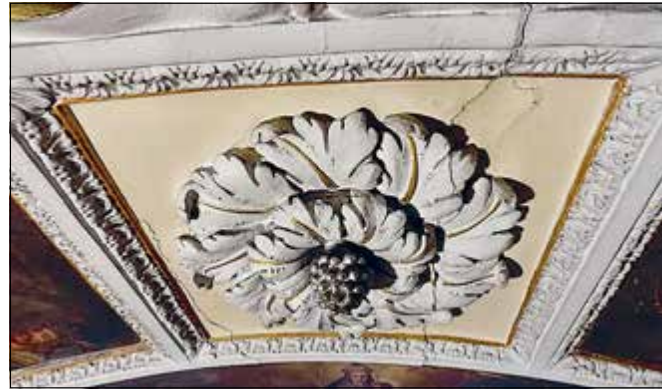
Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie, detail nejlépe provedené hlavice sloupů západní kruchty. Kamenné hlavice sloupů s vyzděnými a omítanými dřívky byly nepochybně osazeny v podobě polotovarů a dosekávány na místě. Kamenická práce je místy značně hrubá, na některých méně viditelných místech nebyly detaily vůbec vysekány (foto J. Žižka).

chovním zázemím poutníků, turistů i farníků. Vstup zdůrazňuje obnovený barokní portál brány s vraty, vrcholící s novou piniovou šíškou. Hlavní části zde dominuje v prodloužené ose kostela stojící kompletně úspěšně obnovená někdejší kaple sv. Benedikta s kostnicí, upravená na návštěvnické centrum. Kaple má novou střechu, fasády i interiér. Obnoven byl i pozůstatek domu u brány, budoucí duchovní poradna.

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), areál kostela Nanebevzetí Panny Marie, nadsvětlík vrat do ambitu v průběhu repase (foto J. Žižka).

Kostel i celý areál se tedy zaskvěl v plné kráse, v jaké již nebyl řadu desetiletí. O jeho interiéru lze navíc jen s malou nadsázkou říci, že mu oživená štuková a umělecká výzdoba navrátila nádheru doby barokní. Obnovený interiér je navíc volně otevřen veřejnosti – věc v současnosti jinde v Čechách téměř nevidaná. A můžeme spatřit také nově instalovaný chrámový poklad v čele se slavným Palladiem země České.

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie, detail štukové výzdoby na klenbě presbytáře před zahájením prací (foto J. Žižka).

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie, detail očistěné, restaurované, okrovou malbou pokryté štukové výzdoby, s obnoveným zlacením na klenbě Berkovské kaple (foto L. Maděrová).

Od pololetí se postupně rozbíhala také druhá akce financovaná z IROP – celková obnova kostela sv. *Václava*. Zejména došlo k opatrnému vyklizení interiéru a převezení velké části mobiliáře k restaurování. Provedena byla stavba odvětrávacího kanálu a realizovány další sanační práce, související se snížením vlhkosti zdiva. Po dílčím zajištění trhlin ve zdivu došlo k obnově fasád apsidy chóru a závěrů bočních kaplí, s kvalitně doplněnou omítkou. V návaznosti na poslední velkou úpravu exteriéru kostela, realizovanou v roce 1900, byla zvolena monochromní světle okrová barevnost nátěru fasád. Na stavbě kanálu úzce a bezprostředně spolupracovali archeologové a pracovníci oddělení průzkumů GnŘ NPÚ se v návaznosti na SHP intenzivně věnovali operativnímu průzkumu a dokumentaci. Výzkumy a průzkumy již v první etapě prací přinesly o této neobyčejně významné středověké stavbě v srdci Čech zcela nové, velmi pozoruhodné poznatky. V areálu kostela proběhla také první etapa obnovy jižní ohradní zdi, její výrazně vykloněnou část je nutné postupně přezdít.

Na budově bývalého *probošství ve Staré Boleslavi* došlo k opravě staticky narušených vikýřů s architektonicky řešenými zděnými čely. Podstatou opravy byla především kvalitně řemeslně provedená oprava poškozené tesařské konstrukce s navrácením opravených čel do původní polohy. Součástí akce byl transfer štukové, dávnými řemeslníky provedené kartuše s nápisem a symbolickými obrázky. Dokončováním opravy a doplnění kvádrového i lomového zdiva úspěšně pokračovala obnova věže hradu *Jenštejna*. U kaple došlo k tvarové obnově okna a k doplnění původního vstupního portálu do věže. Z podstatné části bylo zajištěno zdivo vybíhající nad úroveň římsy a realizována oprava odvodnění terasy nad posledním patrem věže a s dílčí ochranou její koruny. Významnou a nevídanou akcí je nepochybně založení nového kláštera bosých karmelitánek v areálu hospodářského dvora v *Drastech*. Práce zahájila obnova záměčku – provizorní konventní budovy, která později bude plnit funkci domu pro hosty. Vložení nové funkce usnadnily zásahy druhé poloviny 20. století, které prakticky zničily klasicistní podobu interiérů a poznamenaly podobu fasád. Realizaci dobře připraveného projektu však poněkud komplikovala nepříliš dobrá kvalita stavebních prací. Nicméně se dobře podařilo opravit krovovou konstrukci a zajistit odpovídající okna. Některé práce bylo nutné korigovat a k vylepšení tvarů a profilů architektonického členění fasád došlo až po získání pomoci profesionálního štukatéra. Vcelku dobře proběhla oprava kamenných prvků. Součástí akce byly také stavební úpravy hospodářských budov v širším areálu dvora k obytným účelům.

Ing. Jan Žižka

Na *zámku v Brandýse nad Labem* pokračovaly práce na obnově a restaurování prostor 1. patra severního křídla. V kapli a tzv. „rytířském“ sále byl rozšířen restaurátorský průzkum a probíhala jednání o koncepci obnovy na základě nově získaných poznatků.

Ing. arch. Eva Vyletová

Na území města *Brandýs nad Labem* byla v roce 2019 konzultačně řešena celková obnova *městského domu čp. 98 na Masarykově nám.* Stále se zhoršující stav domu díky neúdržbě, komplikované majetkové vztahy a táhnoucí se projekční práce přispěly k dalšímu úbytku hodnotných konstrukcí domu. Stav domu byl ke konci roku 2019 havarijní, ale stále opravitelný.

Mgr. Veronika Hlaváčková

Správní obvod obce Říčany

S pomocí dotačního programu SZIF byla obnovena fasáda *kostela sv. Jiří v Aldašíně*. Kostel se zaniklou vsí, nacházející se na samotě uprostřed lesů, již delší dobu prochází pozvolnými opravami. V průběhu opravy fasády byly pod novodobou omítkou nalezeny vrstvy starších omítek s červeně malovanými

Aldašín (správní obvod obce Říčany), kostel sv. Jiří, nacházející se na samotě v lesích, je dnes jediným, dobře patrným stavebním pozůstatkem po středověké vsi zaniklé v průběhu třicetileté války. Gotický kostel byl barokně upraven v roce 1726, přístavba věže je z roku 1777. Stav po obnově fasád (foto J. Černochová).

mi architektonickými články, při obnově byl proto respektován tento historický vzhled fasád, zachycený také na archívních fotografiích z doby první republiky. Vzhledem k tomu, že práce prováděla firma s malými zkušenostmi s opravami památkových objektů, byl nutný důslednější dohled na průběh prací. Na kostele sv. Martina v Kozojedech došlo za přispění z programu SZIF ke zdařilé opravě krovu nad lodí a sakristií a výměně střešní krytiny. Také zborcená část kamenné ohradní zdi v areálu kostela Všechny svatých v Olešce byla opravena za pomoci dotačního programu SZIF. Drobnějším zásahem byla elektrifikace v kostele sv. Jakuba Většího ve Slušticích, zde je však třeba zmínit velmi necitlivý přístup prováděcí firmy, která při vnějším trasování nerozlišovala mezi omítkami, lomo- vým zdí a opracovanými kamennými kvádry pod omítkou, drážky tak řemeslníci zasekali i do opěrů původně gotického (později barokně upraveného) kostela. Nelze než konstatovat, že tomuto poškození šlo předejít včasnou komunikací a informováním o plánovaném stavebním zásahu. O mnoho úspěšnější pak byla oprava šindelové stříšky zvonice kostela sv. Jana Křtitele v Tehově. Na zřícenině hradu Zlenice díky ini-

Kozojedy (správní obvod obce Říčany), osamocený kostel sv. Martina se zaniklou raně středověkou vsí. Oprava krovu nad lodí a sakristií a výměna střešní krytiny této části kostela navázaly na práce z minulých let, kdy probíhala obnova bednění a zastřešení věže. Po dobu oprav byly nad sakristií na severní straně lodí poměrně dobře přístupné prvky ze středověké fáze kostela – konzola a okno (foto J. Černochová).

ciativě místního „sdružení Zlenice“ opět, tak jako v minulých letech, pokračovaly práce konzervačního charakteru.

V ochranném pásmu kolem kulturních památek ve Stříbrné Skalici probíhala především oprava zastřešení kostela sv. Jana Nepomuckého s přispěním Programu Podpory obnovy KP prostřednictvím ORP. Při opravě byl lokálně opraven krov a vyměněna střešní krytina. V areálu hradní zříceniny v Říčanech byla započata celková obnova zchátralého domu čp. 123, v centru města pak bylo dokončeno náročné restaurování stropu historické radnice čp. 83, která není prohlášena za kulturní památku, i proto je třeba vyzdvihnout zodpovědný přístup vlastníka, kterým je město Říčany.

V městské památkové zóně Kostelec nad Černými lesy v roce 2019 se stavební práce týkaly památkově nechráněných objektů. Město opět poskytovalo za účelem zlepšování vzhledu historické zástavby na území MPZ Kostelec nad Černými lesy a ochranného pásma Svatbín dotační prostředky na rekonstrukce a opravy fasád domů. S pomocí těchto dotačních prostředků došlo k lokální opravě a nátěru fasády nárožního domu čp. 37 na náměstí. Obnovena byla také hodnotná novorenesanční fasáda domu čp. 78, opět na náměstí Smiřických. Poněkud složitěji pak probíhala oprava fasády na domě čp. 49, který se rovněž nachází na náměstí Smiřických a kde bylo nutné práce v průběhu výrazněji korigovat. V ulici Savojská na domě čp. 82 probíhala také oprava fasády, která však nerespektovala požadavky památkové péče a práce musely být sankcionovány. V městské památkové zóně v Ondřejově a ochranných pásmech kolem kulturních památek ve Svatbíně a Kozojedech probíhaly převážně realizace a konzultace drobnějších stavebních akcí památkově nechráněných objektů.

Mgr. Jindřiška Černochová

Okres Praha-západ

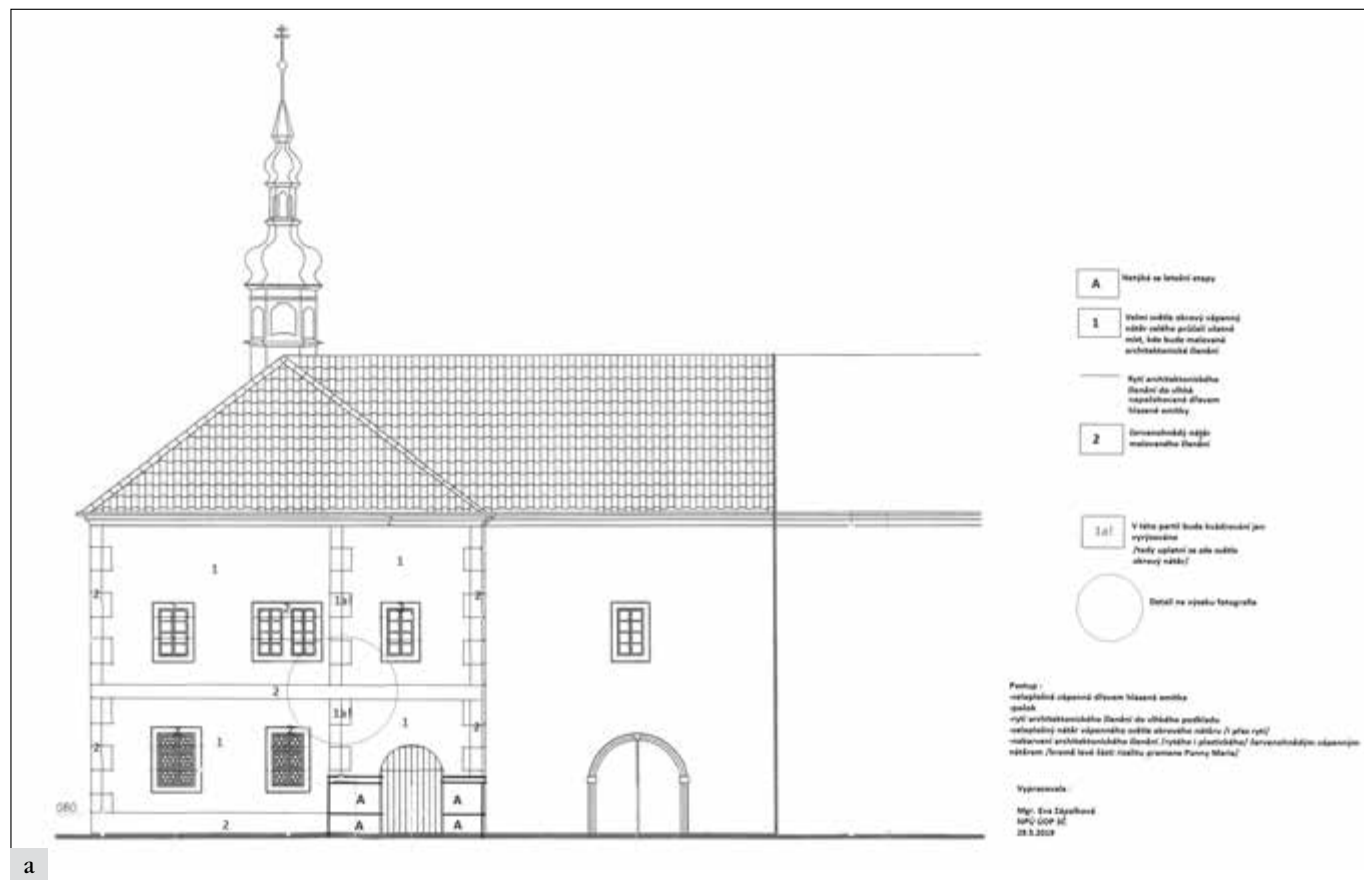
Správní obvod obce Černošice

V letošním roce pokračovaly i nadále záchranné práce areálu bývalé Nové hospody v Tursku. Konkrétně byly položeny nové nášlapné vrstvy podlah v prvním patře. V přízemí byla odborně vyspravena a doplněna dlažba, jak z 19. století, tak i novodobější. Stejným způsobem byly vyspraveny podlahy prkenné. Též se dokončovaly omítky patra i přízemí. Drobnou výprávkou prošla šindelová střecha. Obnova interiéru hospodářského zázemí – stájí, stravovny a bývalé pošty proběhla v přípravné fázi (konzultace záměru využití prostor). Též celková rehabilitace vily čp. 125 v Tichém údolí v k. ú. Roztoky probíhala kontinuálně po celý rok. Nejproblematictější bylo zajistit kvalitní repasi oken. Po dlouhotrvajícím procesu schvalování vzorků byla vybrána firma, která byla schopna kvalitně řemeslně okna opravit včetně dochovaného kování. Stejným procesem prošly i vnitřní a vnější dveřní křídla a zárubně. Velmi zdařilá je obnova vnější historizující zdobné fasády. Při průzkumu z lešení byly objeveny ryté linky (znázorňující klenáky, kamenné kvádríky ostění a rustikální členění ploch), které doplňovaly štukové tektonické články fasády. Jejich obnovením fasáda získala na vzornosti. Vnitřní i vnější prostory dotvářejí skleněné vitráže s pískovanými rostlinnými motivy (původních skel se dochovalo jen pár, jsou doplněny kvalitními replikami), štukové a sádrové odlitky a původní dřevěná balustrádová podia. U sousední vily čp. 110, která původně s vilou čp. 125 tvořila jeden areál (což je cílem i do budoucna), započala obnova v letošním roce vyspravením vnějšího kamenného pískovcového schodiště na terasu. Pískovcové stupně a dlažba byly očištěny, chybějící prvky byly doplněny.

Pro zmírnění vlhkosti byl pod schodištěm vytvořen provětrávaný otvor. Při úpravě terénu byla objevena cihelná bordura segmentového tvaru tvořící dekorativní zahradní zakončení hlavní osy schodiště. V rámci areálu zámku Roztoky byla zahájena přestavba bývalé stodoly na další výstavní prostory – snesení krovu, ponechání pouze krokví a nenapadených prvků vazeb (zdravé části napadeného dřeva budou druhotně použity), položení nové bobrovky (hřebenače do malty), vyspravení vnější omítky a natření vápenným nátěrem barevně navazujícím na sousední hospodářskou budovu. Velmi zdařilá byla oprava zděné vjezdové brány a dvou branek při bývalé poštovní stanici čp. 21 v Jenči. Tektonika a barevnost zděných částí navazuje na bohatě zdobenou novobarošskou fasádu vlastní budovy. V letošním roce pokračovala III. etapou lokální oprava krovu a střešního pláště lodi kostela sv. Víta v Tucho- měřicích. I záchranné práce v rámci bývalé jezuitské rezidence úspěšně pokračovaly a to obnovou rajskeho dvora včetně zasypané studny. Pokračovaly dílčí úpravy interiéru klášterní budovy. Výraznější stavební úpravy se týkaly interiéru zámku v Hradištku, aby se částečně dal využívat pro školní účely. Některá okna byla repasována, nově byla položena chybějící dlažba, případně celá skladba podlah, též interiérové dveře získaly nový fládr. Celkové opravy se dočkala i kaplička Pan- ny Marie Svatohostýnské v Přílepech. V interiéru byly starší vrstvy výmalby zafixovány a dle průzkumů provedena nová výmalba vycházející z původní barevnosti 19. století. Nevhodná novodobá neprodyšná dlažba byla odstraněna a nahrazena půdovkami. Vnější omítky byly opraveny (bohužel nedošlo k plošnému odstranění tvrdých cementových omítek) a opatřeny nátěrem. Při této příležitosti bylo tektonicky správně poupraveno dvoubarevné řešení zvonice (plocha okrová,

Roztoky-Tiché údolí (správní obvod obce Černošice), historizující vila čp. 125 s prvky eklekticismu, vnitřně členěná na velké byty v obou podlažích, pro rodinu Haurowitzových navrhl architekt Josef Blecha – pohled směrem od ulice na rozpracovanou kompletní rekonstrukci vily (foto A. Musilová).

Hájek (správní obvod obce Černošice), františkánský klášter: a – schéma rozvržení kontur malovaného členění a principy vlastního rozbarvení severního průčelí východního křídla, vypracované NPÚ pro provádějící firmu; b – detail rozvržení malovaného členění promítnutý do fotografie; c – vlastní realizace po vnitřní konzervaci nálezové situace a pekovaných omítek a rekonstrukce malovaného členění, bez vybarvení kvádrování „zaniklého“ severovýchodního nároží studničního rizalitu (kresba schématu, detail ve fotografii a foto E. Zápalkové).

články bílé). I dvoubarevně rozbarvená fasáda barokní *kaple Nalezení sv. Kříže v Malých Čičovicích* prodělala výraznou změnu. Novodobé pojetí fasády nerespektovalo zásady barevného rozvržení článků a ploch. Tóny barev nenavazovaly na původní barevnost. Nová barevnost (světlý okr a starorůžová) je přizpůsobena výmalbě interiéru kaple a tektonika

vychází z grafických historických podkladů. *Kaplička* získala i novou prejzovou krytinu a lokálně byl kvalitně řemeslně vyspraven krov. Nejvíce písemných vyjádření se týkalo návrhu novostaveb a stavebních úprav v *ochranných pásmech Hostivice, Litovice a Průhonice*.

Ing. arch. Andrea Musilová

Malé Čičovice (správní obvod obce Černošice), osmiboká barokní kaple Nalezení svatého Kříže z let 1711–1714, celkový pohled na kapličku po velmi zdařilé opravě krovu, střešního pláště z prejzové krytiny a fasády (foto A. Musilová).

Ve *františkánském klášteře v Hájku* byla zahájena kýžená oprava fasád vnějších průčelí, a to partií severní a východní části východního křídla. Pro stanovení koncepce prezentované podoby celého čtyřkřídlového objektu byl klíčový nález barokních omítek a malířských vrstev na severní straně, pocházejících ze dvou časových období, které byly formálně a technologicky upřesněny cíleným restaurátorským průzkumem. Ukázalo se, že dvě vrstvy pekovaných omítek s vápeným líčkem na plochách a s fragmenty malovaného architektonického členění v červenavé barvě s rytými konturami (mezipatrový pás, armování rizalitu Pramene Panny Marie Loretánské a armování severovýchodního nároží objektu) jsou nejen dalším skvělým příkladem dobového pojetí malovaných fasád se záměrně potlačenými vysazenými tektonickými prvky (kromě hlavní římsy), ale jsou také důkazy předpokládaného stavebního vývoje objektu, zmíněného v archivní rešerši od PhDr. Zahradníka. Klášterní budova byla stavebně dokončena v roce 1681, pramen Panny Marie Loretánské na severní straně východního křídla byl vysvěcen dne 21. 8. 1684 a v té době byl součástí jednoosého patrového rizalitu s arkádovými oblouky na pilířích, ze severní strany vystupující po obou stranách shodně – situace tedy byla jiná než dnes. Prodloužení východního křídla v roce 1731 o jednu okenní osu směrem na sever z důvodů zajištění závažných statických poruch, znamenalo i jednostranný hmotový zánik studničního rizalitu. Východní boční průčelí rizalitu bylo vtaženo do hloubky stavby a severní průčelí rizalitu bylo zalicováno a ukončeno novým severovýchodním nárožím, rovněž ovšem opatřeným kvádrováním. Dvě vrstvy pekovaných omítek tedy ilustrují jak

stavební dokončení objektu v 80. letech 17. století, tak hmotové úpravy v roce 1731 se zopakováním malovaného členění. V rámci obnovy tohoto dobře čitelného konceptu byly původní pekované omítky zajištěny (podchycení okrajů, injektáž v rámci propojení se zdívkou, konzervace malovaných zbytků) a následně překryty novou vrstvou, na které byla realizována samotná rekonstrukce v totožné formě (rozměření jednotlivých nárožních bos správné velikosti a počtu, jejich koordinace s průběhem mezipatrové římsy a soklu, rytí kontur do zavdlé omítky a aplikace vápenného nátěru od fy Aqua Barta). Součástí letošní etapy bylo také zahájení prací na řízeném odvedení dešťové i vztlínající spodní vlhkosti pomocí drenáže, izolace základového zdiva a pochozího chodníku (vzhledem k finančním možnostem z celkem zdařilé betonové imitace kamenných desek).

Mgr. Eva Zápalková

Okres Příbram

Správní obvod obce Dobříš

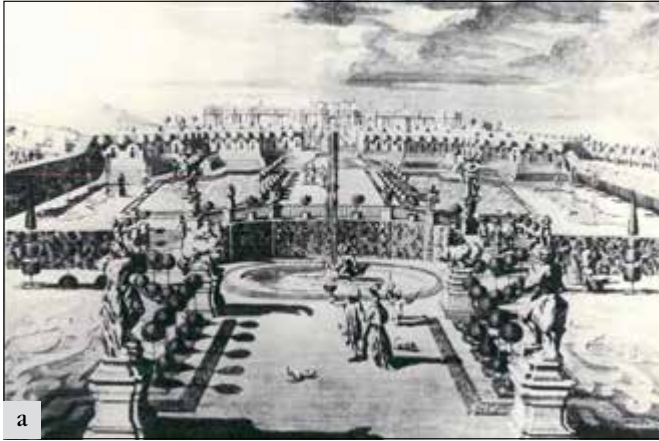
Ve správním obvodu obce *Dobříš* probíhaly v roce 2019 stavební úpravy objektů v menším rozsahu zejména výměny oken, střešní krytiny apod.

Výraznější akcí ve městě *Dobříši* pak bylo dokončení celkové obnovy *hrbitovního kostela Povýšení sv. Kříže*, které bylo završeno výměnou dožilých a navíc nepůvodních okeních výplní ze 70. let 20. století. Nová historizující okna kostela byla navržena dle dochované fotodokumentace a svým vzhledem se blíží oknům z 2. poloviny 19. století. Mezi větší akce v *ochranném pásmu zámku Dobříš* pak bezesporu patří dokončení celkové obnovy původního bytového dvojdomu čp. 5 a 6, který nechali jižně od rybníka Koryto na pohledově exponovaném místě postavit majitelé zámku, tedy rodina Colloredo-Mansfeld. Kvůli prokazatelně havarijnímu stavu objektu byla v podstatě vystavěna jeho replika, a to s využitím tradičních i moderních stavebních materiálů. Nadále se též táhne spor s majiteli domu čp. 262 známého jako *Bartošova vila* o jeho demolici. Bohužel neúspěšně proběhla snaha o zápis vily na seznam nemovitých kulturních památek, ačkoliv se jedná o objekt s úzkým historickým vztahem ke správě zámeckého panství. Dotčená vila byla totiž postavena nejpozději v 30. letech 19. století jako budova vrchnostenského úředníka. Novinkou je, že *vila čp. 262* má být nyní nahrazena pouhou pohledovou kopií, která však nerespektuje jeho hmotové řešení, ani celkový architektonický ráz.

Na území *městské památkové zóny Nový Knín* proběhly v roce 2019 stavební úpravy objektů převážně v menším rozsahu. Mezi větší a významnější pak patří adaptace podkroví dvou historických budov místní základní školy na nové učebny a obnova fasády menší budovy (dříve čp. 52). Adaptace podkroví s sebou nesla částečnou ztrátu historické konstrukce podkroví obou budov a zásah do střešní krajiny osazením většího množství střešních oken. Obnova fasády nebyla bohužel včas a dostatečně připravena a kvůli tomu nemohla být zahájena rekonstrukce podoby fasády z počátku 20. století, která je zachycena na historických fotografiích. Bylo tedy přistoupeno ke kompromisu a rekonstrukci značně zjednodušené podoby této fasády, která byla v tomto roce teprve započata a bude pokračovat i na počátku příštího roku.

V obci *Hříměždice* byla započata oprava obvodového pláště místního *kostela sv. Anny*. Jedná se o původně zámeckou kapli z doby kolem roku 1700, která byla v roce 1797 rozšířena přistavěním lodi a upravena do dnešní podoby architektonicky nenáročného venkovského farního kostela ve slohu jednoduchého pozdního baroka.

Ing. Markéta Gottwaldová

Nejvýznamnější akcí v *Dobříši* bylo pokračování obnovy *francouzského parku včetně budovy oranžerie v zámeckém areálu*. Samostatnou kapitolou je restaurování nástěnných maleb oranžerie a sochařské výzdoby oranžerie a parku. Stavební obnova oranžerie pokračovala repasí oken skleníku, odsolením soklů a retuší defektů kamenného parapetu. V ostatních prostorech oranžerie byly repasovány dveře, osazeny repliky barokních oken a obnoveny omítky. Do skleníku byla vestavěna galerie, příčkou byl ve dvou třetinách rozdělen na výstavní prostor a palmový skleník. V něm byly topné kanály zakonzervovány pod betonovou podlahou kvůli manipulaci s palmami, vyzděn byl nový záhon pro colloredo-mansfeldskou růži. Hlavy topných kanálů byly přezděny atypickými kameninovými cihlami s drážkou pro osazení litinových plátů. Pouze podél prosklené stěny skleníku byla zachována koruna kanálu z původních cihel. Ve skleníku byla obnovena cihelná dlažba, v ateliérech ve východním křídle byly položeny podlahy dřevěné, nádvoří byla zadlážděna. Schodiště ke Korbovně, založené v roce 2017 na betonovou plochu dvora místo na vlastní základy, bylo uvedeno do souladu s PD. Podstatná část obnovy francouzského parku byla věnována statické opěrných zdí a balustrád a funkcí bazénů, zemní práce byly bedlivě dozorovány archeologem NPÚ. Byly obnoveny mělce založené opěrné zdi mezi jednotlivými terasami i vysoká opěrná zeď kaštanové aleje. Některé byly přespárovány, jiné přezděny, další byly ztuženy železobetonovou úhlovou zdí a ostatní stabilizovány zemním tělesem hutněným do geomříží, vše dle stavu a hodnoty zdi a dispozic statika. Restaurátorsky byla opravena konkávní kamenná zeď s maskarony, nově uložena byla všechna schodiště. Koruny zdi byly osazeny původními kamennými deskami a doplněny replikami, většina zdi je pokryta kameninovými cihlami. Obnovovány jsou bazény v parteru a na první terase. Po rozebrání měla být vytvořena nová dna bazénů a osazeny repasované kamenné obruby. Při odstraňování čtvercových betonových bazénů vytvořených dle návrhu francouzského architekta Touretta v roce 1911 došlo k největšímu archeologickému nálezu celé obnovy. Nejprve bylo nad pivovarskými sklepy ve východní části parku nalezeno torzo barokního bazénu, na západní straně byl symetricky umístěný bazén nalezen dochovaný v celém rozsahu půdorysu. Rokokové bazény v *dobříšském zámeckém parku* z rytiny datované 1770 tak byly potvrzeny. Podoba rokokové klasicistní zahrady související s přestavbou zámku Dobříš byla zachycena na rytině Jana Quirina Jahna z roku 1770 a později na leptu Karla Saltzera. Zobrazenou podobu zahrady někteří badatelé považovali za průkaznou. Vzhledem k tomu, že se na mapě I. vojenského mapování z roku 1760, ani na Stoczkově plánu Dobříše z roku 1815 neobjevila, nebylo jisté, zda rytina nebyla spíše návrhem či barokní vizualizací navrhovaného stavu, než jeho reálným zobrazením. Obnova francouzského parku a zemní práce na

Dobříš (správní obvod obce Dobříš). Obnova francouzského parku zámku Dobříš byla jedinečnou příležitostí k ověření, zda historická vyobrazení představují skutečnost nebo návrh. Podoba rokokové klasicistní zahrady související s přestavbou zámku Dobříš byla zachycena na rytině Jana Quirina Jahna z roku 1770 a později na leptu Karla Saltzera. Zobrazenou podobu zahrady někteří badatelé považovali za průkaznou. Na mapě I. vojenského mapování z roku 1760, ani na Stoczkově plánu Dobříše z roku 1815 však bazény zachyceny nejsou, nebylo proto jisté, zda rytina nebyla spíše návrhem či barokní vizualizací navrhovaného stavu, než jeho reálným zobrazením. Do roku 2019 to však nebylo možno ověřit. Příležitost se naskytla při obnově čtvercových bazénů postavených na téměř původním místě podle návrhu architekta Touretta z roku 1911. Koncept obnovy vychází z posledního hodnotného stavu, jímž byla částečná realizace Tourettova velkolepého projektu, který zrušil barokní dělení parteru a první terasy francouzského parku se střední osou, jemuž dodnes odpovídá umístění soch. Na druhé terase počítal s vytvořením vodního kanálu po vzoru Versailles: a – lept Karla Saltzera podle rytiny zahrady od J. Quirina Jahna z roku 1770, (reprodukce z SHP zámku Dobříš (Uměleckohistorický a urbanistickokrajinný průzkum zámeké zahrady a parku, sv. 3, Fotodokumentace II., č. položky 373), převzato z knihy Z. Dokoupila a kol.: Historické zahrady v Čechách a na Moravě, Praha 1957, obr. 46); b – letecký snímek pořízený před opětovným zakrytím rokokových bazénů (foto J. Jiroušek); c – pozůstatky barokních bazénů (foto Z. Neustupný).

první terase poskytly jedinečnou příležitost k ověření hypotéz. Zdi bazénů byly obnaženy pouze tam, kde to stavební práce umožňovaly, po zdokumentování byly zakryty geotextilií a zasypany. Tvar bazénů byl ve skutečnosti o něco jednodušší než na rytině. Namísto dvou oválů spojených obdélníkem byly tvořeny sestavou odstupněných obdélníků spojených jediným oválem. Překvapivé bylo výrazné natočení bazénů vůči ose parku. První výsledky bádání by měly být dostupné v brzké době. Vlastníci zámku, hrabě a hraběnka Colloredo-Mansfeldové se vyslovili pro zachování novobarokní úpravy parku z počátku 20. století. Nad zakonzervovanými bazény budou obnoveny

Dobříš (správní obvod obce Příbram), hřbitovní kostel Povýšení sv. Kříže, celková obnova kostela byla završena výměnou dožlých, nepůvodních okenních výplní za nová historizující okna, která byla navržena dle dochované historické fotodokumentace (foto M. Gottwaldová).

novodobé čtvercové Tourettovy bazény s odsazenými rohy. Koncept obnovy vychází z doktríny posledního dochovaného hodnotného stavu, jímž byla částečná realizace Tourettova velkolepého projektu. Ten zrušil barokní dělení zahrady s průběžnou střední osou, jemuž dodnes odpovídá umístění soch, a navrhl nikdy nerealizovaný vodní kanál po vzoru Versailles.

Ing. arch. Hana Repková

Správní obvod obce Příbram

V *Příbrami* pokračovaly drobné opravy objektů v *ochranném pásmu kostela sv. Jakuba Staršího*. Začala rekonstrukce výrazného objektu *domu U Podařilů na náměstí T. G. Masaryka* s dobře zachovalou secesní fasádou. Ta je bohužel jediným pozůstatkem zašlé slávy tohoto domu. Uvnitř neznámý pachatel odstranil všechny interiérové prvky a stropy. U navržené demolice tří historických domů čp. 104, čp. 105 a čp. 106 v čele *Václavského náměstí* se investor nevzdal svého záměru jejich pozemek lépe ekonomicky zhodnotit. Byl konzultován návrh na novou výstavbu. Projektant má velmi obtížnou pozici, aby naplnil požadavky investora a zároveň respektoval stavební vývoj a urbanistickou strukturu této části Příbrami, která dokumentuje vývoj města v 19. století. Bylo také provedeno několik oprav fasád v majetku města, na prvním místě je třeba jmenovat zdařilou rekonstrukci fasády radnice.

Na *Březových Horách* pokračují opravy a přestavby jednotlivých objektů. Největší investiční akcí letošního roku jsou pokračující opravy KP *kulturního domu* od Ing. arch. Hlinského na *Březových Horách*. Po úspěšně provedené opravě kina byl

realizován bezbariérový vstup do objektu zdařilou přístavbou proskleného výtahu. Rekonstrukce Estrádního sálu byla dokončena výměnou podlahy ze stejného materiálu a provedení, opět vlýsky, aniž by byla porušena autenticita interiéru. Začala příprava rekonstrukce divadla. Je navržena výměna sedadel a úprava sklonu podlahy, výměna elektroinstalací a vzduchotechniky. Bude třeba dorešit výmalbu divadla, zde se poněkud rozchází názor na zachování interiéru památky a požadavky investora. V letošním roce probíhaly zároveň konzultace projektů obnovy dalších prostor kulturního domu. V tomto roce byl zpracován komplexní soupis uměleckohistorických prvků v celém objektu. Rekonstrukce objektu by podle záměrů investora, města *Příbram*, měla pokračovat i v dalších letech. Vzhledem k velikosti objektu památková péče doporučila zpracování záměru na celou budovu, aby bylo možno lépe koordinovat rekonstrukční práce.

V *Březnici* pokračují další drobné opravy domů v památkové zóně. Pokračují také opravy KP *zámeckého pivovaru*, včetně opravy střechy. Největším zásahem do podoby interiéru *městské památkové zóny* byla výměna oken v místech nejvíce zatížených hlukem projíždějící nákladní dopravou, kterou podle RSD nelze odklonit, ani provést opatření bez zásahu do objektů. V dotčených objektech byla prohlédnuta okna se zástupcem dodavatele a rozdělena podle historické hodnoty a stupně jejich poškození na okna určená k výměně za repliku, opravě, ev. výrobě kopie u objektů KP. Konzultace byly několikrát opakovány, ale výsledek je, i když odhlédneme od požadavku na vícenásobné zasklení, sporný. V tomto

Dobříš (správní obvod obce Příbram), někdejší bytový dům čp. 5 a 6, dokončení celkové obnovy, kdy kvůli prokazatelně havarijnímu stavu objektu byla v podstatě vystavěna jeho replika (foto M. Gottvaldová).

Příbram (správní obvod obce Příbram), oprava fasády radnice (foto D. Jobová).

roce byla úspěšně dokončena rekonstrukce *historické komunikace Horní Valtý*.

V *Rožmitále pod Třemšínem* nadále pokračovaly drobné opravy městských domů v *městské památkové zóně*. *Zámecký pivovar* se svojí zřícenou střechou dosud čeká na statické zajištění. Požadavky památkové péče o urychlené zajištění havarijních částí konstrukcí byly částečně, díky iniciativě paní Evy Heyd, ředitelky Czech National Trust, splněny, byla provizorně zastřešena část střechy, navazující na pivovar. Začaly úpravy okolí zámku odstraněním náletových dřevin a byly odvezeny navážky ze stavební sutě. V zámku byla částečně obnovena elektroinstalace. Byl provizorně opraven most přes hradní příkop. Tyto úpravy umožňují alespoň občasný vstup na nádvoří zámku, a tím roste zájem veřejnosti o stav zámeckého areálu. Tyto iniciativy jsou velmi vítané a věříme, že spolupráce s touto organizací by mohla pomoci zachránit významnou památku. Na *rožmitálském náměstí* proběhla další část opravy fasády *kostela sv. Jana Nepomuckého*.

Ve *Hvožďanech* bylo po dokončení opravy krovu *špýcharu*, který je součástí původní tvrze, připraveno zahájení další etapy – rekonstrukce interiéru včetně oken, dveří a fasády. Po dokončení by měl špýchar sloužit obci jako společenské a výstavní prostory. Na *zámku Hluboš*, který získal po letech nového majitele, byl připravován záměr rekonstrukce, která by měla být zahájena příštím rokem.

Ing. arch. Eva Kosová

Správní obvod obce Sedlčany

Obnova *kaple sv. Jana Nepomuckého v Jetřichovicích* pokračovala opravami interiéru. Vedle restaurování nástěnných maleb a sousoší se stavební práce týkaly opravy stropu a podlahy, obnova interiéru byla spolufinancována z Programu Podpory obnovy KP prostřednictvím ORP. Dokončena byla i obnova dřevěného kazetového stropu v lodi a lokální oprava krovu v *kostele Nanebevzetí Panny Marie v Obděnicích*. V souvislosti s těmito opravami došlo také k nové výmalbě a částečné obnově malovaných stěn v lodi na základě nálezů výmalby z 19. století. Stavební práce pokračovaly i v *zámeckém areálu v Osečanech*, kde probíhala oprava opěrné zdi včetně pilířové brány a schodiště na východní straně zámku. Tyto práce byly finančně podpořeny z Fondu obnovy památek Středočeského kraje. Opravena byla také střecha věže *kostela sv. Jana Křtitele v Počepicích*. Došlo k výměně převážné části šindelové krytiny a lokální opravě bednění a ramenátů v krovu. Akce byla financována z Havarijního programu MK. Na *zámku v Příčovech* pokračovaly práce především v restaurátorském režimu. Repasována byla dvě okna v kapli a osazovány mříže do přízemí zámku. Zcela v restaurátorském režimu pak probíhala náročná obnova barokních vrat, finančně podpořená z Programu ORP. Na *děkanství v Sedlčanech čp. 44* byly započaty úpravy v přízemí domu, práce se prozatím omezily především na rekonstrukci a úpravu podlah. Za přispění z Programu Podpory obnovy KP prostřednictvím OPR pak proběhla výměna střešní krytiny objektu děkanství, včetně lokálních oprav v krovu. Na *zámku ve Skvršovci* opět pokračovala celková obnova zámku, která zde probíhá již řadu let za pomoci

Sedlec-Prčice (správní obvod obce Sedlčany), dům čp. 90 na Vítkově náměstí před a po dokončení opravy fasády (foto J. Černochovej).

příspěvků z programu PZAD. V interiéru zámku tak pokračovala oprava stropů včetně obnovy původních fabionů i oprava podlah. Práce prováděla firma s velkými zkušenostmi v oblasti obnovy památek, čemuž odpovídal i zdařilý výsledek prací. V průběhu oprav byla v severních místnostech patra zámku nalezena náročná nástěnná výmalba z doby výstavby objektu. Restaurování této výmalby bude předmětem obnovy zámku v dalších letech.

V *městské památkové zóně Sedlec-Prčice* se odehrávaly především menší stavební akce na památkově nechráněných objektech. Z větších akcí se pak jednalo především o opravu fasády domu čp. 90 na *Vítkově náměstí*, který ačkoliv není prohlášen za kulturní památku, je ve vlastnictví města, a na akci tak bylo možné využít příspěvek z Programu regenerace MPZ. Fasáda byla očištěna od novodobých vrstev, které výrazně znejasňovaly profily architektonických článků. Došlo k opravě omítek i členění fasády a novému nátěru oken a vrat. Výsledný odstín vápenného nátěru fasády vycházel z původní barevnosti domu. Na domě čp. 68, situovaného rovněž na *Vítkově náměstí*, byla lokálně opravena fasáda a proveden nátěr fasády. Na domě čp. 11 na *náměstí 7. května* byla opravena vrata s vetknutými vrátky. Vzhledem k havarijnímu stavu vrat musela být provedena nosná svlaková vrstva vrat nově a na tuto konstrukci byla poté vrácena většina původní licové vrstvy.

V *ochranném pásmu hradu Vysokého Chlumce* probíhala převážně konzultace plánovaných novostaveb a stavebních úprav stávajících domů.

Mgr. Jindřiška Černochovej

Okres Rakovník

Správní obvod obce Rakovník

Poslední roky se vrací opět život na *faru při kostele sv. Cyrila a Metoděje v Hořovičkách*, postupně rekonstruovanou pravoslavnou církví. V roce 2019 se z části měnila původní dvojité dřevěná okna se zachovalým kování. Nové vnější okenní výplně platil stát jako kompenzaci negativního vlivu frekventované dopravy po sousední karlovarské silnici. Vyměňovaly se pouze vnější výplně na domovním průčelí obráceném k silnici. Nová okna byla zhotovena ze dřeva a osazena dithermálními skly. Vnitřní okenní výplně zůstávají zachované na původním místě. Jak se posléze při neohlášené prohlídce ukázalo, uvnitř budovy probíhaly současně další modernizační opravy, které nebyly projednané se zástupci památkové péče. V *Jesenici v areálu farního kostela sv. Petra a Pavla* se opravoval úsek kamenné ohradní zdi délky cca 10 m, vlevo od vjezdové brány, na jižní straně. Část zdi byla zřícená a musela se vyzdít znova na starém zpevněném základu. Lokální partie se přezdívaly z původního kamene na nastavovanou maltu. Koruna zdi se pokrývala původními rozebranými kvalitními cihlami, v pultovém sklonu, doplněnými slinutými cihlami novými. Na opravený líc zdi z vnitřní strany se doplnila hrubá, lžící rovnaná omítka. Oprava byla provedena kvalitně po řemeslné stránce a vzhledově k nerozeznání od původní. V areálu barokní *fary v Kněževsi* pokračovala nutná údržba opravou dlouhé kamenné ohradní zdi vymezující areál parcely na západní straně. Původní kamenné a místy smíšené zdivo zůstalo zachované, dozdívaly se zřícené úseky a přezdívaly rozvolněné partie s kavernami. Šikovný zednický mistr si s opravou velmi dobře poradil a provedl k plné spokojenosti památkářů. Ve dvoře *zájezdni hospody čp. 51* bylo zahájeno statické zajištění patrového hospodářského objektu se sušárnou chmele při východním štítu, podle projektu ing. V. Jandáčka. Provedla se kontrola a částečné zajištění základů, příčné stažení budovy táhly a oprava kleneb v přízemí. Práce byly provedeny zkuš-

Kněžves (správní obvod obce Rakovník), areál fary. Oprava jihozápadního úseku ohradní zdi (foto E. Volfová).

Kněžves (správní obvod obce Rakovník), areál zájezdniho hostince čp. 51, patro stavby. Zajištění statiky hospodářského objektu ve dvoře, oprava kleneb, příčné zajištění ocelovými tyčovými táhly (foto E. Volfová).

nou památkovou firmou v dobré kvalitě. Na *hradě Krakovci* proběhla konzultace dalšího postupu konzervačních prací na torzálním zdivu objektu. Současně byl podrobně prohlédnut stav dokončených oprav a restaurátorských prací v předchozích letech. Nebyly shledány žádné nedostatky. Na území *ochranného pásma hradu* se konzultovala projektová příprava a následně také sledovaly probíhající opravy několika rodinných domů a rekreačních objektů. Na *zámku v Krušovicích* se konzultovala oprava interiéru *kaple Nejsvětější Trojice*,

Panoší Újezd (správní obvod obce Rakovník), kostel Nanebevzetí P. Marie: a – tesařská vazba sakristie po snesení krytiny, vyklízení letitého nánosů holubích exkrementů ztlížilo práci při výměně střešní krytiny (foto E. Volfová); b – kostel s dokončenou opravou střechy sakristie z nových bobrovek pokládá nových na korunkovou vazbu, (foto E. Volfová).

dále repase původních vchodových dveří západního zámekého křídla a výměna dřevěných prosklených dveří v recepci.

Na území *ochranného pásma NKP Křivoklát* proběhlo několik konzultací projektů přestaveb domů a jejich dílčích oprav. V části *Budy* provedl vlastník pozemku nové oplocení z betonových deskových prefabrikátů na sloupcích, probíhající přes jedinou přístupovou komunikaci ke skupině domů v sousedství. Použitý typ prefabrikovaného oplocení je zvláště nevzhledný a rušivý, odmysleno od morální a praktické roviny zatarasení přístupové cesty.

Na věži *kostela sv. Jiří v Lubné* osadilo vedení obce na jižní straně nový hodinový ciferník s hodinami. Měl být původně černý s bílými číslicemi. Ukázalo se však, že se nepodařilo zajistit dostatek finančních prostředků na trvanlivější černý, instaloval se nakonec ciferník bílé barvy s černými číslicemi. Ve *Mšeci* se bohužel i nadále trvale zhoršuje havarijní stav dvou důležitých kulturních památek. Zvláště velká škoda je nárožního barokního výstavného domu s bránou čp. 51, stojícího na exponovaném místě na náměstí, zv. *Světceých* nebo *U Zubrů*. Majitelka zatím otálí s opravami přesto, že zjevně nemá špatné úmysly s objektem, údajně jen nemá čas stav památky zodpovědně řešit. Podobně i *hospodářské budovy jižního křídla dvora u zámku* (v sousedství sídlí ZŠ a MŠ) chátrají dál a střechy se dále propadají. Prázdná je nadále i *budova patrové sýpky*. Určitým příslibem pozitivní změny je, že vedení městyse zadalo zpracování architektonické studie nového využití klasicistních stodol stojících v západní části dvora pro společenské účely. Vybraný architekt obratem přednostně

Rakovník (správní obvod obce Rakovník), radniční domy čp. 29 a 30. Po dokončení opravy krovu s výměnou střešní krytiny z hliníkových šablon Alukryt na pálenou z bobrovek (foto E. Volfová).

zpracoval prováděcí projekt západní klenuté vjezdové brány do dvora podle fotografie původního stavu. Nezbyvá než věřit, že i ve *Mšeci* se stav památek bude postupně zlepšovat. Celková oprava *kaple sv. Martina ve Mšeckých Žehrovicích*, v majetku obce, pokračovala výmalbou vnitřku kaple. Provedena byla vápenným nátěrem v kombinaci světle okrové s bílou. Další etapou pokračovala sanace havarijního stavu *kaple sv. Prokopa v Mutějovicích*. Práce opět probíhaly pod dohledem statika ing. V. Jandáčka. Důležité je, že se konečně podařilo rehabilitovat vzhled západního průčelí stavby, opravit atikami zakončené boky štítu. Při rekonstrukci střechy provedené po roce 2000 prováděcí firma svévolně aplikovala na krokve kontralatě a zvýšila úroveň střešní krytiny nad průčelními atikami, kde plánovala zakončit okraj střechy krajovými taškami. Proti tomu se ohradil zástupce NPÚ a požadovala se náprava, k níž ale nedošlo řadu následujících let, protože se musely řešit přednostně závažné statické poruchy stavby. Důležitou část průčelí se podařilo opravit až loni. Musela se nepatrně navýšit koruna atiky v celé délce, na obou bocích štítu, aby se mohl kraj střechy zakončit včetně oplechování za ní. Kromě toho se dozdívaly části chybějící profilované římsy a mezera nad ní pod krytinu po obvodu kostela. Zvláště tato poslední etapa oprav velmi pomohla vzhledu památky, který se konečně podařilo rehabilitovat do původní podoby. V *Novém Strašecí* na *domě malíře Františka Skály čp. 289* pokračovala celková oprava domu s využitím podkrovním výměnou střešní krytiny. Na místo dožilého pláště z letok se pokládaly nově pálené bobrovky. Na *farní budově ŘKC* pokračovaly udržovací práce a obnova interiéru objektu. Bývalá zdejší *synagoga* upravená pro potřeby modlitebny CČH byla nově prohlášena za kulturní památku a začala se připravovat její postupná oprava. Proběhly vstupní informativní konzultace se zástupci majitele a následně zpracování závazného stanoviska k připravovaným opravám. Pokračovala spolupráce se správou *zámku v Olešné* spočívající v konzultacích připravovaných oprav a možnosti nového využití vnitřních prostor. Východní část *hospodářského dvora* je provozována jako vyhledávaný pivovar a letní kino. Majitelka zámku spolu se svými spolupracovníky nadále hledá vhodné dotační tituly, které by pomohly zahájit opravu havarijního stavu statiky a střechy zámekové budovy. Po předchozích neúspěších se podařilo nově získat pro *Olešnou* příslib čerpání finančního příspěvku z PZAD. Na *kostele Nanebevzetí Panny Marie v Panoším Újezdě* pokračovala výměna střešní krytiny v havarijním stavu za novou, z pálených bobrovek v ko-

Rakovník (správní obvod obce Rakovník), muzeum čp. 1. Průčelní fasáda po dokončené opravě omítek s vápenným nátěrem ve 2 odstínech světlého okru (foto E. Volfová).

runkové vazbě a s hřebenači kladenými do maltového lože. Na řadu přišla sakristie stojící v prodloužení osy presbytáře. Půdní prostor nebyl před opravou přístupný desítky let. Všechny zúčastněné proto překvapily nánosy holubího trusu s tlejícími zdechlinami na rubu klenby, které dosahovaly výšky 1 m. Vyčištění půdy před opravou bylo pro dodavatelskou firmu opravu velmi náročné, hygienicky i fyzicky. Přesto výslednou opravu uskutečnila profesionálním způsobem ve velmi dobré kvalitě. Návesní *kaple sv. Prokopa v Pochvalově* měla dokončenou opravu krovu s výměnou střešní krytiny již několik let. Na opravu obvodového zdiva se ale doposud nedostalo. Stavba stojí v bezprostředním sousedství frekventované silnice a trpí silnými otřesy a trvalým přetěžováním základového podloží. Spodní část stavby je navíc pod hladinou blízkého rybníka a do začátku oprav ji poškozovalo i trvalé podmáčení. Provádělo se přezdívaní degradovaného soklového zdiva, stažení objektu ocelovými táhly a sešití trhlin systémem Hellifix. Pokračovala také oprava *sklepa s lednicí na tvrzišti obklopeném vodním příkopem v Pšovkách*, stojící v *areálu hospodářského dvora*. Opravovalo se zdivo malé předsíně, dozdívalo se po obvodě, vyzdívaly se vysypané kaverny a překládalo se kamenné schodiště na nový základ. Finálně se doplňovala koruna zdiva, která je připravená pro osazení nové tesařské vazby krovu. Práce byly provedeny pečlivě, za úzké spolupráce s památkáři i archeology.

V *Rakovníku* pokračovala oprava krovu na dalších radničních domech, čp. 29 a čp. 30. Tesařské vazby krovů obou domů pochází z 2. poloviny 19. století a byly vcelku dobře zachované. Poškozené prvky se lokálně protézovaly, měnily se latě a místo Alukrytu se pokládala střešní krytina z pálených bobrovek. Vzhledu obou domů výměna krytiny velmi prospěla. Po dokončení výměny dřevěných dvojítych oken v budově *muzea čp. 1* se pokračovalo opravou fasádních omítek na severním průčelí budovy. Omítky byly vcelku dobře zachované, prováděla se proto pouze částečná oprava a doplnění vápenných omítek na poškozených místech. Nově aplikovaný vápenný nátěr byl vybran ve dvou odstínech světlého okru, v aktivní tonalitě. Dále se konzultovala celá řada stavebních oprav významných památek města, např. projekt úprav interiéru radniční budovy čp. 27. Mezi chystanými opravami se nově objevil i *dům U Bretšnajdrů*, který zakoupili noví vlastníci, kteří zadali podrobné zaměření budovy, které doposud nebylo k dispozici. Vedle toho objednali také SHP této významné památky. Na území *městské památkové zóny* města proběhla

Srbeč (správní obvod obce Rakovník), areál zámku. Začala oprava střech stodol na východní straně, s příložkováním krokvi a částečným přeložením a položením nové krytiny (foto E. Volfová).

v roce 2019 také celá řada konzultací připravovaných stavebních úprav a rekonstrukcí domů a staveb včetně projektové přípravy v rozpracovanosti.

V areálu památky *zámku s hospodářským dvorem v Srbeči* pokračovala poslední etapou oprava cenné tesařské vazby krovu nad jižním křídlem zámku. Na nové latě se pokládaly pálené bobrovky v šupinové vazbě. Kvalita provedených oprav byla opět velmi dobrá. Vedle zámku se ve dvoře začala opravovat střecha nad severním přízemním přístavkem deputátního domku. Rekonstrukce tesařské vazby krovu byla rozsáhlá, protože konstrukce byla v havarijním stavu. Přesto se podařilo v kopii krovu zachovat jednu plnou původní vazbu. Vedle toho ještě probíhala oprava střech hospodářských objektů, sedlové střechy nad chlévy a na stodole. Uskutečnily se ještě další konzultace stavebních oprav budov přilehlého hospodářského dvora. Ve *Všesulově*, v *areálu kostela sv. Martina*, pokračovala oprava posledního úseku ohradní zdi hřbitova, od severovýchodního nároží přes celou severní stranu až po severozápadní oble vpadlé nároží. Opravovala se také celá stavba zděné márníce, přistavěná uprostřed úseku ohradní zdi severně od kostela. Opravil se krov a na nové laťování se pokládala krytina z nových pálených bobrovek v korunkové vazbě. Opravovaly se fasádní i interiérové omítky. Vnější nátěr byl proveden vápenný, světle okrový stejného odstínu jako na ohradní zdi. Opravit bylo nutné i celý úsek cihelné ohradní zdi. Lokálně se přezdívala, opravovala a spárovala nastavovanou maltou. Oba líce se natřely světle okrovým vápenným nátěrem. Práce byly provedeny pečlivě a kvalitně. Na *kostele sv. Martina ve Zbečně* byla obnovena střecha sakristie. Opravovala se poškozená a do té doby nepřístupná tesařská vazba krovu, která nebyla vážně poškozená. Na obnovené laťování se položila střešní krytina z pálených bobrovek s hřebenači položenými do pokrývačské malty. Práce byly odborně a celkově velmi pečlivě provedeny. Na *kapli sv. Martina ve Žďáru* pokračovala oprava tesařské vazby krovu nad presbytářem, doposud ve velmi špatném a havarijním stavu. Důkladně opravit bylo nutné tesařskou vazbu sanktusové věžky, kterou bylo nutné celou rozebrat a sestavit znovu s použitím nového ošetřeného dřeva. Na bedněný podklad se použilo oplechování z hliníkového potahovaného plechu tmavě karmínově červené barvy. Historický krov se lokálně protézoval spolu s částečnou výměnou pozednice. Opravu prováděli profesionálním způsobem zkušený tesaři pod dohledem projektanta, ing. Tomáše Kostohryze.

Ing. arch. Eva Volfová

ODDĚLENÍ SPECIALISTŮ

Oddělení specialistů zajišťuje péči o specifické druhy památek, zejména lidovou architekturu, technické památky a historické zahrady a parky. Řeší rovněž agendu urbanistickou. Práce celého oddělení byla zaměřena na průzkumy, dokumentaci a památkový dohled při obnově památek.

Středočeský kraj je doposud velmi bohatý na tradiční lidovou architekturu. Nachází se zde 36 vesnických památkových rezervací a zón, dvě krajinné památkové zóny a celá řada památkových ochranných pásem ve vesnicích. Z dochovaného fondu lidových staveb má několik set objektů status kulturní památky. Není proto zvláštností, že v činnosti oddělení specialistů převažuje agenda péče o památky lidové architektury. Poměrně výrazně vzrostla také agenda v oboru ochrany industriálního dědictví, zejména oblast obnovy mostních objektů.

LIDOVÁ ARCHITEKTURA

Stejně jako v předchozích letech bylo i v roce 2019 na území Středočeského kraje realizováno velké množství stavebních oprav památek lidové architektury. Většina z nich byla spolufinancována z programů MK ČR, zejména z Programu péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny. Vedle památkového dohledu nad realizací těchto akcí byla práce zaměřena také na dohled obnovy ostatních staveb v plošně chráněných vesnických sídlech – památkových rezervacích a vesnických zónách, pro jejichž celkový charakter, případně prostředí, může být kvalita provedených oprav ostatních staveb zásadní. V rámci agendy lidové architektury bylo zpracováno také několik operativních dokumentací, zejména v případě plánovaných rozsáhlejších stavebních úprav a demolice. V rámci dokumentační činnosti bylo řešeno téma konstrukcí kombinujících zdivo z kamene a nepálených cihel na Českbrodsku. V rámci studia technologie byla věnována pozornost také tradičním nátěrům šmol kou.

Okres Beroun

Správní obvod obce Beroun

V areálu usedlosti čp. 85 v *Chyňavě* proběhla zdařilá obnova drobných zděných chlívků a lokální obnova roubení a krovu roubeného domu.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Správní obvod obce Hořovice

V usedlosti čp. 10 v *Lázovicích* na území KPZ *Osovska* byla s přispěním PPVPZ zahájena celková obnova chlévů velmi zdařilou sanací statických poruch zdiva a kleneb chlévů. Pokleslá klenba jižní části stavby byla provizorně podepřena výdřevou a opatrně vyzdvížena pomocí hydraulických zvedáků. Po přízvednutí a vyklínování byl rub klenby hloubkově vyspárován a opatřen vápennou mazaninou. Nefunkční historická táhla zajišťující příčné stažení byla aktivována a doplněna novými. V příštím roce by měla navázat obnova krovu a střešního pláště stavby.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Okres Kladno

Správní obvod obce Kladno

V areálu usedlosti čp. 17 v *Kamenných Žehrovicích* probíhá oprava zděného klasicistního špýcharu se záměrem využití stavby k obytným účelům. Problematická akce, která si vyžá-

Lázovice (správní obvod obce Hořovice), KPZ Osovska, hospodářské stavení v usedlosti čp. 10. Při sanaci statických poruch zděných chlévů byla vyzvednuta pokleslá klenba v celé délce pomocí výdřevy a hydraulických zvedáků. Díky zdařilé akci nebylo nutné přistoupit k lokálnímu přezdění klenby (foto M. Hanzlíková).

dala řadu společných jednáních se zástupci stavebního úřadu, byla zahájena obnovou krovu, střešního pláště a stropů.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Správní obvod obce Slaný

V areálu, tzv. Cífkova statku čp. 1, který se nachází v severní návesní frontě VPR *Třebíz*, proběhlo s přispěním programu KÚSČ a PPVPZ zajištění statických poruch zdiva a obnova navazující části krovu a střešního pláště špýcharu. Zděná patrová stavba s dochovaným pozdně gotickým portálem a druhotně použitým renesančním okénkem je nejstarším objektem plošně chráněného sídla. Celý areál statku je součástí prohlídkového okruhu Národopisného muzea Slánska ve Třebízi.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Okres Kolín

Správní obvod obce Český Brod

V *Chotouni* proběhly během podzimu práce na II. etapě obnovy památkově chráněné sýpky v areálu usedlosti čp. 8. Byly opraveny vnější omítky včetně mírné korekce tvarování volut na křídlech štítu. Akce byla podpořena z Programu péče o KP prostřednictvím ORP. Zbývá dokončit nátěr fasády, obnovu otvorových výplní a kamenných článků štítů. Vlastník brány čp. 7 v *Bříství* svépomocí pracoval rovněž na opravě fasády této kulturní památky. Při obnově byla využita operativní dokumentace, zpracovaná v minulém roce. Pro zdárné dokončení prací je potřeba provést dílčí korekce některých částí korunní římsy a nátěr fasády. V památkovém ochranném pásmu románské baziliky Nanebevzetí Panny Marie v *Tismicích* byla ve spolupráci s garantem území realizována zániková operativní dokumentace před demolicí domu čp. 52. Stav založení a některých obvodových konstrukcí objektu byl špatný, budova však přesto poskytla řadu zajímavých informací o regionálních stavebních zvyklostech 2. poloviny 19. století. Tento příklad výmluvně naznačuje, že je velmi žádoucí věnovat badatelskou pozornost i na první pohled nenápadnému a novodobými úpravami zdánlivě znešvařenému historickému stavebnímu fondu nejen středočeského venkova.

Ing. arch. Alena Rákosníková

Chotouň (správní obvod obce Český Brod), sýpka usedlosti čp. 8: a – stav před obnovou fasády, srpen 2018; b – stav po obnově omítek, listopad 2019 (foto A. Rákosníková).

Správní obvod obce Kolín

Nová majitelka památkově chráněné usedlosti čp. 32 ve *Starém Kolíně* začala připravovat opravu střechy obytného stavení. Charakter domu byl krátce po roce 2000 narušen necitlivým sejmutím historického krovu a zřízením příliš strmého a celkově poddimenzovaného provizoria. V rámci projektové přípravy rehabilitace zastřešení objektu dle historického stavu bylo provedeno zaměření objektu formou operativní dokumentace a byly poskytnuty také zevrubné odborné konzultace. Akce je nyní precizně projekčně připravena, započeti realizace se uvažuje v příštím roce.

Ing. arch. Alena Rákosníková

Okres Kutná Hora

Správní obvod obce Čáslav

V *Bílém Podolí* byla provedena výměna střešní krytiny za pálené bobrovky a oprava komínových těles na domě čp. 123, který je ukázkou zděné lidové architektury Čáslavska z poloviny 19. století. Akce byla podpořena z Programu ORP.

Mgr. Jana Berková

Správní obvod obce Kutná Hora

V areálu bývalé usedlosti čp. 2 ve VPZ *Losiny* byla zahájena celková obnova obytného stavení. První etapa prací byla zaměřena na obnovu dožilých roubených konstrukcí výměnkářského křídla, kde musela být rozebrána celá stěna hlavního

Losiny (správní obvod obce Kutná Hora), VPZ, dům usedlosti čp. 2. Výměnkářský přístavek byl v atypické pozici napojen na stěnu hlavní světnice pomocí sloupku s drážkou, do které byly vsazeny sténové trámy přístavku. V důsledku stárí a degradace zdiva došlo k vybočení sloupku a stěna se vyklonila ze své osy. V rámci obnovy musela být rozebrána včetně podezdívky a následně založena na nový základ. Prahové trámy byly tesány na místě z jedlového dřeva (foto J. Berková).

průčelí, přezděna kamenná podezdívka a na ni položeny nové trámy roubení, na které byly osazeny ve vyšších partiích stěny zdravé trámy původního roubení. Následně byl opraven krov a vyměněna střešní pálená krytina. Práce budou pokračovat v následujícím roce.

Mgr. Jana Berková

Okres Mělník

Správní obvod obce Kralupy nad Vltavou

Ve *Vepřku* pokračovala celková obnova areálu vodního mlýna čp. 19 s přispěním HP a programu KÚSČ. Ve vysoké řemeslné kvalitě byla dokončena obnova barokního krovu s ležatou stolicí a pláště mohutné mansardové střechy mlýnice. Stavebně byly opraveny rozvolněné koruny a lokální poruchy zdiva obou štítů a částečně byly obnoveny jejich vnitřní omítky. Při obnově fasády zadního štítu byla znovu otevřena druhotně zaslepená štítová okénka s pŭlkulatým nadpražím. Současně probíhá obnova turbínového přístavku z 1. poloviny 20. století, který se nacházel v havarijním stavu bez krovu a střešního pláště. Nově byly vyzděny segmentové cihelné klenby do ocelových nosníků a destruované zdivo ze struskových cihel.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Správní obvod obce Mělník

Do ORP Mělník, kde se nachází největší koncentrace památek lidové architektury a plošně chráněných vesnických sídel, byl již tradičně soustředěn hlavní díl prací v oblasti péče o památky lidové architektury.

Ve VPR *Dobřeň* byla dokončena zdařilá obnova krovu a výměna střešního pláště na roubeném patrovém domě čp. 25, podpořená z Programu péče o VPZ a VPZ.

Ve VPZ *Jestřebice* byla zahájena dlouhou očekávaná obnova krovu a střešního pláště na hospodářském stavení v usedlosti čp. 1. Stav krovu se po rozkrytí konstrukcí ukázal v horším stavu, než se předpokládalo. V rámci první etapy byla položena krytina nad větší částí stavby v rozsahu chlévů, navazující kolna bude opravena v následující etapě. V těže VPZ pokračovala celková obnova roubeného patrového domu čp. 4,

Jestřebice (správní obvod obce Mělník), VPZ, roubený dům usedlosti čp. 4. Výstavná budova má ve dvorním průčelí zachovanou původní bohatě zdobenou podstavku, zatímco v hlavním štítovém průčelí ji nahradila utilitární nezdobená trámová konstrukce novodobého původu. V rámci probíhající obnovy domu byla opět nahrazena zdobenou, vyrobenou jako replika dochované původní podstavky. Pohled na připravené nové sloupky (foto J. Berková)

Vidím (správní obvod obce Mělník), VPZ, roubený dům čp. 80 je součástí ojediněle dochovaného uceleného souboru vesnické zástavy někdejší Dolní Vidimi z období kolem přelomu 18. a 19. století. Stav po opravě roubených konstrukcí a výměně krytiny (foto J. Berková).

kteřá zahrnovala dokončení obnovy roubených konstrukcí obytného dílu přízemí, zejména výměnkářského traktu, obnovu podstavky v hlavním průčelí a provedení nové interiérové hliněné omítky. Následně byla obnovena podlaha ve světnici a osazeny dveřní a okenní výplně. Akci lze doposud hodnotit jako velmi zdařilou. Na obytném stavení čp. 72 byla realizována výměna střešní krytiny, kdy starší eternitové šablony byly nahrazeny novými. Součástí akce byla lokální oprava krovu s výměnou poškozených ozdobných krokví předsazených před štít hlavního průčelí a opravou ozdobných listů štítu. Všechny uvedené akce byly podpořeny z Programu péče o VPR a VPZ.

Na území vesnické památkové rezervace *Nosálov* pokračovala celková obnova roubeného patrového domu někdejší usedlosti čp. 3, zaměřená na dokončení opravy roubených konstrukcí, obnovu interiérových omítek, střešního pláště a okenních výplní. V usedlosti čp. 34 byla realizována oprava krovu a výměna pálené krytiny na obytném stavení. Na domě čp. 36 se podařilo dokončit obnovu hospodářské části a pro-

Nosálov (správní obvod obce Mělník), VPR, budova bývalé školy stojí v návesním prostoru. Obnova fasády podle původního stavu velmi prospěla vzhledu celé návsi. Po předloňské výměně oken má budova kompletně opravený vnější plášť, který je dokladem velmi vstřícného postoje současného vedení obce k památkovým hodnotám (foto J. Berková).

Kokořínský Důl (správní obvod obce Mělník), roubený dům čp. 58 v osadě Hlučov – stav po obnově střechy (foto J. Berková).

vést údržbu šindelové střešní krytiny. Nejvýznamnějším počinem na území VPR však byla celková obnova fasády na budově bývalé školy, situované uprostřed návsi. Tato patrová stavba velmi významně ovlivňuje celkový charakter jádra památkové rezervace. V rámci akce byla velmi kvalitně obnovena původní fasáda s pásovou rustikou v přízemí a štukovými prvky v patře. Po provedeném průzkumu barevnosti bylo rozhodnuto posunout současnou barevnost do starší podoby sytého okru. Akci lze považovat za velmi zdařilou, s velmi pozitivním vlivem na celou VPR. Rovněž všechny tyto akce byly podpořeny z Programu péče o VPR a VPZ.

Na území VPZ *Vidím* bylo realizováno několik dílčích stavebních úprav a obnov vnějších plášťů na obytných objektech. Mezi všemi stavebními akcemi vyniká zejména zahájení celkové obnovy roubeného patrového domu čp. 80 v Dolní Vidimi, kde byla realizována tesařská oprava roubených stěn, obnova krovu a výměna nevhodné novodobé betonové krytiny za pálené drážkové tašky. Akce bude pokračovat v příštím roce další etapou.

Kluky (správní obvod obce Mladá Boleslav), VPZ, původně hrázděná stodola byla v závěru 19. století doplněna o zděnou kolnu a zděné nárožní pilíře. V rámci její zachrany bylo nutno staticky stabilizovat jak zděné konstrukce, tak opravit s maximálním respektem k původní materii hrázděné konstrukce. Střešní plášť byl opět pokryt eternitovými šablonami (foto J. Berková).

Mimo plošně chráněná území probíhala obnova několika památek lidové architektury. Mezi nimi je třeba zmínit zejména výměnu střešní krytiny na roubeném patrovém domě čp. 58 v lokalitě Hlučov v Kokořínském Dole, kde byla starší eternitová krytina nahrazena přírodní břidlicí. Akce byla realizována s podporou z Programu ORP.

Mgr. Jana Berková

Okres Mladá Boleslav

Správní obvod obce Mladá Boleslav

Na území VPZ *Březinka* proběhla další dílčí etapa postupné obnovy obytného stavení někdejší usedlosti čp. 19. Byla položena nová podlaha v komoře v patře, která souvisela s předchozí tesařskou obnovou obvodové stěny zadního průčelí domu. V rámci dalších prací byla zahájena obnova podlahy v místnosti v přízemí, která bude včetně navazujících nutných oprav omítek stěn dokončena v příštím roce.

Ve VPZ *Kluky* byla realizována velká část celkové obnovy konstrukčně unikátní stodoly u čp. 30. Tako stavba spojuje prvky hrázděné a pilířové stodoly. Po předchozí obnově základů a podezdívek byla realizována obnova hrázděných prvků stěn a zejména celková obnova krovu s výměnou střešní krytiny za eternitové šablony. K úplnému dokončení akce zbývá provést opláštění hrázděné konstrukce zadní stěny. Akci je třeba zařadit mezi velmi úspěšné příklady zachrany ohrožených památek hospodářského charakteru.

Ve VPZ *Skalsko* byla s podporou Programu péče o VPZ realizována další etapa obnovy obytného stavení bývalé usedlosti čp. 26 v centrální části obce. Po složité, v několika etapách realizované obnově krovu a obvodových roubených stěn byla provedena obnova trámových stropů roubené části včetně povalového záklopu nad světnicí.

Na území VPZ *Střehom* byla realizována dlouho očekávaná obnova obytného stavení v usedlosti čp. 11. Západní stěna tohoto roubeného patrového domu s řadou cenných původních detailů byla v poslední čtvrtině 20. století provizorně vyzděna silikátovými tvárnicemi a cihlami v rozsahu světnicového a síňového dílu. V rámci první etapy obnovy domu bylo zdivo západní stěny v patře nahrazeno roubením podle původního stavu včetně obnovení původního počtu a řazení okenních otvorů. V následující etapě se předpokládá obnova roubení také

Víska (správní obvod obce Mladá Boleslav), VPR, dům čp. 6. Nová krytina z přírodní břidlice sjednotila střešní plášť domu, který až dosud kryly na roubeném jádru eternitové šablony a na zděné části drážkové pálené tašky (foto J. Berková).

v přízemí západní stěny a další tesařské opravy. Akci hodnotíme jako velmi zdařilou a řadíme ji k velkým úspěchům památkové péče v dané lokalitě, neboť přináší rehabilitaci původního vzhledu této cenné památky.

V hlavní budově roubeného mlýna č. ev. 1, jehož interiérový patře byl v předchozím roce částečně poškozen požárem, došlo k opravě hliněných interiérových omítek pokoje v patře nad hlavní světnicí, dále byla realizována oprava podlahy a zejména oprava a repase okenních a dveřních výplní. V rámci akce se podařilo dohledat, opravit a znovu osadit původní dvoukřídlá okna, která byla v závěru 20. století nahrazena novými nečleněnými výplněmi. Akci lze hodnotit jako velmi zdařilou.

Na území VPR *Víska* pokračovala velmi zdařilá postupná celková obnova domu v bývalé usedlosti čp. 6 opravou krovu a výměnou střešní krytiny za přírodní břidlici. Všechny uvedené akce v ORP byly podpořeny příspěvkem z Programu péče o VPR a VPZ.

Z akcí obnovy kulturních památek mimo plošně chráněná území je nutno opět zmínit celkovou obnovu roubeného patrového domu chalupnické usedlosti čp. 18 v *Řehnicích*. V návaznosti na předchozí etapy byla realizována obnova zápraží a oprava interiéru komory v patře. Na tomto místě je třeba znovu vyzdvihnout vysokou řemeslnou kvalitu všech prováděných prací.

Na usedlosti čp. 19 v *Zamachách-Syslově* pokračovala celková obnova obytného stavení opravou hliněných omítek podhledů ve dvorním průčelí.

Nemalý význam má rovněž po dlouholetém očekávání zahájená postupná obnova roubeného patrového domu v bývalé usedlosti čp. 26 v *Línech*. Stav objektu, zejména jeho roubených konstrukcí, byl již velmi špatný, proto byla první etapa zaměřena zejména na opravu roubených stěn v přízemí. Součástí prací byla rovněž oprava podezdívek s jejich přezděním na novém základu. Práce se částečně dotkly rovněž terénních úprav v okolí stavby, jejíž zadní stěna byla pod úrovní okolního terénu a trpěla zvýšenou vlhkostí. V rámci opravy byl terén odkován a opatřen nízkou zídkou, která oddělila svah od paty domu. V rámci těchto prací však, bohužel, bylo nutné přezdítk také druhotně již upravovanou část zadní stěny síně s dochovanými, byť velmi narušenými, reliktu staršího stavu někdejšího otopného systému.

Mgr. Jana Berková

Mužský (správní obvod obce Mnichovo Hradiště), obytné stavení usedlosti čp. 5, osazená kopie vnějšího okna (foto A. Rákosníková).

Správní obvod obce Mnichovo Hradiště

V památkově plošně chráněných venkovských územích probíhala pravidelná kontrola stavu. Ve VPZ *Loukov* se řešila běžná stavební agenda menšího rozsahu. Ve VPR *Mužský* pokračovala oprava vybraných objektů v areálu památkově chráněné usedlosti čp. 5. Na obytném stavení byla realizována lokální tesařská obnova krovu a položena nová krytina z dvojitého štípaného šindele. Dále byly obnoveny okenní výplně a vnitřní i vnější omítky. Práce byly provedeny ve velmi dobré kvalitě. Dílčí poruchy dané patrně drobnými dilatačními pohyby stavby se však objevily právě u omítek. Majitel, který je prováděl svépomocí a tradičními technologiemi, však při řešení problému projevil nemalou dávku vytrvalosti a srdnatého úsilí. Kamna s malou chlebovou pecí z počátku 20. století bylo kvůli pokleslému založení a potrhánému zdivu nutné přeskládat, resp. přezdíť. Zároveň byla realizována hrubá stavba obytné přístavby v místě zaniklého hospodářského dílu domu. Nenápadná architektonická forma dostavby vychází z místního kontextu a vzhledu tradičních hospodářských staveb v regionu. Obnovena byla také fasáda brány usedlosti čp. 11, která je rovněž kulturní památkou. Z historických vápenných omítek byl šetrně odstraněn novodobý nástřík z probarveného břizolitu, tvar a profilace jednoduché štukové výzdoby zachytila operativní dokumentace, spojená s průzkumem barevnosti. Jako finální povrchová úprava byl zvolen tradiční monochromní vápenný nátěr, jemně modřený šmolhou, dovezenou z Ukrajiny. Tato úprava vychází ze zájmu majitelů o obnovu dříve velmi běžné, dnes však již vzácné a z hlediska věrohodnosti obtížně realizovatelné barevnosti. Jedná se tedy do jisté míry o experimentální úpravu, jež bude v následujících letech průběžně sledována a vyhodnocována. V areálu památkově mimořádně hodnotného Čechova mlýna čp. 18 pod *Vicmanovem* byla realizována oprava fasády chlěva za použití

Mužský (správní obvod obce Mnichovo Hradiště), brána usedlosti čp. 11: a – stav před obnovou, prosinec 2016 (foto A. Rákosníková); b – stav po opravě, duben 2020 (foto E. Zápalková).

tradiční vápenné technologie, včetně nátěru v jemném pískovém odstínu. Zbývá dokončit partii soklu a objekt dovybavit souborem dřevěných hospodářských dveří. Obnovou krovu a střechy z tmavě šedých vláknocementových šablon byla dokončena celková oprava roubené stodoly ze 40. let 18. století v památkově chráněném areálu děkanství čp. 232 v *Mnichově Hradišti*. Paralelně se realizovala také oprava pozoruhodných vjezdových vrat stodoly s důmyslně řešeným nosným rámem. Dále byla v souvislosti s řešením zcela dožilé střešní krytiny obytného stavení usedlosti čp. 36 v *Dolní Rokytě* provedena základní dokumentace této mimořádně zajímavé stavby.

Ing. arch. Alena Rákosníková

Správní obvod Nymburk

Na území tohoto správního obvodu probíhaly v tomto roce pouze dílčí opravy objektů v plošně chráněných sídlech. Z akcí většího rozsahu je třeba zmínit dokončení obnovy střech obou kostelů ve VPR *Bošín*, která je spolufinancována z Programu péče o VPR a VPZ. Evangelický kostel i kostel P. Marie mají díky této podpoře již kompletně obnovené střechy včetně věží a velmi pozitivně se projevují v celkovém vzhledu VPR. V sousední VPZ *Sovenice* došlo na samém počátku roku 2019 k destrukci krovu na léta nevyužívaném roubeném domě v bývalé usedlosti čp. 36. Krov byl následně rozebrán a uložen v areálu, avšak objekt zůstal bez zabezpečení proti zatékání. V rámci následného jednání bylo zástupci památkové péče požadováno alespoň provizorní zastřešení. Objekt nemá statut kulturní památky a hrozí nebezpečí jeho zániku, což by mělo velmi negativní dopad na urbanistickou skladbu jádra vesnice i její památkové hodnoty, neboť stavba patří do nejstarší dochované vrstvy roubených objektů dané lokality.

Mgr. Jana Berková

Sovenice (správní obvod obce Nymburk), dům bývalé usedlosti čp. 36: a – stav z konce roku 2018; b – stav 4. 6. 2019 (foto J. Berková).

Vinice (správní obvod obce Poděbrady), roubený dům v usedlosti čp. 9 je dlouhodobě ve velmi špatném stavu. V rámci první etapy oprav byly sanovány zděné konstrukce související s blokem někdejšího topeniště včetně navazující stěny síně. V levé části obrázku je z větší části přezděná zeď síně. V rámci prací se podařilo zhotoviteli velmi věrně zachovat původní charakter zdiva (foto J. Berková).

Správní obvod Poděbrady

Na území VPZ *Vinice* se podařilo po delších přípravách zahájit naléhavou postupnou obnovu roubeného domu v usedlosti čp. 9. Toto roubené stavení bylo v téměř havarijním stavu, který se projevil zejména statickým narušením zdiva bloku někdejšího otopného zařízení s navazujícím zdivem obvodové stěny síně. Staticky narušené bylo rovněž navazující zdivo někdejší černé kuchyně. V rámci první etapy obnovy, zaměřené zejména na sanaci narušeného zdiva, se podařilo vyzdíť a částečně přezdíť nejnarušenější části konstrukcí. Vyzvednout musíme zejména velkou snahu a pečlivost zhotovitele při přezdívaní jednotlivých úseků zdi, kde se podařilo věrně zachovat původní skladbu zdiva z místního jemnozrnného pískovce. Na akci navázalo dále přezdění podezdívky zadní obvodové stěny a lokální oprava roubení. Akce je pouhým prvním, nejnutnějším krokem postupné obnovy stavby, na kterou musí navázat také definitivní oprava povrchů stěn, ale již nyní ji lze hodnotit jako velmi zdařilou.

Mgr. Jana Berková

Okres Praha-východ

Správní obvod obce

Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

Ve *Dřevčicích* pokračovala II. etapou celková obnova klasicistní brány usedlosti čp. 28. V rámci opravy bohatě pojaté štukové výzdoby fasády byla využita její operativní dokumentace, pořízená v předchozích letech. Průzkum barevnosti prokázal velmi bohaté souvrství nátěrů, reagujících na dobové estetické názory, pro realizaci byla nakonec zvolena klasická kombi-

Dřevčice (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav): a – brána usedlosti čp. 28, stav před zahájením prací, březen 2017; b – stav po obnově fasády a sochařské výzdoby, před dokončením parteru a nátěru soklu. Únor 2020 (foto A. Rákosníková).

Mnichovice (správní obvod obce Říčany), areál roubeného vodního mlýna čp. 69. Po upravení dna lednice bylo osazeno nové mlýnské kolo na svrchní vodu. Z předchozího kola z roku 2003, jenž bylo přesnou kopií původního, byla využita dubová hřídel (foto M. Hanzlíková).

nace tmavého okru a lomené bílé. Za skutečně velký úspěch je nutné považovat obnovu velmi poškozené sochařské výzdoby brány, kdy se část torzálně dochovaných prvků nacházela dokonce zřícená na zemi. Pro dokončení akce zbývá repase autenticky dochovaných klasicistních vrat. Práce byly podpořeny příspěvkem z Programu ORP. Na základní zajištění brány zaniklé usedlosti čp. 11 v *Kostomlátkách-Podolance*, realizované v loňském roce, navázala další etapa. Byla provedena sanace trhlín ve východní části zdíva brány, zřízeno odvodnění a realizována obnova omítek dvorní fasády včetně branky pro pěší. Restaurátoři doplnili poškozené části kamenných ostění vjezdu i branky a opatřili je tradičním vápenným nátěrem. Zdařilá akce, podpořená příspěvkem z Havarijního fondu, by měla vyvrcholit restaurováním unikátní sgrafitové výzdoby.

Ing. arch. Alena Rákosníková

Správní obvod Říčany

V areálu Zittova mlýna čp. 69 v *Mnichovicích* byla roce 2003, po obnově lednice, osazena kopie původního mlýnského kola, z něhož se dochovala jen vážně poškozená hřídel. Z důvodu nedostatečného odtékání vody z podkolí, které je způsobeno změnami odtokových poměrů, jejichž příčina se nachází mimo areál mlýna, postupně došlo k degradaci nového mlýnského kola. S příspěvkem PORP bylo v letošním roce upraveno dno lednice a mistry sekerníky bylo zhotoveno nové kolo s mírně zmenšeným průměrem, aby nedocházelo k jeho poškození. Z předchozího kola byla použita dubová hřídel. Vynikající řemeslné provedení je, stejně jako předchozí dožilé mlýnské kolo, dílem tesařské a sekernické firmy pana Mikyšky z Petrovic. Areál mlýna náleží potomkům posledního mlýnáře, po domluvě je přístupný veřejnosti a je možné jej uvést do ukázkového provozu.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Okres Praha-západ

Správní obvod Černošice

V areálu bývalého hostince čp. 21 situovaného uprostřed návsi VPR *Dobrovíz* byla obnovena dvoukřídlá šestitabulková okna v patře jižního reprezentativního křídla s bohatě zdobenou fasádou jižního a východního průčelí. Stavba je poznamenána necitlivými novodobými úpravami. Nová okna nahradila atypické skleněné tvarovky z druhé poloviny 20. století a přispěla k částečné rehabilitaci tradičního vzhledu hodnotné pohledově exponované stavby v historickém jádru VPR.

V *Sázavě-Davli* měla být provedena se spoluúčastí PORP obnova krovu a střešního pláště klasicistního domu s prolomanými štíty a zdobně pojednanou fasádou hlavního štítového průčelí v areálu usedlosti čp. 2. Vlastník požadoval nadkroevní zateplení podkroví podmíněné necitlivými zásahy do krovu a navýšením střešních rovin v kolizi s korunou prolomení štítů, které bylo v rozporu se schválenou projektovou dokumentací a platným závazným stanoviskem. Práce nebyly realizovány a dotace byla vrácena.

V areálu památkově chráněného patrového domu usedlosti čp. 24 v *Úhonicích*, ve kterém dnes sídlí Obecní úřad Úhonic, byly obnoveny rámové vstupní dveře domu a současně proběhla celková obnova přístavku ke stodole.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Okres Příbram

Správní obvod obce Příbram

Ve VPR *Drahenice* byla zahájena celková obnova poloviny přízemního zděného domu s valbovou střechou, situovaného na severní straně dvora s čp. 6. V jádru barokní stavba prošla výraznou klasicistní přestavbou a dále byla stavebně upravována v polovině 20. století, kdy došlo k rozdělení objektu na dvě samostatné bytové jednotky s různými čísly popisnými. S příspěvkem PPVPZ byly v severním a jižním průčelí rehabilitovány do původních rozměrů okenní otvory necitlivě upravené ve 2. polovině 20. století a byla zde osazena dřevěná, truhlářsky provedená osmitabulková okna. Typologická kopie klasicistních vstupních dveří naradila novodobé dveře hlavního vchodu. Obnovené výplně východního průčelí respektují charakter úprav stavby z první poloviny 20. století.

Starosedlský Hrádek (správní obvod obce Příbram), areál roubeného, tzv. Panského, mlýna čp. 4. První etapa obnovy přeneseného špýcharu do areálu usedlosti, který je posazen na obnovený kamenný sklep, jenž byl původně součástí zaniklých drobných chlévů. V pozadí obnovená ohradní zeď (foto M. Hanzlíková).

Starý Rožmitál (správní obvod obce Příbram), roubený dům čp. 59. Fotografie zachycuje dvorní a hlavní štítové průčelí stavby s probíhající obnovou střešního pláště ze štípaných dřevěných šindelů. Zajímavý je detail rozpracované pokládky kabřínce (foto M. Hanzlíková).

V *Kozárovicích* proběhla zdařilá obnova střechy chlévů v areálu usedlosti čp. 5 za přispění HP.

Kamenná ohradní zeď, která uzavírá z jihovýchodu areál tzv. Panského mlýna čp. 4 ve *Starosedlském Hrádku*, byla obnovena s příspěvkem PORP. Současně byl na sklepě ve dvoře, jehož obnova proběhla v minulém roce, postaven transferovaný roubený špýchar s podšíní.

Za účasti HP pokračovala ve *Starém Rožmitále* celková obnova roubeného domu čp. 59. Byla dokončena obnova podezdívek, částečná oprava podlah a lokální oprava krovu a stropů. Působivý je nový střešní plášť ze štípaného šindele.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Správní obvod obce Sedlčany

Na území VPZ *Porešín* byla realizována výměna střešní krytiny na stodole v usedlosti čp. 10, která je dominantní stavbou při vjezdu do obce. Stará krytina z bobrovek byla nahrazena novými taškami stejného druhu. V areálu bývalé usedlosti čp. 6, kde probíhá postupná úprava k rekreačním účelům, došlo k destrukci krovu a následné demontáži roubených částí stěn na objektu stodoly. V současnosti probíhá jednání o obnově této stavby do původního stavu přes snahu vlastníka realizovat zde objekt konstrukčně jiného druhu.

Na objektu památkově chráněné sýpky v areálu někdejší usedlosti čp. 2 v *Pořešicích* byla realizována oprava krovu a výměna krytiny za pálené drážkové tašky. Obnova střechy byla nezbytným předpokladem k ochraně této unikátně dochované stavby předbělohorského původu a doufejme, že i první etapou postupné celkové obnovy s alespoň částečnou rehabilitací původního vzhledu dvorního průčelí, které bylo narušeno necitlivými zásahy v 2. polovině 20. století.

Mgr. Jana Berková

Okres Rakovník

Správní obvod obce Rakovník

Jesenici byla v areálu usedlosti čp. 97 zahájena dlouho odkládaná a velmi naléhavá oprava hrázdného špýcharu. Stav krovu a střešního pláště byl havarijní a v důsledku zatékání došlo také k porušení trámů v konstrukci stěn. V rámci obnovy se podařilo poměrně citlivě opravit poškozené části trámů bez nutnosti celkových výměn. Díky pozitivnímu přístupu

zhotovitele se podařilo také během prací zachovat poměrně značnou část původních výplní hrázdných stěn z tyčoviny omazané hlinou. Na částech stěn, kde byla hliněná omítka již snesená, budou hliněné vrstvy doplněny v rámci další etapy. Zásadní je zejména skutečnost, že se podařilo v této etapě opravit vlastní krov, na který bylo položeno bednění s lepenkou jako příprava pro pokládku eternitových šablon. Práce budou pokračovat v příštím roce. Akci hodnotíme jako významný krok k záchraně této dnes již vzácně dochované hrázdné stavby.

Mgr. Jana Berková

HISTORICKÉ ZAHRADY A PARKY

Památková praxe na úseku péče o historickou zeleň zahrnuje zejména péči o památky zahradního a krajinářského umění, historické zahrady a parky. Značnou část agendy však tvoří také zpracování odborných vyjádření k zásahům do zeleně v památkově plošně chráněných územích, městských vesnických a krajinných památkových zónách či rezervacích, v památkových ochranných pásmech, a vyjádření ke komplexním pozemkovým úpravám. Nedílnou součástí práce byly také četné konzultace záměrů a projektů, jejichž realizace se teprve uskuteční. Časově náročný je také dohled v průběhu realizace záměrů.

V areálu zámku v *Dobříši* pokračovala revitalizace francouzské zahrady. Rekonstruovány byly opěrné zdi, schodiště, bazény a započala též obnova mlatových cest. V úsecích, kde došlo k opravám opěrných zdí, byly kompletně vyměněny habrové stěny a doplněna zálaha. Zahájena byla obnova rozsáhlé broderie před zámkem. Dožilé keře zimolezů budou nahrazeny novými jedinci. Součástí projektu je i revitalizace oranžerie.

V zámeckém parku v *Lysé nad Labem* pokračovala obnova mlatových cest ve francouzské zahradě. Ta navázala na první etapu, při které byla obnovena hlavní středová cesta. Doplněny byly též záhony cibulovin v krajinářské části parku.

V zámeckém parku na *Kačíně* na Kutnohorsku se značnou měrou projevilo déletrvající sucho. Kvůli deficitu srážek a poklesu hladiny spodní vody uschlo mnoho borovic lesních v okolí zámku. Do uvolněných míst budou vysazeny nové borovice a budou tím zachovány záměrné výsadby. Řešeny byly i další kompoziční prvky v areálu s cílem zachovat historickou autenticitu dané památky zahradního umění.

Bělá pod Bezdězem (správní obvod obce Mladá Boleslav), květinový záhon na Masarykově náměstí pozitivně dotváří jeho parkovou část a je příkladem vhodné výsadby v prostředí MPZ (foto A. Rudl).

Dobříš, (správní obvod obce Dobříš), probíhající revitalizace francouzské zahrady v zámeckém parku, při které byla například vyměněna část habrových stěn lemujících opěrné zdi (foto A. Rudl).

Kolín (správní obvod obce Kolín), obnova parkánu u kostela sv. Bartoloměje v centrální části městské památkové rezervace se již blíží ke konci. Parkán bude po dokončení prací zpřístupněn návštěvníkům (foto A. Rudl).

V *Osově* na Hořovicku byl vyčištěn zámecký park od drobných náletových dřevin, které znemožňovaly průhledy celým parkem. Pozornost byla věnována především jeho jižní části. Zároveň byla naplánována výsadba nových kompozičně důležitých dřevin, které obohatí zámecký park.

Odstraňování neperspektivních či náletových dřevin ve větší míře proběhlo v zámeckém parku v *Chotýšanech* na Benešovsku, zámeckém parku ve *Vlašimí*, v zámeckém parku ve *Vrchotových Janovicích* na Voticku a v zámeckém parku ve *Voticích*.

Rozsáhlejší výsadby se uskutečnily v zámeckém parku v *Kolešovicích* na Rakovnicku. K novým kosterním dřevinám,

bylo též doplněno keřové patro. Sad ovocných dřevin byl obnoven v areálu tvrze v *Košátkách* na Mladoboleslavsku. Byla započata revitalizace nádvoří pivovaru v *Krušovicích* na Rakovnicku. Za nevhodné stromy byly vysazeny lípy. Nádvoří nově doplní záhony růží.

V dalších územích se jednalo spíše o řešení jednotlivých dřevin s ohledem na jejich aktuální zdravotní stav. Řešena byla i úprava dřevin, které doplňují areály kulturních památek (např. kostely, hřbitovy, fary).

V městské památkové rezervaci *Kutná Hora* a v památkových zónách *Bělá pod Bezdězem*, *Beroun*, *Březnice*, *Kouřim*, *Mladá Boleslav*, *Nymburk* a *Rožmitál pod Třemšínem*, proběhly standardní zásahy týkající se péče o zeleň a posílení její hodnoty v historickém sídle. Rozsáhlejší odstraňování nevhodných dřevin probíhalo pod hradbami v městské památkové zóně v *Čáslavi*. V části ovocných sadů na příbramské *Svaté Hoře* započala likvidace náletových neovocných dřevin. V *Kolíně* proběhla revitalizace zeleně parkánu u kostela sv. Bartoloměje. Byly založeny nové květinové a bylinkové a růžové záhony. Byly doplněny ovocné stromy a vznikla též malá historická vinice. Součástí obnovy bylo i založení mlatových cest. Řada měst se ve zvýšené míře začíná věnovat květinové výzdobě. Ke zdařilým příkladům patří květinový ornamentální záhon na Masarykově náměstí v Bělé pod Bezdězem.

V průběhu roku byly též zjištěny nedovolené zásahy do dřevin v památkově chráněných areálech či územích. Jednalo se o nedovolené kácení v městských památkových zónách *Sedlec – Prčice*, *Čáslav*, *Český Brod* (rovněž i výsadby) a v ochranném pásmu hradu *Krakovec*. Nedovolené výsadby proběhly v městské památkové zóně *Brandýs nad Labem* a v zámeckém parku v *Loučeni* (rovněž i kácení).

Ing. Aleš Rudl

INDUSTRIÁLNÍ PAMÁTKY

Okres Kladno

Správní obvod obce Kladno

Při řešení nového přemostění říčky Loděnice u *Dolního Bezděkova* se stavební práce dotkly také velmi pozoruhodné kulturní památky – lehkého bunkru vzor 37, který byl vybudován před druhou světovou válkou jako součást opevnění Prahy. Bunkr je vestavěn přímo do náspu pozemní komunikace. V rámci opravy bratronického předmostí byla vyvinuta snaha o vizuálně co nejvíce subtilní a nenápadné řešení silničních zádržných systémů, vynucených soudobou dopravní legislativou. V rámci opravy vozovky byla provedena nová hydroizolace stropní desky bunkru.

Správní obvod obce Slaný

Po dlouhých průtazích začala oprava silničního mostu přes Bakovský potok v *Tmáni*, který byl opakovaně poškozen průjezdem rozměrných vozidel. Platným závazným stanoviskem bylo dříve schváleno z památkového a estetického hlediska značně kontroverzní řešení s dřevoocelovými svodidly. Při jeho prověřování v rámci realizační dokumentace se však ukázalo několik slabín, nakonec bylo rozhodnuto o použití atypické vodící bariéry, tvořené jednoduchým ocelovým svařencem ve světle šedé barvě. Materiálově sjednoceny byly také kotevní římsy. Výsledné pojetí se snaží o maximální materiálovou a barevnou střídmost, kvalita provedení některých prací je však i přes veškerou snahu problematická. Příští rok by měly být dokončeny kamenické práce. V *Pozdni* byla realizována lokální oprava vyvaleného líce obvodového zdiva unikátní dvoukomorové pece památkově nechráněné malé venkovské cihelny. Postup prací vlastník objektu předběžně konzultoval.

Hořín (správní obvod obce Mělník), zdymadlo vraňansko-hořinského plavebního kanálu: a – stav před započatím modernizace, prosinec 2017 (foto A. Rákosníková); b – stav v průběhu rozebírání přemostění dolního ohlavi velké plavební komory, srpen 2019 (foto A. Rákosníková).

Okres Mělník

Správní obvod obce Mělník

Po mnoha letech příprav začala během jara rozsáhlá modernizace mostů na *Vraňansko-hořinském plavebním kanále*. Z památkového hlediska lze hodnotit jako značně kontroverzní především úpravu velké komory hořinského zdymadla, jež je součástí kulturní památky. Obě ohlavi byla v průběhu roku prvek po prvku rozebrána a začalo se s jejich rozšířením. Přemostění dolního ohlavi bude nově realizováno jako zdvižná ocelová konstrukce s kamenným opláštěním. Na podzim již byla prováděna zpětná montáž lícových kamenných bloků horního ohlavi, výstavba nové vodící zdi v dolní rejdě a zakládání zdvižného mostu přes dolní ohlavi. Památkově nechráněné ocelové mosty ve *Vraňanech* a v *Lužci nad Vltavou* byly sneseny a během roku se postupně pracovalo na přebudování jejich opěr pro zdvižný mechanismus. Rovněž nechráněný hospodářský příhradový most v *Chramostku* byl dočasně demontován, zatímco jeho opěry byly zvýšeny.

V areálu pivovaru v *Lobči* byla realizována jedna z posledních etap celkové obnovy tohoto areálu. V objektu ležáckých sklepů byla obnovena dřevěná podlaha lednice a vloženo lehké dřevěné schodiště nutné pro její zpřístupnění návštěvníkům.

Okres Praha-východ

Správní obvod obce Říčany

V pivovaru čp. 17 v *Kostelci nad Černými lesy*, který je významnou technickou památkou, proběhla lokální oprava krovu západního křídla a výměna krytiny. Dožilá bobrovka

Dobříš (správní obvod obce Dobříš), silniční most přes Pilský potok v Pražské ulici. Příklad klasicistního mostu, který i přes novodobé utilitární úpravy projevuje pozoruhodné architektonické kvality a disponuje také zajímavou historií. Po citlivé rehabilitaci a vhodné úpravě okolí by se jednalo o velmi reprezentativní stavbu v místě, které místní obyvatelé využívají k četným procházkám. Červenec 2019 (foto A. Rákosníková).

na korunové krytí byla nahrazena pálenou drážkovou taškou, opraveny byly také komíny. Rozpracována byla rovněž celková obnova havarijního zastřešení bývalé umývárny lahví při dvorní fasádě jižního sladovnického křídla. Jako podpůrná konstrukce nového krovu byly využity transferované litinové sloupy.

Okres Příbram

Správní obvod obce Dobříš

V *Dobříši* se řešila příprava celkové rekonstrukce několika menších mostů v okolí zámeckého areálu. Zmíněná mostní díla jsou nedílnou součástí dodnes existující komponované kulturní krajiny, jejich ochrana je však velmi obtížná. Mosty přes Pilský potok a bezejmennou vodoteč v jírovcové aleji směřující ke Staré Hutí a vrchu Králova stolice se nacházejí pouze na území památkového ochranného pásma zámku, most přes Sychrovský potok tvoří součást hranice památkově chráněného zámeckého parku a most přes Pilský potok v Pražské ulici je zcela mimo oficiální dosah památkové péče. Společným jmenovatelem všech těchto staveb je dlouhodobě zanedbaná údržba, problematický technický stav a návrh jejich správce na celkovou demolici a náhradu typovou utilitární novostavbou. V případě pozoruhodného mostu v Pražské ulici se však místní veřejnost snaží o jeho prohlášení za kulturní památku. U zbylých tří mostů se v rámci projektové přípravy podařilo dosáhnout alespoň architektonického zkultivování nových návrhů. Celá kauza upozorňuje na palčivý problém postupného zániku zdánlivě obyčejných historických mostních konstrukcí, jež však významně dotvářejí paměť a kontext místa. Zároveň se však ukazuje, že v případě vhodné a přiměřené metodické podpory ze strany památkové péče jsou projektanti schopni přijít s návrhem novostavby mostu, který respektuje požadavky správce na maximální jednoduchost a co nejnižší nároky na údržbu i při zachování alespoň základní architektonické kvality.

Správní obvod obce Příbram

V *Březnici* se řešila projektová příprava celkové obnovy památkově chráněného mostu přes Vlčavu. V rámci předběžných sond do vozovky se podařilo zjistit, že mostní dílo ze samého závěru 19. století již bylo vybaveno tehdy velmi pokrokovou živичnou hydroizolací na podkladním potěru. Vysokou dřevouhelnou pec Barbora v *Jincích* nedávno odkoupilo měs-

b

a

Jince (správní obvod obce Příbram), dřevouhelná vysoká pec Barbora: a – stav před započetením prací, duben 2016; b – stav po dokončení obnovy střech a fasády zavázející věže, únor 2020 (foto A. Rákosníková).

vesnické památkové rezervace (zadání a návrh ÚP *Drahenic*, veřejné projednání návrhu ÚP *Třebíže*). V rámci spolupráce s odborem kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje byly vyhotoveny podklady pro posouzení územních plánů obcí s vesnickými památkovými zónami (návrh zadání ÚP *Městce Králové* (VPZ *Vinice*), návrh zadání ÚP *Želíz* (VPZ *Sitné*)).

Ing. arch. Alena Rákosníková

Agenda územně plánovací dokumentace, kterou dosud zpracovávali převážně garanti jednotlivých ORP, přešla s výjimkou územně plánovací dokumentace obcí, na jejichž území se nacházejí vesnické památkové rezervace a zóny a s výjimkou velkých územních celků na garanta územního plánování. Agenda byla během roku 2019 řešena samostatně i ve spolupráci s garaty území pověřených obcí a odděleními specialistů ÚOP SČ a GnŘ NPÚ. V součinnosti s oddělením specialistů GŘ byly zpracovávány především podklady k vyhodnocení územně plánovací dokumentace obcí, na jejichž území se nacházejí městské památkové rezervace (změna ÚP *Kutné Hory* a *Kolína*, regulační plán *Kolína*), obcí, na jejichž území se nachází národní kulturní památky (zadání ÚP *Karlštejna*) či památky UNESCO (regulační plány několika částí *Průhonice*). Podklady pro oddělení specialistů GŘ byly zpracovány i pro aktualizaci zásad územního rozvoje Středočeského kraje (návrh 3. aktualizace ZÚR Středočeského kraje) nebo pro regionální dopravní koridory. V rámci spolupráce s odborem kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje byly vyhotoveny podklady pro posouzení regulačních plánů obcí s městskými památkovými zónami (*Český Brod*, *Mělník*), územních plánů a jejich změn v Krajině památkové zóně (změna ÚP *Nesvačily* v KPZ *Osotsko*) či územních plánů obcí, na jejichž území se nachází národní kulturní památky (změna ÚP *Kokořín* či ÚP *Svatý Mikuláš se zámekem Kačina*). Garantům byly též poskytovány konzultace a součinnost při jednáních v agendě přestaveb, dostaveb, novostaveb a demolice v plošně chráněných územích i v areálech či prostředí kulturních památek.

Ing. arch. Hana Řepková

ODDĚLENÍ RESTAUROVÁNÍ

Pracovnice oddělení dle požadavků průběžně zpracovávaly odborné podklady pro účely výkonných orgánů památkové péče. Značný podíl pracovní doby byl věnován aktivní účasti v rámci celého procesu restaurování, kdy formou kontrolních dnů i konzultačních schůzek probíhal památkový dozor na jednotlivých akcích. V rámci předávacích řízení byla mimo jiné kontrolována také úplnost restaurátorských zpráv. Značná pozornost byla věnována akcím zařazeným do Programů MK ČR. Oddělení PPF/R hraje významnou roli při zabezpečování a alokaci příspěvků z Programu restaurování movitých kulturních památek MK ČR.

V roce 2019 byla dokončena celková obnova kostela *Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi*, při které významný podíl tvořily restaurátorské práce a to jak v rámci vlastní stavby, tak i v značném rozsahu na bohatém mobiliáři. Kostel byl stavěn pravděpodobně dle plánů F. M. Filipiho v letech 1613–1625 stavitelem G. de Vaccanim na místě staršího kostela. Později byl upravován v druhé čtvrtině 18. století. Prestiž stavby byla již při svém vzniku potvrzena císařskou donací, na kterou navázaly přední šlechtické rody. Kostel si zachovává mimořádné postavení spojené s držením posvátného reliéfu Panny Marie, Staroboleslavského Palladia země české, zde ještě umocněné spojením se svatováclavskou legendou i kultem sv. Jana Nepomuckého. Kostel ve Staré Boleslavi budovaný pro oslavu Panny Marie charakterizuje výtvarná i ideová celistvost podpořená kvalitou jednotlivých uměleckých děl, na kterých se podíleli přední umělci své doby.

Proběhlá obnova zahrнула restaurování varhan se sochařskou výzdobou včetně navazujícího zábradlí, oltářů v Berkovské a Lažanské kapli, kazatelny, hlavního oltáře, oltáře Nalezení Palladia, oltáře sv. Jana Nepomuckého, soch v nikách bočních kaplí a pod kruchtou, skříní a mramorového lavaba v severní sakristii, chórových lavic se sochařskou výzdobou, skříní v trezorové místnosti a mramorových kropek. V rámci vlastní stavby byla restaurována bohatá štuková výzdoba i malby v bočních kaplích a v presbytáři, mramorová chórová přepážka se zlacenými kovovými vrátky, hlavní vstupní dveře, jižní i severní boční dveře a sochařská výzdoba západního průčelí. Obnovou prošel také prostor ambitů, kde byl restaurován náhrobek biskupa E. D. Kriegera a malby na klenbách ochozu. Dále probíhaly práce také na prvcích na pomezí uměleckého řemesla či jemu blízkých artefaktech. Zde je možné uvést citlivou obnovu nástěnných svítidel, jednoho z hlavních lustrů i doplnění dalšího jako jeho volné repliky, obnovu kredenční skříně v jižní sakristii či kamenných artičoků na balustrádě terasy před hlavním vstupem. Je třeba upozornit, že řada z výše uvedených prvků se skládá z dílčích částí, které vyžadovaly různé specializace restaurátorů, a tedy i různé přístupy vyplývající přirozeně z nároků odlišných technik a materiálů. Výčet restaurátorů podílejících se na jednotlivých dílech přináší níže uvedený přehled. Není v možnostech rozsahu tohoto textu věnovat pozornost každé jednotlivé restaurátorské akci, která v rámci uvedené obnovy probíhala, ačkoliv by to v mnoha ohledech jistě nebylo nezajímavé. Pro prezentaci řešené problematiky byl zvolen zejména hlavní oltář a některé další již stručněji uvedené akce.

Celková koncepce obnovy vycházela z provedeného archivního průzkumu, celkového restaurátorského průzkumu a nespočtu rozšířených restaurátorských průzkumů na konkrétních prvcích. Již před zahájením prací se na základě archivních pramenů dalo předpokládat, že poslední zásadní obnova mobiliáře proběhla ve 40. letech minulého století. Tato hypotéza se následně potvrdila při osnívávání a bližším čištění jednotlivých artefaktů, kdy byly objeveny psané datace oprav na architektuře hlavního oltáře i pod kartuší na kazatel-

ně právě z tohoto období. Popsaný zásah byl respektován na zlacených dřevěných prvcích, na architektuře hlavního oltáře, na varhanní skříní a částečně i na architektuře oltáře Lažanské kaple. Zcela odlišná však byla situace na sochařské výzdobě presentované v bílé barvě se zlacenými detaily. Tato úprava ve značně silné vrstvě byla na štukových i dřevěných sochách masivně degradovaná a v menších či větších krách se oddělovala od podkladu. K tomu došlo patrně vlivem chybného technologického postupu při její realizaci. Popisovaná situace se týkala zejména oltářů v bočních kaplích (a dosud ještě týká, restaurovány byly zatím pouze dva) a oltáře sv. Jana Nepomuckého. Na sochařské výzdobě kazatelny byla tato vrstva pouze vyčištěna a zachována s ohledem na její relativní soudržnost a zejména z důvodů nemožnosti dalšího navýšení finančních prostředků, ačkoliv i zde dochází k fatálnímu zkeslení povrchových modelací.

Zcela jiná byla problematika sochařské výzdoby hlavního oltáře, oltáře Nalezení Palladia a varhan. Přirozeně zásadní význam v rámci interiéru má hlavní oltář ideologicky završující ikonografickou koncepci celého prostoru. Sem je soustředěna největší pozornost s ohledem na umístění reliéfu Palladia i vyvrcholení mariánského cyklu v sochařsky ztvárněné skupině jejího Nanebevzetí. Dynamická teatrální kompozice vtahuje diváka do děje sugestivním působením jednotlivých figur, které se vznášejí před monumentální oltářní architekturou. V souvislosti s pořízením nového hlavního oltáře pro mariánský kostel ve Staré Boleslavi byl osloven architekt František Maxmilián Kaňka, jeho účast je doložena smlouvou ze 17. 3. 1716. Kaňku i zde doprovázeli jeho obvyklí spolupracovníci, kterými byli sochař Matyáš Bernard Braun a kameník Dominik Antonio Rappa. Braun a jeho dílna dodali veškerou sochařskou výzdobu. S ohledem na rukopis jejího autora byla v literatuře vyslovena hypotéza, že Braun svěřil výzdobu staroboleslavského oltáře svému tyrolskému tovaryši Řehoři Thénymu. Rappa prováděl architekturu oltáře v mramoru, v roce 1722 potom ještě úpravy tabernáku. Oltář byl vybudován nákladem Bernarda Ignáce hraběte z Martinic. Následně byla ještě v roce 1765 doplněna mramorová mensa. V témže roce byl pořízen z darů nový stříbrný tabernákl, v roce 1770 potom rokové relikvíře Jakuba Ebnera. Oprava oltáře byla prováděna v roce 1942 firmou Břetislava Kafky z Červeného Kostelce, která v té době restaurovala značnou část veškerého mobiliáře v kostele, jak bylo uvedeno výše. Na architektuře hlavního oltáře se dochoval nápis z této opravy, na rozdíl od sochařské výzdoby, k jejíž opravě byly nalezeny nápisy z roku 1886 (5?) na zadní straně sochy sv. Václava a z roku 1930 na zadní straně sochy sv. Ludmily. Poslední povrchová úprava soch na hlavním oltáři byla provedena emailovým nátěrem s poměrně výrazným okrovým kolorováním v hloubkách modelací. Remeslná kvalita tohoto zásahu nebyla vysoká. Emailový nátěr byl nestejnoměrný a na řadě soch se objevovaly výrazné stékance barvy či zejména směrem vzhůru nedotčená vynechaná místa. Sochy bylo nutné konstrukčně opravit, vyšpánovat, rozlomené části slepit. Stékance byly odstraňovány skalpelem, poškozená místa byla retušována. V souvislosti s restaurováním sochařské výzdoby hlavního oltáře se podařilo dohledat a navrátit na původní místo dolní část draperie šálu sv. Ludmily, která byla po velmi dlouhou dobu uložena v depositu, jak dokládají fotografie pořizované od začátku 20. století, kde již chybí. Dále byla prověřována hypotéza autentičnosti anděla osazeného na pravé straně tabernáku, který svými proporcemi ani uměleckým zpracováním neodpovídá celku (zachycují ho však v této pozici již veškeré dohledané historické fotografie). Na architektuře je patrné původní kované táhlo, které je zjevně určeno jinému sochařskému dílu. Jedním z řešených témat dále bylo doplnění chybějících a výměna výtvarně zcela nevyhovujících druhotně osazených prstů u jednotlivých soch.

Tato problematika byla zvažována s ohledem na vypovídající hodnotu památky v čase ve vztahu k provedeným opravám. V závěru převážilo estetické hledisko, které poměrně jednoznačně vedlo k náhradě disproporčních a řemeslně nekvalitních prstů. Dalším dehonestujícím zásahem na hlavním oltáři, který byl revidován, byla elektrifikace spojená s osazením různých typů žárovek zejména na pasířských dílech. V rámci hlavního oltáře byly restaurovány také cenné rokokové relikviáře stojící na menze. Stejně jako u svatostánku došlo k jejich odstrojení, ošetření dřevěného korpusu a následnému navrácení plechů s drobnými retušemi a doplnění chybějících kamenů a skel v ornamentech dle zachovaných. V rámci prací se projeví i různé přístupy k některým technikám v minulosti, kdy bylo zachyceno zlacení v ohni, zlacení na poliment, ale poté i galvanické zlacení a zlacení olejové. Součástí restaurování hlavního oltáře bylo mimo jiné i ošetření velkolepé mramorové architektury v jeho spodní části. Po zkouškách čištění se ukázala úspěšná cesta odstranění silné vrstvy nečistot

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie, hlavní oltář: a – spodní partie po celkovém restaurování všech částí; b – svatostánek v průběhu prací po osnímání vnějších zlacených plechů a stříbrné výzdoby na dřevěnou kostru, která tak mohla být ošetřena, obdobně bylo postupováno u relikviářů stojících na menze; c – detail sochy sv. Ludmily v rozpracovanosti během tmelení s doplněnou originální spodní částí draperie, která byla dohledána a navrácena na původní místo po více než 100 letech; d – pohled na zadní část sochy Krista s dobře patrným konstrukčním řešením, zachycující skladbu dřevěných částí i jištění kovanými táhly a kramlemi (foto L. Maděrová).

na různých použitých typech mramorů. Následně vyvstávala otázka míry obnovy lesku na povrchu kamene. Po čištění bylo patrné, že některé plochy byly presentovány ve vyšším lesku, jiné v podlesku. Tato situace byla respektována s tím, že došlo pouze k mírnému zaleštění některých rušivě působících partií.

Obdobná byla situace u mramorové architektury oltáře Nalezení Palladia. Původně sanktuárium pro milostný obraz, bylo zřízeno Šternberky roku 1672, následně byl v roce 1727 vytvořen oltář z mramoru dodaný kameníkem Ondřejem Krannerem z Malé Strany v Praze, doplněný o dva letící anděly s mariánským monogramem. Architektura oltáře byla provedena v červenohnědém mramoru, přičemž je pravděpodobné, že byly použity dva rozdílné typy kamene. Figurální složku oltáře tvoří dva velcí protějškoví dřevění andělé, kteří jsou osazeni na volutách nástavce a vynášejí korunu nad mariánským monogramem umístěným v paprscité svatozáři. Pod nimi je na ose situována řezba andělíč hlavičky s křídly završující nápisovou kartuš. Pod ní je ve středu rozeklaného frontonu umístěn Šternberský znak s andílkou sedícími po stranách. Tyto sošky nesly poslední povrchovou úpravu v kombinaci práškového bronzu s hliníkem. Po zkouškách čištění byl pod touto vrstvou doložen ušlechtilý povrch leštěného červeného mramoru vyznačující se mimořádně kvalitní sochařskou modelací. Soška pravého z andílků byla v minulosti již opakovaně opravována. Obě ruce byly provedeny jako druhotné doplňky ze dřeva s dochovanými fragmenty červenavé povrchové úpravy pravděpodobně navazující na tehdejší presentovanou podobu sošky v leštěném mramoru. Formálně dle řezby lze usuzovat, že jedna z ruček vznikla ještě v baroku, zatímco druhá je ve své modelaci blízká již mladšímu pojetí (19. stol. ?). Soška měla ještě velmi hrubým způsobem doplněnu nožku ze sádry, na které již byla pouze jediná dochovaná povrchová úprava práškovým bronzem. Z toho lze usuzovat, že zatímco v době doplňování ruček byl andílek prezentován v původním leštěném mramoru, až poslední úprava spojená pravděpodobně se sádrovým doplňkem nožky scelila celý povrch díla náhražkovým kovem. V rámci projednávání restaurátorské akce došlo k osnímání této vrstvy a vytvoření nového doplňku nohy stylově odpovídající charakteru sošky, kterou bylo navíc možné srovnávat s protějškovým andílkem umístěným na oltáři. Dřevěné historické doplňky ruček byly ponechány a barevně přizpůsobeny mramoru. Bez nadsázky lze tyto dvě sochy řadit k nekvalitnějším dílům, které se v kostele nacházejí.

Jednou z nejpodstatnějších součástí obnovy interiéru bylo beze sporu restaurování štukové a malířské výzdoby. Opravám tažených profilů a dalších architektonických prvků byla věnována pozornost v předchozí kapitole o stavebních opravách. Umělecká a uměleckořemeslná štuková výzdoba souvisí s původním řešením výzdoby interiéru. Dekorace stěn a kleneb bočních kaplí i kněžiště byla provedena podle jednotného plánu pravděpodobně ve 30. letech 17. století. Uplatňuje se střídání vpadlých protáhlých polí s menšími, která jsou vyplněna izolovanými ornamenty. V literatuře jsou spojovány se štuky Valdštejnského paláce, které prováděli D. Canevalle a S. Galli. Jako autor je v literatuře zmiňován i G. B. Cometa. Uplatňují se motivy bohatých květů, ale i andělských hlaviček a ženských hlav v šátcích upomínajících svým charakterem ještě až k renesančnímu tvarosloví. Jednotlivá pole jsou omezena opakuji cími se vzory perlovců a dalších vegetabilních a geometrických motivů. Nad každou ze šesti bočních kaplí (Berkovská, Lažanská, Černínská, Slavatovská, Valdštejnská a Morzinská) jsou umístěny štukové erby šlechtických rodů v heraldické barevnosti, které jsou datovány do 17. století. Erby, zakomponované do štukových často rozvilinových rámců, jsou doprovázené figurami štítonošů v podobě andělů či heraldických zvířat. Koncepce restaurování štukové výzdoby interiéru vycházela

z výsledků restaurátorského průzkumu a navázala na historickou vrstvu, která se odlišovala od dochované presentované podoby zejména výrazně větším rozsahem zlacení a použitím plátkového zlata na rozdíl od náhražkových kovů (hliník s lakem). Erby nad kaplemi byly ve zmíněné úpravě provedeny v barevnosti, která ne vždy heraldicky odpovídala. Dále zde docházelo vlivem koroze náhražkových kovů ke změnám v barevnosti. Restaurování erbů spočívalo v jejich očištění, osnímání nejmladší popsané řemeslně nekvalitní vrstvy a v obnově barevnosti, která byla konzultována s heraldikem. Pozornost byla také věnována nápisům, které jsou součástí znaků a které byly při minulých opravách přepisováním v některých případech zkomoleny.

V kaplích přechází popsaná štuková výzdoba na bočních stěnách až do spodních partií, kde jsou ve zdobených nikách osazeny štukové sochy světců. I zde došlo k osnímání druhotného nátěru a rehabilitaci původní koncepce pozoruhové úpravy s odlišným rozvržením zlacení. Historické zlacení bylo prováděno klasicky na poliment plátkovým zlatem. Bylo však zachováno pouze ve velmi malých fragmentech a jeho rozsah upřesňoval spíše jen zachovaný podklad. Z toho důvodu bylo zlacení štukových prvků v celém rozsahu rekonstruováno. Není bez zajímavosti, že na dřevěných atributech soch v nikách bylo nalezeno, a to v nejstarší vrstvě, metalové zlacení. Tento rozvrh byl zachován následně i u nově doplňovaných atributů (např. socha sv. Josefa).

Se štukovou výzdobou úzce souvisí malířská výzdoba kaplí i presbytáře. V bočních kaplích se na výzdobě podíleli umělci spojení s konkrétním donátorem. Autorem maleb v Černínské kapli je tak J. F. Hess, ve Valdštejnské kapli Jan Kryštof Liška. V presbytáři je mladší výmalba signovaná J. Hellichem. Náměty maleb jsou zde především mariánské a starozákonní. Interiér kostela byl v minulosti mnohokrát vymalován. V souvislosti s tím přirozeně docházelo také k zásahům do nástěnných maleb. Z uvedených skutečností je zřejmé, že podoba maleb byla tvořena konvolutem různých opravných zásahů lišících se v přístupu i výtvarné kvalitě. Malby byly na mnoha místech v havarijním stavu, kdy docházelo ke ztrátám barevných vrstev. Vyskytovalo se zde velké množství přemaleb, které nerespektovaly výtvarnou hodnotu původních maleb. O tom se ostatně zmiňují i archivní prameny, kdy některé zásahy z 19. a první poloviny minulého století byly hned po realizaci posuzovány jako hrubé a poškozující. Přemalby degradovaly, objevovaly se také trhliny a poškození zatékáním. V rámci restaurování bylo prokázáno použití různých technik. V Černínské, Slavatovské a Morzinské kapli se jedná o olejomalbu s obdobnou výstavbou jako u maleb na plátně. Celá plocha je podložena červenohnědou vrstvou a teprve na ní je prováděna vlastní malba, která je vzhledem k umístění na klenbě až pozoruhodně detailní a to i v nasazování drobných světél. Malby ve Valdštejnské a Lažanské kapli jsou provedeny technikou secco. Zde se bohužel nejvíce projevil špatný stav barevné vrstvy a velká míra nekvalitních přemaleb, které v detailu často setřely původní podobu malby. Avšak velkorysé barokní kompozice zůstávají zřetelné. V kapli Berkovské je uplatněna malba v technice fresco-secco s rytou kresbou. Ve Valdštejnské kapli byly nově rozpoznány dvě olejomalby na plátně vypnuté na rám, které byly do štukových rámců pouze vsazené. Je to ojedinělé řešení v kontextu celého interiéru.

Jak již bylo uvedeno výše, restaurátorské práce se dotkly celé řady děl, kterým se však na tomto místě v daném rozsahu nelze detailně věnovat. Nicméně snad alespoň předložený text umožňuje vytvoření představy o tom, jak práce v kostele Nanebevzetí Panny Marie probíhaly a jaká byla východiska pro učiněná rozhodnutí. Podrobnější informace s řadou zajímavých fotografií potom přináší restaurátorské zprávy, které byly k jednotlivým dílům zpracovány.

a

b

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie, Černínská kaple Zvěstování Panny Marie založená roku 1664 fundací Humprechta Jana Černína a jeho manželky Diany Marie Gazoldo. Nástěnné malby provedené technikou olejomalby na téma lorentánských litaní vytvořil pražský malíř Jan Bedřich Hess a lze předpokládat, že je také autorem oltářních obrazů v této kapli. Barevné provedení i kompoziční řešení dokazují vysokou výtvarnou úroveň umělecké práce: a – pohled na část klenby s malířskou a štukovou výzdobou po restaurování; b – detail malby s námětem mariánského titulu Consolatrix afflictorum – Potěšení zarmoucených (foto L. Maděrová).

Ačkoliv obnova této národní kulturní památky a také řady s ní souvisejících kulturních památek v podobě mobilní je už sama o sobě zásadním počinem, je zde ještě další aspekt, který nelze opominout a který by ideálně měl s takto velkou akcí být vždy propojen. Objekt se zde podařilo otevřít široké veřejnosti formou volného vstupu i komentovaných prohlídek. Pro orientaci návštěvníků slouží webové stránky a nové infocentrum zřízené v opravené bývalé kapli sv. Benedikta, kde je mimo jiné vystaven také originál barokní kamenné polychromované sochy sv. Jana Nepomuckého z výklenkové kapličky v ohradní zdi areálu. Z trezorové místnosti v patře severní věže se stala nainstalovaná expozice klenotnice a v severní sakristii bude ve speciální vitrině dýhované dřevem růže vystaveno Palladium země české. Lze snad jen přát, aby zde po často složitých a strastiplných cestách, kterými v minulosti prošlo, již v klidu spočinulo. Ve stavbě, která je s ním bytostně a navždy propojena tradicí, geniem loci a především pokorou a úctou mnoha lidských generací. Je snad možné doufat, že se tyto aspekty odrážejí i v recentně ukončeném zásahu, který se stal další kapitolou v bohaté historii staroboleslavského mariánského kostela.

Nadále také pokračovaly velké akce podpořené z projektu IROP v areálu kostela sv. Bartoloměje v Kolíně, v kostele sv. Jakuba v Kutné Hoře, v areálu zámku v Dobříši a v kostele sv. Prokopa v Sázavě.

V roce 2019 bylo dokončeno několik velmi významných restaurátorských akcí na území města Kutné Hory. Po čtyřech letech bylo obnovou stupňů a balustrády dokončeno náročné restaurování Mariánského sloupu v Šultysově ulici. Po třech letech skončilo restaurování světeckých sousoší před jezuitskou kolejí a po dvou letech byly dokončeny restaurátorské práce na sochařsky a kamenicky pozoruhodném průčelí Kamenného domu. Výsledek všech tří akcí lze hodnotit velmi pozitivně s tím, že zodpovědně provedené restaurování bude mít pozitivní vliv na zachování sochařských děl i nadále in situ.

V roce 2018 byla zahájena postupná obnova zámku Osečany (správní obvod Sedlčany). Jeho součástí je kaple s „právem veřejnosti“, postavená v roce 1733, do které vede vstup z polouzavřeného nádvoří. Jeho celková sochařská výzdoba sestává z reliéfní výzdoby nad samotným vstupem do kaple

a

c

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie, Berkovská kaple Očišťování Panny Marie datovaná rokem 1672 v nápisu pod aliančním erbem Františka Antonína Berky a Aloisie Ludoviky Anny de Montecuccoli (Berkovská fundace snad byla založena dříve, již v roce 1628 Jindřichem Volfem), oltář: a – socha v nástavci výstižně prezentuje stav značného množství sochařských děl v kostele před zahájením restaurátorských prací, ten také dokládá i část draperie šatu sochy sv. Ludmily zachycená na pravé straně snímku. Jak je patrné kromě silného zanesení nečistotami byl hlavní problém způsoben nejmladší technologicky nesprávně provedenou překrytovou vrstvou, která se v tvrdých krátech odlučovala od podkladu a díky své síle výrazně zkreslovala často jemné a detailní modelace povrchového reliéfu sochařských děl. Tato úprava byla provedena na oltářích v bočních kaplích (a dosud je na nerestaurovaných), na kazatelně a na oltáři sv. Jan Nepomuckého; b – socha sv. Jana Křtitele po restaurování, kdy došlo k osnímání novodobé překrytové vrstvy a tím k rehabilitaci plasticity díla; c – detail hlavic během snímání druhotné překrytové vrstvy; d – detail hlavic a kartuše s obnoveným nápisem po restaurování (foto L. Maděrová).

a po stranách vstupu dvou soch světců. Na jednoduchý svisle obdélný kamenný portál s ušima dosedá uprostřed kovová kartuše s nápisem (HAEC+ AVGUSTA +NOVODO// MVS+ANNA+ PERENNETHON// OREQVO+TIBI+ZBVBNAEA+// STAT+PIETATESACRA+//) a po stranách dva štíty (nalevo: Bubna z Litic) s heraldicky neúplnou, ale sochařsky dynamickou a symetrickou výzdobou. Nad středovou kartuší, která mírně převyšuje postranní erby, je socha sv. Anny, ke které vzhlíží P. Maria jako malá dívka. Jde o téměř plné sousoší, které je osazeno

b

d

přímo na fasádu, takže nejsou uplatněna jeho záda. Nad touto svatou dvojicí je již těsně pod oknem z kruchtý doširoka rozložená předimenzovaná koruna, kterou po stranách přidržují dva andělci, taktéž nepoměrně větší oproti sousoší.

Sochy z jemnozrnného pískovce po stranách vstupu spočívají na vyšších hranolových podstavcích z žuly zakončených vydutou římsou a na svých čelech zdobených dekorativním rámováním nahoře s mušlí. Na podstavci je nalevo od vstupních dveří (pro příchod do kaple) socha sv. Leonarda (Linharta).

a

b

V současné době, kdy kromě částí modelace chybí i hlava, je patrný kontrast postavy a rozevlátý šat. Kromě nápisu na čelní straně plintu, že jde o sv. Leonarda, nám tuto skutečnost přibližuje zbytek zdobeného pluvíálu, do kterého tento světec bývá oděný, telátko u světcových nohou a hlavně řetěz s pouty, který má v levici.

Napravo jde o obdobně vysokou sochu sv. Felixe, v současné době taktéž bez hlavy a bez části ztracené modelace. Jde taktéž o postavu světce stojícího v kontrastu, oděného do zřaseného roucha, které i v tomto stavu působí prostěji vůči bohatšímu biskupskému odění sv. Leonarda. Kapucínské roucho, vak na milodary a poutnická hůl v pravici, o kterou se světcova postava opírá, i tvář s plnovousem (na archivní přiložené fotografii ještě kompletní sochy) napovídají, že jde o sv. Felixe z Cantalice (16. století – Řím), nikoliv o sv. Felixe z Valois, který by také mohl být zajímavým protějškem sv. Leonarda.

Vzhledem k použitému jemnozrnnému pískovci tzv. mšenského typu, byl potvrzen předpoklad, že uzavření povrchu nevhodnými druhotnými nátěry bude mít značný vliv na soudržnost kamenného materiálu. Uzavírací nevhodný nátěr (více nátěrů), kterým bylo sousoší zřejmě v první polovině 20. století opatřeno, způsobil postupný úbytek materiálu pod neprodyšnou vrstvou. Tam, kde došlo již k odprýsknutí této vrstvy (či vrstev), byl odkryt povrch s již značně degradovanou modelací. V tomto havarijním stavu bylo sousoší již několik desetiletí. Tento stav postupně mizejícího povrchu modelace soch doplňovala chybějící hlava jednoho ze světců, k čemuž však došlo pravděpodobně dříve vandalským činem.

V roce 2019 byla záchrana výzdoby portálu zahájena restaurováním reliéfu se sv. Annou, který je v nadpraží portálu. Tento reliéf je součástí architektury, bylo nutné provedení jeho zpevňování na místě, a to opakovaně. Dalším zásadním krokem bylo doplnění chybějící modelace v umělém kameni. Byly přilepeny odlomené zachované části a zajištěny zbytky původní polychromie. Postranní sochy byly zatím zpevněny, jejich restaurování, které je neodkladně nutné, a to nejen z památkového hlediska, by mělo pokračovat co nejdříve. Sochy dvou světců jsou stále téměř bez poloviny modelace povrchu, každým zimním obdobím bez minimálního zakrytí hrozí ztráta této zajímavé sochařské památky větší a nevrtnější. I proto by mělo být spolu s restaurováním uvažováno o zhotovení ochranného přístřešku.

Po patnácti letech bylo opět přikročeno k restaurování *Mariánského sloupu v obci Kozomín*. Samotný sloup s korintskou hlavicí, završený stylizovaným Staroboleslavským Palladiem, podpíraným dvěma andílky (resp. putty), je postaven na

c

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie, oltář Nalezení Palladia. Původní sanktuárium pro milostný obraz, bylo zřízeno Šternberky (dedikační nápis na tepaných stříbrných dvířkách z roku 1672). V roce 1727 byl potom vytvořen oltář z mramoru dodaný kameníkem Ondřejem Krannerem z Malé Strany v Praze. Dedikační nápis na tepané stříbrné mříži zmiňuje zemského sudího hraběte Františka Karla ze Šternberka a Ludmilu Benignu Šternberskou, rozenou Kafkovou z Řičan s jejich potomky. Prostor, kde je oltář osazen, je podle tradice místem, kde byl milostný obraz nalezen. Ten zde byl přechováván až do poloviny 18. století. Do roku 1892 je datován signovaný obraz J. Matthäusera osazený v dřevěném rámu s tepanou výzdobou: a – střední část oltáře po restaurování. Zadní strana mříže byla ponechána v dochované úpravě pouze s lokální retuší výrazně rušivých míst, při svislé straně byly provedeny repliky tří zámku dle fragmentů jednoho dochovaného. Obraz byl restaurován stejně jako ozdobný rám osazený na dřevěné kostře; b – detail čelní strany Šternberské mříže s aliančním erbem donátorů po restaurování; c – mramorový andílek v nástavci po restaurování (foto L. Maděrová).

podstavci a po stranách sloupu stojí sochy sv. Františka Xaverského a sv. Rocha v mírně podživotní velikosti. Oba tito světci se na podobných památkách objevují jakožto patroni vyzváni v nebezpečí moru. Vznik sloupu se datuje do doby po roce 1726 a za tvůrce sloupu jsou považováni architekt Václav Špaček spolu se sochařem Ondřejem Dubkem, autorem velmi podobného sloupu v Buštěhradě a dalších architektonicky příbuzných mariánských sloupů, objednaných Annou Marií Františkou velkovévodkyní Toskánskou, rozenou vévodkyní Sasko-Lauenburskou, která ve zmíněném roce 1726 koupila také Kozomín. Čelní stranu podstavce kozomínského sloupu zdobí sasko-lauenburský znak završený knížecí čapkou, který právě tato šlechtična používala.

Dosud nejvýraznější restaurování kozomínského sloupu proběhlo v letech 1967–1970, kdy byly nejvíce poškozené architektonické části nahrazeny kopií a celý objekt byl rovněž o několik metrů přestěhován a otočen o 90 stupňů.

Při nynějším restaurátorském zásahu byl kámen konsolidován a čištěn od silikátových a sádrovcových krust a biologického napadení, zejména na sochách, Palladiu a horní části samotného sloupu. Dožilé tmely byly vyměněny za nové, což esteticky významně pozvedlo podobu obou soch, zvláště v důležitých partiích obličeje u postavy sv. Františka. Byly vyspraveny trhliny v plintech obou soch a na podstavci bylo provedeno čištění a lokální zpevnění.

Kromě toho bylo rozhodnuto o rekonstrukci chybějících rukou a atributů světců. V odlomených torzech rukou byly na první pohled patrné otvory po kovových čepech, což svědčí o skutečnosti, že již byly ruce v minulosti po odlomení nejméně jednou doplňovány. Na fotografiích datovaných rokem 1967 stojí obě sochy v ateliéru se zrekonstruovanými rukama, v nichž drží kovové atributy: sv. Roch poutnickou hůl a sv. František kratší, diagonálně směřující „misijní hůlku“.

Prosté zopakování schématu atributů z těchto fotografií v rámci nynějšího restaurování komplikoval fakt, že se jejich podoba nezdála být historicky zcela věrohodná. Zejména mezi vyobrazeními sv. Františka nebyla nalezena analogie ke krátké, šikmo umístěné hůlce. Sv. František obvykle drží v rukou kříž či krucifix, a pokud už svírá hůl, jedná se o svislou, o zem opřenou hůl zhruba o výšce lidské postavy. Nezvyklé diagonální umístění hole by páčilo nově doplněnou ruku. Vzhledem k neexistenci dokladů o vzhledu původního atributu bylo nakonec rozhodnuto, že bude nyní světec ponechán pouze s gestem zbožnosti a náznakem žehnání, tedy bez atributu. Ohledně měděné poutnické hole sv. Rocha se pak jednalo především o otázku, ve kterém bodě byla jeho dřívější hůl opřena o plintus. Kompozice sochy mnoho možností nenabízela, neboť u světcových nohou sedí ještě pes s bočníkem v tlamě, Rochův atribut, který vylučuje umístění hole vlevo od světce. V tomto případě bylo tedy možno se dochované fotografie přidržit těsněji. Ruce světců byly nejprve vymodelovány v sochařské hlíně a po odsouhlasení jejich podoby byly provedeny v umělém kameni. Rovněž k holi a svatozářím byly nejprve odsouhlaseny makety.

Okres Benešov

Správní obvod obce Benešov

Český Šternberk – hrad, podobizna Heřmana svobodného pána Questenberga (inv. č. CS-346), kolem 1700 (Pavel Padevět, ak. mal.)

Český Šternberk – hrad, pohovka, inv. č. 2965, 2. polovina 19. stol., truhlářské práce: Jan Šrámek, DiS., vyšívání potahy na pohovce (Simona Kronbergerová); podobizna Jana hraběte Aldringen (inv. č. CS-351), kolem 1700 (Pavel Padevět, ak. mal.)

Komorní Hrádek – areál zámku, 1. patro Nového zámku, místnosti č. 24 a 25, nástěnné malby, zahájení restaurování (Hynek Merta, ak. mal.)

Lišno – areál zámku, socha sv. Jana Nepomuckého, 2. etapa (Mgr. Daniel Talavera, ak. soch.), nástěnné malby Trubadúra a Zbrojnoše (Mgr. Jan Chejn, ak. mal.), sochy alegorií čtyř ročních dob, 2. etapa (Mgr. Daniel Talavera, ak. soch.), 2 erby vstupní brány (Tereza Korbelová, ak. soch.)

Měchnov – židovský hřbitov, 25 náhrobků, vztyčování a zajišťování, (Petr Škarvan)

Sázava – kostel sv. Prokopa, boční oltář sv. Barbory (obraz: MgA. Renáta Novotná Zemanová, oltářní architektura a sochy: Mgr. art. Miroslav Minks), hlavní oltář z kostela sv. Martina v Sázavě (Marek Brož, ak. mal.), hlavní oltář, zahájení (obraz: Tomáš Berger, ak. mal.)

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie, Valdštejská kaple Narození Panny Marie fundovaná rodem Valdštejnů již roku 1637. Byla však zničena švédskými vojsky a nově vysvěcena arcibiskupem Janem Bedřichem z Valdštejna až roku 1690. Štuková výzdoba byla před restaurováním poškozena v ochuzeném rozvrhu v rozsahu zlacení, které bylo lokálně přebíleno (např. vlasy obou andělů). Kov byl v této úpravě použit pouze náhražkový – hliník se zalakováním. V rámci restaurování byla rehabilitována heraldická barevnost znaků nad kapsemi i rozvrh původního zlacení. Fotografie představuje erb nad Valdštejskou kaplí po restaurování (foto L. Maděrová).

Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie, celkový pohled na varhany po restaurování (foto L. Maděrová).

Sázava – kostel sv. Prokopa, varhany (varhanní skříní MgA. Žán, nástroj: Rudolf Valenta)
Třebešice – zámek, rytířský sál v 1. patře, dokončení restaurování odkryté nástropní malby Učedníci v Emauzích (Karine Artouni, ak. mal.)

Správní obvod obce Votice

Bedřichovice – kostel sv. Vavřince, boční oltář sv. Vavřince, 4. etapa – dokončení (Milan Kadavý, ak. mal.)
Ratměřice – kostel sv. Havla, varhany – nástroj, 3. etapa (MgA. Marek Vorlíček)

Okres Beroun

Správní obvod Beroun

Nový Jáchymov – lesní hřbitov, náhrobek zakladatele hřbitova Františka Nittingera (Ivan Houska)
Tetín – kostel sv. Ludmily, hlavní oltář (Miroslav Slavík, ak. mal.)

Správní obvod obce Hořovice

Lochovice – náves, mariánský sloup – se sochou Immaculaty (MgA. Václav Štechl)
Žebrák – areál kostela, socha sv. Jana Nepomuckého, dokončovací práce na restaurovaném sousoší sv. Jana Nepomuckého, které je navraceno na původní místo, avšak v celoskleněném pavilonu (Jarmil Plachý, ak. soch.)

Kutná Hora (správní obvod obce Kutná Hora), soubor sousoší před jezuitskou kolejí. V roce 2019 bylo třetí etapou dokončeno restaurování třinácti světeckých sousoší a váz osazených na zdi před jezuitskou kolejí v Kutné Hoře autorsky spojovaných s Františkem Baugutem. Sochy z kutnohorského vápence byly během své existence několikrát obnovovány, přičemž byly uplatňovány různé koncepce a tedy i rozdílné materiály a technologie. Poslední velká akce zahrnující obnovu celého souboru, probíhala v letech 2005–2006. Během stávající akce byly zhodnoceny a posouzeny výsledky předchozích restaurování, ale i aktuální poškození. V souvislosti s tím, bylo nutné uplatnit rozdílné přístupy na jednotlivých dílech tak, aby bylo umožněno jejich další zachování in situ (foto L. Maděrová).

Okres Kladno

Správní obvod Kladno

Lány – areál zámku, kostel Nejsvětějšího Jména Ježíš, varhany (Ivo Roháč), hlavní oltář a tři boční oltáře (MgA. Kateřina Myšková Čiháková)

Správní obvod obce Slaný

Slaný – kostel sv. Gotharda, boční oltář Panny Marie, architektura oltáře, sochy andělů, II. etapa (Hana Slavíková, Ak. mal., Patrik Jílek)
Slaný – Okresní dům – Dr. E. Beneše čp. 644, vitráže zasedacího sálu, I. etapa (Ing. Petr Zajác, Zdeněk Henych)
Velvary – socha sv. Kateřiny s podstavcem, I. etapa (Tomáš Rafl, Ak. mal., Pavel Kytka)

Okres Kolín

Správní obvod obce Kolín

Bečváry – zámek – polychromované obložení stěn místností východního křídla, I. etapa (MgA. Magdaléna Sedlecká-Rečová)
Červené Pečky – nástropní malba v oratoři kostela Narození Panny Marie (Hana Slavíková, ak. mal.)
Kolín – nový židovský hřbitov, restaurování a vztyčování náhrobků (Petr Škarvan)

Kutná Hora (správní obvod obce Kutná Hora), Mariánský sloup. Mariánský sloup z roku 1716 v Šultysově ulici v Kutné Hoře byl restaurován ve čtyřech etapách od roku 2016. Došlo ke komplexnímu zásahu, kdy byly revidovány předchozí restaurátorské zásahy. V rámci akce byly hledány optimální postupy vždy v rámci jednotlivých partií, například čištění tak bylo prováděno různými technologiemi včetně mikropískování i použití laseru. Dříve provedené epoxidové výdusky byly nahrazeny za sekané kopie z vápence, horní plocha římsy spodní etáže podstavce byla pokryta olověným plechem (foto L. Maděrová).

Kolín – starý židovský hřbitov, restaurování a vztyčování náhrobků (Luděk Špatenka)
Kolín – areál kostela sv. Bartoloměje, kostnice: oltář (ak. mal. Alena Krahulíková, PhDr. Daniel Ebel), nástropní malba (ak. mal. Alena Krahulíková), výzdoba z kosterních pozůstatků (Ing. Benjamin Hlivka), dvě plakety (František Brodecký)
Kolín – areál kostela sv. Bartoloměje, kamenné prvky (BcA. Filip Zeman), kovové prvky (František Brodecký)
Kolín – areál kostela sv. Bartoloměje, zvonice, vstupní dveře (František Brodecký, Josef Filip), soubor 14 precios pro expozici „Chrámový poklad“ (PhDr. Norbert Riegel)
Přívov – Předhradí – litinový misijní kříž s korpusem na kamenném podstavci u kostela Nanebevzetí Panny Marie (Petr Hartmann, Milan Šturm)
Třebovle – výklenková kaple se sochou sv. Jana Nepomuckého (Jarmil Plachý, Ak. soch.)
Zásmuky – mariánský sloup, zábradlí, II. etapa (Alexandr Kozlov, Ak. soch.)

Správní obvod obce Český Brod

Český Brod – radnice – bývalá občanská záložna, restaurování výdusků z kufsteinu na jižní a západní fasádě (Jaroslav Jeříněk, ak. soch.)
Přístoupim – židovský hřbitov, restaurování a vztyčování náhrobků (Luděk Špatenka)

Kutná Hora (správní obvod obce Kutná Hora), Kamenný dům, horní partii fasády po restaurování. Povrch fasády byl značně znečištěn a lokálně docházelo k degradaci kamene. Vzhledem k stáří sochařské výzdoby však nebyla tato poškození závažná. Podstatné bylo restaurování mála původních prvků výzdoby, zde je třeba uvést zejména velmi kvalitně provedené práce na reliéfech konzole vynášející balkon, které na začátku prací byly z velké části pokryty krustami a nevhodnými cementovými překryty z předchozích oprav (foto L. Maděrová).

Okres Kutná Hora

Správní obvod obce Čáslav

Kluky – socha římského vojáka (ak. soch. Josef Pospíšil)

Správní obvod obce Kutná Hora

Jakub – kostel sv. Jakuba, cihelná dlažba (Mgr. Sylva Dokoupilová, DiS.)
Kácov – zámek, malovaná iluzivní okna, etapa (ak. mal. Jan Frühauf)
Kaňk – bývalá radnice, kamenný znak (MgA. Martin Kulhánek)
Kaňk – kostel sv. Vavřince, hlavní portál (ak. soch. Josef Pospíšil), vstupní dvoukřídlé dveře (Tomáš Král)
Kutná Hora – Morový sloup, závěrečná etapa (Mgr. art. Jakub Ďoubal)
Kutná Hora – Kamenný dům, uliční fasáda, závěrečná etapa (MgA. Eva Fajmanová, BcA. Karel Štojdl)
Kutná Hora – sousoší před jezuitskou kolejí, poslední etapa (MgA. Martin Kulhánek)
Kutná Hora – kostel sv. Jakuba, vitráže na severní straně a v presbytáři, etapa (Dagmar Voláková, Petr Coufal)
Kutná Hora – kostel sv. Barbory, socha sv. Václava a socha sv. Ludmily (ak. mal. Eva Kolmanová)
Kutná Hora – Sedlec – kostel Všem Svatých s kostnicí, výzdoba z kosterních pozůstatků, etapa (Tomáš Král)
Malesov – kostel sv. Václava, hlavní oltář, závěrečná etapa (MgA. Ondřej Špás, MgA. Ondřej Sklenář, Roman Ševčík, ak. mal.)

Český Šternberk (správní obvod Benešov), hrad, rytířský sál. a, b – portrét Heřmana svobodného pána z Questenbergu (inv. č. CS 346) a portrét Jana hraběte Aldringen (rejstr. č. CS 351). V roce 2019 bylo dokončeno postupné restaurování celého souboru velkformátových maleb vojevůdců Třicetileté války, které jsou zasazeny do bohatých vrcholně barokních štukových rámců stěn Rytířského sálu (foto P. Padevět).

Nové Dvory – kostel sv. Anny, štuková výzdoba a malby v interiéru, etapa (MgA. Ondřej Špás, MgA. Ondřej Sklenář, Roman Ševčík, ak. mal.)
Rataje nad Sázavou – kostel sv. Matouše, cínová křtitelnice, etapa (Milan Zdeněk)

Okres Mělník
Správní obvod obce Kralupy nad Vltavou
Kozomín – mariánský sloup (MgA. Tereza Korbelová)
Kralupy nad Vltavou – kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Václava, spodní partie kostela, kamenné prvky, III. etapa (Pavel Kytka)
Veltrusy – čtyři obrazy z mobiliárního fondu zámku Veltrusy, 17.–19. století, Johan Karel Chotek, Dvě děti – Arnošt a Karolina Chotkovi, Marina, Portrét Henriety z Eltzu (Jiří Brodský, ak. mal.)
Veltrusy – dřevěné rámy dvou obrazů z mobiliárního fondu zámku Veltrusy (Naděžda Březinová)
Veltrusy – krbová zástěna z mobiliárního fondu zámku Veltrusy (MgA. Anna Plešmidová, Martina Fořtková)

Správní obvod obce Mělník
Mělník – dům na náměstí Míru čp. 3, vitráž atria (Jiří Černo-horský, Ing. Arch. Jan Černo-horský)
Mělník – *Pšovka* – kostel sv. Vavřince, boční oltář sv. Josefa, II. etapa (Martin Zmeškal, MgA. Magdaléna Sedlecká-Rečová)

Okres Mladá Boleslav
Správní obvod Mladá Boleslav
Bakov nad Jizerou – sloup Nejsvětější Trojice, etapa (Radomil Šolc)
Bělá pod Bezdězem – radnice, vstupní dveře, etapa (Aleš Šustr)
Bělá pod Bezdězem – zámek, zajištění a konzervace malby na arkýři (Petra Navrátilová)
Březina – fara, malby na fasádě (Daniela Jakubů)
Březno – socha sv. Floriána, etapa (ak. soch. Martin Pokorný)
Klášter Hradiště nad Jizerou – kostel Narození Panny Marie, malby na severní fasádě (Daniel Zillich)
Mladá Boleslav – Střední průmyslová škola, socha Iva (ak. soch. Martin Pokorný)

Správní obvod Mnichovo Hradiště
Mnichovo Hradiště – sousoší sv. Jana Nepomuckého s an-děly, sv. Barborou a sv. Floriánem (MgA. Tereza Korbe-lová)

Okres Nymburk
Správní obvod Lysá nad Labem
Čihadla – Bon Repos, nástěnné malby, etapa (ak. mal. Petr Ka-dlec)
Lysá nad Labem – areál zámku, kopie dvou bust z ohradní zdi (ak. soch. Vojtěch Adamec)

Správní obvod Nymburk
Nymburk – areál starého děkanství, náhrobky (MgA. Josef Faltus)
Nymburk – kaple sv. Jana Nepomuckého, dveře (Petr Lavický)
Nymburk – čp. 126, malovaný trámový strop (Mgr. Art. Lucie Matějková)
Nymburk – činžovní dům čp. 252, reliéf Příjezd Elišky Přemy-slovny do Nymburka, základní zajištění (Miroslav Bielik)
Rožďalovice – socha sv. Jana Nepomuckého před zámkem (ak. soch. Martin Pokorný)
Rožďalovice (Zámostí) – socha sv. Jana Nepomuckého (ak. soch. Martin Pokorný)
Sadská – socha sv. Jana Nepomuckého, restaurování a prove-dení kopie, etapa (MgA. Martin Kulhánek)
Sadská – socha sv. Gotharda (MgA. Martin Kulhánek)

Správní obvod Poděbrady
Poděbrady – kostel Povýšení sv. Kříže, vitraje a kamenná ostě-ní (Jaroslav Skuhravý, Zdeněk Šmahel, akad. mal.)
Poděbrady – secesní kašna Eliščin pramen (Ivan Houska)
Poděbrady-Kluk – hřbitov, Bílkova zeď, reliéfy a sgrafita (ak. soch. Jarmil Plachý)
Poděbrady – pomník krále Jiřího (Ivan Houska)
Poděbrady – čp. 392/17, malba na fasádě (ak. mal. Roma Šev-čík, ak. mal. Martin Martan)
Poděbrady – Mariánský sloup, etapa (ak. soch. Jarmil Plachý)

Okres Praha-východ
Správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav
Brandýs nad Labem – židovský hřbitov, restaurování a vztyčo-vání náhrobků, etapa (Luděk Špatenka)
Brandýs nad Labem – zámek, nástěnné malby v kapli a Rytíř-ském sále, etapa (ak. mal. Petr Kadlec)
Podolanka – renesanční brána čp. 11, kamenná ostění vjezdu a vstupu, II. etapa (MgA. Lukáš Hrinda, BcA. Petr Šimá-nek, BcA. Jiří Kudrna)
Svémyslice – sloup se sochou sv. Prokopa (MgA. Jan Brabec)
Stará Boleslav – kostel Nanebevzetí Panny Marie, nástěnné malby a štuky v interiéru (Miroslav Hlava, Jiří Mašek, To-máš Škořepa, Jiří Říha, ak. soch. Jarmil Plachý)
Stará Boleslav – kostel Nanebevzetí Panny Marie, hlavní oltář (Anna Bradnová, MgA. David Blahout, PhD., Petr Douda, PhDr. Daniel Ebel, Mgr. Josef Petr), oltář Nalezení Palla-dia (MgA. David Blahout, PhD., Jaroslav Kubíček, PhDr. Daniel Ebel, Marie Foltýnová, Anna Bradnová, Mgr. Josef Petr, ak. mal. Miroslav Slavík), oltář sv. Jana Nepomuc-kého (Anna Bradnová, MgA. David Blahout, PhD., Petr Douda, PhDr. Daniel Ebel, ak. mal. Miroslav Slavík) oltář Berkovské kaple (Mgr. Jakub Rafl akad. soch. a rest., MgA. Magdalena Rafl Bursová akad. mal. a rest.), oltář Lažanské kaple (Mgr. Jakub Rafl akad. soch. a rest., MgA. Magda-lena Rafl Bursová akad. mal. a rest., ak. mal. Alena Kra-hulíková), kazatelna (Anna Bradnová, PhDr. Daniel Ebel, MgA. David Blahout, PhD, Marie Foltýnová), chórové la-vice (Petr Lavický), skříně v trezorové místnosti (Tomáš Bárta), lavice – konzervace (Tomáš Bárta), hlavní a boč-ní vstupní dveře (Tomáš Bárta), dveře na jihozápadní schodiště (Tomáš Sochor, Vladimír Marat), varhany (Mar-tin Zmeškal, ak. mal. Peter Stirber), dvě sochy v nikách pod kruchtou (ak. mal. Alena Krahulíková), kropenky (Mgr. Josef Petr), skříně v sakristii (Tomáš Sochor, Anna Bradnová), lavabo v dolní sakristii (Mgr. František Petr), vstup pod kruchtou (Tomáš Sochor), konsekrační kříže – rekonstrukce (ak. mal. Miroslav Slavík) chórová přepážka s kovovými vrátky (Mgr. Josef Petr, Petr Douda)
Stará Boleslav – areál kostela Nanebevzetí Panny Marie, ambi-ty, nástěnná a nástropní malba (Mgr. Miroslav Koželuh)

Kozomín (správní obvod obce Kralupy nad Vltavou), marián-ský sloup, celkový pohled. Restaurátorský zásah zahrnoval plastické doplnění podstatných chybějících částí obou soch, tedy pravé ruky sv. Františka a levé ruky sv. Rocha (v obou případech odlomených nad zápěstím), doplnění atributu – poutnické hole sv. Rocha – a zlacených svatozáří obou světců (foto T. Cachová).

Stará Boleslav – areál kostela Nanebevzetí Panny Marie, ná-hrobek biskupa E. D. Kriegra (ak. soch. Jarmil Plachý)

Správní obvod obce Říčany
Konojedy – kamenný kříž u kostela sv. Václava (Jarmil Plachý, ak. soch.)
Kostelec nad Černými lesy – kostel sv. Andělů strážných, re-staurování hlavního oltáře, V. etapa (Hana Slavíková, Ak. mal., Patrik Jílek)
Kostelec u Křížků – kostel sv. Martina, vitráže, II. etapa (Jiří Černo-horský, Ing. Arch. Jan Černo-horský)
Sluštice – výmalba lodi kostela sv. Jakuba Většího (MgA. Mag-daléna Sedlecká-Rečová)

Okres Praha-západ
Správní obvod obce Černošice
Dolní Břežany – pomník Vítězslava Hálka, I. etapa (Mgr. Mar-tina Niubó, Ak. soch.)
Štěchovice – kostel sv. Jana Nepomuckého, vitráže, III. etapa (Jiří Černo-horský, Ing. Arch. Jan Černo-horský)

Okres Příbram
Správní obvod obce Dobříš
Dobříš – areál kostela sv. Kříže, socha sv. Judy Tadeáše (Jaro-slav Fuka, ak. soch.)
Dobříš – židovský hřbitov, vztyčování a konzervace náhrobků, 9. etapa (Milan Šturm)

a

b

Osečany (správní obvod Sedlčany), zámek, kaple sv. Anny (1733), vstup je poměrně bohatě sochařsky vyzdoben. Tato výzdoba sestávající z volných soch i reliéfů, které jsou přímou součástí architektury, je i ikonograficky velmi zajímavá. Je zde splněna ve venkovském prostředí poměrně málo dodržovaná instrukce vyplývající z Tridentského koncilu, kterou je zpodobení titulárního patrona svatyně, což je zde sv. Anna, tradičně s Pannou Marií coby vyučovanou dívkou. Zvolení neobvyklé doplňující dvojice sv. Linhart a sv. Felixe z Cantalice může blíže objasnit osobní směřování členů rodu Bubnů z Litic, přičemž nelze také vyloučit možnost tehdejší příležitosti výhodného pořízení kvalitních sochařských děl (jak lze vyčíst již spíše z archivní fotografie, avšak i ze stávajících torz), čemuž by napovídala reliéfní část výzdoby, kde jsou andělé jiného měřítka než postava světice, kterou adorují. Větší část sochařské výzdoby je dosud ve značně havarijním stavu, kdy již chybí i polovina modelace povrchů, což bylo v minulosti způsobeno jak neúdržbou, tak nevhodnými zásahy: a – celkový pohled na sochařskou výzdobu portálu před restaurováním (foto M. Kuldová); b – detail reliéfu se sv. Annou restaurovaný v roce 2019 (foto D. Talavera).

Dobříš – areál zámku, sochy (alegorické sochy putti v zahradě, sousoší z bazénu první etáže, vázy, sochy v nikách oranžerie) a další kamenné prvky (BcA. Filip Zeman), kovářské prvky včetně mříže vstupu nad fontánou Napájení Helliových koní (Vladimír Marat); oranžerie – fragment malby v předsíni (Tomáš Skořepa, Jiří Mašek)

Nový Knín – kostel sv. Mikuláše, kazatelna, 4. etapa restaurování (Yvona Ďuranová, ak. mal. a Sylvie Kroupová)

Obořiště – kostel sv. Josefa, nástropní malba lodi, záchranná fixáž – 5. etapa (MgA. Jiří Lauterkranz)

Obořiště – socha sv. Jana Nepomuckého, dokončování (Jiří Živný, ak. soch.)

Správní obvod obce Příbram

Březnice – židovský hřbitov, vztýčování a konzervace náhrobků, 7. etapa, (Milan Šturm)

Smolotely-Maková Hora – kostel Navštívení Panny Marie, nástropní dekorativní malba v presbytáři (MgA. Petra Navrátilová)

Správní obvod obce Sedlčany

Drážkov – židovský hřbitov, vztýčování a konzervace náhrobků (Milan Šturm)

Osečany – zámek, sochařská výzdoba portálu vstupu do zámecké kaple sv. Anny, 1. etapa – reliéf se sv. Annou (Mgr. David Janouch, ak. soch., Mgr. Daniel Talavera, ak. soch.)

Jetřichovice – kaple sv. Jana Nepomuckého, interiér – dekorativní malby (Hana Slavíková, ak. mal.), ornamentální řezby zdobící strop (Hana Slavíková, ak. mal.), terakotové polychromované sousoší se sv. Janem Nepomuckým (MgA. Tomáš Otoupal)

Obděnice – kostel sv. Petra a Pavla, nástěnné malby v lodi kostela, restaurování a rekonstrukce (MgA. Petra Navrátilová)

Počepice – kostel sv. Jana Křtitele, nástěnné malby erbů na stropu lodi a na čelní stěně nad vítězným obloukem a dekorativního motivu nad bočním vstupem do kostela, 2. etapa (MgA. Petra Navrátilová)

Prčice – socha sv. Izidora (MgA. Tomáš Otoupal)

Příčovy – zámek, kaple sv. Vojtěcha, hlavní oltář, 4. etapa (Jan Stöckel, ak. mal.)

Příčovy – zámek, dveře do průjezdu, 2. etapa, kolem 1700 (Zdeněk Švec)

Skřýšov – zámek, 1. patro, 5 místností, odkryv nástěnných maleb, 1764 (Petr Hampl, ak. mal.)

Svatý Jan u Sedlčan – kostel sv. Jana Nepomuckého, hlavní oltář, 1764, 9. etapa (Mgr. Jan Chejn, ak. mal.)

Okres Rakovník

Hředle – kostel Všem Svatých, soubor hlavního a bočních oltářů s kazatelnou, hlavní oltář, 10. etapa (Naděžda Mašková, ak. mal.)

Lišany – kostel Nanebevzetí Panny Marie, 14 obrazů křížové cesty, 1. etapa (Naděžda Mašková, ak. mal.)

Lubná – kostel sv. Jiří, hlavní oltář, 2. etapa (Miroslav Slavík, ak. mal., MgA. Helena Jahodová)

Křivoklát – hrad, kaple, 2 figurální pozdně gotické vitraje (Jan Černohorský)

Křivoklát – hrad, deskové obrazy 4 světíc, pozdní gotika (MgA. Libor Kovanda)

Nové Strašecí – kostel Narození Panny Marie, hlavní oltář, 5. etapa (Naděžda Mašková, ak. mal.)

Rakovník – židovský hřbitov, restaurování a vztýčování náhrobků, 17. – 20. stol. (Milan Šturm)

Mgr. Ludmila Maděrová, vedoucí oddělení

Mgr. Marie Kuldová, Mgr. Tereza Cachová

REFERÁT PAMÁTEK S MEZINÁRODNÍM STATUSEM

Hlavním úkolem referátu je tzv. monitoring Světového dědictví UNESCO, v případě středních Čech se jedná o dvě místa, o město *Kutnou Horu* a o areál zámku s parkem v *Průhonicích*. Monitoring je v tomto smyslu chápán jako sledování stavu výjimečné památky a doložení skutečnosti, že se i nadále nachází ve stavu odpovídajícím původnímu prohlášení na prestižní seznam nejcennějších světových lokalit.

Dále je zde významný úkol preventivní ochrany památek, a pak ještě důležité úkoly podle aktuální potřeby. Situace je obdobná jako v předcházejících letech, pouze se liší rozsah a někdy i důležitost těchto jednotlivých oblastí činnosti.

Monitoring památek světového dědictví znamená, že každý ze statků Světového dědictví, jak se správně podle UNESCO tyto památky nazývají, je pečlivě sledován a dokumentován. Tímto způsobem se každoročně připravuje poměrně obsáhlý dokumentační materiál a v průběhu sledovaného ročního období je shromážděna celá řada důležitých informací z různých oblastí. Tyto monitorovací zprávy, jež jsou pravidelným ročním výstupem této činnosti, dokládají život a postupně změny, kterými památka prochází. Nemohou být ale natolik obsáhlé, aby pojaly veškerý připravený materiál, a ten je proto ukládán a využíván pro ještě podrobnější postupnou dokumentaci místa.

Kutná Hora (správní obvod obce Kutná Hora), pohled na významné památky ve středu města od říčky Vrchlice, komplex budov kostela sv. Jakuba, arciděkanství a Vlašského dvora nad terasami zahrad je zároveň názornou ukázkou současného mimořádného rozsahu prací na rozsáhlé a dlouhodobé rehabilitaci památky Světového dědictví. Chrám sv. Jakuba prochází již několikátým rokem náročnou celkovou opravou a restaurováním, stejně tak je opravována budova arciděkanství, umístěná ve výrazné poloze na terénní hradě nad údolím. Na pravé straně stojící areál Vlašského dvora je také celkově opravován a navíc jsou rehabilitovány jeho vnitřní prostory pro vytvoření další zajímavé expozice. Velkým nákladem jsou opravovány i terasy pod těmito budovami, které rozšíří zdejší významný historický park, celkově se jedná o podstatný přínos městu k jeho 25. výročí zápisu na seznam UNESCO a jasný doklad skutečnosti, jak si Kutná Hora tohoto ocenění váží (foto J. Mrázek).

Kutná Hora (správní obvod obce Kutná Hora): a – Palackého náměstí s instalovaným zařízením pro akci zvanou Spartan Race, více: <https://www.spartan-race.cz/cs/about/our-story/the-spartan-code>, která zde byla pořádána na nejatraktivnějších místech památkové rezervace o jednom víkendu v roce 2019. Je zásadní otázkou, zda je takový způsob skutečně tím nejsprávnějším využitím unikátního historického prostředí; b – konstrukce postavená dokonce v přímém sousedství chrámu sv. Barbory, bylo by příště asi správně se nad umožněním podobné akce raději zamyslet, ostatně kulturní část Evropy, kam přece patříme, je k podobným záležitostem velmi zdrženlivá (foto J. Mrázek).

Kutná Hora (správní obvod obce Kutná Hora), Kollárova ulice s pohledem k hlavnímu náměstí, na levé straně je jeden z nej-cennějších městských domů, bývalý hotel Černý kůň čp. 314. Z chování jeho majitele, který dům před několika lety koupil, není zcela jasné, co s tímto unikátním objektem v mimořádně exponované poloze ve středu města vlastně zamýšlí, zřejmě se ale nejedná o opravu a nové využití, jak by se dalo u takové stavby a v takovém místě předpokládat (foto J. Mrázek).

něné památky nepodléhaly žádným negativním vlivům v té míře, která by pro ně mohla znamenat až skutečné ohrožení. Nezasahuje do jejich suverenity, ale situaci podrobně sleduje a případné problémy vyhodnocuje. Pokud se objeví v mimořádném rozsahu, reaguje, a potom mohou být takové případy řešeny i tím nejtvrdějším způsobem. Tím nejvyšším postihem může být nakonec i odebrání statusu památky Světového dědictví. Je smutnou skutečností, že i naše republika má určité potíže, znamenající zvýšenou pozornost Centra světového dědictví, ale v případě Kutné Hory takové problémy naštěstí nejsou. Monitoring se zde proto může v klidu a plně soustředit na dokumentování jednotlivých oprav a úprav památek, sledovat jejich postup a podchytit všechny důležité fáze. Tento obsáhlý materiál archivujeme a snažíme se z této databáze v monitorovací zprávě uvést dostatečně vypovídající základní informace.

Hlavní zásadou je, že monitoring by měl být naprosto nezávislý a bez přímého propojení s výkonem vlastní památkové péče. Je tak sice památkářsky odborným, ale jinak naprosto nestranným sledováním dění v místě a měl by pouze podávat věrohodnou a pravdivou zprávu o jeho stavu a o případných

změnách. Stává se, že některé z dokumentovaných případů nejsou svým charakterem zcela jednoznačné a posouzení jejich dopadu na celkovou hodnotu statku nemusí být bez časového odstupu plně objektivní. Proto se snažíme dodržovat zásadu, že u možných sporných případů může být okamžité hodnocení zavádějící a mnohem vhodnějším způsobem je vrátit se k posouzení problému znovu, a to až s určitým časovým odstupem. Stejně by ale takto s nadhledem měly být opakovaně posuzovány i ty případy, které v danou chvíli považujeme za jednoznačně kladné.

Preventivní ochrana památek se především zabývá pořizováním dokumentace a vedením informací o stavu ohrožených objektů. S touto databází pak dále pracuje a využívá ji mimo jiné k preventivní péči. V některých případech ke včasnému rozpoznání hrozícího nebezpečí poškození památky může poměrně účinně pomoci samotné porovnání dokladů o rychlosti proměny jejího stavu. Zcela zásadní význam pak má takový materiál v případech nezadržitelného zániku stavby, a to pro podchycení poslední informace o podobě takové mizející památky. Tehdy může zůstat jediným dokladem o postupně se rozpadající památce, nebo naopak podkladem pro případnou rekonstrukci takto zaniklých částí a detailů objektu.

Při těchto průzkumech a dokumentaci často narazíme na obrovský paradox, jaký někdy panuje mezi zákonem chráněnými kulturními památkami a jinými cennými historickými objekty, které podle naší legislativy nemohou být úředně i přes svou nespornou hodnotu za památky považovány. Nakládání s nimi, pokud nejsou v plošně chráněném území, pak podléhá pouze běžným stavebním předpisům a této skutečnosti praxe plně odpovídá. Přesto se může jednat a často i jedná o unikátní a nenahraditelné stavby, jejichž zničení většinou nedokážeme zabránit.

Dokumentace je fotografická, v mnohých případech podle potřeby pravidelně opakovaná a podrobná až do detailních prvků nejohroženějších částí staveb. Celkem je v pracovním seznamu základním způsobem evidováno téměř osm set položek, fotografická dokumentace je vedena u více než poloviny z nich a dále je podle možností rozšiřována. Získávání dokumentace je pak v takových případech jedinou možnou činností, přitom se vlastní památka ve své původní podstatě často doslova ztrácí před očima. V době zásadních změn v naší společnosti před třiceti lety jsme se domnívali, že takové situace již nebudou nastávat, ale opak je, bohužel, stále pravdou.

Ing. arch. Jiří Mrázek

Zvěstov (správní obvod obce okres Benešov), zámek, zdevastovaná stavba cenného renesančního šlechtického sídla byla na pokraji zániku, v takovém stavu ji v nedávné době získala obec a postupnými kroky pracuje na její záchraně, tato snaha zasluhuje vysoké ocenění (foto J. Mrázek).

Hořín (správní obvod obce okres Mělník), a – barokní sýpka v hospodářském dvoře při zámku, pohled na půdu s vynikající konstrukcí krovu, objekt prezentovaný v této Zprávě již v roce 2018 nadále chátrá, a pokud jeho majitel, přímý potomek původních stavebníků, konečně nezmění svůj postoj, nenahraditelná stavba v dohledné době zanikne; b – detail cenného a mimořádně kvalitně provedeného krovu z poloviny 18. století, takto, s poškozenou a na mnoha místech chybějící krytinou taškové střechy, nemá žádnou naději na další existenci. Přitom tato střecha byla ještě v době před patnácti lety v dobrém stavu, ale svým majitelem ponechaná naprosto bez údržby (foto J. Mrázek).

Koncepční a průzkumová činnost

Zatímco v předchozím roce 2018 se práce koncepční i průzkumová soustředila na identifikaci hodnot území a zabývali jsme se i metodickou stránkou těchto činností, rok 2019 přinesl již praktické využití a směřování těchto činností vedlo ke konkrétnímu uplatnění poznatků a zkušeností, nabytých v předchozím roce.

Hned v počátku roku jsme byli postaveni před úkol vyjádřit se k materiálům ÚSK ORP *Brandýs nad Labem*. Šlo o materiál, který se týkal rozsáhlého území se zřetelem na krajinu. Takový jsme dosud co do rozsahu i komplexnosti nezaznamenali, a také skutečně nemá, pokud víme, dosud v oblasti pohledu na území a krajinu obdoby. Vytvoření takového dokumentu bylo počinem, který byl nepochybně reakcí na bezkonceptnost zacházení s krajinou, a proto jsme i tuto snahu spíše uvítali. Očekávali jsme totiž, a snad i právem, že přispěje k lepšímu zacházení s krajinou, než jaké jsme zvyklí vidět v současnosti. V každém případě jsme však dospěli k názoru, že je na místě, aby památková péče k tomuto přispěla, a nejen pokud jde o ochranu jednotlivých památek či souborů, ale i pokud jde o širší pohled na sídla a krajinu, a to i nad rámec zákona. Takové podklady, pokud jde o krajinu, se ovšem z pozice památkové péče nikdy nezpracovávaly, alespoň jde-li o středočeské pracoviště. Předložený elaborát ÚSK ORP *Brandýs nad Labem* zpracovával tým odborníků a bylo zřejmé, že nebude jednoduché najít společnou řeč, nicméně napřed bylo nutné si ujasnit

vlastní pozici a postoj. Protože dosavadní průzkumy se soustřeďovaly spíše na jiné oblasti mimo ORP *Brandýs nad Labem*, bylo tedy třeba provádět nové průzkumy, řešerše historických podkladů, nutno říci že především map, provádělo se rozsáhlé šetření v terénu a byly pořízeny stovky fotografií dokumentujících krajinné hodnoty ve sledovaném území (samozřejmě se do výsledného elaborátu dostaly jen vybrané). Z toho vznikl elaborát, který dílem reaguje na předložený materiál, dílem

Lom v údolí Vinořského potoka, příklad druhotné kvality destrukčního díla (foto V. Láška).

Dnešní krajina na místě bývalého Cvrčovického rybníka (foto V. Láška).

Hlavenec (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav). Pomník Karla VI. s krajinným rámcem (foto V. Láška).

Mochov (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav). Velký rybník. Hranice rybníka je zřejmá podle mezního porostu, který zároveň kopíruje hranici katastru (foto V. Láška).

Pohled na zaniklý rybník Badra u Cvrčovic (foto V. Láška).

Polní cesta u Úmyslovic, jeden ze zachovaných fragmentů Polské cesty (foto V. Láška).

Rašovice, fragment Polské cesty překvapivě zachovaný uprostřed polí (foto V. Láška).

přináší vlastní pohledy a náměty. Součástí a zároveň do jisté míry vedlejším produktem byly pokusy o plošnou identifikaci hodnot určitých vymezených území. Byla zpracována tři území, která sice nepokryla celé území ORP *Brandýs nad Labem*, ale přece jen podstatnou část. Jednalo se o území *Podolánka – Dřevčice (údolí Vinořského potoka)*, *Vyšehořovice – Mochov (údolím Výmoly)* a *Škvorecko*, přibližně zahrnující někdejší Škvorecké panství. Tyto elaboráty obsahují texty s popisem hodnot území, fotografie a též mapy současného stavu s vyznačenými lokalitami. Elaboráty ovšem neobsahují bezpočet historických map, které byly prostudovány na internetových portálech.

Již v minulé zprávě jsme poukázali, že na aktuálním i naléhavým úkolem je identifikace starých cest v krajině, stejně tak jako nalezení vhodné formy jejich ochrany. K vlastní identifikaci nyní podstatně přispěla nová publikace vydaná vydavatelstvím Akademie „*Staré cesty v krajině středních Čech*“, autoři Pavel Bolina, Tomáš Klimek, Václav Cílek. Naším úkolem je nyní najít způsob, jak přenést zjištěné poznatky k praktickému využití. Některé poznatky byly využity již i v předchozím materiálu ÚSK ORP *Brandýs nad Labem*. Kniha *Staré cesty* přináší i řadu zcela konkrétních podnětů a výzev k praktické ochraně starých cest. Na jednu takovou velmi naléhavou jsme reagovali. Šlo o poukaz na vzácně zachovaný úvoz v katastrálním území *Bělá pod Bezdězem*, o kterém lze podle autorů bezpečně říct, že od roku 1526 přežil téměř v nezměněné podobě, a který se dle publikace v současné době od východní strany postupně zavazuje stavební sítí a dalším materiálem. Situaci jsme řešili še-

Stará cesta z Prahy do Staré Boleslavi, zvaná Boleslavka, citlivě obnovená (foto V. Láška).

Škvorec (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav). Unikátně zachovaná panská cesta, lemovaná travnatými pásy s ovocným stromořadím (foto V. Láška).

třením na místě a výsledkem je stanovisko, které bylo zasláno Městskému úřadu v *Bělé pod Bezdězem*. Kauza byla řešena ve spolupráci s odd. archeologie Mgr. Neústupným, zatím se hledí na staré cesty jako na památky archeologické. Tento příklad je zároveň prvním pokusem, jak na deficit v ochraně starých cest reagovat.

Jakkoli publikace *Staré cesty* přináší obrovskou sumu poznatků a informací, zdaleka problematiku ani na území středních Čech nevyčerpávají. Velkým prostorem pro bádání jsou velké plochy spíše rovinných území, kde je identifikace starých cest v terénu obtížnější. Takovým územím je především střední Polabí. Zde byla zcela nově a nezávisle na publikaci *Staré cesty* podrobně identifikovaná stará dálková cesta, směřující z *Prahy přes Hradec Králové dále do Kladska a Polska*, nazývaná některými badateli (Vávra) jako *Polská cesta*, resp. její novější severní větev. Ač název zemská stezka považují autoři publikace za zavádějící, v každém případě šlo o dálkovou cestu, která je patrná na všech dostupných starých mapách od Klaudivianovy mapy Čech počínaje, na Müllerově mapování i všech dalších odvozených mapách až po letecké pohledy z 50. let minulého století, navíc opřená o historické zprávy a odborné studie. Částečně byla identifikovaná tato cesta již v roce 2018, nyní se podařilo uceleně identifikovat a dokumentoval celou trasu mezi *Městcem Králové a Nymburkem* i v terénu, objevit překvapivě zachované fragmenty cesty uprostřed polí, na druhé straně přesně lokalizovat i úseky zaniklé části cesty transformované v novodobé komunikace. Zajímavé jsou i doprovodné objekty této komunikace, na všech

Zříceniny mlýna u hráze zaniklého rybníka Badra (foto V. Láška).

starých mapách se objevuje *zájezdní hostinec U Šabatů*, který se v poněkud modernizované podobě zachoval dodnes. V tomto hostinci zemřel v roce 1813 vynálezce těsnopisu francouz I. F. Coulon-Thevenot. Někdejší situaci cesty v terénu doplnila přesnější identifikace zaniklých rybníků, mezi kterými byla cesta situovaná. Takto byl vytvořen ucelený obraz, který pak byl mimo jiné interně presentován pracovníkům odboru památkové péče. Zaznamenan byl i zajímavý osud *Polské cesty v okolí Roudnice v okrese Hradec Králové*. Výsledky pak byly zaslány panu řediteli Ing. Balskému.

V rámci činnosti ediční rady se připravoval mimořádný počín, vydání čtyřdílných *Dějin evropské architektury*, které napsal pan doc. Václav Mencl před padesáti lety, a nebyly dodnes publikovány. V této souvislosti se ukázalo jako potřebné a užitečné zmapovat i působení pana docenta přibližně v té

době ve Středisku státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje, a to bez ohledu na to, zda a kdy bude zpráva o tomto působení v rámci některého z dílů publikována. Bohužel k této epizodě na počátku sedmdesátých let minulého století je velmi málo písemných dokladů. Nezachoval se ani žádný záznam o panu docentovi v osobních dokladech. Bylo třeba postoupit rešerši spisů z té doby, ale i písemné stopy činnosti doc. Mencla v archivu spisů jsou nepatrné. Proto bylo činnost i názory doc. Mencla nutné zaznamenat dle paměti. To se do značné míry podařilo, neboť názory pana doc. byly velice srozumitelné a jeho výroky naprosto lapidární. Takto byl připraven text, který bez ohledu na to, zda a kdy bude publikován, trvale zaznamenává to, co by jinak bylo zapomenuto.

Ve druhé polovině roku se předmětem úvah i prvních prací stává námět *„Krajina v paměti“*. Cílem této práce bude zachycení proměn krajiny mezi lety cca 1950–1990, a nikoho asi nepřekvapí, že půjde o proměny, které v dějinách krajiny nemají obdoby. Zkoumání těchto proměn se soustředí na malý vzorek krajiny na pomezí Středočeského a Královehradeckého kraje, kde jsou pro to mimořádné podmínky z řady důvodů. Na tomto území byly proměny krajiny 1950–1990 poměrně velmi razantní a pro toto období typické. Dále pro identifikaci stavu v padesátých letech minulého století ev. i dříve je dost bohatá fotodokumentace. A nakonec to nejdůležitější: Krajina padesátých let je dosud velmi přesně a podrobně zachycena v paměti.

Příslušnost do oddělení znamenala i účast na poradách a pracovních dílnách tohoto oddělení a podle potřeby i občasně konzultace s pracovníky oddělení. Z účasti v tomto týmu i z dlouhodobých zkušeností vyplývalo i zasedání v komisi Ministerstva kultury ČR v prvním kole posuzování žádostí o zařazení do Programu záchrany architektonického dědictví.

Ing. arch. Vojtěch Láška

**PROGRAM ZÁCHRANY ARCHITEKTONICKÉHO DĚDICTVÍ
ALOKACE DOTACÍ V ROCE 2019**

obec	památk	akce	dotace v tis. Kč
Bečváry	zámek čp. 1	restaurování dřevěného obložení a umělých mramorů v Laudonově křídle a restaurování nástěnné malby v kapli	700
Březina	kostel sv. Vavřince	oprava krovu a stropu	1000
Březno	kostel sv. Václava	obnova fasády a statické zajištění	1100
Březno	zámek čp. 51	obnova oplocení	1300
Byšice	zámek	odstranění havarijního stavu, static. zajištění, odvodnění, oprava obvodových zdí a vodorovných konstrukcí	700
Červený Újezd	františkánský klášter v Hájk	obnova vnějšího pláště vč. výplní otvorů	1300
Český Šternberk	hrad	obnova vnějšího pláště vč. výplní otvorů	1600
Chlumín	kostel sv. Maří Magdalény	oprava střechy presbytáře vč. sanktusové věžičky	700
Chotouň	kostel sv. Prokopa	statické zajištění věže a kleneb, oprava střechy věže, obnova fasád a interiéru	1100
Chvatěruby	zámek	statické zajištění a konzervace torz zdí nedostavěného paláce, statické zajištění schodišťové věže a ohradní zdi dokončení zajištění zdiva, oprava spárování, zpevnění a doplnění	700
Jenštejn	zřícenina hradu	oprava střechy, fasády a oken	1100
Kácov	zámek čp. 1 a čp. 2	dokončení oprav fasády,	700
Kláster Hradiště nad Jizerou	kostel sv. Františka Serafinského	obnova kamenných prvků, odvodnění	1700
Kněžmost	měšťanský dům čp. 7	obnova fasády podloubí, omítek interiéru,	700
Kolín	zv. „U Zlaté štiky“	dveří a schodišť	
Kostelní Hlavno	kostel sv. Petra v okovech	oprava střechy a odvodnění	700
Košátky	hospodářský dvůr v areálu tvrze	obnova omítek na hospodář. budovách a obytném domě, oprava stropů a střech	1400
Kouřim	kostel sv. Štěpána	obnova kamenných fasád vč. vitráží a výplní, obnova střech a vnitřních konstrukcí věží	1400
Kutná Hora	klášter řádu sv. Voršily	oprava střechy jižního křídla a nároží vč. klempířských prvků, obnova omítek vikýřů, oprava komínů a oken	1400
Kutná Hora	kostel Matky Boží Na Náměti	obnova fasády a vnějšího schodiště, odvodnění, odvlhčení, restaurování bočního portálu	1300
Liběchov	zámek	oprava střechy	700
Lítol	vila cukrovaru čp, 147	obnova fasád a výplní otvorů	700
Loukov	kostel Nejsvětější Trojice	obnova hrobky a obvodového pláště kostela	700
u Mnichova Hradiště			
Mělník	kostel sv. Patra a Pavla	oprava střechy	700
Nové Dvory	kostel sv. Anny v areálu dominikánského kláštera	obnova kordonové římsy, restaurování štukové a freskové výzdoby, oprava omítek lodi, restaurování bočních oltářů	1700
Obořiště	kostel sv. Josefa v areálu kláštera	obnova stropních maleb a restaurátorské práce	700
Odolena Voda	kostel sv. Klimenta	pokračování obnovy pláště	700
Plaňany	kostel Zvěstování Panny Marie	statické zajištění věže a kleneb kostela, obnova fasád, interiéru, výplní otvorů, oprava vnitřních konstrukcí věže	1000
Průhonice	park a zámek	pokračování obnovy kamenné ohradní zdi	2000
Rejšice	kostel sv. Jana Nepomuckého	pokračování opravy střechy	700
Sadská	kostel sv. Apolináře	odvlhčení, odvodnění	700
Skrýšov u Svatého Jana	zámek čp. 1	statické zajištění nosných konstrukcí a celková obnova interiéru	1100
Stará Lysá	zámek Bon Repos	obnova Starého zámku, restaurování malířské výzdoby interiéru a fasády	900
Starý Kolín	kostel sv. Ondřeje	celková oprava střech	700
Svatý Jan pod Skalou	klášter čp. 1	odvlhčení, odstranění násypky	1100
Třebešice u Divišova	zámek	dokončení restaurování maleb v hlavním sále, pokračování restaurátorských prací ve 2. NP, oprava podlahy na půdě	700
Tursko	bývalá křižovnická rezidence – budova hostince čp. 9	obnova interiéru	700
Velvary	kostel sv. Jiří	odkryv a restaurování renesančních maleb	1700
Vitice	kostel sv. Šimona a Judy	oprava střechy věže	700
Všesulov	kostel sv. Martina	obnova ohradní zdi a márnice	400

Záboří nad Labem	kostel sv. Prokopa	statické zajištění jižního průčelí přístavby předsíně, výměna oken, restaurování dveří, oprava zřícené části opěrné zdi	1000
Zvěstov	zámek	vyzdívání obvodového zdiva, sanační práce, obnova schodiště a věže	700
Žehuň	kostel sv. Gotharda	dokončení opravy střechy a krovu lodi a presbyteria, oprava stropu, oplechování, výměna střešní krytiny	700
celkem			42 000

HAVARIJNÍ PROGRAM ALOKACE DOTACÍ V ROCE 2019					
obec	katastrální území	okres	název památky	navržená dotace v tis. Kč	přidělená dotace MK ČR v tis. Kč
Bakov nad Jizerou	Bakov nad Jizerou	Mladá Boleslav	Sloup se sousoším Nejsvětější Trojice	250	250
Beroun	Beroun	Beroun	kompletní restaurování sousoší Kostel Zvěstování Panny Marie	400	400
Březno	Březno	Mladá Boleslav	oprava krovu a krytiny, okapy Socha sv. Floriána	150	150
Český Brod	Štolmíř	Kolín	restaurování podstavce Zvonice	300	300
Dymokury	Dymokury	Nymburk	obnova krovu a střechy zvonice Kostel Zvěstování Panny Marie	300	300
Kamberk	Kamberk	Benešov	oprava koruny zdiva a krovu Kostel sv. Martina	300	300
Klecany	Klecany	Praha-východ	dokončení oprav krovu kostela a střešní krytiny Kostel Nanebevzetí Panny Marie	300	300
Klučov	Skramníky	Kolín	oprava havarijního stavu konstrukcí a oprava střechy Fara	300	300
Kluky	Kluky	Kutná Hora	obnova krovu a střešní krytiny špejcharu Socha římského vojáka – podstavec	100	100
Kluky	Nová Lhota	Kutná Hora	očištění, zpevnění, domodelování, kovové atributy, osazení na podstavec Kostel sv. Jana Křtitele	300	274
Kmetiněves	Kmetiněves	Kladno	obnova střechy a krovu věže Opěrní zeď v areálu kostela sv. Václava	300	300
Kobylnice	Kobylnice	Kutná Hora	dozdění, omítky, koruna, drenáž Škola	300	300
Kostelec u Křížků	Kostelec u Křížků	Praha-východ	výměna střešních krytin Kostel sv. Martina	110	110
Kozárovice	Kozárovice	Příbram	restaurování figurálních vitráží Hospodářské budovy usedlosti čp. 5	200	200
Mnichovo Hradiště	Hněvousice	Mladá Boleslav	oprava střechy chlévů Kolna v hospodářském dvoře	120	120
Mnichovo Hradiště	Lhotice	Mladá Boleslav	dokončení položení krytiny Stodola v areálu zemědělského dvora	300	300
Mutějovice	u Bosně		oprava krovu, krytiny	rezerva 200	
	Mutějovice	Rakovník	Kostel sv. Prokopa	180	180
Neustupov	Neustupov	Benešov	statické zajištění koruny zdiva, 1. etapa Fara	300	300
Neveklov	Neveklov	Benešov	obnova střešního pláště – pokračování Kostel sv. Havla	300	300
Nová Ves	Vepřek	Mělník	oprava krovu a střechy nad lodí a boční kaplí Mlýnice čp. 19	200	200
Osečany	Osečany	Příbram	oprava štítů, dozdění kaverny, omítnutí Vstupní portál kaple sv. Anny, socha sv. Felixe a Leonarda	250	250
			restaurování reliéfu se sochou sv. Anny, restaurování žulových soklů pod sv. Felixem a Leonardem		

Počepice	Počepice	Příbram	Kostel Narození sv. Jana Křtitele	400	400
Podolanka	Podolanka	Praha-východ	oprava šindelové krytiny věže Brána s brankou čp. 11	350	350
			zajištění prasklin, aplikace drenážního systému, omítkových vrstev brány, osazení sgrafit, restaurování kamenných prvků		
Pravonín	Pravonín	Benešov	Kostel sv. Jana Křtitele	200	200
Psáře	Psáře	Benešov	oprava stropu, krovu a střechy nad presbytářem a lodí Zvonice u kostela Nejsvětější Trojice	200	200
Ratenice,	Ratenice	Kolín	pokračování v celkové opravě zvonice s márnicí Kostel sv. Jakuba Většího	250	250
Roztoky	Roztoky	Praha-západ	odstranění havárie krovu a stropu Vila čp. 110	360	360
Rožmitál pod Třemšínem	Rožmitál pod Třemšínem	Příbram	oprava vstupního schodiště a historické verandy Roubená chalupa čp. 59	200	200
Řitonice	Řitonice	Mladá Boleslav	oprava krovu, střešního pláště, podezdívky, podlah Kostel sv. Štěpána	250	250
Sluštice	Sluštice	Praha-východ	obnova střechy kostela IV etapa Kostel sv. Jakuba Většího	80	80
			restaurování nástěnných maleb v prostorách lodi a kruchty		
Suchdol	Solopysky	Kutná Hora	Kostel sv. Bartoloměje	200	370
			položení krytiny, oprava krovu, kříže, makovice, oprava vnitřních tesařských konstrukcí		
Suchdol	Vysoká	Kutná Hora	Letohrádek Belveder s kaplí sv. Jana Křtitele	0	150
Svatý Jan pod Skalou	Svatý Jan pod Skalou	Beroun	dokončení opravy, restaurování kleneb, zdiva, soklu Venkovský dům čp. 19	350	350
Svojšice	Svojšice	Kolín	oprava krovu, krytiny, zdiva, komínů oken, dveří Fara v areálu kostela sv. Václava	250	250
Vraný	Lukov	Kladno	oprava havarijního stavu šindelové střechy Kostel sv. Jiří	300	252
Vysoký Chlumec	Pořešice	Příbram	obnova střešního pláště - pokračování Hospodářské stavení čp. 2	300	300
Zbyslav	Zbyslav	Kutná Hora	celková oprava střešní krytiny a lokální oprava krovu Kostel Nejsvětější Trojice	400	400
			oprava severní věže, montáž a osazení sanktusní báně, zajištění proti vlivům povětrnosti		
Žďár	Žďár	Rakovník	Kaple sv. Martina/sv. Martina	350	350
			obnova sanktusní věžičky		
celkem				9 700	10 099

PROGRAM RESTAUROVÁNÍ MOVITÝCH KULTURNÍCH PAMÁTEK ALOKACE PŘÍSPĚVKŮ V ROCE 2019				
obec	okres	objekt	název památky	schválená dotace v tis. Kč
Bedřichovice	Benešov	kostel sv. Vavřince	boční oltář sv. Vavřince	250
Český Šternberk	Benešov	hrad Český Šternberk	pohovka s heraldickými znaky	290
Hředle	Rakovník	kostel Všem Svatých	hlavní oltář	70
Kněževes	Rakovník	kostel sv. Jana Křtitele	hlavní oltář	250
Lišany	Rakovník	kostel Nanebevzetí Panny Marie	Křížová cesta – 14 ks	98
Lubná u Rakovníka	Rakovník	kostel sv. Jiří	hlavní oltář	270
Mělník – Pšovka	Mělník	kostel sv. Vavřince	boční oltář sv. Josefa	180
Nové Strašecí	Rakovník	kostel Narození Panny Marie	hlavní oltář	190
Příčovy	Příbram	zámek Příčovy	hlavní oltář	300
Rataje nad Sázavou	Kutná Hora	kostel sv. Matouše	křtitelnice	80
Ratměřice	Benešov	kostel sv. Havla	varhany	390
Slaný	Kladno	kostel sv. Gotharda	boční oltář Panny Marie	300
Svatý Jan u Sedlčan	Příbram	kostel sv. Jana Nepomuckého	hlavní oltář	300
Tetín u Berouna	Beroun	kostel sv. Ludmily	hlavní oltář	180
celkem				3 148

PROGRAM REGENERACE MĚSTSKÝCH PAMÁTKOVÝCH REZERVACÍ A ZÓN ALOKACE DOTACÍ V ROCE 2019			
MPR/MPZ	památk	akce	dotace v tis. Kč
Bělá pod Bezdězem	kostel Povýšení sv. Kříže	restaurování sakristie – výmalba, sloup, kamenné žebroví	200
Benátky nad Jizerou	děkanství čp. 70	obnova okenních výplní	200
Beroun	Jenštejnský dům čp. 87	2. etapa obnovy východní fasády	185
Brandýs nad Labem	zvonice u kostela Obrácení sv. Pavla	obnova krovu a střešního pláště – I. etapa	650
Březnice	zámecký pivovar čp. 30 a 31	VI. etapa obnovy střechy, hvozdu a vikýře	138
Březnice	zámecký pivovar čp. 30 a 31	VII. etapa obnovy střechy	120
Březnice	Lokšanský palác čp. 650 (židovský obecní dům)	restaurování a obnova vchodových vrat	57
Čáslav	městské opevnění na p. č. 168 a p. č. 19	statické zajištění a oprava hradební zdi	775
Český Brod	občanská záložna čp. 70	obnova vnějšího pláště	1640
Kolín	kostel sv. Bartoloměje	odvlhčení – I. etapa	550
Kolín	zámek čp. 545	rekonstrukce střešní krytiny a krovu na západním křídle – I. etapa	2000
Kolín	dům čp. 17	obnova střechy – I. etapa	520
Kolín	dům čp. 57	obnova střechy	250
Kostelec nad Černými lesy	kostel Svatých Andělů Strážných	V. etapa restaurování hlavního oltáře	400
Kostelec nad Labem	kostel sv. Víta	II. etapa opravy krovu a střeš. pláště	140
Kutná Hora	palác Hrádek čp. 28	oprava krovu a střešního pláště věže	150
Kutná Hora	Morový sloup na p. č. 3757/1	IV. etapa restaurování (schodiště s balustrádou)	340
Kutná Hora	areál kostela sv. Barbory	obnovy opěrné zdi na p. č. 227/1– II. etapa	685
Kutná Hora	areál Jezuitské koleje	III. etapa restaurování parapetní zdi se sochařskou výzdobou	300
Kutná Hora	dům čp. 165	obnova uliční a dvorní fasády	400
Kutná Hora	Kamenný dům čp. 183	II. etapa restaurování uličního průčelí	500
Lysá nad Labem	fara čp. 7	II. etapa repase a výměna oken	190
Lysá nad Labem	dům čp. 1756 v areálu zámku čp. 1	celková obnova domku zahradníka	1319
Malešov	kostel sv. Václava	pokračování obnovy a restaurování hlavního oltáře	490
Mělník	dům čp. 3	restaurování stropní vitráže a oprava zasklení atria	500
Mělník	dům čp. 343	obnova uliční fasády – I. etapa	1000
Mladá Boleslav	dům čp. 19	obnova podlah v 1. a 2. NP, dokončení omítek v 1. NP	155
Mnichovo Hradiště	bývalá záložna čp. 239	obnova a repase mříží	63
Mnichovo Hradiště	sousoší sv. Jana Nepomuckého s anděly, sv. Floriánem a sv. Barborou	restaurování	572
Mšeno	kostel sv. Martina	III. etapa obnovy fasády	564
Mšeno	Městské lázně čp. 372	oprava povrchu a dilatačních spár bazénu	155
Mšeno	sokolovna čp. 22	repase a nátěr dveří	31
Nové Dvory	zámek čp. 1	oprava schodiště	283
Nový Knín	kostel sv. Mikuláše	II. etapa restaurování kazatelny	75
Nymburk	areál starého děkanství čp. 29	restaurování 6 náhrobků	140
Poděbrady	kostel Povýšení sv. Kříže	restaurování vitrážových oken a pískovcového ostění – č. 14, 17 a 18	150
Rakovník	Muzeum T. G. M. čp. 1	obnova severní části obvodového pláště budovy, restaurování vstupného kamenného ostění a erbu	192
Rakovník	dům čp. 29	celková oprava střechy	100
Rakovník	dům čp. 30	celková oprava střechy	183
Rakovník	dům čp. 133	nátěr šindelové střechy, oprava soklu a lokální opravy omítky	95
Rožmitál pod Třemšínem	kostel sv. Jana Nepomuckého	obnova části fasády lodi (jihozápadní a jižní část)	174
Rožmitál pod Třemšínem	brána mezi domy čp. 59 a čp. 60 (na p. č. 28)	výměna dvoukřídlých vrat	26
Sedlec – Prčice	areál zámku čp. 1	závěrečná oprava části omítek vč. nátěru severního pláště	165
Sedlec – Prčice	dům čp. 90	obnova fasády vč. oken a vrat	200
Slaný	Okresní dům čp. 644	restaurování vitráží v hlavním sále, restaurování okna s balkónovými dveřmi	200
Smečno	děkanství čp. 115	V. a VI. etapa obnovy fasády, oprava oken, dveří a komínů	850
Týnec nad Labem	dům s lékárnou čp. 74	obnova severní fasády	100
Týnec nad Labem	dům čp. 158	obnova interiéru, podlah, oken a dveří	100
Velvary	socha sv. Kateřiny na p.č. 49	restaurování	100

Velvary	dům čp. 8	obnova uliční fasády	100
celkem			18 472

PROGRAM PÉČE O VESNICKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE A ZÓNY A KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY ALOKACE PŘÍSPĚVKŮ V ROCE 2019					
okres	VPR, VPZ, KPZ	název památky	předmět žádosti	přidělený příspěvek Kč rezerva	
Beroun	KPZ Osovsko	chlévý čp. 10	statické zajištění a oprava kleneb v objektu chléva	7 305 000	95 000
Kladno	VPR Třebíz	Cífkův statek čp. 1	sýpka – statické zajištění kleneb a oprava štitové zdi	65 000	
Kutná Hora	VPZ Losiny	dům čp. 2	výměnek – oprava roubených konstrukcí, přezdění podezdívek, oprava krovu a výměna krytiny, repase oken, dveří, podlah, oprava komína	300 000	
Mělník	VPR Dobřeň	dům čp. 25	lokální oprava krovu a výměna krytiny, 2. etapa	185 000	
Mělník	VPZ Jestřebice	usedlost čp. 1	chlévý – obnova krovu a výměna střešní krytiny	300 000	
Mělník	VPZ Jestřebice	usedlost čp. 4	obnova hliněných vymazávek a vnitřních omítek, obnova podstávky do návsi repliky vnitřních oken, podlahy	550 000	
Mělník	VPZ Jestřebice	usedlost čp. 20	lokální obnova krovu a výměna krytiny	0	
Mělník	VPZ Jestřebice	usedlost čp. 30, čp. 38	obnova roubené části objektu, truhlářské prvky, vymazávky, omítky, záklopy stropů	0	
Mělník	VPZ Jestřebice	usedlost čp. 72	dům – obnova krovu a výměna střešní krytiny	250 000	
Mělník	VPZ Lobeč	pivovar čp. 34	obnova lednice a ležáckých sklepů – truhlářské prvky a podlaha lednice	200 000	
Mělník	VPR Nosálov	dům čp. 3	obnova roubení – II. etapa, výměna střešní krytiny a lokální obnova krovu	350 000	450 000
Mělník	VPR Nosálov	usedlost čp. 34	dům – oprava krovu a výměna krytiny	350 000	
Mělník	VPR Nosálov	důmčp. 36	obnova hospodářské části domu – dokončení a oprava střechy	200 000	
Mělník	VPR Nosálov	škola čp. 47	obnova fasády	300 000	
Mělník	VPZ Vidím	dům čp. 67	obnova povalových stropů včetně hliněných omítek v patře, ostění dveří do sklepa, výměna oken	0	
Mělník	VPZ Vidím	dům čp. 80	celková obnova vnějšího pláště – roubení, podezdívky krovu výměna krytiny	300 000	
Mělník	VPZ Vidím	kostel sv. Martina	obnova fasády lodi včetně presbytáře	0	
Mladá Boleslav	VPZ Březinka	usedlost čp. 19	obnova podlahy v zadní komoře, vymazávky v zadním štitovém průčelí	150 000	
Mladá Boleslav	VPR Víska	dům čp. 7	celková výměn krytiny a lokální oprava krovu, omítka zadního štitového průčelí	0	
Mladá Boleslav	VPR Víska	dům čp. 6	celková výměn krytiny a lokální oprava krovu	795 000	
Mladá Boleslav	VPZ Střehom	mlýn e. č. 1	obnova ohořelých ostění a výplní otvorů, podlahy a hliněné omítky	150 000	
Mladá Boleslav	VPZ Střehom	usedlost čp. 11	obnova roubení západní stěny domu a související úpravy jižního průčelí	330 000	
Mladá Boleslav	VPZ Kluky	usedlost čp. 30, čp. 38	stodola – celková obnova (výměna střechy, oprava krovu a nosných konstrukcí stěn) – II. etapa	700 000	
Mladá Boleslav	VPZ Skalsko	dům čp. 26	dům – obnova dřevěných stropů, obnova roubených konstrukcí v přístavbě	200 000	
Mladá Boleslav	VPZ Skalsko	zámek čp. 1	zámek – hlavní budova – oprava a nátěr střechy	0	
Mladá Boleslav	VPR Mužský	dům čp. 5	oprava podezdívky, roubení, vnějších a vnitřních omítek, podlahy, komína	150 000	
Nymburk	VPR Bošín	kostel	výměna krytiny a oprava krovu na severní části lodi	500 000	
Nymburk	VPR Bošín	kostel Nanebevzetí Panny Marie	dokončení celkové obnovy střechy – obnova sanktusníku	300 000	
Nymburk	VPZ Vinice	usedlost čp. 9	obnova severní stěny domu a statické zajištění černé kuchyně	240 000	
Příbram	VPR Drabenice	dům čp. 6	obnova výplní – rehabilitace původního stavu	240 000	
Rakovník	VPZ Skryje	dům a špýchar čp. 13	výměna oken ve vikýřích, ochranný nátěr chalupy a špýcharu proti hmyzu – lignofix	0	
celkem				7 305 000	545 000
				7 850 000	

PROGRAM OBNOVY KULTURNÍCH PAMÁTEK PROSTŘEDNICTVÍM OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ALOKACE DOTACÍ V ROCE 2019			
obec	památk	akce	dotace v tis. Kč
Benešov	nový židovský hřbitov	obnova náhrobků	50
Benešov	měšťanský dům čp. 193	obnova fasády	324
Bílé Podolí	venkovský dům čp. 123	obnova krovu a výměna krytiny	250
Brandýs nad Labem	židovský hřbitov	restaurování 30 náhrobků	70
Březnice	židovský hřbitov	restaurování náhrobků	100
Cítov	fara čp. 2	výměna oken – II. etapa	150
Červené Pečky	kostel Narození Panny Marie	dokončení obnovy vnějšího pláště a obnova interiéru oratoře	300
Čestín	fara čp. 1	obnova fasády, zastřešení verandy a oken	703
Divišov	synagoga čp. 158	obnova oken	292
Dobříš	židovský hřbitov	restaurování náhrobků	171
Dolní Slivno	kostel sv. Františka Serafinského	obnova fasády – III. etapa	154
Družec	kostel Nanebevzetí Panny Marie	obnova střešního pláště věže	391
Dřevčice	venkovská usedlost čp. 28	celkové zabezpečení a obnova fasády brány – II. etapa	199
Dubenec	zámek čp. 1	statické zajištění – stropy a střecha – III. etapa	57
Horní Slivno	kostel sv. Martina	obnova oken věže a dveří	60
Hostomice	židovský hřbitov	obnova jižní strany ohradní zdi	115
Hradenín	tvrz čp. 13	obnova střechy bašty	259
Hrubý Jeseník	kostel sv. Václava	repase nevitrážových oken	250
Hřímč Zdice	kostel sv. Anny	obnova fasády	171
Chotouň	sýpka u čp. 8	odstranění novodobé malty a provedení kletovaných omítek	162
Jabkenice	kostel Narození Panny Marie	obnova střechy zvonice	200
Jeneč	poštovní stanice čp. 21	obnova vstupních a vjezdových bran	150
Jesenice u Rakovníka	kostel sv. Petra a Pavla	obnova ohradní zdi	210
Jesenice u Rakovníka	hospodářská budova u čp. 97	obnova krovu a navazujících konstrukcí	78
Jince	vysoká pec čp. 7 (huť Barbora)	obnova střech	300
Keblov	kostel Nanebevzetí Panny Marie	obnova krovu a výměna laťování a střeš. krytiny nad lodí – II. etapa	359
Kněžves	fara čp. 26	obnova ohradní zdi – severozápadní strana	85
Kokořínský Důl	venkovský dům čp. 57	obnova střechy	270
Kolín	starý židovský hřbitov	restaurování náhrobků – X. etapa	70
Kováň	kostel sv. Františka Serafinského	obnova střechy – IV. etapa	200
Kozomín	Mariánský sloup	restaurování	120
Kralupy nad Vltavou	kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Václava	restaurování kamenné soklové části	134
Krchleby	areál fary čp. 56	obnova oplocení a hospodářského objektu, oprava vazného trámu fary	50
Krpy	kostel Stětí sv. Jana Křtitele	nátěr střechy	90
Kutná Hora	kostel Nejsvětější Trojice	dokončení obnovy věže	250
Kutná Hora – Kaňk	radnice čp. 1	II. etapa obnovy fasád	500
Láz	venkovský dům čp. 121	obnova	200
Ledce	dům čp. 58 v areálu lázní Šternberk	IV. etapa obnovy fasády – západní strana	150
Lobkovice	kostel Nanebevzetí Panny Marie	obnova bran ohradní zdi	185
Lochovice	sloup se sochou Panny Marie	restaurování	122
Loukov	lovecký zámček Bažantnice čp. 37	stabilizace a obnova zdiva	428
Luštěnice	kostel sv. Martina	IV. etapa obnovy střechy	180
Mariánovice	zemědělský dvůr čp. 1	obnova střešního pláště	250
Měchnov	židovský hřbitov	restaurování náhrobků	50
Městec Králové	kostel sv. Markéty	obnova krovu a střechy – III. etapa	376
Mnichovice	vodní mlýn čp. 69	obnova vodního kola	104
Mochov	kostel sv. Bartoloměje	generální oprava střešního pláště a konstrukce – I. etapa	493
Nové Strašecí	venkovský dům malíře Františka Skály čp. 289	stavební úpravy	128
Nový Jáchymov	lesní hřbitov	restaurování hrobky Františka Nittingera	234
Otruby	kostel sv. Jakuba Většího	V. etapa opravy střechy a stropu	600
Panoší Újezd	kostel Nanebevzetí Panny Marie	obnova střešního pláště nad sakristií	85
Plaňany	areál synagogy a židovské školy (husitský kostel)	obnova střechy	181
Počaply	základní škola čp. 136	výměna střešní krytiny	250

Pochvalov	kaple sv. Prokopa	statické zajištění a odvodnění – I. etapa	320
Praskolesy	kostel sv. Mikuláše	obnova střechy vstupu	60
Příčovy	zámek čp. 16	obnova hl. vstupního portálu	120
Přistoupim	židovský hřbitov	restaurování náhrobků	75
Pšovlky	tvrziště u čp. 20	statické zajištění bývalé lednice	120
Radouň	kostel sv. Havla	nátěr střechy věže	70
Ratboř	sýpka u zámku čp. 1	obnova fasády – II. etapa	177
Rejšice	hřbitovní kaple sv. Jiljí	obnova fasády – III. etapa	180
Rožďalovice	socha sv. Jana Nepomuckého	restaurování – I. etapa	76
Řehnice	venkovská usedlost čp. 18	obnova hliněných konstrukcí, omítek a dlažby	200
Řepín	kostel Panny Marie Vítězné	VIII. etapa obnovy fasády	260
Sázava u Davle	venkovská usedlost čp. 2	obnova střechy a krovu, výměna krytiny	200
Sedlčany	děkanství čp. 44	výměna střešní krytiny a laťování	495
Sedlec-Prčice	socha sv. Isidora	restaurování	120
Semice	kostel sv. Maří Magdalény	obnova krovu a pláště lodí a presbyteria	180
Skřivaň	kostel sv. Štěpána	obnova části střechy v havarijním stavu	92
Skůry	zvonice v areálu hřbitova	obnova krovu a výměna šindele – III. etapa	170
Slatina	kostel sv. Vojtěcha	obnova části střechy, krovu a stropu – V. etapa	350
Soutice	zámek čp. 1	obnova krovu, komínu, klempířských prvků, výměna laťování a střešní krytiny	300
Srbeč	zámek čp. 39	obnova střechy a obvodového zdiva deputátnického domku	192
Starkoč	kostel Nanebevzetí Panny Marie	obnova vnitřních omítek	98
Starosedlský Hrádek	vodní mlýn čp. 4	obnova ohradní zdi	150
Stránka	zámek čp. 1	výměna oken – II. etapa	333
Stříbrná Skalice	kostel sv. Jana Nepomuckého	celková obnova střešního pláště	290
Svárov	kostel sv. Lukáše	obnova krovu a střechy	132
Štěchovice	kostel sv. Jana Nepomuckého	restaurování 6 ornamentálních a 2 malovaných vitráží	180
Talmberk	zřícenina hradu Talmberk	obnova věže	71
Tmaň	husitský sbor Jiřího z Poděbrad čp. 100	I. etapa opravy oken a dveří	194
Tuchoměřice	kostel sv. Víta v areálu jezuitské rezidence čp. 1	III. etapa obnovy střešního pláště	233
Tuchoměřice	jezuitské rezidence čp. 1	obnova zpevněných ploch vnitřního nádvoří – I. etapa	160
Tuklaty	fara čp. 19	oprava vstupní brány	79
Velenka	venkovská usedlost čp. 28	výměna oken na uličním a dvorním průčelí	150
Vlkaneč	kostel sv. Jakuba Většího	obnova fasády	250
Vrchotovy Janovice	fara čp. 98	obnova ohradní zdi	551
Vysoká u Mělníka	kostel sv. Václava	celková obnova – I. etapa	200
Vysoká u Suchdola	kostel Navštívení Panny Marie	restaurování varhan – II. etapa	400
Zamachy	venkovská usedlost čp. 19	omítnutí štítu a oprava komínu	80
Zbečno	kostel sv. Martina	obnova střešního pláště a krovu nad sakristií	50
Žebrák	měšťanský dům Konráda z Vachty čp. 97	obnova krovu a střechy – V. etapa	153
celkem			18 821

PŘEHLED DOTACÍ PŘIDĚLENÝCH MINISTERSTVEM KULTURY ČR ALOKACE PŘÍSPĚVKŮ V ROCE 2019	
název dotace	dotace v tis. Kč
Havarijní program	20 392
Program záchrany architektonického dědictví	42 000
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	18 472
Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	7 850
Program restaurování	3 148
Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností	18 821
celkem	110 683

ODDĚLENÍ ARCHEOLOGIE

Archeologické oddělení je už delší dobu personálně stabilizované, tvoří jej dva archeologové na plný úvazek a jeden archeolog na úvazek poloviční, nepostradatelnou součástí je také kolegyňe, která spravuje administrativní úkony. V rámci NPÚ se toto pracoviště řadí mezi ta menší, což ovlivňuje rozsah prováděných činností. Tato skutečnost se dotýká především výběru záchranných archeologických výzkumů, které jsou omezeny na ten typ akcí, které souvisejí se stavební činností na kulturních památkách, a to nejen těch, které jsou ve správě památkového ústavu. Tato specializace trvá téměř od počátku vzniku oddělení a umožňuje díky dlouholetým zkušenostem řešit i poměrně náročné úkoly. Nejde pouze o exkavaci a dokumentaci archeologických situací v terénu, ale i jejich následné zpracování, které je obvykle časově značně náročnější. Zdařilým příkladem je publikace záchranného archeologického výzkumu na hradě Krakovci, který přinesl neočekávaná zjištění (viz seznam literatury). Trvalým tématem zůstává péče o tzv. archeologické nemovité památky (např. hradiště, tvrzště, zaniklé středověké osady), která se neomezují pouze na vedení jejich seznamů, ale je prováděn nedestruktivní výzkum a odborná dokumentace tohoto typu objektů (viz dílčí úkol DKRVO). Méně nápadnou, ale neméně důležitou aktivitou je poradní a konzultační činnost, která je nasměrována jak dovnitř NPÚ, tak především slouží široké veřejnosti.

Dobříš (okres Příbram) – zámecký park: Předmětem další etapy výzkumu zámeckého parku, plynule navazující na akci z předchozího roku, bylo hned několik objektů. V rýhách u východního průčelí hlavní zámecké budovy byly zachyceny

opěrné zdi, vymezující barokní rozsah parkové terasy před jejím rozšířením východním směrem. V dalších fázích se výzkum přesunul do interiéru oranžerie, kde se dokumentační práce soustředily na relikty vytápěcího systému v podobě vyzdřených kanálků pro rozvod kouře coby topného média. Odhalen byl celý systém rozvodu kouře včetně začátečních a koncových partií, tedy u konstrukcí pecí a komínových soapouchů. Pracovníci archeologického oddělení zároveň prováděli operativní průzkum nadzemních partií zdiva oranžerie, včetně zbytků nástěnné malované výzdoby v exteriéru i interiéru. Nejvýznamnější archeologický objev byl učiněn na ploše francouzského parku. Když dělníci odstranili zdivo bazénů, vybudovaných v první polovině 20. století, došlo k odkryvu rozsáhlých zbytků párových barokních bazénů. Na základě pozůstatků obvodového zdiva a maltových podlah můžeme rekonstruovat jejich celkové půdorysy, které korespondují s dobovým vyobrazením dobříšského zámeckého parku.

Drahenice (okres Příbram) – dům čp. 6: V jádru obce, vyhlášené jako vesnická památková zóna, byla na žádost památkového garanta provedena dokumentace zásypů pod podlahami domu čp. 6. Ten patří k pozoruhodné barokní obytné zástavbě, vybudované vrchností jako zázemí personálu zdejšího zámeckého sídla a hospodářských provozů. Při archeologickém výzkumu se nepodařilo zachytit nálezkové situace, které by vypovídaly o stavebním vývoji domu.

Hradenín (okres Kolín) – tvrz: Archeologický výzkum v areálu tvrze byl realizován v souvislosti s úpravami terénu v okolí mostu klenoucího se přes obvodový příkop. Po mostě vede přístupová komunikace do jádra tvrze. Předmětem výzkumu

byly i konstrukce vlastního mostu. U jeho vnitřního zakončení se podařilo odhalit pozůstatky zdiva zaniklé branské budovy středověkého stáří. Výzkum proběhl v úzké spolupráci s oddělením průzkumu.

Kolín – kostel sv. Víta: Na pozemku zrušeného hřbitova, který obklopuje farní kostel v městské čtvrti Zálábí, byl proveden archeologický výzkum v souvislosti s rozsáhlým výkopem pro nejnižší, pod úroveň terénu zapuštěné podlaží nově budovaného charitního a komunitního centra. Při výkopech byly nalezeny četné lidské ostatky, nikoli ale neporušené kostry, které by vyžadovaly detailní archeologickou dokumentaci. Veškeré shromážděné ostatky byly po skončení výzkumu pietně uloženy do hřbitovní půdy za účasti místního duchovního správce.

Kostelní Hlavno (okres Praha-východ) – kostel sv. Petra v okovech: V okolí kostela byly sledovány výkopy pro uložení potrubí k odvodu vody z okapových svodů. Ani v jedné z četných rýh nebyly zachyceny archeologické situace.

Říčany (okres Praha-východ) – areál zřícený hradu: Na východním okraji území chráněného v souvislosti se zbytky hradu, konkrétně na parcele č. 45, jež slouží jako dvůr a zahrada domu čp. 119, byl proveden zjišťovací archeologický výzkum. Zapříčiněn byl plánovanou přestavbou domu pro potřeby místního muzea. Projekt přestavby totiž bude nutné navrhnout se zřetelem k památkové ochraně pozemku, resp. potenciálním archeologickým situacím pod povrchem terénu. Sítí liniových výkopů byl zachycen zasypaný sklep z kamenného zdiva, samostatně situovaný v prostoru zahrady. Sklep s hradem nesouvisel, patrně pochází z 19. století. Nicméně se zástavbou hradu můžeme s velkou mírou pravděpodobnosti spojit větší zahlobbený objekt v týlu parcely. Předpokládáme, že se jedná o relikv (kontreskarpu) obvodového příkopu.

Sázava (okres Benešov) – bývalý benediktinský klášter: Archeologický výzkum v klášterním areálu byl s přestávkami realizován téměř po celý rok. Vyvolán byl rozsáhlými zásahy do terénu v průběhu obnovy dvojice budov. Jednak objektu fary čp. 75, umístěné v týlní části někdejší prelatury, a pak také konventního kostela. Záchranný výzkum navázal na zjišťovací akce, realizované na faře v letech 2016 a 2018. V interiéru někdejší prelatury (čp. 75) byly při zásazích do zásypů pod podlahami zachyceny relikty zdí několika stavebních etap, datovaných do pozdně středověkého až barokního období. Další zásadní nálezy byly učiněny při odkopání nádvorní zdi prelatury, zde bylo možné sledovat složité stratigrafické vztahy zdiv několika stavebních etap. Na základě bezpočtu dílčích nálezkových situací se podařilo postihnout chronologii všech hlavních proměn dispozice této části prelatury. Z nálezů drobné hmotné kultury v objektu fary stojí za pozornost torzo malované skleněné nádoby barokního stáří. Pracovníci archeologického oddělení při výzkumu fary zároveň prováděli

časově a odborně náročný operativní průzkum nadzemních konstrukcí, které zásadním způsobem vypovídají o složitém stavebním vývoji prelatury. Identifikovány byly mimo jiné relikty středověké budovy, včetně okenních a vstupních otvorů a pozůstatků otopného systému. Mimořádné objevy se podařilo učinit v interiéru někdejšího konventního kostela. Předmětem výzkumu tu byla zejména dvě místa – jednak krypta pod presbytářem, jednak sakristie a nad ní v patře situovaná tzv. zimní kaple. V kryptě byly dokumentovány zděné konstrukce středověkého a barokního stáří. Zachycena byla původní podlaha i zbytek menzy gotického oltáře. V místě oltáře byl ve výplni jedné z raně novověkých jam, které porušovaly středověké situace, nalezen jedinečný artefakt – kompletně dochovaný mosazný křížek s Kristem. Křížek zdobený emailem a rytím je možné na základě analogií datovat do druhé poloviny 13. století. Nálezové situace zásadního významu byly dokumentovány i v sakristii. Jsou to zvláště fragmenty žebrovaných křížových kleneb gotické sakristie, dochované v zásypu barokní klenby sakristie, které vypovídají o vzhledu této části kostela v lucemburském období. Výzkum relikvů gotické sakristie proběhl v úzké součinnosti s oddělením průzkumu. Vzhledem k vyřízení pracovníků tohoto oddělení nicméně archeologové po celý rok v interiéru kostela většinou samostatně prováděli operativní dokumentaci nálezových situací odhalovaných téměř každodenně při zásazích do omítek a dalších konstrukcí. Z významnějších nálezů stojí za zmínku relikty ostění oken na jižní stěně presbytáře, fragmenty svazkových přípor v samém závěru presbytáře a původní výklenek opatřený složitě profilovaným ostěním v jihovýchodním boku presbytáře. Není pochyb, že výzkum sázavského kláštera v roce 2019 přinesl nové podstatné poznatky o jeho vývoji ve středověku i novověku. Jednalo se o jednu z vůbec nejvýznamnějších (a nejnáročnějších) akcí v celém dosavadním průběhu existence archeologického oddělení středočeského pracoviště NPÚ. Výzkum bude v závislosti na postupu stavebních prací pokračovat i v roce 2020.

Senec (okres Rakovník) – extravilán: Na katastru obce byl proveden dohled zásahů do terénu při úpravách sítě lesních cest. Archeologické situace evidovány nebyly.

Slaný – bývalá piaristická kolej: V interiéru někdejší koleje, situované v jihovýchodním koutu hlavního náměstí, byla provedena dokumentace nálezových situací obnažených při úpravách veřejných toalet v přízemí budovy. V zásypech pod podlahou byly zachyceny relikty zděných kanálů pro odvádění odpadních vod, vybudovaných patrně v novověku. Po osekaní omítek byly dokumentovány historické dřevěné svody, fungující jako záchodové šachty.

*Mgr. Zdeněk Neustupný, vedoucí oddělení
Mgr. Jan Kypta, Ph.D.
Mgr. Filip Laval, Ph.D.*

Dobříš (okres Příbram), zámek. Při generální opravě francouzského parku, jehož dnešní podoba je výsledkem zásadních úprav z doby první republiky, byly při zásazích do terénu zachyceny zbytky různých barokních staveb. Nejdůležitější objev představují pozůstatky dvou velkých, symetricky situovaných barokních bazénů, jejichž podobu ve stylizované podobě zachytil dobový grafický list s celkovým pohledem na dobříšský zámecký park (foto Z. Neustupný).

Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO) v roce 2019

Výzkum nemovitých památek v ČR

Garant: PhDr. Vladislav Razím

Výzkumná oblast Nemovité památky v ČR, jejíž řešení bylo zahájeno v roce 2019 a skončí 2023, je zaměřena na systematický záchranný výzkum neohroženějších druhů památek. Obsahem výzkumu je výběr konkrétních staveb nebo jejich částí na základě dlouhodobého sledování a zcela aktuálních potřeb, jejichž poznání a dokumentace má význam nejen pro každou konkrétní stavbu, ale přispěje k řešení širších, nezřídka velmi specifických otázek, včetně samotných metod zkoumání. Prioritou výběru je technický stav a míra ohrožení, kdy upřednostněny budou především památky, u nichž se jedná nezřídka o poslední příležitost k vyřešení a širšímu využití jejich vypovídací hodnoty. Výzkum cíleně naváže na certifikované metodiky průzkumu a dokumentace, které NPÚ vydal v předchozích pěti letech a nyní je důsledně aplikuje v praxi.

Konkrétně je úkol zaměřen na průzkum a dokumentaci torzálně dochovaných, ohrožených a zanikajících staveb (zejména zřícenin hradů, ostatních panských sídel a lidového stavitelství), dále na výzkum kultury bydlení a obytného komfortu z hlediska vývoje tradiční obytné jednotky, na tvorbu korpusů vybraných skupin artefaktů a částí staveb a na rozvíjení vybraných metod výzkumu ohrožených a zanikajících historických staveb s důrazem na interdisciplinární spolupráci.

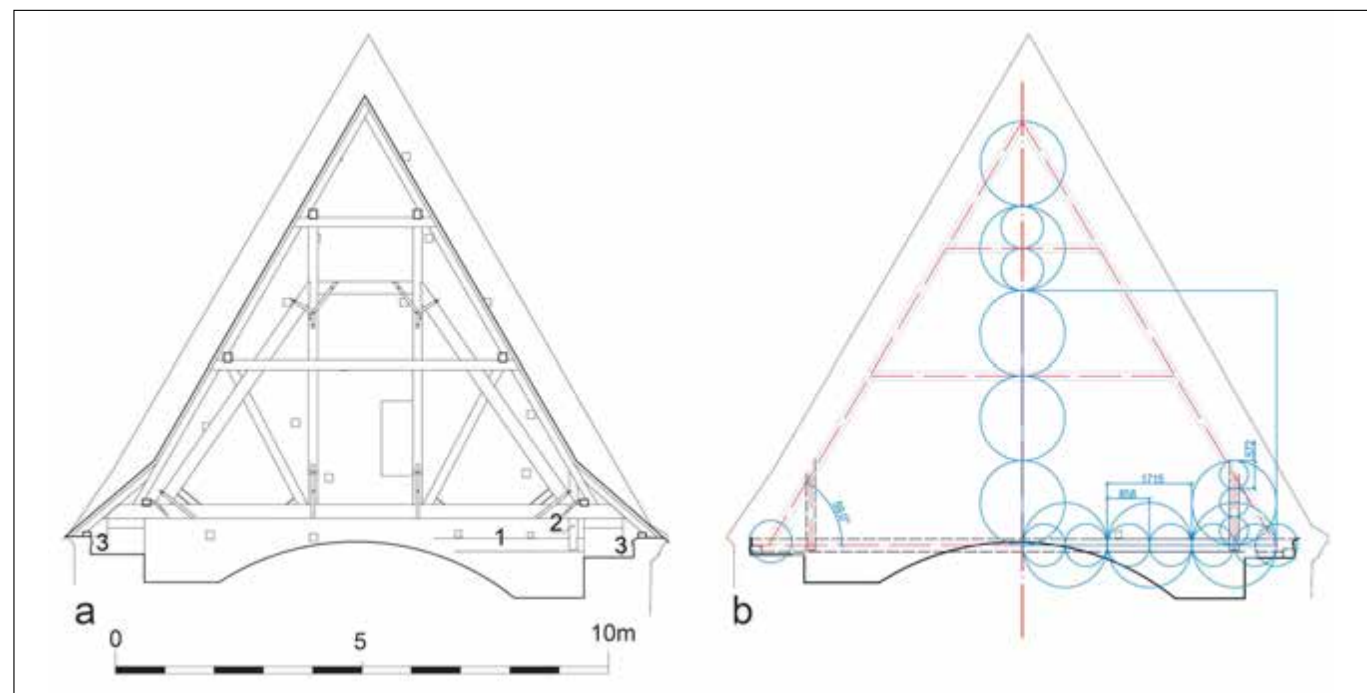
Pracovníci ze středočeského NPÚ ÚOP [PhDr. Vladislav Razím (VR), Ing. arch. Dorota Havlíková (DH), Mgr. Jan Kypta,

Ph.D. (JK), Ing. arch. Jan Veselý (JaVe), Ing. arch. Eva Vyletová (EV)] prováděli v rámci daného úkolu metodické průzkumné a dokumentační práce především těchto památek:

Vybrané objekty výzkumu:

Český Šternberk (okres Benešov) – hrad čp. 1: Postupná oprava všech průčelí hradu je od počátku provázena operativním průzkumem a pečlivou dokumentací všech nálezů. V roce 2020 se opravovala severní polovina dlouhé východní fasády nad řekou Sázavou. Na většině plochy je zde dochována omítka z počátku 20. století, která byla jen lokálně snímána a doplňována. Dokumentace se tak týkala především detailů kolem otvorů a nerovností zdiva indukujících postupný nárůst hmoty hradu. K nejzajímavějším dokumentovaným detailům patří na konzolách vysazený renesanční komín, navazující na velkou dymníkovou kuchyni. Všechny nálezy byly zaneseny do stávajících plánů fasády a důkladně fotograficky zdokumentovány. (JaVe, JK)

Načeradec (okres Benešov) – kostel sv. Petra a Pavla: V návaznosti na celkový průzkum kostela provedený v letech 2011 – 2012 byl proveden průzkum krovů nad lodí a presbytářem kostela s detailní dokumentací všech druhotně použitých prvků, otisků po zaniklých konstrukcích na štitové zdi mezi oběma krovky a na koruně obvodového zdiva presbytáře. Byl také proveden doplňkový odběr vzorků pro dendrochronologickou analýzu z dosud nedatovaných prvků krovů a sanktusníku. Na základě zpracované dokumentace byl pak učiněn pokus o rekonstrukci podoby středověkých krovů, které zmizely při opravě v letech 1935 a 1937. Výsledky byly zpracovány formou článku v časopise Památky středních Čech. (JaVe, JK, AN)

Načeradec (okres Benešov), kostel sv. Petra a Pavla, presbytář, příčný řez krovem s pohledem na štít nad vítězným obloukem se skromnými otisky středověkého krovu a pokus o rekonstrukci geometrie příčné vazby tohoto krovu. Dovození podoby zaniklých částí historických staveb formou dedukce z minimálních stop a na základě znalostí analogických konstrukcí z jiných staveb je jednou z běžných součástí vědecké práce v oblasti průzkumu a dokumentace památkového fondu. Právě takové nepatrné stopy, jaké jsme identifikovali v podstřeší načeradeckého kostela, jsou přitom nejvíce ohroženy jakoukoli stavební aktivitou, a jejich dokumentace je tudíž urgentní: a – současný stav s vyznačením otisků středověkého krovu: 1 – otisk vazného trámu, 2 – otisk patní stopy, 3 – otisky pozednic a čel vazných trámů; b – rekonstrukce geometrie na základě dovození rozměrů základních skladebných kružnic o průměru sáhu, lokte a stopy (J. Veselý, J. Kypta).

Svatý Jan pod Skalou (okres Beroun) – dům čp. 19: Na domě čp. 19 byla na jaře zahájena celková rekonstrukce havarijního stavu obnášející přezdění jižního štítu s dochovaným klasicistním oknem v podkrovní. Dokumentací byla zachycena tato hodnotná historická původní klasicistní okenní výplň, podle které byla zhotovena kopie a originál bude po repasi instalován v interiéru domku, který je příkladem obydlí chudších vrstev daného regionu v 1. polovině 19. století v blízkosti benediktinského kláštera. (DH)

Svatý Jan pod Skalou (okres Beroun) – bývalý benediktinský klášter čp. 1: Jedná se o rozsáhlý objekt s konventem a prelaturou uzavírající čtvercové nádvoří. Původně raně barokní konvent má složitou stavební historii, finální architektonickou podobu stavby lze připsat K. I. Dientzenhoferovi dostavbou prelatury v letech 1728–1731. V objektu lze nelézt několik typů okenní výplní dokládajících stavební vývoj památky – od barokního okna přes historizující výplně, až po okna z roku 1952, kterých je většina. V roce 2019 jsem se zaměřila na dokumentaci oken bývalé oratoře a přilehlých dvou místností (bývalé cely mnichů), kde probíhá rekonstrukce prostor s využitím pro knihovnu. Právě v tomto prostoru je zastoupeno několik vývojových etap okenních výplní. Vyhodnocení stáří oken je úzce spjato se stavebními dějinami kláštera, zejména s rekonstrukcí v počátku 20. století (1902–1905), kdy byl již bývalý zámek rekonstruován na lázně. K této etapě se váže i nejstarší fotodokumentace. Dotčená dvojité okna jsou různého stáří, pravděpodobně ani křídla a okenní rámy nejsou ze stejné doby. Vyhodnocení vývoje je velice složité, protože docházelo ke kombinacím starších křídel a novějších rámy, posunům výplní a druhotným úpravám profilací, která vyhodnocení stáří komplikují. V případě výměny oken docházelo k použití starších křídel, či posunu celých výplní do vnitřní polohy okenního otvoru. Zachoval se tak hodnotný soubor okenních prvků reagující na politickou situaci i řemeslné možnosti doby. V příštím roce bude dokumentace pokračovat a bude podkladem pro přípravu celkové opravy fasádních výplní. (DH)

Žemličkova Lhota (okres Příbram) – dům č. e. 5 (dříve čp. 21): V návaznosti na operativní průzkum a dokumentaci domu prováděné postupně v letech 2008 až 2018 bylo doplněno zaměření sklepa a topenišť v obou obytných místnostech. S využitím archivní rešerše zpracované pro tento účel A. Nachmannovou byly výsledky průzkumu zpracovány jednak jako článek v časopise Památky středních Čech, jednak formou souhrnné nálezoové zprávy. (JaVe, JK, AN)

Hlavním publikačním výstupem, s předešlým časově a koordinací náročným obdobím, byla kniha: Vladislav Razím, *Středověká opevnění českých měst, 3. díl – katalog Morava a Slezsko, Praha 2019* (srov. též publikační činnost)

PhDr. Vladislav Razím

Moderní architektura

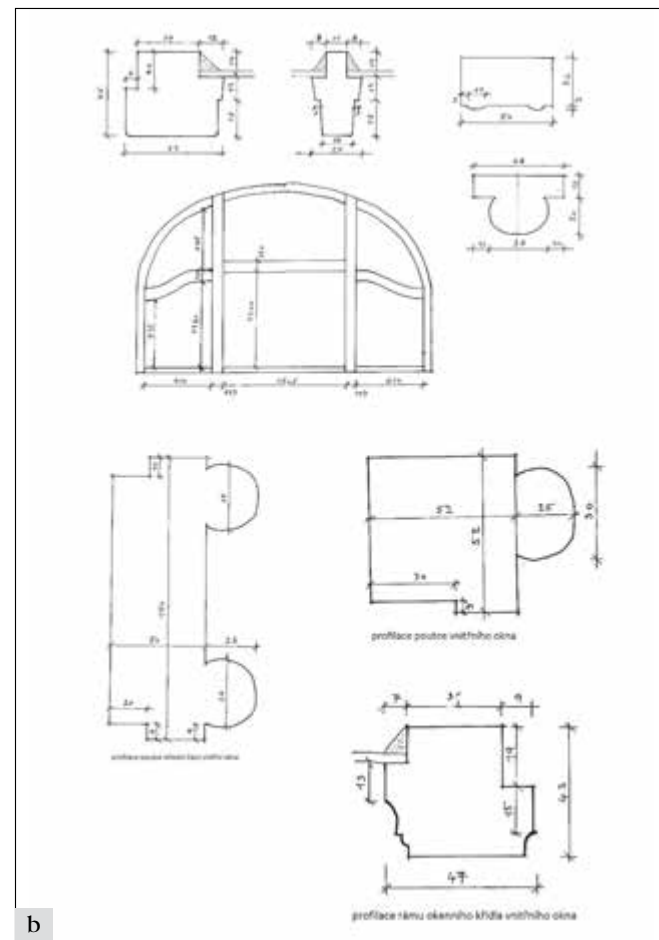
Architektura 20. století

Garant: Ing. arch. Naděžda Goryczková

Spoluřešitel v NPÚ ÚOP středních Čech Mgr. Šárka Koukalová

V roce 2019 byla zahájena příprava reprezentativní publikace Letní rezidence Pražanů, Černošice a vilová architektura 19. a 20. století, která navazuje na ediční řadu o vilových lokalitách v blízkosti Prahy, zahájenou Národním památkovým ústavem v roce 2013. Na základě terénního průzkumu bylo vybráno 60 vil k podrobnějšímu zpracování pro katalog staveb. Byl zkoordinován tým externích odborníků a navázána spolupráce s Městem Černošice, které se bude finančně podílet na vzniku publikace. Plánovaná monografie by měla vyjít na konci roku 2020.

Mgr. Šárka Koukalová

Svatý Jan pod Skalou (okres Beroun), benediktinský klášter čp. 1. Dokumentace velkého okna bývalé oratoře v západním nároží jižního křídla v přímé návaznosti na kruchtu kostela sv. Jana Křtitele. Historicky byla výplň jednoduchá, stávající vnitřní okno bylo původně jedinou výplní otvoru, proto má vnější okapničky a rám je uzpůsoben na odtok vody. Dodatečně bylo osazeno venkovní okno a mříž. Z historického, architektonického a řemeslného hlediska je vnitřní okno významným truhlářským prvkem v neobarokním stylu, který se vymyká běžné dobové produkci, v klášteře je zastoupen tento typ výplně pouze v 1 ks. Vnější okno představuje zcela výjimečný příklad řemeslné poválečné produkce se snahou přizpůsobit se vnitřnímu originálu (foto D. Havlíková).

Řešitel: Ing. arch. Hana Řepková

Dílčí úkol: Metodika regenerace sídlišť v souladu se zásadami památkové péče

Dílčí úkol: Atlas památkově chráněných sídlišť ve Střední Evropě

Jednoletý výzkum, jehož výstupem měla být metodika regenerace sídlišť v souladu se zásadami památkové péče, byl za-

Mezonetový pavlačový dům z let 1958–1960, Wrocław, ul. Kollataja 9–12. Socialistická variace na Unité d'habitation má již zcela vybledlé modré stěny a žluté stropy lodžii a několik posledních dochovaných oken a dveří, cihelná zídka lemující parter je replikou. Díky pavlačové dispozici je dům zároveň i připomínkou Narkomfinu, Le Corbusierem obdivovaného ruského mezonetového bytového domu pracovníků Národního finančního komisariátu z 30. let, předchůdce a inspirátora marseillské Obytné jednotky. Samostatně stojící objekt s obchodním parterem a průchodem je dobře zakomponovaný do tradiční blokové zástavby centra města. Již několik let nese status kulturní památky. Obnova byla zahájena novým zasklením schodišťových věží při dvorní fasádě (foto H. Řepková).

Nižbor (správní obvod obce Beroun), areál sklárny RŮCKL CRYSTAL a.s. z protějšího břehu Berounky, ze severovýchodního výběžku hradní ostrožny (foto E. Volfová).

hájen v roce 2018. V závěru roku byl prodloužen na další čtyři roky a zároveň rozšířen o problematiku památkové ochrany sídlišť ve středoevropském prostoru. Metodika vychází z vlastních zkušeností ze státní správy a samosprávy, získaných v průběhu téměř deseti let během procesu zateplování rozsáhlých souborů. Během této doby byly experimentálně ověřovány možnosti koncepční regulace tohoto procesu, který namísto neuskutečněné státní intervence do sídlišť poskytoval téměř jedinou možnost humanizace jejich prostředí a celkové rehabilitace. Druhým rokem je prováděn průzkum českých a moravských sídlišť a zjištěné výsledky jsou srovnávány se soubory zemí s obdobnými výchozími podmínkami. Vzorek sestávající ze Slovenska, Polska a východního Německa byl v roce 2019 rozšířen o Rakousko. Jsou zjišťovány urbanistické a architektonické odlišnosti hromadné bytové výstavby v jednotlivých zemích, formy vlastnictví v době výstavby a nyní je zkoumán přístup vlastníků k regeneraci souborů. V roce 2018 byl navázán kontakt s Kompetenzzentrum v Berlíně, institucí koordinující

koncepční přístup k regeneraci sídlišť v Německé spolkové republice. Byly navázány kontakty s technickými univerzitami v Praze, Bratislavě, Wrocławu a Varšavě a s českou, slovenskou, německou a polskou Akademií věd, se slovenským Pamiatkovým úradom, pracovištěm v Bratislavě a v Košicích i s aktivisty, popularizujícími sídliště v Bratislavě a Košicích. Uskutečnily se konzultace s Ministerstvem pro místní rozvoj a městskými architekty Zlína, Bratislavy, IPR a Prahy 6. Předmětem výzkumu měly být především panelové soubory, ukázalo se však, že je ze strany samospráv zájem i o metodiku přístupu k domům a souborům se stylu sorely.

Vzhledem k vývoji vlastnických vztahů v České republice (privatizace bytových domů, restituce pozemků pod sídlištěmi a rozprodání objektů občanské vybavenosti sídlišť), k nekonceptnímu charakteru dotačních programů a vývoji stavebního zákonodárství, které straní silnému kapitálu a méně městu a jeho obyvatelům, bylo zkonstatováno, že možnosti regenerace sídlišť jsou spíše menší, než před patnácti lety, v době ověřování koncepce regulace. Během průzkumů bylo zjištěno, že ve sledovaných zemích jsou mnohé meziválečné soubory s minimálními byty památkově chráněné. V Německu i na Slovensku najdeme též chráněné obytné soubory ze 40. a 50. let 20. století, v Polsku prefabrikovaný mezonetový blok z konce 50. let zapsaný na seznam kulturních památek či oceňovaný prefabrikovaný soubor z přelomu 60. a 70. let.

Zároveň s panelovými soubory z 60. až 90. let jsou tak znamenány i soubory předválečné a těsně poválečné a sledován přístup k jejich ochraně. Souběžně s prací na metodice jsou tak shromažďovány poznatky o památkově chráněných sídlištích.

V roce 2019 byl jako první výstup odevzdán do Zpráv památkové péče článek *Nenápadný půvab panelu aneb regenerace v souladu se zásadami památkové péče* rekapitulující vývoj myšlení o poválečných sídlištích. Na téma regenerace se konala v rámci Dne architektury přednáška *Humanizace v KC Plechárna na Černém Mostě* a komentovaná procházka *Krása v jednoduchosti* po sídlišti *Petřiny*, v pobočce Městské knihovny se uskutečnila přednáška *Sídliště Bohnice*. Na téma ochrany sídlišť zazněly příspěvek *Má smysl to chránit?* na konferenci *Panelová sídliště: Revitalizace vs. ochrana hodnot*, pořádané Metodickým centrem moderní architektury v Brně a přednáška *Sídliště a jejich ochrana* v pobočce Svazu architektů v polské Wrocławu.

Ing. arch. Hana Řepková

Industriální dědictví

Garant: *Mgr. Michaela Ryšková*

Řešitelé: *Mgr. Ján Čáni a Mgr. et. Mgr. Jana Tichá NPÚ, GnŘ; Ing. arch. Eva Volfová NPÚ, ÚOP středních Čech v Praze.*

Dílčí úkol: *Sklářství středních Čech*

Tento článek vznikl v rámci dílčího cíle Sklářství středních Čech výzkumné oblasti Industriální dědictví financované z institucionální podpory Ministerstva kultury na dlouhodobý koncepční rozvoj (DKRVO).

Společný zájem a touha po poznání nových souvislostí v široké oblasti sklářství ve středních Čechách byl důvodem pro zpracování vybraného zadání úkolu identifikace a dokumentace archeologizovaných i zachovaných pozůstatků sklářské výroby na území Středočeského kraje včetně *Prahy*. Důraz byl kladen i na poznání dosud fungujících skláren s dohodnutým časovým omezením do roku 1948. Případně mladší objekty nebyly podrobně sledovány. Společně s kolegy z libereckého pracoviště se uskutečnila pod jejich vedením a se zasvěceným výkladem velmi zajímavá prohlídka skláren v *Kamenickém Šenově*, *Novém Boru* a *Cvikově*. V samých počátcích výzkumu se nejprve zpracovávala rešerše dostupné literatury s vyhledáním lokalit především stojících skláren a jako proti-

klad také zaniklých provozních objektů. Hledaly se předpoklady proto, aby mohl vzniknout ucelený přehled o existenci sklářského průmyslu v kraji od nejstarších prvo počátků, v už neexistujících objektech, až po současné dosud provozované sklárny v často obtížných výrobních podmínkách. Stojící sklárny dosud funkční i ty dlouhodobě vyhaslé, byly postupně navštíveny a provedena fotodokumentace zejména dostupného exteriéru staveb (*Poděbrady, Nižbor, Sázava, Tasice, Mnichovo Hradiště*). Interiéry se podařilo fotograficky dokumentovat bohužel spíše výjimečně a se souhlasem vlastníka. Zvláštní pozornost se soustředila na výrobní objekty a zachované technologie, přičemž se sledovaly i doprovodné objekty, které měly zejména v minulosti své důležité a nezastupitelné místo. Provedena byla i prohlídka a terénní průzkum už neexistujících a zaniklých skláren i s jejich okolním prostředím, s ohledem na zasazení do terénní konfigurace (*Broumy, Hořovice, Lužná*). Sledovány byly společně znaky lokalit zaniklých skláren, ty byly vzájemně porovnávány (*Posázaví a Brdý*), aby se získané poznatky mohly použít pro jiné objekty, k nimž se dochovalo minimum archivních podkladů, nebo zhora nic. Pro rozšíření znalostí o novodobé stavební činnosti v areálu sledovaných výrobních závodů se podařilo prohlédnout a dokumentovat dostupnou část agendy zaniklých skláren v NA v Praze a berní správy v SOKA Kladno. Průběžně se prováděla fotografická dokumentace a zjišťování podkladů pro zpracování katalogových listů, <https://pamatkovykatalog.cz/>. Vyplnění vybraných katalogových listů nejvýznamnějších skláren bylo součástí plnění úkolu.

Ing. arch. Eva Volfová

Archeologie

Garant: *PhDr. Jaroslav Podliska, PhD., NPÚ ÚOP v hl. městě Praze*

Spoluřešitelé v ÚOP středních Čech Jan Kypta, Filip Laval, Jiří Marounek, Zdeněk Neustupný

Dílčí úkol: *Terénní identifikace a dokumentace archeologických lokalit pomocí standardních i nových dokumentačních metod – obzvláště metody LiDAR, letecké laserové skenování země, aplikace získaných výsledků do památkové praxe, vyhodnocení archeologických komponent (vybrané lokality Čechy, Morava a Slezsko)*

Úkoly se podařilo splnit v souladu se stanoveným harmonogramem projektu. Kapacity řešitelského týmu byly upřeny zejména k vyhodnocení archeologického výzkumu hradu *Krakovce*, realizovaného roku 2017. Z objevů učiněných při této akci stojí za pozornost hlavně relikty zástavby staršího šlechtického sídla, které předcházelo dnešnímu hradu. Výzkum byl komplexně publikován za mezioborové spolupráce, resp. spolu s rozбором písemných pramenů a se souběžně učiněnými poznatky operativního stavebněhistorického průzkumu. Dále byl dokončen a publikován průzkum v literatuře dosud nepodchycených středověkých tvrzišť na *Mladoboleslavsku*. Při této příležitosti byly úspěšně testovány nové metody zaměřování terénních útvarů za pomoci mračna bodů, získaného fotogrammetricky.

Mgr. Jan Kypta, Ph.D.

Prezentace výsledků výzkumu a vývoje NPÚ a podpůrná vědecká činnost pro výzkumné a vědecké pracovníky NPÚ

Garant: *Mgr. Martin Gaži, NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích*

Spoluřešitel v ÚOP středních Čech PhDr. Olga Klapetková

Periodika **Průzkumy památek** a **Památky středních Čech** byla i v roce 2019 podpořena úkolem DKRVO. V obou číslech periodika Průzkumy památek bylo publikováno 7 příspěvků v rámci úkolů vědy a výzkumu NPÚ a v Památkách

středních Čech vyšly 4 příspěvky z úkolů vědy a výzkumu NPÚ. Součástí úkolu je také zpracování a vydání bibliografického přehledu Z odborné literatury (Průzkumy památek II/2019, s. 119–148) a Památky středních Čech v odborném tisku (Památky středních Čech 2/2019, s. 97–104), který je rovněž každým rokem doplňován do databáze na www.pruzkumypamatek.cz.

Téměř po 50 letech od vzniku rukopisu se podařilo vydat se zásadní finanční podporou DKRVO první ze čtyř svazků monumentálního díla Václava Mencla – **Dějiny evropské architektury**. Jde o autorovo poslední, dodnes nepublikované dílo, v němž zúročil své celoživotní zkušenosti a podal dosud nejobsáhlejší výklad vývoje architektury, zasazený do slohových, historických i filosofických souvislostí. První díl pojednává o architektuře nejstarších civilizací v Mezopotámii a v Egyptě, přibližuje umění Kréty, kmene Dóřů i umění Chetitů a vrcholí v době achaimenovských králů v Persii. Komentované kritické vydání s bohatou obrazovou dokumentací editorky zpracovala doc. PhDr. Helena Soukupová. Vydání dalších 3 dílů plánujeme v letech 2020–2022 (srov. s. 7–9).

PhDr. Olga Klapetková

Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity (NAKI)

Analýza a prezentace hodnot moderní architektury 60. a 70. let 20. století jako součást národní a kulturní identity ČR – DG16PO2R007

Garant: *Ing. arch. Renata Vrabelová, NPÚ ÚOP v Brně*
Spoluřešitel v ÚOP středních Čech Mgr. Šárka Koukalová

V roce 2019 byl ukončen plošný terénní průzkum s vložení dalších nejhodnotnějších architektonických i výtvarných děl z 60. a 70. let do památkového katalogu (např. kulturní dům v *Neratovicích*, smuteční síň v *Rakovníku*, budova okresní prokuratury v *Příbrami*, smuteční síň a nádražní budova v *Kralupech nad Vltavou*). Výzkum pokračoval v bádání k rekracnímu areálu pro nejvyšší komunistické funkcionáře ve *Výstrkově* u Orlické přehrady (výpovědi pamětníků, archivní bádání). Probíhala též příprava publikace a celostátní výstavy k architektuře 60. a 70. let, která se uskuteční v Národní technické knihovně v Praze ve dnech 9. 10.–15. 11. 2020, poté v Muzeu architektury Wrocław a Tatranské galérii Poprad.

Mgr. Šárka Koukalová

Rakovník (okres Rakovník), smuteční obřadní síň z let 1975 až 1981 podle projektu Jany Ježkové a Marie Kohoutové. Řešení interiéru od Jaromíra Kohouta, s výtvarnou spoluprací Antonína a Lisbeth Bartošových. Hodnotná ukázka funerální architektury ve Středočeském kraji, s vazbou na koncept urnového háje z počátku 30. let od významného architekta Františka A. Libry (foto R. Polášek).

Marie Christina vévodkyně sasko-těšínská, dcera Marie Terezie při předání jemné přize na malém ručním kolovrátku, autotyp, zámek Schönbrunn (wiki-commons).

Historické liturgické textilie v českých zemích: metodologie, inventarizace, péče a prezentace. Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022, (NAKI II), DG18P02OVV035

Garant: doc. PhDr. Jitka Jonová, Th.D., Palackého univerzita Olomouc

Spoluřešitel v NPÚ ÚOP středních Čech, Mgr. Marie Kuldová, PhDr. Alena Nachtmannová, Ph.D.

V tomto roce byly zkoumány pozůstalostní inventáře šlechticů z období 16. až počátku 20. století. Byly zde vyhledávány doklady ručních prací, jimiž se mnohé šlechtičny zabývaly. Ruční práce a zejména vyšívání tvořily totiž pro mnoho příslušnic aristokracie i panovnické rodiny hlavní náplň volného času. Dámy nezhotovaly jen oděvní doplňky, ale z jejich rukou vycházely také interiérové textilie a především paramenta a liturgický textil vysoké uměleckořemeslné úrovně. Řada z těchto textilií je dosud zachována ve sbírkách NPÚ, popř. je uložena v sakristiích kostelů a stále při liturgii využívá. Ruční práce v soupisech pozůstalostí dokládají nejen soupisy nejrůznějších látek a krejčovských příprav, ale také různých pomůcek k šití a vyšívání, jako byly vyšívací rámy a stolky, vzorníky a předkreslené vzory zapsané jako součást dámských pokojů. Mnohé aristokratky byly na svou dovednost natolik hrdé, že se nechaly při vyšívání či jiných ručních pracích i portrétovat. I tyto portréty jsou, stejně jako nejrůznější vyšivačské pomůcky, uloženy dodnes ve sbírkách NPÚ.

PhDr. Alena Nachtmannová, Ph.D.

Kampanologické památky Vysočiny

Garant: RNDr. Karel Malý, Ph.D., Muzeum Vysočiny Jihlava

Spoluřešitel v NPÚ ÚOP středních Čech Mgr. Petr Vácha
Projekt na období let 2018–2022 dokumentuje zvony v okresech Havlíčkův Brod, Jihlava a Žďár nad Sázavou a výbě-

rově se zabývá jejich zvukovou a materiálovou stránkou; je též vyhodnocován jejich technický stav.

Mgr. Vácha v roce 2019 provedl plošný průzkum zvonových stanišť (objektů se zvony a hodinovými cimbálami) v jižní části okresu Žďár nad Sázavou – 107 lokalit. V digitální mapě bylo bodově vyznačeno 523 stanišť. V okrese Havlíčkův Brod bylo dokumentováno podrobně 81 zvonů a hodinových cimbálů, v terénu zjištěny informace o 24 zvonech zaniklých. V okrese Žďár nad Sázavou bylo dokumentováno podrobně 9 zvonů, bezkontaktně 20 zvonů, průzkumem zjištěno 40 zvonů a 2 hodinové cimbály.

V okrese Jihlava byly při společné akci s Muzeem Vysočiny Jihlava dokumentovány zvony v kostele v Urbanově. Dále bylo doplněno 73 popisů zpracovaných Muzeem Vysočiny podle poskytnuté fotodokumentace.

Mgr. Petr Vácha

Projekt Kabinetu pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR v rámci Strategie AV21 programu Paměť v digitálním věku 2018. Portréty raně novověkých intelektuálů

Garant: Mgr. Marta Vaculínová, Ph.D., Oddělení novolatinských studií, Kabinet pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR

Spoluřešitel v NPÚ ÚOP středních Čech PhDr. Alena Nachtmannová, Ph.D.

Cílem projektu je analyzovat sbírku tištěných a rukopisných portrétů raně novověkých intelektuálů 16. a počátku 17. století. Jedná se o pramen pozoruhodný z hlediska dějin umění, dějin odívání a také neolatinistiky (texty na portrétech, zejména symboly a doprovodné básně). Význam projektu spočívá v propojení přístupů více příbuzných oborů (dějin umění, dějin odívání a neolatinistiky) za účelem analýzy portrétů humanistických intelektuálů a jejich funkce jako jednoho z typů sebe prezentace této specifické společenské vrstvy. Výstupem bude publikace obsahující jednak statě z jednotlivých zmíněných oborů, ale zejména obsáhlý katalog portrétů s podrobnými popisy. Publikace byla připravována v roce 2019 a ve druhé polovině roku 2020 bude vydána v nakladatelství Academia.

PhDr. Alena Nachtmannová, Ph.D.

MEZIOBOROVÝ WORKSHOP

PORTRÉTY INTELEKTUÁLŮ

16. října 2019
13.00 – 16.30 hod.
Akademické konferenční centrum
Husova 4, Praha 1

PROGRAM:

13.00–13.15	Přítomnost
13.15–13.45	Zahájení a představení projektu <i>Portréty předoborových intelektuálů</i> Mgr. Marta Vaculínová, Ph.D. (Kabinet pro klasická studia FF UK)
13.45–14.15	PhDr. Alena Nachtmannová, Ph.D. (Národní památkový ústav) Odívání raně novověkých intelektuálů
14.15–15.00	Diskuse, přestávka na občerstvení
15.00–15.20	doc. PhDr. Jiří Lemelien, Ph.D. (Ústav východoevropských studií FF UK) Portréty Františka Škroupy – nejstarší tiskové portréty v Čechách

Uzávěr pořadí
Kabinet pro klasická studia
FF UK AV ČR

■ Odborná publikační a přednášková činnost pracovníků NPÚ ÚOP SČ v roce 2019

Periodika a sborníky

BACHTÍK, Jakub – JESENSKÝ, Vít – NACHTMANNOVÁ, Alena: *Mladoboleslavský Templ – dějiny památkové obnovy*, Zprávy památkové péče 78, č. 6/2018, 2019, s. 547–564.

DRNOVSKÝ, Pavel – KYPTA, Jan – THÉR, Richard: *Destrukce gotických kamen na zámku v Pardubicích. K sortimentu kamnářské keramiky na přelomu 15. a 16. Století*, Archeologické rozhledy 71, č. 4, 2019, s. 641–681.

HORÁČEK, Jaroslav – ROZKOVCOVÁ, Ivana: *Podještědský krojový svéráz v době mezi světovými válkami*, in: A. Nachtmannová – O. Klapetková edd., Společenská role módy po vzniku Československé republiky. Sborník příspěvků ze specializované konference uspořádané Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm středních Čech v Praze ve spolupráci s knihovnou AV ČR 27. září 2018. Praha: NPÚ 2019, s. 107–117.

JANKULÍKOVÁ, Alžběta: *Masarykův most v Kolíně*, Památky středních Čech 33, č. 1, 2019, s. 14–25.

JESENSKÝ, Vít: *Domek – pavilon z Velvar. Památka jako příběh, poznání nebo hodnotový vztah*, Památky středních Čech 33, č. 2, 2019, s. 31–43.

JESENSKÝ, Vít: *Kontexty památkové péče jako kategorie utváření její teorie*, in: Teoretické základy památkové péče na prahu 21. století, Praha: Artefactum, 2019, s. 47–62.

JESENSKÝ, Vít – BACHTÍK, Jakub: *Mladoboleslavský Templ – hodnocení památkového zásahu*, Zprávy památkové péče 78, č. 6/2018, 2019, s. 565–577.

JESENSKÝ, Vít – BACHTÍK, Jakub: „Byl to boj o každý dům.“ *Rozhovor s Vojtěchem Láskou o obnově Templu a památkové péči v 70. letech minulého století*, Zprávy památkové péče 78, č. 6/2018, 2019, s. 686–692.

KOUKALOVÁ, Šárka: *Architekti beze jména. Rozhovor s architektem Jiřím Vahalou o vězních tzv. Basaprojektu na Pankráci*, Zprávy památkové péče 78, č. 6/2018, 2019, s. 677–680.

KOUKALOVÁ, Šárka: *Otroci s inženýrským diplomem. Technické ústavy ministerstva vnitra a věznění odborníci v 50. a 60. letech 20. století*, in: Paměť a dějiny XIII, č. 04, Praha: Ústav pro studium totalitních režimů 2019, s. 3–10.

KOUKALOVÁ, Šárka: *Plánovačka neboli Basoprojekt. Odborné vězeňské složky na Pankráci*, in: Paměť a dějiny XIII, č. 04, Praha: Ústav pro studium totalitních režimů 2019, s. 11–15.

KOUKALOVÁ, Šárka: *Podnik IPRA. Případ údajného rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví*, in: Paměť a dějiny XIII, č. 04, Praha: Ústav pro studium totalitních režimů 2019, s. 16–18.

KOUKALOVÁ, Šárka: *Jinak lidu, jinak vládcům. Vznik utajovaného rekreačního areálu na Orlíku*, in: Paměť a dějiny XIII, č. 04, Praha: Ústav pro studium totalitních režimů 2019, s. 26–34.

KOUKALOVÁ, Šárka: *Zlatá klec na Pankráci. S Františkem Wiendlem o vězení pro architekty a projektanty*, in: Paměť a dějiny XIII, č. 04, Praha: Ústav pro studium totalitních režimů 2019, s. 35–43.

KOUKALOVÁ, Šárka: *Chtěli z nás vydolovat to nejhodnotnější. Se Zdeňkem Klábem o vzpouře proti režimu a věznění ve zvláštní vězeňské složce*, in: Paměť a dějiny XIII, č. 04, Praha: Ústav pro studium totalitních režimů 2019, s. 44–47.

KOUKALOVÁ, Šárka – NACHTMANNOVÁ, Alena: *Výstava Prima sezóna v meziválečném období. Původní interiéry vil v blízkosti hlavního města Prahy*, in: Sborník Národního památkového ústavu v Ostravě 2019, s. 56–67.

KRÁSNÝ, Filip – KYPTA, Jan – MAROUNEK, Jiří – NEUSTUPNÝ, Zdeněk: *Dvě (případně tři) nově zjištěná tvrziště na Mladoboleslavsku*, Památky středních Čech 33, č. 2, 2019, s. 50–58.

KULDOVÁ, Marie: Textil v muzeu 2019, *Luxus in Seide – Mode des 18. Jahrhunderts*, s. 50.

KULDOVÁ, Marie: Textil v muzeu 2019, Bizarre, novitá e stravaganze nelle sete europee del XVII, s. 51.

KYPTA, Jan – LAVAL, Filip – NACHTMANNOVÁ, Alena – NEUSTUPNÝ, Zdeněk – VESELÝ, Jan: *Demolice a novostavba aneb Vznik hradu Krakovce v 80. letech 14. století*, Průzkumy památek XXVI, č. 1, 2019, s. 3–24.

MINÁŘ, Ivan: *Domy venkovských řemeslníků z počátku 19. století*, in: Památky Vysočiny. Sborník NPÚ ÚOP v Telči 2017–2018, Telč 2019, s. 86–99.

PRIXOVÁ DVORSKÁ, Hana: *Zámek ve Škvorci, jeho význam a využití v rámci dominia Smiřických*, Průzkumy památek XXVI, č. 2, 2019, s. 3–22.

RAŽÍM, Vladislav: *Věž hradu Rýzmburku (Oseku) a otázky její obytné funkce*, in: Dejmal, Miroslav – Jan, Libor – Procházka, Rudolf edd., Na hradech a tvrzích. Miroslavu Plačkoví k 75. narozeninám jeho přátel a žáci. Praha: NLN, s.r.o. 2019, s. 177–189.

ŘEPKOVÁ, Hana: Recenze knih *Paneláci I, Paneláci II a The Paneláks*, in: Zprávy památkové péče 78/2018/6.

ŘEPKOVÁ, Hana: *Má smysl to chránit? – Hat es einen Sinn, das zu schützen?*, in: Petr Svoboda – Martin Šolc, Panelová sídliště: revitalizace vs. ochrana – Plattenbausiedlungen: Revitalisierung vs. Bewahrung der Werte, Brno: MCMA NPÚ 2019.

VESELÝ, Jan – KYPTA, Jan – NACHTMANNOVÁ, Alena: *Dům druhorozeného chalupnického syna v Žemličkově Lhotě na Sedlčansku. Jedinečný pohled do skrovné domácnosti z 19. století*, Památky středních Čech 33, č. 1, 2019, s. 1–13.

VESELÝ, Jan – KYPTA, Jan – NACHTMANNOVÁ, Alena: *Krovky kostela sv. Petra a Pavla v Načeradci*, Památky středních Čech 33, č. 2, 2019, s. 1–17.

ŽIŽKA, Jan: *Z opravy kostela sv. Alžběty Durynské ve Svatém Polí*, Památky středních Čech 33, č. 1, 2019, s. 26–28.

ŽIŽKA, Jan: *Z opravy bývalé kaple sv. Benedikta ve Staré Boleslavi*, Památky středních Čech 33, č. 1, 2019, s. 29–32.

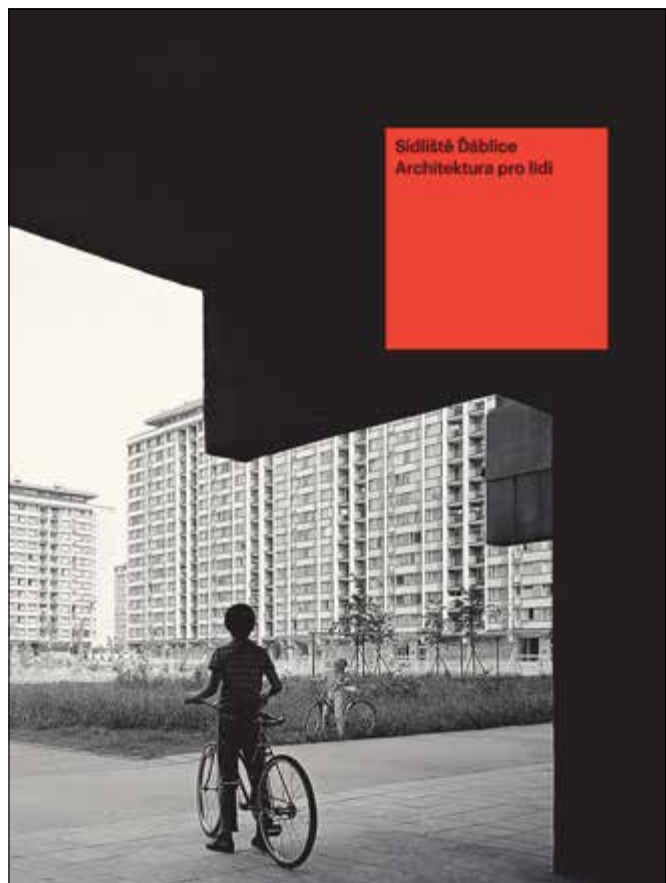
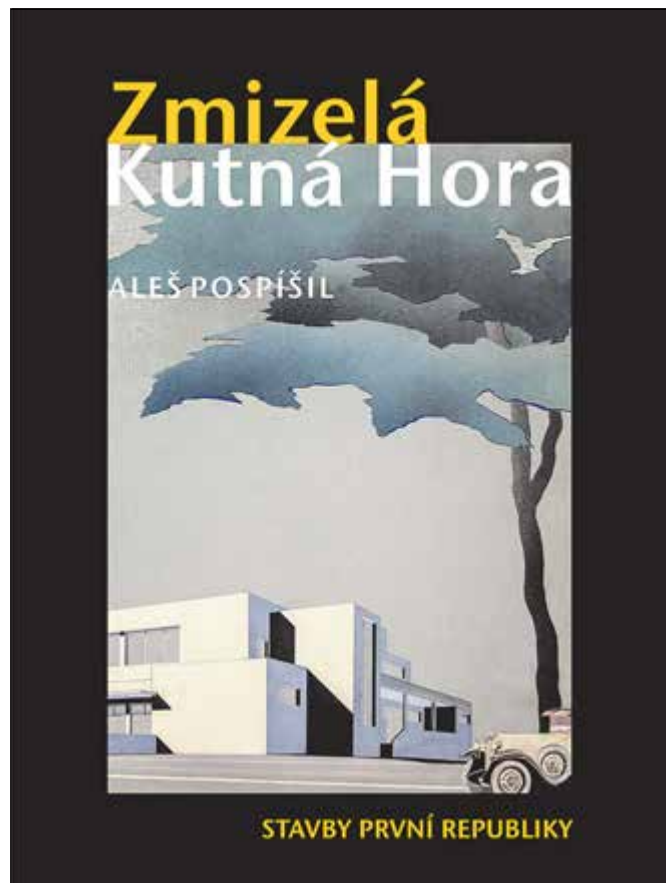
ŽIŽKA, Jan: *O zbytcích a podobě masných krámů v Časlavi*, Památky středních Čech 33, č. 1, 2019, s. 33–35.

ŽIŽKA, Jan: *O památkové péči ve středních Čechách v uplynulých 30 letech po návratu demokracie*, Památky středních Čech 33, č. 2, 2019, s. 69–96.

Monografie

BERKOVÁ, Jana: *Mladoboleslavsko a Podbezděží* in: Lidové stavby Středočeského kraje – severozápad, vydáno ke Dnům lidové architektury Středočeského kraje 2019, Praha: Foibos books s.r.o. 2019.

BERKOVÁ, Jana: *Polabí a dolní Povltaví – krajina soutoku* in: Lidové stavby Středočeského kraje – severozápad, vydáno ke Dnům lidové architektury Středočeského kraje 2019, Praha: Foibos books s.r.o. 2019.

HANZLÍKOVÁ, Markéta: *Džbánsko, Rakovnicko a Jesenicko*, in: Lidové stavby Středočeského kraje – severozápad, vydáno ke Dnům lidové architektury Středočeského kraje 2019, vydal: FOIBOS BOOKS s.r.o., 2019, s. 49–53.

HANZLÍKOVÁ, Markéta: *Křivoklátsko*, in: Lidové stavby Středočeského kraje – severozápad, vydáno ke Dnům lidové architektury Středočeského kraje 2019, Praha: Foibos books s.r.o. 2019, s. 43–49.

HANZLÍKOVÁ, Markéta: *Ledčice*, in: Lidové stavby Středočeského kraje – severozápad, vydáno ke Dnům lidové architektury Středočeského kraje 2019, Praha: Foibos books s.r.o. 2019, s. 61–63.

MINÁŘ, Ivan: *Lidová architektura v Kraji Vysočina. Zděné stavby 19. století*. Telč 2019.

MOTYČKA, Julie – KNOROVÁ, Kateřina: *Luděk Marold. Panorama Mělníka od řeky*. Nakladatelství MH Beroun, Město Mělník, NPÚ ÚOP SČ 2019.

NACHTMANNOVÁ, Alena: *Móda v časech kříže a kalicha. Oděvní kultura v českých zemích 14. a 15. století*. Praha: NPÚ 2019.

NACHTMANNOVÁ, Alena – KLAPETKOVÁ, Olga edd.: *Společenská role módy po vzniku Československé republiky*. Sborník příspěvků ze specializované konference uspořádané Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm středních Čech v Praze ve spolupráci s knihovnou AV ČR 27. září 2018. Praha: NPÚ 2019.

POSPÍŠIL, Aleš: *Zmizelá Kutná Hora – Stavby první republiky*, Kutná Hora: Nakladatelství IB books 2019.

RAZÍM, Vladislav: *Středověká opevnění českých měst. 3. díl – katalog Morava a Slezsko*. Praha: NPÚ 2019.

RAZÍM, Vladislav: *Středověké opevnění města Kadaně*. Chomutov 2019.

ŘEPKOVÁ, Hana: *Urbanismus a architektura sídliště, Občanská vybavenost, Kontext sídliště*, in: Irena Lehkoživová – Josef Platil – Ondřej Tuček edd. *Sídliště Ďáblice: Architektura pro lidi*, Praha: Spolek sídliště Ďáblice 2019.

Odborná přednášková činnost

BERKOVÁ, Jana: *Vznik a rozvoj Muzea lidových staveb v Kouřimi z pohledu památkové péče*. Příspěvek přednesený dne 14. 2. 2020 v Kouřimi v rámci konference Vývoj, současnost a problémy dostavby muzeí pod otevřeným nebem nejen v MLS v Kouřimi.

BERKOVÁ, Jana: *Kámen v lidové architektuře Kokořínska a Mladoboleslavska*. Příspěvek přednesený dne 20. 9. 2019 v Javorníku v rámci na konferenci Kámen ve vesnickém stavitelství a v životě venkova.

HORÁČEK, Jaroslav: *Český Dub – návrat České besedy*. Komentovaná prohlídka rekonstruovaného objektu v rámci festivalu Den architektury. Český Dub 5. 10. 2019.

JANKULÍKOVÁ, Alžběta: *Základní škola v Zárybech kulturní památkou*. Příspěvek na konferenci PROPAMÁTKY – obnova a využívání škol. Písek, 7. 11. 2019.

KOUKALOVÁ, Šárka: *Přednáška k výstavě Prima sezóna*. Roztoky u Prahy, 28. 2. 2019.

KOUKALOVÁ, Šárka: *Návrhy a realizace areálu ve Vystřkově a problematika památkové ochrany*. Workshop ČVUT, 19. 9. 2019

MINÁŘ, Ivan: *Prezentace knihy Lidová architektura v Kraji Vysočina*. Moravské Budějovice, 21. 11. 2019.

MINÁŘ, Ivan: *Prezentace knihy Lidová architektura v Kraji Vysočina*. Havlíčkův Brod, 22. 11. 2019.

NACHTMANNOVÁ, Alena: *Odívání raně novověkých intelektuálů* – příspěvek na Mezioborovém workshopu Portréty intelektuálů. Akademické konferenční centrum Husova 4, Praha 1, konaný 16. října 2019.

NACHTMANNOVÁ, Alena: *Móda a módní doplňky v období 1. republiky*. Klub posluchačů U3V FF UK Praha, 23. 1. 2019.

NACHTMANNOVÁ, Alena: *Dobře utajený kostel. Osudy kostela sv. Víta a hospodářského dvora na Podolci*. Muzeum Mladoboleslavska, Mladá Boleslav 10. 10. 2019.

POSPÍŠIL, Aleš: *Památkové hodnoty Kutné Hory a střešní akce obnovy města 1989–2019*. Přednáška na konferenci Kutnohorské devítky, Dačického dům v K. Hoře, 6. 4. 2019

POSPÍŠIL, Aleš: *Rekonstrukce sedlecké katedrály*. Beseda v rámci akce Oslavy desátého výročí znovuoctvení Sedlecké katedrály (spol. s V. Mlázovským a K. Koubským), katedrála Nanebevzetí P. Marie a sv. Jana Křtitele v Sedlci, 9. 5. 2019

POSPÍŠIL, Aleš: *Kutnohorský funkcionalismus 30. a 90. let*. Přednáška v Zelenkově vile v K. Hoře v rámci Dne architektury Spolku Kruh, 5. 10. 2019

RAKOSNÍKOVÁ, Alena: *Stát, odkaz předků a zvyklosti sousedů – vlivy na stavitelství českých krajanů v rumunském Banátu*. Příspěvek pronesený dne 30. 5. 2019 na konferenci Venkovské stavitelství v oblastech osídlených národnostními menšinami, ve Vyškově.

RAKOSNÍKOVÁ, Alena: *Tismice čp. 52 (okres Kolín) – poznatky z aktuální operativní dokumentace*. Příspěvek v rámci neformální panelové diskuse na konferenci Dějiny staveb 2019, Plasy, 5.–7. dubna 2019.

RAKOSNÍKOVÁ, Alena: Odborný výklad k objektu sýpky, realizovaný v rámci exkurze spolku Tvoříme místo, z.s. v areálu hospodářského dvora ve Lhoticích (ve spolupráci s Ing. Janem Žížkou), 12. května 2019

RAZÍM, Vladislav: referát *Die mittelalterlichen Klosterbefestigungen in den böhmischen Ländern na mezinárodní konferenci Klosterbefestigungen – Klöster, Stifte und Wehrbau*, konaně v Krems v Rakousku 1.–5. 5. 2019

RAZÍM, Vladislav: *přednáška na křtu publikace Středověké opevnění města Kadaně*, Městské muzeum v Kadani 20. 6. 2019

RAZÍM, Vladislav: *Přednáška Torzálně dochovaná architektura na postgraduálním studiu NPÚ* 13. 11. 2020

RUDL, Aleš: *Doporučení k péči o dřeviny v obcích*. Přednáška v Podbořanech dne 2. 4. 2019 v rámci Semináře pro obce DSO a MAS, pořadatel Ministerstvo pro místní rozvoj a MAS Vladař.

RUDL, Aleš: *Doporučení k péči o dřeviny v obcích*. Přednáška v Havlíčkově Brodě dne 4. 6. 2019 v rámci Semináře pro obce DSO a MAS, pořadatel Ministerstvo pro místní rozvoj a MAS Královská stezka.

RUDL, Aleš: *Doporučení k péči o zeleň v obcích*. Přednáška v Mělníku dne 14. 11. 2019 v rámci Semináře pro obce DSO a MAS, pořadatel Ministerstvo pro místní rozvoj a MAS Vyhličky

ŘEPKOVÁ, Hana: *Sídliště Bohnice*, přednáška pořádaná Ústavem pro studium totalitních režimů v Městské knihovně, pobočce Bohnice dne 14. 3. 2019.

ŘEPKOVÁ, Hana: *Má smysl to chránit?* přednáška na konferenci Panelová sídliště: Revitalizace vs. ochrana hodnot, konaně v MCMA v Brně 17. 4. 2019.

ŘEPKOVÁ, Hana: *Humanizace*, přednáška proslovená v rámci Dne architektury v KC Plechárna na sídlišti Černý Most dne 5. 10. 2019.

ŘEPKOVÁ, Hana: *Krása v jednoduchosti*, komentovaná procházka v rámci Dne architektury po sídlišti Petriny včetně koleji Hvězda a Větrník dne 6. 10. 2019.

ŘEPKOVÁ, Hana: *Architektura pro lidi*, křest knihy Sídliště Ďáblice v KD Ládví dne 7. 10. 2019.

ŘEPKOVÁ, Hana: *Sídliště a jejich ochrana*, přednáška v pobočce Svazu architektů Polska ve Wrocławu v rámci studentského Workshopu Kdzie jest plac Legionów?, 11. 10. 2019.

ŘEPKOVÁ, Hana: *Sídliště Ďáblice: historie, tvůrci, příběhy*, představení knihy Sídliště Ďáblice: Architektura pro lidi v Juditině věži dne 11. 11. 2019.

VOLFOVÁ, Eva: *Originál, nebo replika*, Konference Dějiny staveb 2019 v Plasích, 5. 4. 2019, příspěvek k příkladu kamenného patrového domu s hrázdným patrem v Kalivodech čp. 16.

VOLFOVÁ, Eva: *Dvůr Himlštejn na Karlovarsku*, Konference SHP Svorník 2019, 19. 6. 2019 v Grabštejně, na téma hospodářské zázemí panských sídel

VOLFOVÁ, Eva: *Muzeum čp. 1 v Rakovníku, oprava fasádních omítek a restaurování kamenného znaku cisterciáckého kláštera v Plasích*, Muzeum TGM v Rakovníku dne 18. 9. 2019, přednáška spolu s ing. T. Kapsou a restaurátorem Janem Turským.

ŽÍŽKA, Jan, *Hospodářské dvory na panství Frýdlant a Grabštejn*, Referát na konferenci Svorník 2019, 19. 6. 2019 v Grabštejně.

ŽÍŽKA, Jan, *O historických úpravách povrchů*, přednáška pro pracovníky ÚOPSC.

ŽÍŽKA, Jan, *30 let památkové péče ve středních Čechách od obnovy demokracie*, přednáška pro pracovníky úřadů ORP rámci porady s odborem kultury Krajského úřadu Středočeského kraje.

Výstavní činnost

30 let památkové péče po pádu železné opony, 19. 11.–31. 12. 2019, výstava v Národní technické knihovně v Praze (za ÚOP středních Čech Zápalková Eva a kolektiv)

Na konci letošního roku byla v rámci výročí Sametové revoluce otevřena výstava **30 let památkové péče po pádu železné opony**, která měla za cíl vyváženě zmapovat proměny památkového fondu od přelomového období až po současnost. Celkem bylo na sedmdesáti panelech zpracováno 22 témat, které si všimají Finančních zdrojů pro obnovu kulturního dědictví, Proměn prezentace péče o kulturní dědictví v NPÚ, Památek světového dědictví a péče o ně, Památkových objektů ve správě NPÚ, Významných památek mimo správu NPÚ, Památek zahradního umění, Péče o krajinu, Sochařských děl a drobné architektury v krajině, Památkové ochrany vesnických sídel, Chráněných území historických měst, Církevních památek, Židovských památek, Movitých památek, Nálezů a ztrát archeologie, Hradních zřícenin, Technických památek, Památek architektury 19. a 20. století a Památek ohrožených, zanikajících a zaniklých. Naše středočeské pracoviště se do tohoto projektu zapojilo v rámci 10 témat. Konkrétně prezentací města a vybraných staveb Kutné Hory, která je na seznamu UNESCO, významné památky mimo správu NPÚ zastupoval zámek Bon Repos, zámek Bečváry a zámek Třebešice. Zahradní umění bylo představeno čínským pavilonem ve Vlašimi. Příkladem péče o krajinu byla anastyloza kaple č. 18 v Litovicích jako součást poutní cesty do Hájku, sochařská díla v krajině prezentoval soubor kamenných soch z pojižerského pískovce na Mladoboleslavsku, konkrétně socha z Mariánského sloupu v Bělé pod Bezdězem a vázy z ambitu Lorety v Kosmonosích. Vesnická sídla byla zastoupena vesnickou památkovou rezervací Dobrovíz, z movitých památek byl prezentován návrat odcizených soch sv. Norberta z Xanten a sv. Donáta z Arreza z bočních oltářů kostela v Dřevčicích. Z archeologických nálezů byl zmíněn nález substrukcí starší fáze hradu Krakovce, naproti tomu ztrátu utrpěla archeologická lokalita Svídna, kterou devastuje zejména těžba dřeva. Z technických památek byla uvedena sklářská huť František na Sázavě a železniční viadukt v Žampachu. Z památek ohrožených byl zmíněn hotel Černý kůň v Kutné Hoře, památku zanikající, respektive zaniklou byl zámek v Petrovicích. Výstava bude ve vybraných městech České republiky prezentována také v roce 2020.

■ Účast pracovníků NPÚ ÚOP SČ v komisích, vědeckých, redakčních a dalších radách

Hodnotitelská komise NPÚ ÚOP SČ pro projednávání návrhů na prohlášení věcí za kulturní památky

Mgr. Šárka Kolářová, Mgr. Šárka Koukalová,
Mgr. Hana Prixová Dvorská, PhDr. Vladislav Razím,
Ing. arch. Jan Veselý

Komise pro vyhodnocení žádostí o finanční příspěvky havarijního programu, péče o vesnické památkové rezervace

Mgr. Jana Berková, Mgr. Eva Zápalková,
Mgr. Hana Prixová Dvorská, Ing. Dagmar Primusová,
Ing. arch. Eva Volfová, Ing. arch. Jiří Mrázek,
Ing. Bohunka Králová, Mgr. Ludmila Maděrová,
Bc. Blanka Švarcová [z KÚ]

Interní odborná komise NPÚ ÚOP SČ

Mgr. Eva Zápalková, Ing. arch. Jiří Mrázek,
PhDr. Vladislav Razím, Ing. arch. Jan Veselý,
Ing. arch. Hana Řepková, Mgr. Jana Berková,
Mgr. Ludmila Maděrová

Archeologická komise NPÚ ÚOP SČ

Ing. arch. Jan Veselý, Mgr. Zdeněk Neustupný, Mgr. Jan Kypta,
Mgr. Filip Laval

Ediční rada NPÚ

PhDr. Vladislav Razím, PhDr. Olga Klapetková

Ediční rada NPÚ ÚOP SČ

Mgr. Jana Berková, PhDr. Olga Klapetková, Mgr. Jan Kypta,

Ing. arch. Vojtěch Láska, Mgr. Ludmila Maděrová,
PhDr. Vladislav Razím, Mgr. Eva Zápalková

Redakční rada časopisu Památky středních Čech

Mgr. Jana Berková, PhDr. Vladislav Razím,
Mgr. Hana Prixová Dvorská, Ing. Jan Žižka

Redakční rada časopisu Průzkumy památek

PhDr. Vladislav Razím, Ing. Jan Žižka

Redakční rada časopisu Památky západních Čech

PhDr. Alena Nachtmannová, Ph.D.

Redakční rada časopisu krásné Město – Kutná Hora

PhDr. Aleš Pospíšil

Redakční rada časopisu Antiqua Cuthna

(při SOKA kutná Hora)

PhDr. Aleš Pospíšil

Správní rada Nadace Kutná Hora – památka UNESCO

PhDr. Aleš Pospíšil

Komise Regenerace Městské památkové zóny

Lysá nad Labem

Mgr. Eva Zápalková

Komise MěÚ Poděbrady pro regeneraci městské památkové zóny

Mgr. Petr Vácha

■ Seznam zkratk

DKRVO – dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
EDIS – odbor evidence, dokumentace a informačních systémů
EIA – Enviromental Impact Assessment
ESS – elektronická spisová služba
FOP – Fond oprav památek Středočeského kraje
GIS – geografický informační systém
HF – Havarijní střešní program
IISPP – integrovaný informační systém památkové péče
IT – informační technologie
ISO – integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví
KP – kulturní památka
MIS – metainformační systém
MK ČR – Ministerstvo kultury České republiky
MPR – městská památková rezervace
MPZ – městská památková zóna
MŽP – Ministerstvo životního prostředí ČR
NP – nadzemní podlaží
NKP – národní kulturní památka
NPÚ – Národní památkový ústav
NPÚ GnŘ – Národní památkový ústav, generální ředitelství
NPÚ ÚOP SČ – Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
NZ – nálezová zpráva
OON – ostatní osobní náklady
OP – ochranné pásmo
OPD – operativní průzkum a dokumentace

OPPF – odbor péče o památkový fond
ORP – obec s rozšířenou působností
POP – památkové ochranné pásmo
PO – památkový objekt
POKP – Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností
PPF – odbor péče o památkový fond
PPVPR – Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny
PRMKP – Program restaurování movitých kulturních památek
PRV – Program rozvoje venkova
PZAD – Program záchrany architektonického dědictví
PZAV – Program záchrany archeologických výzkumů
RD – rodičovská dovolená
RIV – rejstřík informací o výsledcích vědecké činnosti
SEA – Strategie Enviromental Assessment
SH – státní hrad
SHP – stavebněhistorický průzkum
SZ – státní zámek
ÚOP – územní odborné pracoviště
ÚP – územní plán
ÚPD – územní plánovací dokumentace
ÚPS – územní památková správa
ÚSKP – ústřední seznam kulturních památek
V + V – institucionální výzkumné úkoly
VPR – vesnická památková rezervace
VPZ – vesnická památková zóna
ZE – základní evidence

DIE DENKMÄLER VON MITTELBÖHMEN

2 / 2020

BEILAGE

Jahrbuch des Nationalinstitut
für Denkmalpflege – Regionale Fachstelle
für Mittelböhmen in Prag zum Jahr 2019

Vedoucí redaktor: PhDr. Vladislav Razím

Výkonná redaktorka: PhDr. Olga Klapetková

Redakční rada: Mgr. Jana Berková, PhDr. Richard Biegel, Ph.D., Miroslav Brožovský, Mgr. Hana Prixová Dvorská, Ing. arch. Milena Hauserová, CSc., JUDr. et PhDr. Pavel Kroupa, PhDr. Květa Křížová, PhDr. Zdeněk Kuchyňka, Ing. arch. Vojtěch Láska, Ing. arch. Jan Pešta, Ing. Alfréd Schubert, PhDr. Vladislav Razím, Mgr. Vladimír Rišlink, Ing. Jan Žižka

Adresa redakce: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, Sabinova 5, 130 11 Praha 3, telefon: 274 008 283, e-mail: klapetkova@stc.npu.cz. Distribuce: e-mail: roubickova.dita@npu.cz. Registrace povolena pod č. MK ČR 6835

Vyšlo 31. 12. 2020

PAMÁTKY STŘEDNÍCH ČECH

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
STŘEDNÍCH ČECH V PRAZE

Památky středních Čech 34/2/2020 – příloha (Ročenka 2019)
časopis Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze
Sabinova 373/5, 130 11 Praha 3

Tisková a grafická příprava: Jiří Sládeček

Tisk: Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

ISSN 0862-1586

ISBN 978-80-88339-09-0